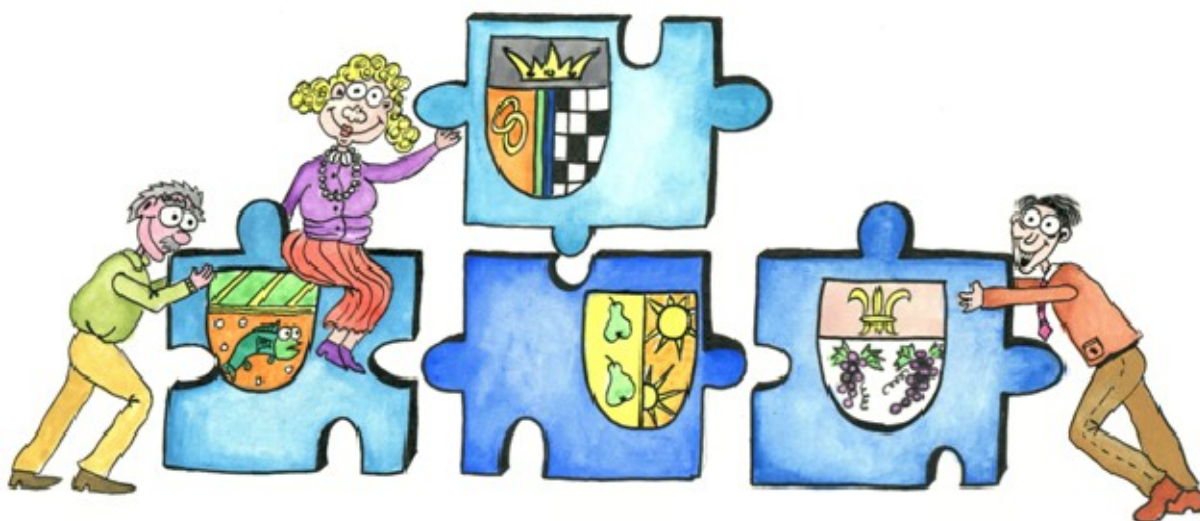

Strategie území správního obvodu ORP
Nové Město na Moravě
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové-
ho hospodářství a vytvoření servisního centra pro starosty obcí

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

verze duben / 2015

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

1. Úvod.....	6
1.1. Základní informace o strategii	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	11
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	11
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	12
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	12
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	14
2.1. Profil území správního obvodu.....	14
2.1.1. Identifikace správního obvodu	14
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	16
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	31
2.1.4. Akteři regionálního rozvoje	34
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	35
3. Téma 1.: Školství.....	38
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	38
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	38
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	40
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	74
3.1.4. SWOT analýza školství	78
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	79
3.2. Návrhová část pro oblast školství	82
3.2.1. Struktura návrhové části	82
3.2.2. Vize	84
3.2.3. Problémové okruhy	84
3.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	88
3.2.5. Indikátory	91
3.3. Pravidla pro řízení strategie.....	94
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	94
3.3.2. Systém změn strategie	97
3.3.3. Akční plán	97
3.4. Závěr a postup zpracování.....	100
3.4.1. Shrnutí	100

3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	100
3.5.	Přílohy	101
3.5.1.	Vazby na Operační programy	101
3.5.2.	Seznam použitých zkratk	101
4.	Téma 2.: sociální služby	102
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	102
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	102
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	103
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	133
4.1.4.	SWOT analýza oblasti sociálních služeb	145
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	148
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	151
4.2.1.	Struktura návrhové části	151
4.2.2.	Vize	153
4.2.3.	Problémové okruhy	154
4.2.4.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	157
4.2.5.	Indikátory	161
4.3.	Pravidla pro řízení strategie	167
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	167
4.3.2.	Systém změn strategie	169
4.3.3.	Akční plán	170
4.4.	Závěr a postup zpracování	172
4.4.1.	Shrnutí	172
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	172
4.5.	Přílohy	173
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	173
4.5.2.	Seznam použitých zkratk v oblasti sociálních služeb	179
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	180
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	180
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	180
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	182
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	214
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	220

5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	222
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	224
5.2.1.	Struktura návrhové části	224
5.2.2.	Vize	226
5.2.3.	Problémové okruhy	227
5.2.4.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	233
5.2.5.	Indikátory	236
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	240
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	240
5.3.2.	Systém změn strategie	243
5.3.3.	Akční plán	243
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	246
5.4.1.	Shrnutí	246
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	246
5.5.	Přílohy.....	247
5.5.1.	Seznam zkratk.....	247
5.5.2.	Tabulkové a grafické přílohy.....	247
6.	Téma 4.: vytvoření servisního centra pro starosty obcí.....	277
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	277
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	277
6.1.2.	Popis situace ve správním obvodu	278
6.1.3.	Dotazníkové šetření.....	280
6.1.4.	Finanční analýza	297
6.1.5.	Analýza cílových skupin a analýza rizik.....	302
6.1.6.	SWOT analýza	307
6.1.7.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	309
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	314
6.2.1.	Struktura návrhové části	314
6.2.2.	Vize	316
6.2.3.	Problémové okruhy	316
6.2.4.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	320
6.2.5.	Indikátory	323
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	325
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	325
6.3.2.	Systém změn strategie	327

6.3.3.	Akční plán	328
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	330
6.4.1.	Shrnutí	330
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	330
6.5.	Přílohy	331
6.5.1.	Seznam použitých zkratk	331
7.	Závěr, kontakty.....	332
7. 1.	Závěr	332
7. 2.	Kontakty.....	333
8.	Přílohy.....	334
8.1.	Seznam tabulek	334
8.2.	Seznam grafů	337
8.3.	Seznam mapových podkladů.....	338

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab.1.1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Nové Město na Moravě v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vytvoření servisního centra pro starosty obcí ORP.
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie SO ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a pro oblast vytvoření servisního centra pro starosty obcí ORP.
Řešené území	Správní obvod ORP Nové Město na Moravě
	Počet obyvatel správního obvodu: 19 480
	Počet obcí ve správním obvodu: 30
	Rozloha správního obvodu: 29 287 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Nové Město na Moravě
	Obce: Bobrová, Bobruvka, Borovnice, Daňkovice, Dlouhé, Fryšava pod Žakovou horou, Javorek, Jimramov, Kadov, Krásné, Křídla, Křižánky, Kuklík, Líšná, Mirošov, Nová Ves u Nového Města na Moravě, Nový Jimramov, Podolí, Račice, Radešín, Radešínská Svratka, Radňovice, Řečice, Sněžné, Spělkov, Tři Studně, Věcov, Vlachovice, Zubří
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Nové Město na Moravě
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera) - Ing. Pavla Lopaurová ve spolupráci s koordinátorem panem Vladimírem Dobiášem
Rok zpracování strategie	2013 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Nové Město na Moravě
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 25. června 2014. Schváleno na shromáždění starostů dne 25. června 2014.
Číslo a datum aktualizace	3. aktualizace, 30. září 2014
Související legislativa	Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyš. odb. aj. vzdělávání), Zákon o soc. službách č. 108/2006 Sb., Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb.
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Nové Město na Moravě, orgán DSO Rada Mikroregionu Novoměstsko, DSO Mikroregion Novoměstsko
Orientační rozpočet implementace	

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Nové Město na Moravě realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s Novým Městem na Moravě a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem projektu Podpora meziobecní spolupráce ORP Nové Město na Moravě (Vladimír Dobiáš, Veronika Josková, Pavla Lopaurová, Veronika Palečková, Aneta Šimánková) ve spolupráci se starosty jednotlivých členských obcí. Strategie byla zpracována na základě analýzy obcí ORP Nové Město na Moravě v daných oblastech projektu. Analýza byla prováděna formou řízených rozhovorů se starosty členských obcí, při nichž byly získávány potřebné informace. Analytické části byly zpracovány pomocí metodik od Svazu měst a obcí. Návrhové části projektu sloužící k podpoře meziobecní spolupráce byly zpracovány jednotlivými členy realizačního týmu na základě brainstormingu celého týmu.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: vytvoření servisního centra pro starosty obcí ORP.
	Volitelné téma nemá oficiální název, který bude upřesněn Svazem měst a obcí. Na setkání analytiků v Jihlavě bylo navrženo, aby Svaz měst a obcí určil jednotný název pro zjednodušenou administrativu obcí a dal tomuto tématu určité obsahové schéma.

Zdroj: Vlastní šetření

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 30 obcí, z toho 1 má statut města.

Tab. 1.2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bobrová		Nová Ves u Nového Města na Moravě
	Počet obyvatel: 916		Počet obyvatel: 642
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bobrůvka		Název obce: Nové Město na Moravě
	Počet obyvatel: 240		Počet obyvatel: 10 194
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Borovnice		Název obce: Nový Jimramov
	Počet obyvatel: 185		Počet obyvatel: 66
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Daňkovice		Název obce: Podolí
	Počet obyvatel: 138		Počet obyvatel: 95
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dlouhé		Název obce: Račice
	Počet obyvatel: 262		Počet obyvatel: 41
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Fryšava pod Žákovou horou		Název obce: Radešín
	Počet obyvatel: 344		Počet obyvatel: 116
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Javorek		Název obce: Radešínská Svratka
	Počet obyvatel: 108		Počet obyvatel: 603
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jimramov		Název obce: Radňovice
	Počet obyvatel: 1203		Počet obyvatel: 331
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kadov		Název obce: Řečice
	Počet obyvatel: 128		Počet obyvatel: 484
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krásné		Název obce: Sněžné
	Počet obyvatel: 109		Počet obyvatel: 738
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Křídla		Název obce: Spělkov
	Počet obyvatel: 342		Počet obyvatel: 45
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Křižánky		Název obce: Tři Studně
	Počet obyvatel: 376		Počet obyvatel: 103
	Zapojení do tvorby strategie: ne		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kuklík		Název obce: Věcov
	Počet obyvatel: 189		Počet obyvatel: 706
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Líšná		Název obce: Vlachovice
	Počet obyvatel: 61		Počet obyvatel: 123
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Mirošov		Název obce: Zubří
	Počet obyvatel: 133		Počet obyvatel: 459
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano

Zdroj: Registr komunálních symbolů. Dostupné z WWW: <http://rekos.psp.cz/vyhledani-symbolu>.

Na území ORP Nové Město na Moravě se nachází 30 obcí, z nichž Líšná a Kadov nemají znak obce. Nové Město na Moravě má jako jediné statut města.

Strategie byla vytvořena realizačním týmem ve spolupráci se starosty jednotlivých obcí. Jediná obec, která se nezapojila do tvorby strategie, jsou Křižánky ležící na okraji ORP Nové Město na Moravě.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Nové Město na Moravě realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s Novým Městem na Moravě a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Nové Město na Moravě je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Pavla Lopaurová ve spolupráci s koordinátorem panem Vladimírem Dobiášem. Strategie byla zpracována členy realizačního týmu ORP Nové Město na Moravě ve spolupráci se starosty jednotlivých členských obcí. Strategie byla zpracována na základě analýzy daného území, na základě osobních setkání se starosty obcí a na základě vyhledávání informací. Návrhy budoucí spolupráce obcí jsou výstupem brainstormingu realizačního týmu. Návrhová část projektu by měla sloužit k podpoře meziobecní spolupráce. V praktické části bude projekt zaměřen na nejefektivnější návrhy vybrané z analytické návrhové části, které by pomohly rozvinout meziobecní spolupráci a odstranily co nejvíce problémů v členských obcích.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

Cílem strategie je na vybraných tématech ukázat, že dlouhodobá spolupráce mezi obcemi je velmi prospěšná z hlediska možné finanční úspory, zkvalitňování výkonu veřejné správy a z hlediska zkvalitňování poskytovaných veřejných služeb. Na území ORP Nové Město na Moravě byly v rámci projektu analyzovány členské obce v rámci třech témat (školství, odpadové hospodářství, sociální služby), na které bude navazovat čtvrté volitelné téma, kterým je vytvoření servisního centra pro starosty obcí ORP.

Na analytickou část projektu naváže praktická část vedoucí k výstupům, které by měly jednotlivým obcím navrhnout řešení jejich konkrétních problémů a pomoci jim realizovat jejich cíle. Předpokládaným cílem projektu je lepší a efektivnější fungování Mikroregionu Novoměstsko ve spolupráci s členskými obcemi a získání finančních prostředků potřebných pro rozvoj jednotlivých obcí.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace. V případě zájmu může být strategie též informačním prostředkem pro širokou veřejnost zajímající se o ORP Nové Město na Moravě a spolupráci členských obcí.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
2	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020
3	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
4	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011-2015 [akt. 2011]	http://databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-2011-2015
5	Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010-2014	http://databaze-strategie.cz/cz/uv/strategie/narodni-plan-vytvoreni-rovných-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-2010-2014
6	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.ceskaskola.cz/2014/07/strategii-vzdelavaci-politiky-ceske.html
	Kraj	
1	Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina	https://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300412/p1=29678
2	Program rozvoje Kraje Vysočina	http://www.krvysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4039980
3	Strategie kraje Vysočina 2020	http://www.mupe.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=11891&id_dokumenty=3151
4	Plán odpadového hospodářství statutárního města Jihlavy	http://www.jihlava.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=5967&id_dokumenty=483532

5	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina	http://www.krvysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=450008&id_dokumenty=4047097
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina 2012	https://www.kr-vysocina.cz/dlouhodobě-zamery-vzdelavani/ds-300669/p1=10285
	Mikroregiony, města a obce	
1	Strategický plán rozvoje mikroregionu Novoměstsko	http://dataplan.info/cz/nove-mesto-na-morave/rozvojove-zamery/strategie/strategie-rozvoje-mikroregionu-novomestsko-2001
2	Strategický plán rozvoje Nového Města na Moravě	http://dataplan.info/cz/nove-mesto-na-morave/rozvojove-zamery/strategie/strategicky-plan-rozvoje-noveho-mesta-na-morave-2008?typ=o
3	Komunitní plán zdraví a kvality života Nové Město na Moravě (2012 - 2013)	http://dataplan.info/cz/nove-mesto-na-morave/ocimalidi/planovani-s-verejnosti/komunitni-plan-zdravi-a-kvality-zivota-nove-mesto-na-morave-2012-2013?typ=struktura
4	Komunitní plán sociálních služeb města Nového Města na Moravě a Mikroregionu Novoměstsko	https://radnice.nmnm.cz/files/c_skcr/2014/01/kpss_na_obdobu_2014_2018_aktualizovany_pdf_16921.pdf
	Strategie EU	
1	Evropa 2020	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

Zdroj: Vlastní šetření

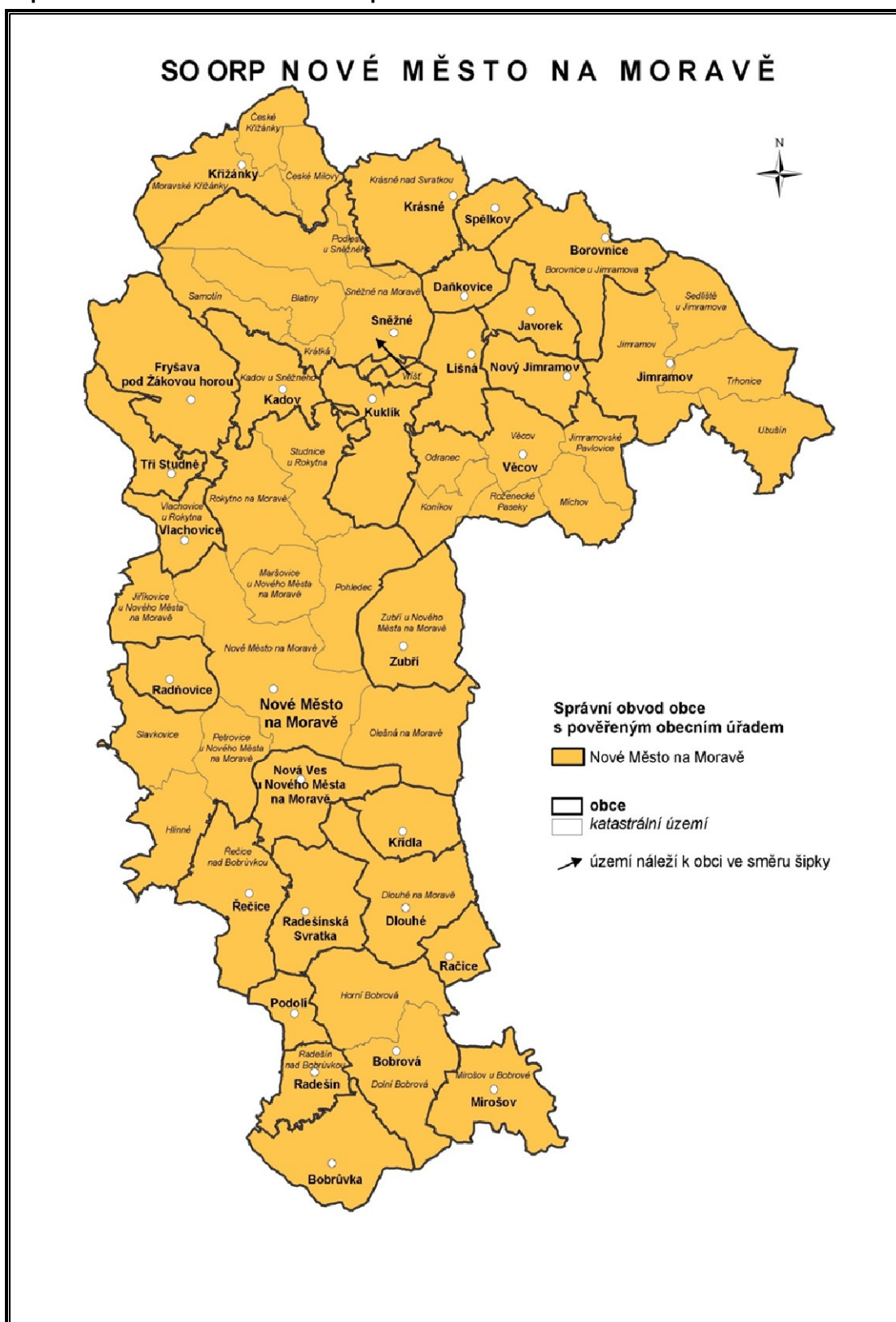
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod Nové Město na Moravě se nachází v severovýchodní části Kraje Vysočina, kde funguje 15 správních obvodů. Západní hranice ORP Nové Město na Moravě sousedí s ORP Žďár nad Sázavou, jižní hranice s ORP Velké Meziříčí a na východě se nachází ORP Bystřice nad Perštejnem. Severním sousedem je ORP Polička, která spadá do Pardubického kraje. V rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce udržuje Nové Město na Moravě největší vazby s ORP Bystřice nad Perštejnem, se kterou nejvíce spolupracuje. ORP Nové Město na Moravě má rozlohu 29 287 ha a na jejím území žije necelých 19 500 obyvatel, z nichž zhruba 54 procent žije v Novém Městě na Moravě. Obec s rozšířenou působností Nové Město na Moravě sdružuje celkem 30 obcí, z nichž statut města má pouze Nové Město na Moravě. Na území se nachází tři obce, které získaly statut městyse, a to Bobrová, Jimramov a Sněžné. ORP Nové Město na Moravě leží v Hornosvratecké vrchovině a v celé severní části území se nachází Žďárské vrchy. Nejvyšším bodem území je Devět skal, kde byla naměřena nadmořská výška 836 metrů nad mořem. Nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Svratka, jejímž přítokem je říčka Fryšávka. Rekreaanty vyhledávané jsou oblasti, v nichž se nachází rybníky, z nichž nejvýznamnější jsou Medlov, Sykovec, Milovský rybník a Zuberský rybník. Na území Novoměstska se nachází Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, která patří mezi největší chráněná území v České republice. V chráněné krajinné oblasti je krajina ekologicky a biologicky vyvážená a nachází se zde řada přírodních rezervací a přírodních památek. Novoměstsko je příznivou oblastí pro letní i zimní turistiku.

Mapa č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu

Ing. Aneta Šimánková, 2014

Zdroj: Český statistický úřad - Krajská správa Českého statistického úřadu v Jihlavě

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 2.1: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	30	30	30	30	30	30	30	30
Počet částí obcí	59	59	59	59	59	59	59	59
Počet katastrálních území	55	55	55	55	55	55	55	55
Počet obcí se statutem města	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet obcí se statutem městyse	0	0	3	3	3	3	3	3
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	29,286	29,286	29,286	29,286	29,288	29,287	29,287	29,287
zemědělská půda	16,336	16,333	16,321	16,319	16,23	16,266	16,255	16,249
lesní pozemky	10,558	10,558	10,568	10,571	10,603	10,612	10,617	10,624
zastavěné plochy	0,301	0,303	0,303	0,304	0,305	0,305	0,306	0,307
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	66,5	66,7	67,2	67,6	67	66,8	66,5	66,3

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní šetření

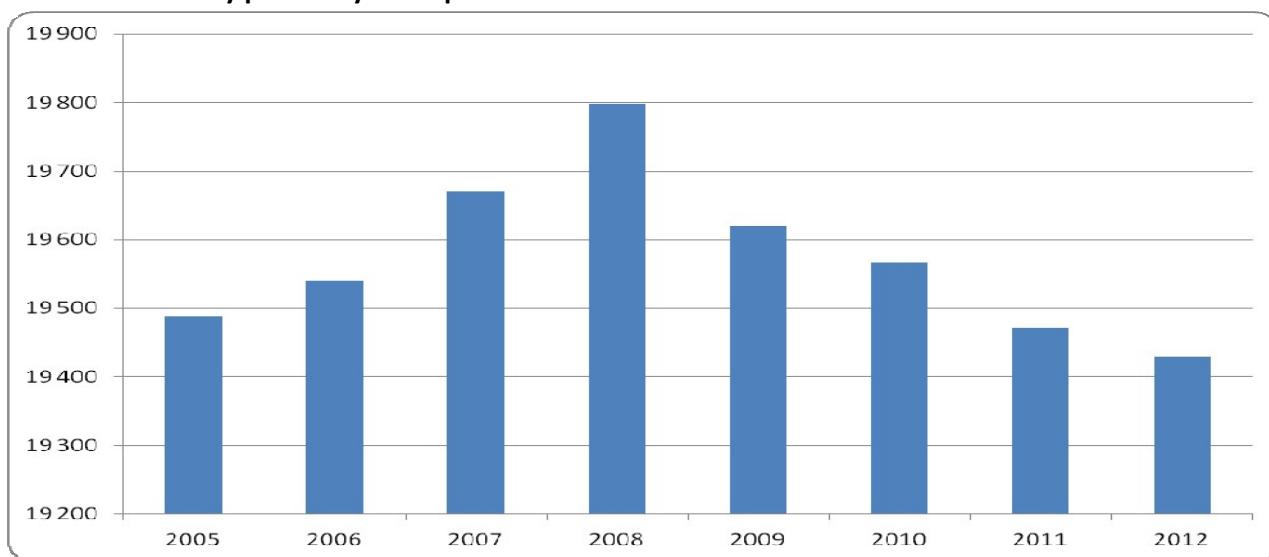
Tab. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		19 488	19 540	19 670	19 799	19 619	19 566	19 472	19 429	19 429
v tom:	muži	9 736	9 774	9 868	9 955	9 835	9 785	9 763	9 742	9 723
	ženy	9 752	9 766	9 802	9 844	9 784	9 781	9 709	9 687	9 706
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	3 187	3 090	3 042	2 984	2 939	2 923	2 982	2 952	
	15 - 64	13 607	13 693	13 765	13 870	13 671	13 502	13 220	13 093	
	65 +	2 694	2 757	2 863	2 945	3 009	3 141	3 270	3 384	
Průměrný věk (celkem)		38,8	39,1	39,3	39,5	39,9	40,3	40,5	40,8	41,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		84,5	89,2	94,1	98,7	102,4	107,5	109,7	114,6	
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	1 662	1 615	1 587	1 550	1 537	1 513	1 539	1 520	
	15 - 64	6 916	6 972	7 042	7 122	6 994	6 907	6 798	6 735	
	65 +	1 158	1 187	1 239	1 283	1 304	1 365	1 426	1 487	
Průměrný věk		37,5	37,8	38,1	38,4	38,7	39,1	39,4	39,8	40,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		69,7	73,5	78,1	82,8	84,8	90,2	92,7	97,8	

Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	1 525	1 475	1 455	1 434	1 402	1 410	1 443	1 432	
	15 - 64	6 691	6 721	6 723	6 748	6 677	6 595	6 422	6 358	
	65 +	1 536	1 570	1 624	1 662	1 705	1 776	1 844	1 897	
Průměrný věk		40,0	40,3	40,5	40,7	41,2	41,5	41,6	41,9	42,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		100,7	106,4	111,6	115,9	124,6	126,0	127,8	132,5	
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		-2,0	2,7	6,6	6,6	-9,2	-2,7	-0,6	-2,2	
přirozená		1,8	1,1	2,1	1,8	2,1	3,0	0,8	1,1	
stěhováním (mechanická)		-3,7	1,5	4,5	4,8	-11,3	-5,7	-1,4	-3,3	

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní šetření

Graf č. 2.1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

ORP Nové Město na Moravě je charakteristické svou rozdrobenou sídelní strukturou. Hustota zalidnění je pouhých 67 obyvatel na km². Demografický vývoj v SO ORP Nové Město na Moravě vykazuje klesající trend, a to od roku 2008. Snížení počtu obyvatel je nejvíce způsobeno odlivem studentů do velkých měst, kde po dokončení studia zůstávají. Dalším faktorem vedoucím ke snížení počtu obyvatel je nedostatek pracovních míst v celém ORP Nové Město na Moravě. Podle údajů se v tomto území rapidně zvyšoval i počet uchazečů o zaměstnání. V roce 2012 bylo zaznamenáno pouhých 29 pracovních míst, a na každé volné pracovní místo připadalo 35 uchazečů. Nezaměstnanost je tedy nej důležitější faktor, vedoucí obyvatele ke stěhování do větší měst, kde lépe uplatní své znalosti na trhu práce. Nezanedbatelným faktem je i to, že se zvyšuje počet obyvatel starších 65 let a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel, což vede ke stárnutí populace. V roce 2013 se průměrný věk obyvatel pohyboval okolo 41 let. Obec s průměrně nejstaršími obyvateli je obec Líšná a nejmenší věkový průměr

byl zaznamenán v Nové Vsi u Nového Města na Moravě. Lze předpokládat, že v příštích letech se z důvodu stárnutí populace zvýší potřeba sociální a zdravotní péče, na což by se měla ORP Nové Město na Moravě zaměřit.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

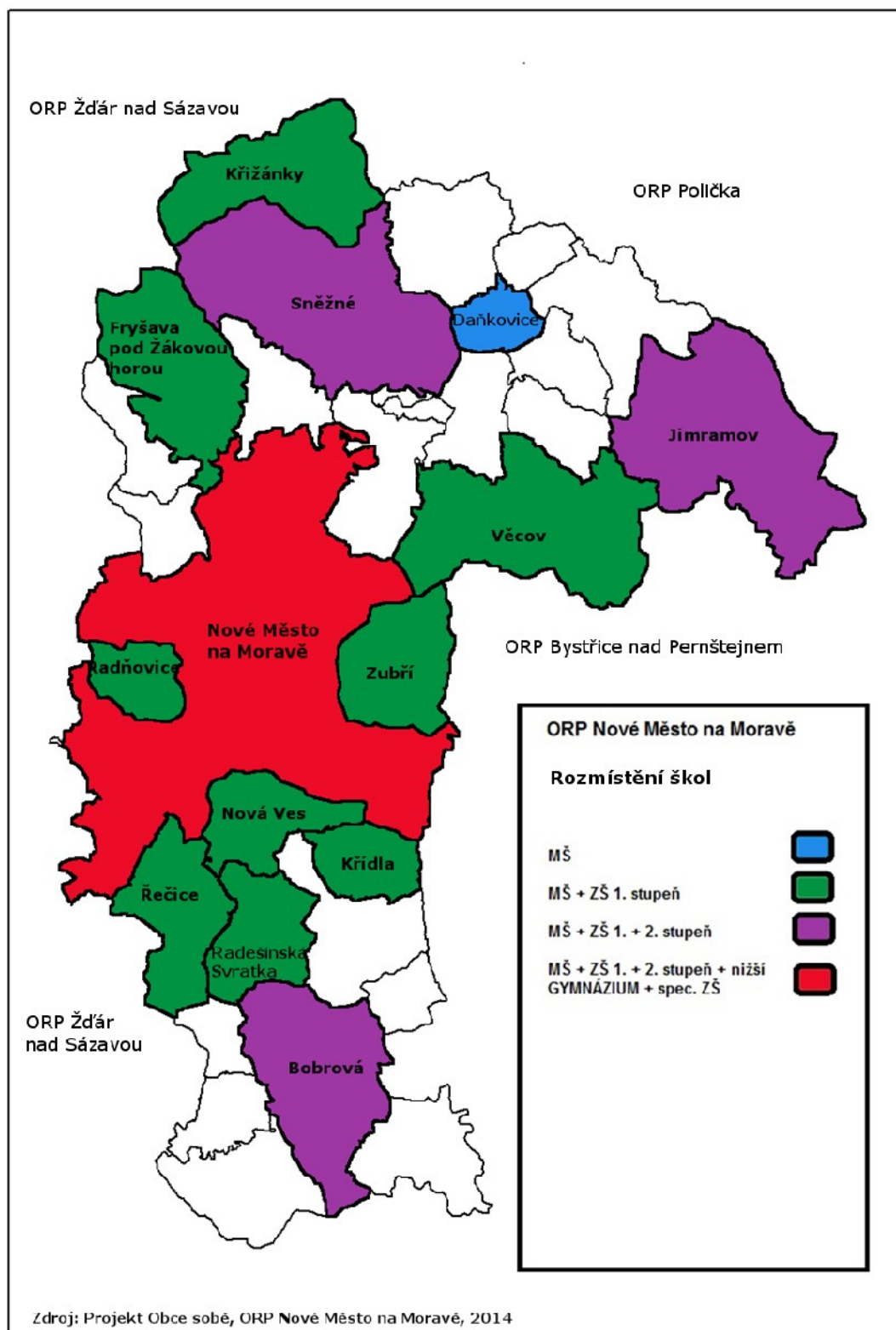
Tab. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	14		
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	9		
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	4		
Počet středních škol:	3	10	
-obory gymnázií	1	3,33	Osmileté gymnázium je zřizované krajem, není obecní.
-obory středních odborných škol a praktických škol	1	3,33	Střední odborná škola Bělisko, Nové Město na Moravě
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	3,33	Střední odborné učiliště lesnické v Petrovicích
Počet základních uměleckých škol	1	3,33	ZUŠ Jana Štursy Nové Město na Moravě
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj: Dotazníkové šetření v členských obcích na území ORP, vlastní zpracování

Poznámka: Střední odborná škola Bělisko a Střední odborné učiliště lesnické v Petrovicích byli v roce 2004 sloučeni. Nově vzniklá Střední odborná škola a Střední odborné učiliště lesnické, dopravní a služeb zahájila nové fungování školy se zaměřením na oblast obchodu a služeb, dopravy a lesnických a dřevozpracujících oborů na dvou pracovištích - v Novém Městě na Moravě a v Petrovicích. V roce 2007 byl název školy zkrácen na Střední odborná škola Nové Město na Moravě.

Mapa č. 2.2: Školy v ORP Nové Město na Moravě

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	28	93,33	
Stálá kina	1	3,33	Kino se nachází v Novém Městě na Moravě, ale již není funkční. V současné době se uvažuje o promítání v kulturním domě v Novém Městě na Moravě.
Divadlo	0	0	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1	3,33	Horácké muzeum je v Novém Městě na Moravě.
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	4	13,33	Horácká galerie v Novém Městě na Moravě, minigalerie u Svatošovských na Třech Studních, Galerie Sněžné.
Kulturní zařízení ostatní	25	83,33	Ukazatel zahrnuje počet jednotlivých kulturních zařízení, tj. zařízení, která slouží ke kulturním, společenským, kulturně výchovným a výchovně vzdělávacím účelům.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	10	Tento ukazatel zahrnuje všechny domy dětí a mládeže a všechny samostatné stanice zájmových činností, mimo stanic zřízených při některém domu dětí a mládeže.
Koupaliště a bazény	6	20	
-z toho kryté	2	6,66	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	36	120	
Tělocvičny (vč.školních)	16	53,33	
Stadiony otevřené	3	10	
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	0	0	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	11	36,66	Mezi ostatní zařízení pro tělovýchovu patří otevřené i kryté dráhy, sportovní haly, kryté jízdárny, ledové plochy otevřené i kryté, lanovky, vleky, střelnice, loděnice a herny.

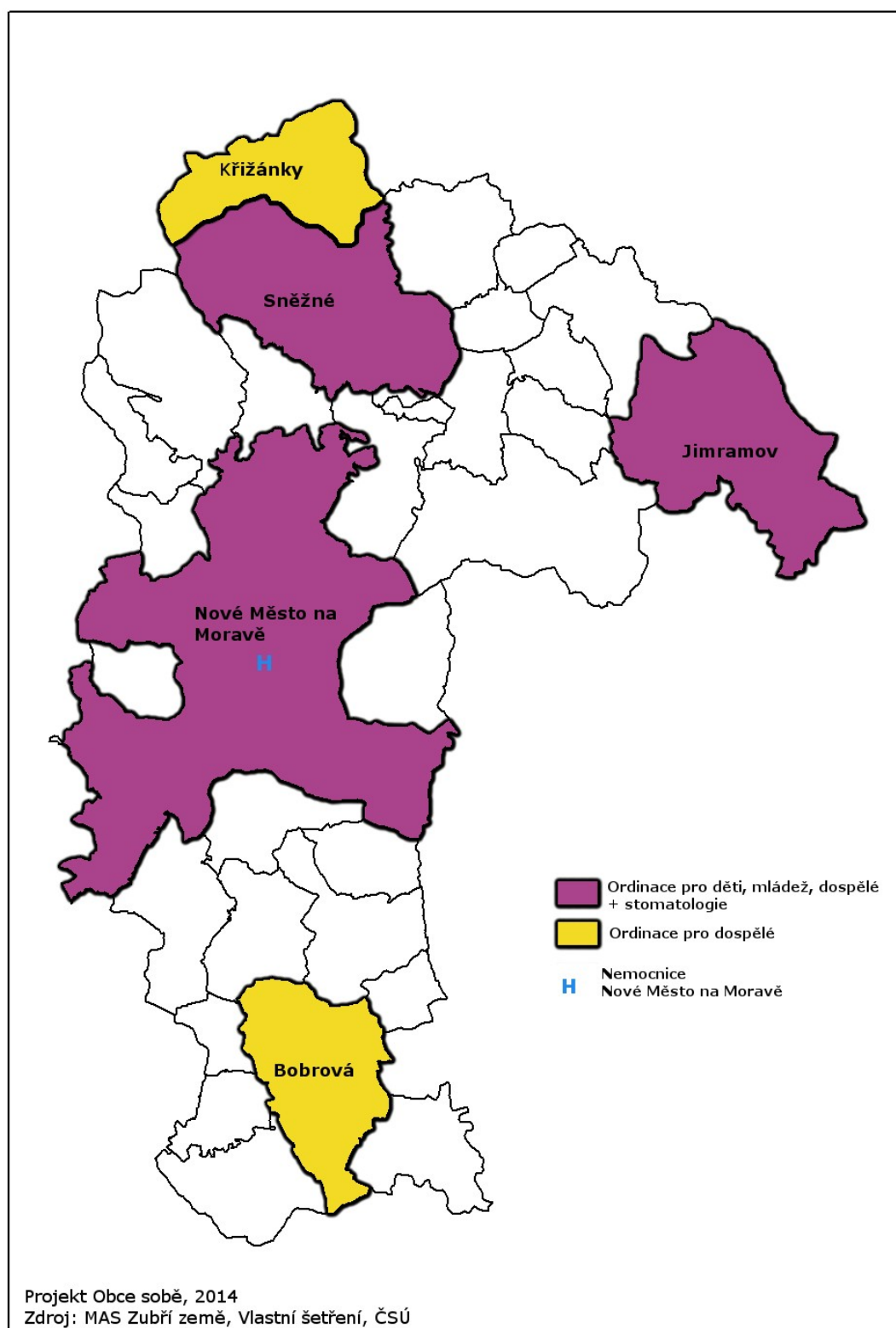
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tab. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	11	36,66	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	9	30	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	11	36,66	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	3	10	
Zařízení lékárenské péče	6	20	
Nemocnice	1	3,33	
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	3,33	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Mapa č. 2.3: Zdravotnická zařízení na území ORP Nové Město na Moravě

Problémem v ORP Nové Město na Moravě začíná být fungování nemocnice v Novém Městě na Moravě. Lidé, kteří potřebují speciální oční či ORL vyšetření, jsou lékaři posláni do Havlíčkova Brodu, do Jihlavy, nebo do Brna k ošetření. Nemocnice nemá finanční prostředky na všechna specializovaná vybavení. Vzhledem k trendu stárnutí populace a zvyšující se potřebě zdravotnické péče by se měl celý mikroregion zaměřit především na finanční podporu nemocnice, kterou využívá nejen celé ORP Nové Město na Moravě, ale i Žďár nad Sázavou. Nemocnice je i významným zaměstnavatelem, což je další důvod pro její udržení a rozvoj.

Tab. 2.6: Vybavenost obcí v území ORP

	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Pošta	7	23,33	
Kanalizace	23	76,66	
Vodovod	25	83,33	
Plynofikace	23	76,66	
Ubytování (hotely, penziony)	63		Jedním z nejznámějších rekreačních středisek v ORP Nové Město na Moravě je obec Tři Studně, ve které se nachází nejvíce ubytovacích zařízení. Obec je navštěvovaná ve všech ročních obdobích.
Ubytování v soukromí	49		

Zdroj: Dotazníkové šetření, rozhovor se starosty, vlastní zpracování

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 2.7: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			8 857	4 923	3 934
v tom:	zaměstnaní		8 001	4 474	3 527
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	6 378	3 395	2 983
		zaměstnavatelé	258	186	72
		pracující na vlastní účet	939	685	254
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	305	160	145
		ženy na mateřské dovolené	174	x	174
	nezaměstnaní		856	449	407
Ekonomicky neaktivní celkem			9 631	4 273	5 358
z toho	nepracující důchodci		4 680	2 006	2 674
	žáci, studenti, učni		3 135	1 556	1 579
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			516	294	222

Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 2.8: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			11 615
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		7 778
	v tom	v rámci obce	3 488
		do jiné obce okresu	3 197
		do jiného okresu kraje	162
		do jiného kraje	966
		do zahraničí	x
	vyjíždějící do škol		3 837
	v tom	v rámci obce	2 009
		mimo obec	1 459

Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 2.9: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem				5 040	
v tom:	tvořené 1 rodinou			4 839	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	2 270	
			se závislými dětmi	1 773	
		neúplné	bez závislých dětí	451	
			se závislými dětmi	345	
		tvořené 2 a více rodinami			201
		domácnosti jednotlivců			1 926
	vícečlenné nerodinné domácnosti			203	

Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 2.10: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	903	953	930	892	800	707	1064	1188	1002	1070
z toho (%):	19,6	18,36	19,89	20,4	22,5	25,18	19,64	19,02	22,16	19,07
Občané se zdravotním postižením	177	175	185	182	180	178	209	226	222	204
z toho (%):	10,85	12,7	10,65	10,09	3,63	6,65	6,67	6,65	7,49	7,1

Absolventi	98	121	99	90	29	47	71	79	75	76
z toho (%):	42,42	41,97	46,45	46,41	40	43,14	30,36	39,31	43,41	42,34
Osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	383	400	432	414	320	305	323	467	435	453
Volná pracovní místa	4	25	22	97	118	89	43	24	29	37
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	225,8	38,1	42,3	9,2	6,8	7,9	24,7	49,5	34,6	28,9
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	10	10,56	10	9,24	8,42	7,6	11,4	12,8	10,9	11,7

Zdroj: Český statistický úřad, Úřad práce ve Žďáře nad Sázavou, vlastní zpracování

Vysoká míra nezaměstnanosti je jeden z hlavních problémů, se kterými ORP bojuje. V roce 2010 byla míra nezaměstnanosti nejvyšší, a to 12,8 %, což bylo způsobeno stejně jako v celé České republice hospodářskou krizí, která se promítla do místního hospodářství. V porovnání s územím celé České republiky a její mírou nezaměstnanosti je na tom ORP Nové Město na Moravě hůře. Míra nezaměstnanosti v České republice byla v roce 2007 a 2008 6%, v roce 2009 vzrostla na 9,2 %. V roce 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v ČR na nejvyšší hodnotu 9,6 % a v roce 2011 klesla na 8,6 %. Mezi jednu z hlavních příčin nezaměstnanosti můžeme řadit dopravní dostupnost. Stárnutí obyvatel je také příčinou nezaměstnanosti, jelikož staří lidé se v práci uplatňují hůře a při ztrátě zaměstnání mají problém najít novou práci. Na území jsou však i obce, jejichž ekonomicky aktivní obyvatelé jsou všichni zaměstnání, jako např. Spělkov. Obce, které překračují hranici 20 % míry nezaměstnanosti, jsou Javorek s mírou nezaměstnanosti 25,7 %, Nový Jimramov s 28 % a Podolí, kde je míra nezaměstnanosti 37,8 %. V obcích, které jsou blízko Nového Města na Moravě, je míra nezaměstnanosti podstatně nižší a lidé odtud méně odcházejí a zakládají zde rodiny. Na území ORP se nachází několik velmi významných zaměstnavatelů, mezi něž patří zejména nemocnice v Novém Městě na Moravě (953 zaměstnanců v roce 2011), dále Medin, a. s. v Novém Městě na Moravě (421 zaměstnanců v roce 2012), Sporten, a. s. v Novém Městě na Moravě (187 zaměstnanců v roce 2011) a Zemědělské družstvo Nové Město na Moravě (168 zaměstnanců v roce 2012).

Tab. 2.11: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	3220	3302	3322	3413	3504	3680	3595	3698	3764	3766
Fyzické osoby celkem	2747	2822	2836	2900	2980	3070	2992	3073	3126	3120
z toho zemědělství podnikatelé	351	350	352	336	330	326	121	124	126	128
Vyjádření v %	12,77	12,4	12,41	11,59	11,07	10,62	4,04	4,04	4,03	4,1
Právnícké osoby celkem	473	480	486	513	524	610	603	625	638	646
z toho obchodní společnosti	134	130	133	150	153	158	163	176	191	191

Vyjádření v %	28,33	27,08	27,37	29,24	29,2	25,9	27,03	28,16	29,94	29,57
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
Zemědělství, lesnictví a rybnářství	15,25	14,84	15,38	14,85	14,64	13,89	9,10	9,03	9,35	9,59
Průmysl celkem	13,51	13,42	13,34	13,77	13,44	13,40	14,27	14,47	14,21	13,83
Stavebnictví	10,00	10,36	10,54	10,81	11,27	11,77	12,80	13,47	13,44	13,52
Velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	x	x	x	x	x	x	x	21,77	20,56	20,05

Zdroj: Český statistický úřad

Pozitivním jevem je zvyšující se počet ekonomických subjektů na území ORP Nové Město na Moravě. Silnou stránkou trhu práce je koncentrace a rozvoj hospodářských aktivit v Novém Městě na Moravě, vytvářející nové pracovní příležitosti. Relativně dobrá je dopravní obslužnost, lidé se tedy mohou dopravit do centrálního města za prací. V případě, že by bylo území přímo napojeno na dálnici D1, znamenalo by to vyšší příliv investorů a rozvoj v oblasti obchodu. Velmi významně od roku 2003 poklesl počet zemědělských podnikatelů a naopak vzrostl počet obchodních společností. Ve většině obcí je podnikání zastoupeno drobnými podnikateli a podnikajícími fyzickými osobami. Velké společnosti se soustředí do Nového Města na Moravě. Jako hospodářská centra mohou být s odstupem od centrálního města považovány i obce Bobrová, Jimramov, Sněžné a Věcov.

D. Doprava

ORP Nové Město na Moravě je v rámci České republiky periferně odlehlá, jelikož leží mimo významné dopravní tahy. V území ORP chybí přímé silniční napojení na dálnici D1 ve Velkém Meziříčí. Nejvýznamnějším typem dopravy je zde silniční doprava, kterou lidé upřednostňují před hromadnou dopravou. Nyní je v území ORP většinou upřednostňována vlastní doprava automobilem kvůli rozdrobené sídelní struktuře a časové náročnosti hromadné dopravy. Co se týče silniční dopravy, je nejvýznamnější komunikací na území ORP Nové Město na Moravě silnice I. třídy I/19, která udává trasu Havlíčkův Brod - Žďár nad Sázavou - Nové Město na Moravě. Ve většině území jsou silnice II. a III. třídy. Údržba silnic v území není na nejlepší úrovni kvůli nedostatku finančních prostředků, a to zejména silnice vedoucí do malých obcí, které jsou ve větší vzdálenosti od Nového Města na Moravě. Významnou spojnici do Brna je silnice II/385 směřující z Tišnova přes Zvoli a Křídla do Nového Města na Moravě. Autobusová doprava je zajišťována společností ZDAR, a. s. se sídlem ve Žďáře nad Sázavou. Velmi diskutovaným tématem v této oblasti je však potřebná dopravní dostupnost do malých obcí a zejména financování autobusové dopravy. Malé obce musí doplácet na autobusovou dopravu, kterou chtějí zajišťovat nad rámec potřeb. Autobusová doprava je zajištěna do zaměstnání a do škol, ale další spoje musí obce doplácet. Autobusových spojů nad rámec je tedy nedostatek a mimo pracovní dny je velice složité se dopravit do centrálního města. Je tedy nutné mít vlastní automobil, který zajistí dopravu z malých obcí. Územím prochází jednokolejná železniční trať číslo 251 zajišťující dopravu ze Žďáru nad Sázavou do Nového Města na Moravě.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Na území ORP Nové Město na Moravě neprobíhá těžba nerostných surovin. Ekonomické subjekty jsou soustředěny do větších obcí a zejména do Nového Města na Moravě. Hospodářství mikroregionu je prezentováno především zemědělskými, stavebními a obchodními organizacemi. Průmysl je zastoupen zejména v Novém Městě na Moravě, ale například také v Jimramově. V ORP bylo dříve významné zejména zemědělství, které v posledních letech upadá a oblast podnikání se přesouvá zejména na průmysl a služby. Oblast hospodářství je ovlivněna zejména přírodními podmínkami a strukturou osídlení. Mezi nejvýznamnější podniky patří Medin, a.s. zaměstnávající největší množství obyvatel na území ORP. V ORP je velký počet malých stavebních firem a podnikatelů v oblasti stavebnictví. Mezi významné prodejce stavebního materiálu a poskytovatele stavebních prací patří například firma Stavospol, s. r. o. V oblasti je také zastoupena řemeslná výroba všeho druhu. Tabulka 2.12 ukazuje počet ekonomických subjektů v analyzovaném území.

Tab. 2.12: Ekonomické subjekty na území ORP Nové Město na Moravě

	Zemědělství, lesnictví, rybolov	Průmysl	Stavebnictví	Doprava a spoje	Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží, po- hostinství	Ostatní obchodní služby	Věřejná správa, obrana, povinné soc. poj.	Školství, zdravotnictví	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	Celkem
Bobrová	21	21	27	2	41	19	3	7	17	158
Bobruvka	11	8	8	0	9	1	2	0	3	42
Bohdalec	8	9	8	0	4	5	2	2	5	43
Borovnice	2	3	11	4	1	1	2	0	3	27
Daňkovice	0	5	2	1	4	4	2	1	6	25
Dlouhé	14	8	3	1	12	2	2	0	1	43
Fryšava pod Žá- kovou horou	11	8	14	2	27	11	2	2	5	82
Javorek	2	1	5	0	7	1	2	0	3	21
Jimramov	22	35	29	4	54	31	5	10	29	219
Kadov	12	2	4	0	5	2	2	0	1	28
Krásné	5	4	1	0	5	1	2	0	0	18
Křídla	8	4	5	0	5	6	2	1	3	34
Křižánky	13	8	6	3	15	7	2	3	5	62
Kuklík	14	2	1	1	10	1	2	1	0	32
Líšná	1	1	2	0	1	1	2	0	0	8
Mirošov	8	3	0	1	2	1	1	0	0	16

Nová Ves u Nového Města na Moravě	7	11	10	3	11	7	2	2	7	60
Nové Město na Moravě	75	288	223	64	632	418	12	76	243	2031
Nový Jimramov	2	3	4	0	0	1	2	0	1	13
Račice	0	2	2	0	1	0	2	0	0	7
Radešínská Svratka	9	11	22	4	12	9	2	2	8	79
Radňovice	11	10	14	2	27	8	2	2	5	81
Řečice	15	11	7	1	11	5	2	2	7	61
Sněžné	21	21	7	2	46	19	5	7	26	154
Spělkov	1	1	0	0	3	0	2	1	1	9
Tři Studně	8	3	2	2	12	8	2	0	3	40
Věcov	21	29	20	2	24	11	6	3	5	121
Vlachovice	1	3	10	0	4	6	2	0	5	31
Zubří	12	9	16	2	13	4	2	1	4	63
Celkem	335	524	463	101	998	590	78	123	396	3608

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní šetření

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

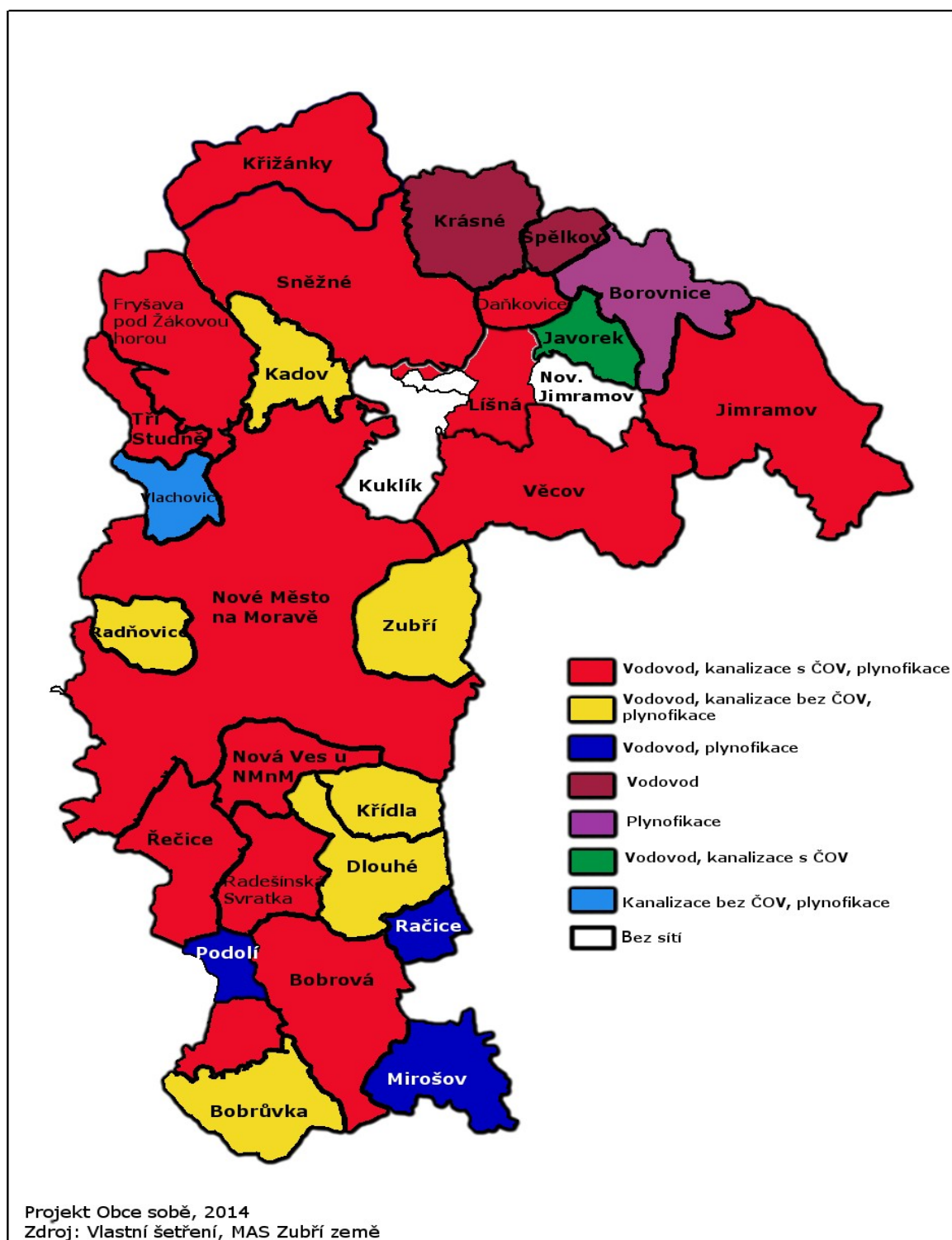
Na území je velice dobré a zachovalé životní prostředí. Jedním z důvodů četné návštěvnosti území je také krásná nedotčená příroda. Mikroregion Novoměstsko je členem národní sítě Zdravých měst České republiky od roku 2005. Velká část území ORP je na území CHKO Žďárské vrchy a na severovýchodě se část území nachází v Přírodním parku Svratecká hornatina. Na území je i řada malých zvláště chráněných území, které patří do NATURA 2 000, přírodních rezervací či přírodních památek. Díky chladnějšímu podnebí jsou zde dobré podmínky pro zimní turistiku a zimní sporty.

Severozápadní část území se nachází v oblasti Žďárské vrchy, která je důležitým prameništěm povrchových a zásobárnou podpovrchových vod. Na území se nachází velké množství rybníků, sloužící k chovu ryb. V letním období je možné se koupat v rybníku Sykovec a v Zuberském rybníku. Kvalita a čistota vod na území je na dobré úrovni, jelikož není evidován žádný zdroj znečištění. Potencionálním znečištěním může být splach chemických látek a hnojiv ze zemědělských pozemků. V daném území je velice dobrá kvalita ovzduší, která je ohrožena pouze automobilovou dopravou a v některých obcích bez plynofikace také spalováním různých materiálů. Na území se nenachází žádná tepelná elektrárna ani velký průmyslový závod, nehrozí tedy velké znečištění ovzduší, což je jeden z pozitivních jevů podporující cestovní ruch v území. Velká část území je pokryta ornou a lesní půdou. Předmětem ochrany životního prostředí je zachování kulturní krajiny se zastoupením přirozených ekosystémů. V ORP Nové Město na Moravě se vyskytuje několik chráněných území NATURA 2 000, které chrání ohrožené druhy rostlin a živočichů.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Technická infrastruktura je jeden z nejdůležitějších prvků určujících kvalitu života obyvatel v malých obcích. Díky rozdrobené sídelní struktuře je téměř nemožné dosáhnout absolutního pokrytí, jelikož na území existuje velké množství osamocených staveb a také místních částí, které jsou velice vzdálené od obcí. Vybudování plynárenské sítě a kanalizační sítě je pro malé obce velmi finančně náročné a je pro ně otázkou několika let, než uhradí tyto náklady. Technická infrastruktura je však faktor, patřící mezi nejdůležitější při rozhodování o bydlení na venkově. Obce na území se proto velice snaží dosáhnout co nejvyšší míry pokrytí. Vodovod má zhruba 83 % obcí, pouze některé osamocené a vzdálené místní části se musí spolehnout na své vlastní zdroje pitné vody. V případě kanalizací je situace horší než u vodovodů. U malých obcí je vybudování kanalizace velice finančně náročné. Z mapovaného území má podle dotazníkového šetření prováděného se starosty jednotlivých obcí kanalizaci asi 76 % obcí. Další otázkou je technický stav kanalizací, který je mnohdy velmi špatný. Plynofikace je zavedena ve stejném procentu obcí jako kanalizace a to zhruba v 76 % obcí. Elektrickou energii mají všechny obce v území ORP Nové Město na Moravě. V analyzovaném území jsou dvě obce, které nemají vodovod, kanalizaci a nejsou ani plynofikovány, a to Kuklík a Nový Jimramov, a to zejména kvůli své odlehlé poloze od okolních obcí a kvůli terénním podmínkám. Zpracování odpadového hospodářství je velmi dobře ošetřeno, ve většině obcí je dostatečně zajištěno třídění a svoz odpadu. Podle dotazníkového šetření je 90 % obcí spokojeno se svozem odpadu. Na území ORP jsou tři řeky, u jejichž koryta hrozí rozlití, a to řeka Fryšávka, Svratka a Bobrůvka.

Mapa č. 2.4: Stav vybavení inženýrskými sítěmi k 1.1.2013

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

ORP Nové Město na Moravě má výborné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Příznivým předpokladem je relativně dobrá poloha v geografickém středu státu. Území není přímo napojeno na hlavní dopravní tahy, ale dostupnost z nich je dobrá. Množství kulturních, technických a přírodních památek zajišťuje příliv turistů do území za každého ročního období. V ORP Nové Město na Moravě se nachází

velké množství turistických a cyklistických tras, které spojují atraktivní lokality v území. Turisticky nejnavštěvovanější oblastí, zejména v zimním období, je Nové Město na Moravě, které je centrem zimních sportů. V povědomí obyvatel je město zejména pro velice známé lyžařské závody "Zlatá lyže" a díky pořádání MS v biatlonu 2013. Město je známé také díky pořádání závodů horských kol, které se uskutečnilo v roce 2012 a 2013. Lyžařský areál Vysočina aréna u Hotelu Ski nabízí turistům profesionálně upravené lyžařské trasy a na nedalekém Harusově kopci se nachází lyžařská sjezdovka s možností večerního lyžování. Lyžařskou sjezdovku najdeme i v Novém Jimramově, ve Věcově, na Kuklíku a v Borovnici. V Novém Městě na Moravě se nachází i kulturní památky jako Horácké muzeum či Horácká galerie. Další významné centrum pro turisty je obec Jimramov, kde se nachází renesanční zámek z konce 16. století, kostel Narození Panny Marie a městská památková zóna s klasicistními domy na náměstí. V obci Radešín je zajímavostí původně renesanční tvrz z konce 16. století. Zajímavými místy a dobrými tipy na výlety jsou například Galerie Sněžné a Japonská zahrada rovněž ve Sněžném. V posledních letech se staly populárním turistickým lákadlem sochy známého žďárského sochaře Michala Olšiaka, které jsou rozmístěné kolem Žďáru nad Sázavou a taktéž na území ORP Nové Město na Moravě, např. v obcích Tři Studně a Fryšava pod Žakovou horou. K propagaci kulturní krajiny přispěli také umělci, zvláště malíři a spisovatelé 19. století a první poloviny 20. století, kteří svými díly napomohli zvýšení povědomí o krásách zdejší krajiny. Ze slavných jmen můžou být jmenováni například Alois a Vilém Mrštíkovi, kteří se narodili v Jimramově, sochaři Jan Štursa a Vincenc Makovský z Nového Města na Moravě a malíř Václav Jícha, který žil na Fryšavě. Spojení obcí se slavnými jmény pak láká více návštěvníků. Rozvoji cestovního ruchu napomáhá také informační centrum v Novém Městě na Moravě, které turistům poskytuje informace o ubytování, stravování a zajímavých turistických cílech v území. Velké množství ubytovacích a restauračních zařízení ukazuje, že ORP Nové Město na Moravě je významným centrem turistického ruchu v celostátním měřítku. Turisté mají možnost se ubytovat v hotelech, penzionech, kempech, chatkách ale i v soukromých objektech. Slabou stránkou cestovního ruchu je nedostatek dětských a sportovních areálů a nedostatečná nabídka koupališť. Koupaliště na území ORP jsou vzdálené od významných turistických center.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

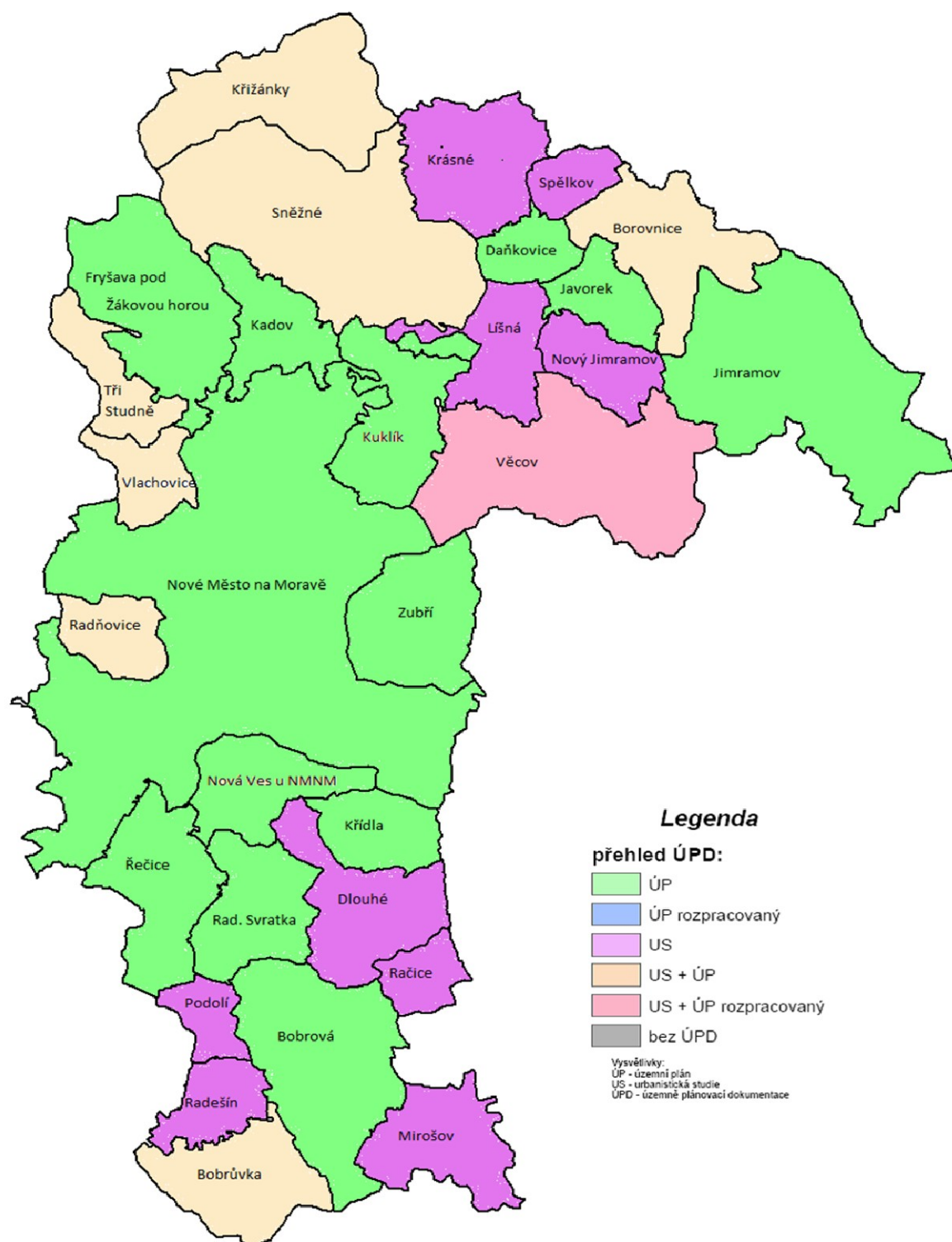
Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 2.13: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	21	70	
Počet obcí s plánem v přípravě	1	3,33	Věcov - rozpracovaná změna územního plánu
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	14	46,67	
Urbanistická studie	15	50	

Zdroj: Dotazníkové šetření, rozhovor se starosty, vlastní zpracování

Mapa č. 2.5: Vybavenost obcí územně plánovacími dokumenty

Ing. Aneta Šimánková

Zdroj: MAS Zubří země, vlastní šetření a zpracování

Bez územního plánu jsou obce Spělkov, Nový Jimramov, Líšná, Krásné, Radešín, Račice, Mirošov, Dlouhé a Podolí. Podkladem pro sestavení mapy bylo dotazníkové šetření u starostů jednotlivých obcí při osobních rozhovorech.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

Územně analytické podklady Kraje Vysočina: <https://www.kr-vysocina.cz/uzemne-analyticke-podklady/d-4032183>,

Územní plán Nové Město na Moravě: <https://radnice.nmnm.cz/uzemni-planovani/2014/uzemni-plan-nove-mesto-na-morave-navrh-pro-spolecne-jednani-0>

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 -2020: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina: <http://www.kr-vysocina.cz/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci-kraje-vysocina/d-776336>

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

Tab. 2.14: Územní rozvoj

Zásady územního rozvoje kraje Vysočina	Neumísťování výškových staveb v prostorech, ze kterých se budou vizuálně uplatňovat v území CHKO Žďárské vrchy a ve vyvýšených prostorech, odkud se budou uplatňovat jako dominanta mnoha dalších oblastí, nebo budou v kontrastu se stávajícími dominantami kostelních věží.
	Chránění znaků širšího krajinného rámce kulturního prostoru v okolí Bobrové.
	Respektování požadavků na ochranu městské památkové zóny Nové Město na Moravě.
	Regulování rozvoje sídel, která jsou součástí územního obvodu Nové Město na Moravě s ohledem na ochranu přírodních hodnot v CHKO Žďárské vrchy.
	Zlepšení parametrů silnice II/360 a silnice II/357 pro optimální dopravní napojení specifické oblasti na nižší centrum napojení Nové Město na Moravě a na silnici I/19.
Politika územního rozvoje ČR	Při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území přednostně sledovat posílení obsluhy území zejména v kraji Vysočina při minimalizaci dopadu na životní prostředí.

Zdroj: Dostupné z WWW: https://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4029487

Podle strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020 je SO ORP Nové Město na Moravě označováno za mikroregion se slabým transferem znalostí do ekonomiky. Je to nadprůměrný mikro-

region v pilíři 6 (vzdělanost obyvatelstva), jehož kvalitní lidský kapitál není valorizován v podobě nadprůměrné konkurenceschopnosti. Důvodem nepoměrných hodnot mohou být podle strategie regionálního rozvoje tzv. amenitní migranti (imigrace movitého a vzdělaného obyvatelstva do environmentálně atraktivních oblastí), kteří dané území využívají pro bydlení a rekreaci a své ekonomické aktivity realizují ve větších městských oblastech.

Na regionální úrovni spolupracuje ORP Nové Město na Moravě s ORP Bystřice nad Perštejnem v rámci MAS Zubří země, kde jsou řešeny aktuální problémy v území. MAS Zubří země, o.p.s. nyní spolupracuje s MAS Rokytná, o.p.s. z Moravskobudějovicka na projektu spolupráce na obnovu studánek. V rámci projektu dojde k opravě či obnově 38 vtypovaných studánek. Tento projekt bude realizován v rámci dotace z Programu rozvoje venkova ČR. Nové Město na Moravě mnohdy spolupracuje také se Žďárem nad Sázavou.

Nové Město na Moravě dále spolupracuje s německým městem Regensburg. V rámci partnerství ComeniusRegio je umožněna spolupráce úřadů s působností ve školním vzdělávání, škol a dalších organizací z obou regionů v oblasti vzdělávání.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 2.15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Nové Město na Moravě	1	Je přirozeným hospodářským, kulturním, obchodním, správním i ekonomickým centrem území.
Bobrová	1	Městys Bobrová je kulturní centrum. Poskytuje služby pro ostatní obce - sběrný dvůr, škola, školka, obchody, terénní sociální služby.
Jimramov	1	Historické a kulturní centrum s památkovou zónou.
Sněžné	1	Městys Sněžné je kulturní centrum, pořádají se zde trhy, kulturní akce a jiné volnočasové aktivity. Je zde Galerie Sněžné a Japonská zahrada.
Ostatní obce SO	26	Pečují o rozvoj svého území a o rozvoj mikroregionu Novoměstsko.
Kraj Vysočina	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic, rozvojových programů.
Česká republika	1	Poskytovatel finančních prostředků pro ORP Nové Město na Moravě.
Ministerstva	14	Jsou ústředními orgány státní správy.
Mikroregion Novoměstsko		Mikroregion Novoměstsko je významný pro členské obce, napomáhá s jejich správou, poskytuje informace, zajišťuje služby pro obce. Je hlavním organizátorem společných projektů.

MAS Zubří země		Podporuje rozvoj regionálních projektů, pomáhá při tvorbě vhodných podmínek pro usídlení firem, podporuje vzdělávání, realizuje rozvojové strategie.
Významný zaměstnavatel		Nemocnice Nové Město na Moravě zaměstnává asi 950 zaměstnanců.
		Medin, a. s. zaměstnává přes 400 zaměstnanců.
Střední odborná škola Nové Město na Moravě		Nabízí mnoho studijních a učebních oborů pro studenty celé ORP.
Občanské sdružení Nové Město na Moravě		Realizuje tři projekty. Jedná se o Občanskou poradnu, Poradnu pro děti a rodiče - EZOP a Osobní asistenci. Rozšiřuje poskytování sociálních služeb.

Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

Klíčovým aktérem rozvoje území SO ORP je hlavně Nové Město na Moravě, které spolupracuje se všemi členskými obcemi v rámci Mikroregionu Novoměstsko. Rada Mikroregionu Novoměstsko se snaží řešit všechny aktuální problémy členských obcí a snaží se o rozvoj území podporou vzájemné spolupráce. Mikroregion Novoměstsko se snaží podporovat a rozvinout cestovní ruch na území, jelikož ten tvoří 65 % celkových příjmů mikroregionu. Nejdůležitějším zaměstnavatelem na území ORP Nové Město na Moravě je nemocnice v Novém Městě na Moravě, jejíž činnost by měla být více finančně podporována z důvodu jejího udržitelného rozvoje a rozvoje zdravotní péče na území ORP. Nejvýznamnější střední školou je Střední odborná škola Nové Město na Moravě nabízející i nástavbové pomaturitní studium.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 2.16: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. krásná krajina, čisté ovzduší, příroda (2/3 území jsou v CHKO Žďárské vrchy)	1. vysoká míra nezaměstnanosti
2. výborné podmínky pro turistiku, cykloturistiku a lyžování (lyžařské stopy)	2. dojíždění za prací a službami do větších měst (Žďár nad Sázavou)
3. nízká zátěž intenzivní kamionovou dopravou	3. nedostatečné kulturní vyžití v malých obcích
4. velké množství přírodních a kulturních památek	4. nedostatečné autobusové spoje do malých obcí
5. Novoměstsko je sportovním centrem, je v povědomí občanů ČR (Zlatá lyže, MS v biatlonu)	5. nedostatek nově vytvářených pracovních míst
6. velký počet ubytovacích a stravovacích zařízení v obcích, cestovní ruch	6. trvalý úbytek obyvatelstva, nepříznivá věková struktura obyvatel
	7. velký počet malých obcí, rozdrobená sídelní struktura

Příležitosti:	Hrozby:
1. větší spolupráce mezi obcemi - snížení finančních nákladů	1. odcházení mladších obyvatel mimo území ORP, snižování počtu obyvatel
2. rozšíření kulturního vyžití na podzim a na jaře - zvýšení návštěvnosti rekreačních středisek	2. klesající naplněnost škol v malých obcích - hrozí rušení škol
3. rozšíření lyžařských stop a cyklotras a turistických stezek	3. střet s ochranou přírody v případě průmyslové, bytové výstavby a budování nových rekreačních středisek
4. dobudování systémů ČOV a splaškové kanalizace v obcích a u rekreačních objektů	4. závislost výdělků z cestovního ruchu na příznivém počasí
5. větší zaměření na sociální služby - lepší zdravotní stav obyvatel	5. postupné rušení oddělení nemocnice v Novém Městě na Moravě
6. větší otevřenost škol a zapojení do dění v obcích (rozšíření mimoškolních aktivit, nabídka zájmových kroužků v obcích)	6. nedostatek pracovních příležitostí v obcích - problém s výstavbou nových domů a stěhováním obyvatel do obcí
7. zefektivnění čerpání dotací	7. nedostatek finančních prostředků pro rozvoj obcí na území ORP Nové Město na Moravě

Zdroj: Vlastní zpracování

Mezi nejsilnější stránky ORP Nové Město na Moravě patří krásná zachovalá krajina a čisté ovzduší. Většina území leží v CHKO Žďárské vrchy a nachází se zde velké množství zvláště chráněných území typu NATURA 2 000, což je velmi pozitivním faktorem pro návštěvnost na území ORP. Tento fakt však může mít i negativní vliv na rozvoj území, jelikož ochrana přírody a podmínky stanovené pro CHKO komplikují např. průmyslový rozvoj ORP, zejména výstavbu nových budov. V území jsou výborné podmínky pro turistiku, cykloturistiku a v zimě pro lyžování. Velkým potenciálem pro rozvoj území je velké množství přírodních a kulturních památek a zejména velké zaměření na cestovní ruch. Velmi známé a nejvíce navštěvované středisko cestovního ruchu jsou Tři Studně, které jsou hojně pokryty ubytovacími zařízeními. Nové Město na Moravě je významným střediskem zimních sportů díky každoročnímu pořádání závodu Zlatá lyže, která se změnila v posledních letech na Světový pohár v běžecím lyžování. Nové Město na Moravě též prokázalo schopnost organizačně i kapacitně zajistit pořádání tak významné sportovní akce, jakou bylo MS v biatlonu 2013. Další silnou stránkou je tradiční zemědělská výroba. Mezi slabé stránky ORP Nové Město na Moravě patří zejména vysoká nezaměstnanost a nedostatek nově vytvářených pracovních míst. Dojíždění do větších měst za prací je také důvodem postupného úbytku obyvatel. Mezi slabé stránky se řadí i odcházení mladých do větších měst, tedy vytváření nepříznivé věkové struktury obyvatel. Slabou stránkou je dále i velká závislost majitelů ubytovacích zařízení na počasí. Zimní sezóna bývá v posledních letech velmi nejistá díky nepříznivému počasí, čímž se celkově oslabuje cestovní ruch a klesá atraktivita území ORP. Taktéž i letní měsíce mohou v případě nepříznivého počasí přinést úbytek turistů. Vzhledem k tomu, že je v poslední době velkým trendem centralizace školství, bude velmi obtížné do dalších let zachovat školy v malých obcích v současné podobě. Velkou příležitostí pro region je rozvoj vzájemné spolupráce mezi obcemi, která by vedla ke snížení finančních nákladů a k dalšímu možnému rozvoji cestovního ruchu a dalších priorit obcí. Jako příležitost se jeví zejména podpora podnikání malých a středních

podniků vytvářejících nová pracovní místa. Problémem, na který se v oblasti ORP Nové Město na Moravě zapomíná, jsou sociální služby. Malé obce tento problém neřeší, velkou příležitostí je výstavba domůs pečovatelskou službou, zajišťující komplexní péči o seniory, vedoucí k lepšímu zdravotnímu stavu obyvatel a spokojenosti občanů. Rozšíření zájmových kroužků a dalších mimoškolních aktivit ve školách, lepší vybavení pomůckami a vyšší propojení aktivit škol a obcí by vedlo k uchování škol v menších obcích a ke snížení potřeby centralizace školství do větších měst. Největší příležitostí, která by podpořila celkový rozvoj regionu, je zajištění dostatečných finančních prostředků. Je třeba se zaměřit na zlepšení čerpání různých typů dotací, a tím zvýšit příliv financí do obcí. Hrozbou ORP je nedostatečná nabídka pracovních míst, malá podpora podnikání a stěhování obyvatel do velkých měst mimo území ORP. Faktor snižující rozvoj ORP je také postupné rušení oddělení v nemocnici v Novém Městě na Moravě z finančních důvodů. Lidé chtějí mít jistotu dostupné zdravotní péče, která je na území ORP značně omezená. Proto by se celé ORP mělo na tento problém zaměřit a snažit se finančně podpořit nemocnici a její oddělení.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor

a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

V ORP Nové Město na Moravě se nachází 30 obcí, z toho ve 14 obcích se nacházejí mateřské a základní školy. Centrem školství je přirozeně samotné Nové Město na Moravě, kde se kromě městem zřizovaných základních škol a mateřské školy nachází i krajem zřizovaná speciální ZŠ Malá a Gymnázium V. Makovského (nabízející kromě čtyřletého studia a sportovní specializace i osmileté studium). Ve všech obcích ORP, jejichž počet obyvatel přesahuje 300, se nachází (většinou neúplná) základní škola a mateřská škola. Jedinou výjimku představuje obec Daňkovice, která ač má pouze 133 obyvatel, zřizuje svou vlastní MŠ. Vzhledem k tomu, že sídelní struktura tohoto území je rozdrobená, v obcích působí pouze malotřídní ZŠ 1. stupně (obce Fryšava pod Žákovou horou, Křídla, Křižánky, Nová Ves u Nového Města na Moravě, Radešinská Svatka, Radňovice, Řečice, Věcov a Zubří), pouze ve 4 největších obcích (městys Bobrová, městys Jimramov, městys Sněžné a samozřejmě Nové Město na Moravě) jsou zřízeny úplné základní školy. Obce jako zřizovatelé již v drtivé většině (s výjimkou Nového Města a městysu Bobrová) sloučily své MŠ a ZŠ pod jedno ředitelství. V Novém Městě na Moravě je situace taková, že Mateřská škola Nové Město na Moravě pod jedním ředitelstvím spojuje 5 odloučených pracovišť a obě úplné základní školy pod svými ředitelstvími každá provozují ještě malotřídní ZŠ 1. stupně v místních částech Nového Města na Moravě.

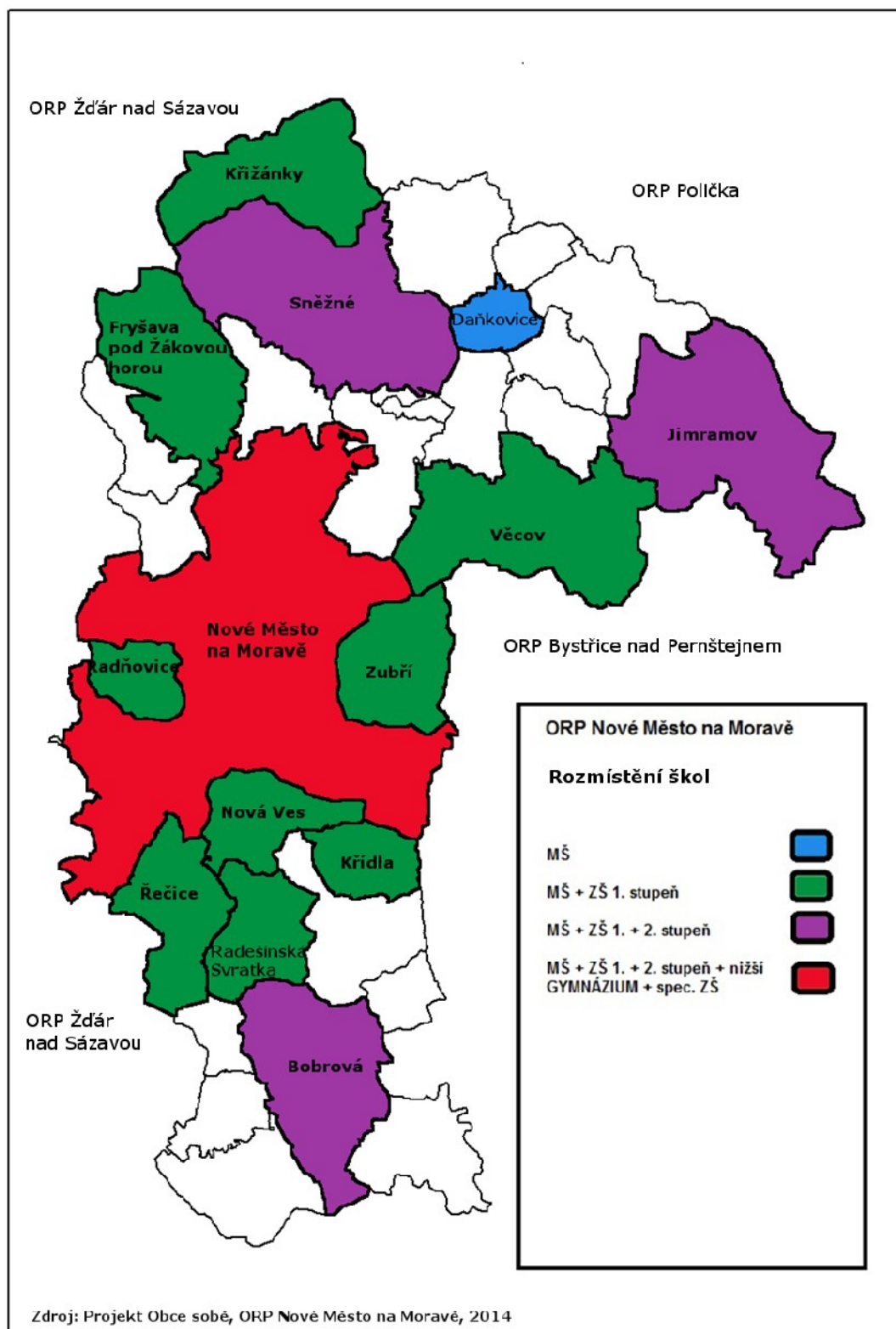
Na úrovni předškolního a základního vzdělávání působí na území ORP primárně obecní školy. Není zde registrováno žádné soukromé zařízení, ani zde nepůsobí žádná církevní škola nebo školské zařízení. Soukromé a církevní školy zde nepůsobily ani v minulosti. Pouze dvě zařízení, která nabízejí základní vzdělávání, mají jiného zřizovatele než obec, a tím je Kraj Vysočina. Jedná se o ZŠ Malá, Nové Město na Moravě, která vznikla jako nástupce Speciálních škol (IZO ředitelství: 600025943). Speciální školy zde existovaly do školního roku 2005/2006 a měly tři součásti: Speciální ZŠ při nemocnici (ul. Žďárská 603, činnost ukončila k 31. 12. 2005), Pomocná škola (ul. Malá 154, činnost ukončena k 31. 3. 2006) a Zvláštní škola (ul. Malá 154). V daném školním roce došlo k reorganizaci této školy, od té doby zařízení funguje pod názvem ZŠ Nové Město na Moravě, Malá 154 a věnuje se vzdělávání mentálně i fyzicky hendikepovaných žáků. Tato základní škola průměrně ročně vzdělává okolo 30 žáků, má celkovou kapacitu 55 žáků a vyučuje tyto obory vzdělávání: 79-01-B/01 ZŠ speciální (kap. 18 žáků) a 79-01-C/01 ZŠ (kap. 37 žáků). Druhou institucí zřizovanou Krajem Vysočina je Gymnázium Vincence Makovského, resp. jeho nižší stupeň. Toto gymnázium má kromě oborů 79-41-K/41 (čtyřleté gymnázium - max. kap. 200) a 79-42-K/41 (čtyřleté gymnázium se sportovní přípravou - max. kap. 60) též obor 79-41-K/81 (osmileté gymnázium - max. kapacita 250 žáků). Tento nižší stupeň gymnázia každoročně otevírá jednu třídu pro žáky z 5. tříd ZŠ (tato třída mívá cca 27 žáků), které tedy odebírá ze studia na druhém stupni obecních ZŠ v ORP Nové Město na Moravě.

Speciální potřeby ORP kromě ZŠ Malá, Nové Město na Moravě, saturuje ještě jedno zařízení, a to Mateřská škola při ZZ a Školní družina při ZZ, Žďárská 603, Nové Město na Moravě. Tato pracoviště spadají pod krajem zřizovanou organizaci Základní škola a Mateřská škola při zdravotnických zařízeních Kraje Vysočina se sídlem v Třebíči a do této zpracovávané analýzy nejsou zahrnuta.

Vzhledem k tomu, že některé obecní ZŠ a MŠ se nacházejí v bezprostřední blízkosti hranic ORP Nové Město na Moravě s jinými ORP a dokonce na hranici Kraje Vysočina a Pardubického kraje, docházka žáků se tu prolíná. Při hranicích ORP Nové Město na Moravě s ORP Polička se nacházejí nejbližší mateřské a základní školy v obcích Telecí, Sádek či Korouhev, nejbližší školy ze správního obvodu Bystřice nad Pernštejnem jsou například v obcích Unčín, Lísek, Strážek či Zvole, při hranicích s ORP Žďár nad Sázavou se nacházejí školy v obci Bohdalec či ve městě Svatka. Blízkost škol, resp. možnost výběru, pak může způsobit situaci, kdy děti či žáci docházejí do jiné než spádové/nejbližší školy. Kupříkladu v ZŠ a MŠ Bobrová určitý počet dětí a žáků pochází z ORP Žďár nad Sázavou (např. z obcí Moravec, Pikárec, Bohdalec apod.). Jiným příkladem je ZŠ a MŠ Jimramov ležící na hranicích ORP Nové Město na Moravě s ORP Bystřice nad Pernštejnem a Polička - zde je oboustranný pohyb žáků (tj. někteří žáci, kteří spádově patří pod Jimramov, navštěvují okolní školy, naopak ZŠ i MŠ může stahovat žáky z vedlejších ORP, chodí sem např. děti na 2. stupeň ZŠ z Unčína, tj. ORP Bystřice n. P.). Další takovou ZŠ a MŠ najdeme v obci Křižánky, které leží v bezprostřední blízkosti města Svatka, což je ORP Žďár nad Sázavou. Děti z Křižánek tam spádově patří na 2. stupeň ZŠ, nicméně blízkost této úplné ZŠ může způsobit malotřídce v Křižánkách problém v tom případě, kdy se rodiče rozhodnou posílat své děti přímo na úplnou ZŠ ve Svatce. V takových případech, kdy dítě navštěvuje jinou než spádovou MŠ nebo ZŠ, se jedná většinou o to, že rodiče své potomky dovážejí do pro ně výhodnější instituce, která je poblíž místa jejich zaměstnání. Výjimečně se může jednat i o to, že jim nevyhovuje např. výuka, celková atmosféra či personální obsazení na spádové instituci.

Veškeré následující analýzy byly zpracovány z údajů za období od školního roku 2005/2006 do školního roku 2012/2013, v některých případech byly přidány aktuální relevantní dostupné informace. Naprostá většina dat pochází z výkazů MŠMT, z ČSÚ, další byla zjištěna na odboru školství ORP, při místních šetřeních a také z výročních zpráv jednotlivých škol a školských zařízení.

Mapa č. 3.1: Rozmístění škol v ORP Nové Město na Moravě

Zdroj dat: MŠMT, Rejstřík škol a školských zařízení, vlastní zpracování

Počty škol v jednotlivých obcích ORP

V následující tabulce je uveden základní přehled o počtech škol působících na úrovni předškolního a základního vzdělávání v obcích správního obvodu ORP Nové Město na Moravě. Tento přehled obsahuje instituce všech zřizovatelů, a kromě obecních zařízení jsou zde zahrnuta i krajská zařízení. Je zde patrné rozložení škol v obcích dle počtu obyvatel, přičemž je možné pozorovat, že většinu institucí tvoří sloučené organizace MŠ + ZŠ. Uvedené údaje zohledňují též odloučená pracoviště (platí pro samotné Nové Město na Moravě – obec s více než 10 000 obyvateli). Za celé sledované období od r. 2005 došlo pouze k jedné změně v počtu škol. Touto změnou bylo sloučení mateřské školy a základní školy v Radňovicích pod jedno ředitelství od školního roku 2008/2009. Jinými zařízeními se myslí základní umělecké školy nebo střediska volného času.

Tab. 3.1: Počet škol v obcích ORP (dělení dle počtu obyvatel obce), školní rok 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Nové Město na Moravě	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	15	8	5	1			1				30
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1				3				4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň							2				2
Počet MŠ	1		1				5				7
Gymnázia							1				1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		6	4	1							11
Počet jiných zařízení							2				2

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Následující tabulka poskytuje přehled škol a školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Nové Město na Moravě – celkem se jedná o 14 obcí, ve kterých se školy a školská zařízení nacházejí. Objevují se tu školy a školská zařízení všech zřizovatelů na území ORP Nové Město na Moravě (tedy obce + kraj). Počty ZŠ a MŠ uvedené v tabulce zohledňují pro lepší porovnání odloučená pracoviště (tato specifická situace v Novém Městě na Moravě a jeho místních částech je popsána níže). Sloupec uvádějící počet ředitelství odpovídá počtu právnických osob (je tedy velmi dobře patrné, kdy je pod jedním ředitelstvím sloučena základní a mateřská škola jako jedna právnická osoba).

Tab. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP, školní rok 2012/2013

ORP NMnM	celkem ředitelství	z toho						
Název obce		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciální- mi třídami	MŠ speciální / se speciál- ními třídami	gymnázia
celkem škol	21	18	13	1	1	1	0	1
Bobrová	2	1	1					
Bobruvka								
Borovnice								
Daňkovice	1	1						
Dlouhé								
Fryšava pod Žakovou horou	1	1	1					
Javorek								
Jimramov	1	1	1					
Kadov								
Krásné								
Křídla	1	1	1					
Křižánky	1	1	1					
Kuklík								
Líšná								
Mirošov								
Nová Ves u NMnM	1	1	1					
Nové Město na Moravě	7	5	4	1	1	1		1
Nový Jimramov								
Podolí								
Račice								
Radešín								
Radešínská Svratka	1	1	1					
Radňovice	1	1	1					
Řečice	1	1	1					
Sněžné	1	1	1					
Spělkov								
Tři Studně								
Věcov	1	1	1					
Vlachovice								
Zubří	1	1	1					

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Pracovníci ve školství v zařízeních zřizovaných obcemi ORP

Následující tabulka poskytuje přehled o počtech pracovníků v zařízeních zřizovaných obcemi. Jedná se o průměrné přepočtené úvazky pedagogů i nepedagogů v mateřských, základních i uměleckých školách, o úvazky pracovníků v zařízeních školního stravování, družin i klubů a také o počty pracovníků střediska pro volný čas dětí a mládeže. Jak je z tabulky patrné, úvazky pracovníků v obecních MŠ se v období od roku 2005 do roku 2013 vlivem většího počtu dětí navštěvujících mateřské školy zvýšily. Situace na základních školách je ovšem opačná, tam se projevil trend snížení počtu žáků i na snížení průměrného přepočteného počtu pracovníků. Toto ostatně ilustruje i graf 3.1.

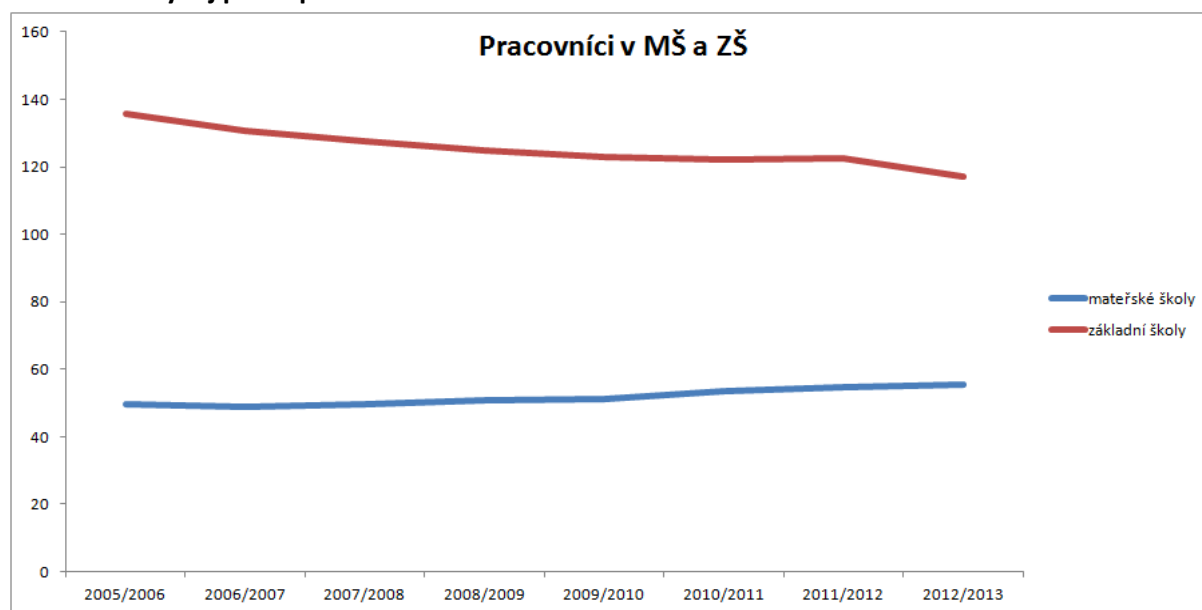
Tab. 3.3: Pracovníci ve školství v obecních zařízeních

Typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	69,589	55,651	13,938
základní školy	152,788	117,043	35,745
základní umělecké školy	19,366	16,994	2,372
školní družiny a kluby	12,812	12,812	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,788	2,474	1,314
zařízení školního stravování	50,146		50,146
celkem rok 2012/2013	308,489	204,974	103,515
2011/2012			
mateřské školy	69,414	54,513	14,901
základní školy	159,617	122,457	37,16
základní umělecké školy	20,133	17,737	2,396
školní družiny a kluby	12,595	12,595	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	4,996	3,5	1,496
zařízení školního stravování	50,178		50,178
celkem rok 2011/2012	316,933	210,802	106,131
2010/2011			
mateřské školy	67,917	53,593	14,324
základní školy	162,958	122,108	40,85
základní umělecké školy	19,589	17,089	2,5
školní družiny a kluby	12,784	12,784	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,525	3,708	1,817
zařízení školního stravování	50,808		50,808
celkem rok 2010/2011	319,581	209,282	110,299
2009/2010			
mateřské školy	65,52	51,045	14,475
základní školy	162,521	122,738	39,783
základní umělecké školy	19,005	16,505	2,5
školní družiny a kluby	11,829	11,829	

střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,126	4,208	0,918
zařízení školního stravování	51,845		51,845
celkem rok 2009/2010	315,846	206,325	109,521
2008/2009			
mateřské školy	65,879	50,85	15,029
základní školy	164,213	124,665	39,548
základní umělecké školy	18,868	16,368	2,5
školní družiny a kluby	11,159	11,159	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	4,883	4,083	0,8
zařízení školního stravování	51,202		51,202
celkem rok 2008/2009	316,204	207,125	109,079
2007/2008			
mateřské školy	65,534	49,841	15,693
základní školy	169,124	127,422	41,702
základní umělecké školy	19,389	16,889	2,5
školní družiny a kluby	10,82	10,82	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	4,066	3,666	0,4
zařízení školního stravování			52,4
celkem rok 2007/2008	321,333	208,638	112,695
2006/2007			
mateřské školy	64,404	48,743	15,661
základní školy	172,06	130,8	41,26
základní umělecké školy	19,078	16,578	2,5
školní družiny a kluby	11,325	11,325	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3	3	
zařízení školního stravování	51,907		51,907
celkem rok 2006/2007	321,774	210,446	111,328
2005/2006			
mateřské školy	64,452	49,77	14,682
základní školy	176,375	135,774	40,601
základní umělecké školy	18,79	16,29	2,5
školní družiny a kluby	11,176	11,176	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,458	3,458	
zařízení školního stravování	54,013		54,013
celkem rok 2005/2006	328,264	216,468	111,796

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Graf č. 3.1: Vývoj počtu pracovníků v obecních ZŠ a MŠ

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Základní vzdělávání

Na území ORP Nové Město na Moravě se nachází celkem 15 základních škol. Čtrnáct z nich je zřizováno jednotlivými obcemi, pouze jedna úplná základní škola, a to speciální ZŠ Malá, Nové Město na Moravě, je zřizována Krajem Vysočina. Co se týká ostatních zřizovatelů, pak církevní ani soukromá ZŠ zde není žádná. Dá se vypožorovat, že systém je prozatím celkem stabilní, neboť celkový počet škol se ve sledovaném období od šk. roku 2005/2006 do šk. roku 2012/2013 neměnil a zůstal stejný ve šk. roce 2013/2014 i v aktuálním šk. roce 2014/2015, a to i přesto, že některé základní školy bojují s dlouhodobým úbytkem žáků. I z následujících údajů v tabulce 3.4 je patrná skutečnost, že díky sídelní rozdrobenosti a velkému počtu menších obcí na území ORP Nové Město na Moravě převládají neúplné základní školy (malotřídní ZŠ 1. stupně). Celkový počet základních škol je v tabulce uveden dle zřizovatelů. Úplných základních škol je pět – vždy jedna škola je zřízena v městysu Bobrová, městyse Jimramov a městyse Sněžné a dvě školy zřizuje Nové Město na Moravě. Neúplných základních škol (vždy malotřídní ZŠ 1. stupně) je zřízeno devět. Počty škol v tabulce 3.4 odpovídají počtu ředitelství. Nicméně v rozdělení škol na úplné a neúplné je v následující tabulce 3.5 zohledněno, že v Novém Městě na Moravě pod 1. ZŠ Vratislavovo náměstí patří odloučené malotřídní pracoviště v místní části Slavkovice a pod 2. ZŠ Leandra Čecha funguje další odloučené malotřídní pracoviště v místní části Pohledec. Takový pohled lépe odráží skutečnost a poskytuje možnost porovnání, neboť tato odloučená pracoviště v místních částech Nového Města na Moravě navenek fungují stejně jako ostatní samostatné malotřídky zřizované v jiných obcích na území ORP. Přehled škol dle zřizovatelů v tabulce 3.4 (počty ředitelství) doplňuje přehled úplných a neúplných obecních ZŠ v jednotlivých obcích ORP v tabulce 3.5, která neuvádí počty škol dle ředitelství, ale prakticky počítá fyzický počet fungujících škol včetně odloučených pracovišť.

Tab. 3.4: Počet ZŠ (úplné/neúplné) dle zřizovatelů v ORP Nové Město na Moravě, šk. r. 2012/2013

Za ORP Nové Město na Moravě	počet základních škol (ředitelství)		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	14	5	9
kraj	1	1	
církev	0		
Soukromá ZŠ	0		
celkem	15	6	9

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Tab. 3.5: Přehled úplných a neúplných ZŠ zřizovaných obcemi, školní rok 2012/2013

ORP Nové Město na Moravě	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol (vč. odl. prac.)
Název obce			
celkem	16	5	11
Bobrová	1	1	
Fryšava pod Žákovou horou	1		1
Jimramov	1	1	
Křídla	1		1
Křižánky	1		1
Nová Ves u NMnM	1		1
Nové Město na Moravě	4	2	2
Radešínská Svratka	1		1
Radňovice	1		1
Řečice	1		1
Sněžné	1	1	
Věcov	1		1
Zubří	1		1

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Základní školy v Novém Městě na Moravě mají obě plný počet samostatných ročníků, tj. 9. V jednotlivých obcích jsou pak povětšinou zřízeny dvoutřídní školy 1. stupně ZŠ, pouze v obcích Křižánky, Věcov a Zubří jsou školy jednotřídní. Mezi vícetřídními malotřídkami jsou uvedeny i dvě úplné školy, které jsou pro nedostatek žáků nuceny spojovat výuku v ročnících. ZŠ Sněžné je sedmitřídní malotřídka, kde jsou spojené ročníky 2. + 4. a 3. + 5. na prvním stupni (v aktuálním školním roce 2014/2015 jsou to spojené 2. + 3. a 4. + 5. ročník). Navíc nedostatek žáků nutí tuto školu i k ústupkům na druhém stupni, kde klasické spojení ročníků v jednu třídu není povoleno. Taktéž úplná ZŠ Jimramov je osmitřídní malotřídka (spojuje 3. a 4. ročník na prvním stupni). Přehled o malotřídních ZŠ poskytuje následující tabulka.

Tab. 3.6: Počet malotřídních ZŠ v obcích ORP, školní rok 2012/2013

ORP NMnM	počet	z toho					
Název obce	škol celkem	jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	13	3	8	0	0	0	2
Fryšava pod Žakovou horou	1		1				
Jimramov	1						1
Křídla	1		1				
Křižánky	1	1					
Nová Ves u NMnM	1		1				
Nové Město na Moravě	2		2				
Radešínská Svatka	1		1				
Radňovice	1		1				
Řečice	1		1				
Sněžné	1						1
Věcov	1	1					
Zubří	1	1					

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Základní školy v ORP Nové Město na Moravě fungují až na 3 výjimky (ZŠ Bobrová, 1. ZŠ Vratislavovo náměstí a 2. ZŠ Leandra Čecha v Novém Městě na Moravě) jako sloučené organizace, které pod jedním ředitelstvím sdružují jak ZŠ, tak mateřskou školu. Školní družina funguje jako nutná součást již při všech základních školách. V minulosti tomu tak nebylo, nicméně školy musely vyjít vstříc zaměstnaným rodičům a zřídit či rozšířit kapacity školních družin. Byla to nutná opatření, v případě některých malotřídek totiž hrozilo, že bez družiny by nastal odliv určitého počtu žáků, jejichž rodiče nemají z důvodu své časové zaneprázdněnosti či rodinné situace kam umístit své dítě po skončení vyučování. Aktuálně tedy školní družiny jsou zřízeny při všech ZŠ a v Novém Městě na Moravě dokonce reagovali na poptávku rodičů rozšířením kapacit. Školní klub funguje pouze při 2. ZŠ Leandra Čecha v Novém Městě na Moravě. Stravování je zajištěno ve všech školách, v drtivé většině vlastním vyvařováním, pouze výjimečně jsou jídla dovážena. Ve sloupci pro školní jídelny jsou v následující tabulce zahrnuty jen jídelny s vývařovnou, výdejny pro odloučená pracoviště v místních částech Nového města a v ZŠ Křídla nejsou zohledněny (tam jsou dovážena jídla z jiných vývařoven – pro ZŠ Pohledec a Slavkovice z vývařovny MŠ Drobného, NMnM, a do Křidel z vývařovny ZŠ Nová Ves). Jinými součástmi škol jsou myšleny např. plochy pro sportovní vyžití jako hřiště či bazény. Sloupec v této tabulce zahrnuje pouze tělocvičny (TV) a hřiště (H) s náležitými parametry ve vlastnictví škol. Malotřídní školy pak mají povětšinou místnosti upravené pro TV (bývalé učebny), zpravidla mají také možnost využití např. obecních (dětských) hřišť. Bazén nemá žádná škola v ORP. Malotřídní školy bez tělocvičen mají velmi omezenou možnost, jak tento problém vyřešit, jelikož přestavba části školy nebo výstavba nové tělocvičny

znamená většinou neřešitelný finanční problém. V Novém Městě na Moravě je situace se sportovišti taktéž nevyhovující, je zde třeba vybudovat sportovní halu (nejen) pro potřeby škol. V úvahu připadá objekt v Tyršově ulici, ze kterého už byly vysídleny družiny i pracoviště mateřské školy, a který by se mohl v případě vypsání vhodného dotačního titulu zbourat. Na jeho místě by pak mohla vyrůst multifunkční tělocvična, která by měla sloužit i potřebám škol.

Tab. 3.7: Součásti obecních základních škol, školní rok 2012/2013

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	14	16	11	17	13	8
Bobrová	1	1		1	1	2 (1 TV+1H)
Fryšava pod Žákovou horou	1	1	1	1	1	
Jimramov	1	1	1	1	1	2 (1TV+1H)
Křídla	1	1	1	1		
Křižánky	1	1	1	1	1	
Nová Ves u Nového Města na Moravě	1	1	1	1	1	
Nové Město na Moravě	2	4		5	2	3 (2TV+1H)
Radešínská Svratka	1	1	1	1	1	
Radňovice	1	1	1	1	1	
Řečice	1	1	1	1	1	
Sněžné	1	1	1	1	1	1 (1TV)
Věcov	1	1	1	1	1	
Zubří	1	1	1	1	1	

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Komentář k tabulce 3.7: V případě Nového Města na Moravě je uveden počet škol včetně odloučených pracovišť (2 ZŠ + 2 jejich odlouč. pracoviště), přičemž je nutné dodat, že při těchto odloučených pracovištích fungují i odloučená pracoviště novoměstské MŠ – na první pohled se tak jeví, že v těchto místních částech funguje malotřídní ZŠ 1. stupně + MŠ + ŠD + stravování (stejně jako v ostatních obcích ORP).

Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

Jak je z níže uvedených tabulek patrné, většinu učitelů na základních školách představují ženy. Na prvním stupni zde existuje naprostá převaha žen-učitelek (95 %), na druhém stupni se sice skóre mírně vylepšuje, i tak ale ženy představují 70 % ze všech učitelů na ZŠ. Ačkoliv se počty žáků na základních školách za sledované období výrazně snížily, počet žáků na jednoho pracovníka zůstává téměř stejný (snížil se zhruba o 1 žáka z 15 na 14 žáků na učitele). Z toho vyplývá, že základní školy opustilo několik učitelů, aby se tak reflektoval snížený počet žáků.

Tab. 3.8: Učitelé v obecních ZŠ, školní rok 2012/2013

ORP Nové Město na Moravě		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		117,5	97,3
v tom vyučující	na 1. stupni	62,6	59,2
	na 2. stupni	54,9	38,1

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Tab. 3.9: Počet žáků na 1 přepočteného pracovníka, vývoj od šk. r. 2005/2006 do 2012/2013

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	16	1 634	117,5	13,91
2011/2012	16	1 623	119,2	13,62
2010/2011	16	1 624	124,8	13,01
2009/2010	16	1 650	121,5	13,58
2008/2009	16	1 726	124,2	13,90
2007/2008	16	1 767	123,8	14,27
2006/2007	16	1 835	123,3	14,88
2005/2006	16	1 948	131,3	14,84

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Komentář k tabulce 3.9: Počty učitelů jsou zahrnuty pouze ze základních škol, které zřizují obce ORP Nové Město na Moravě. Z údajů o počtu žáků a počtu přepočtených učitelů je vidět klesající trend od školního 2005/2006 až po poslední zahrnutý školní rok 2012/2013.

Co se týče ostatních pedagogických pracovníků, na školách v ORP jsou k dispozici pouze asistenti pedagogů pro žáky se zdravotním postižením a výchovní poradci. Do následujícího přehledu jsou zařazeni jak pracovníci škol zřizovaných obcemi v ORP Nové Město na Moravě, tak i pracovníci speciální ZŠ Malá, Nové Město na Moravě, kterou zřizuje Kraj Vysočina (ta z uvedeného počtu pracovníků zaměstnává 2 asistenty pro žáky se zdravotním postižením, z toho 1 ženu, a 1 výchovného poradce). Z údajů v tabulce též vyplývá, že správnímu obvodu Nového Města na Moravě zásadně chybí takoví pracovníci, jako jsou psychologové, speciální pedagogové či asistenti pro žáky se sociálním znevýhodněním. Vzhledem k faktu, že v současné době se zvyšuje počet žáků, kteří vyžadují větší péči a pozornost při výuce, jevílo by se pro školy výhodné využít např. nabídku úřadu práce a zaměstnávat absolventy na pozicích asistentů k oboustranné spokojenosti (školy mohou získat asistenty k využití např. pro organizaci volného času dětí, pro asistenci k dětem se specifickými potřebami, absolventi naopak získají potřebnou praxi).

Tab. 3.10: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol, školní rok 2012/2013

ORP Nové Město na Moravě		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravot- ním postižením	8	7	4	3,4
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		0	0	0	0
výchovní poradci		6	6		

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Komentář k tabulce 3.10: Údaje o přepočtených výchovných poradcích se nesledují, buňky jsou proto ponechány volné.

Údaje o počtech žáků v ORP

Jak již bylo zmíněno, školy se potýkají s úbytkem žáků, což je důsledkem negativního demografického vývoje. Nejenže se ve sledovaném období do škol dostávaly populačně slabší ročníky, ale v ORP Nové Město na Moravě se k tomu přidává ještě nezanedbatelná míra vystěhovalectví, která taktéž snižuje počty žáků ve školách. Jak je z následující tabulky patrné, ve sledovaném období osmi školních let byl na základních školách zaznamenán úbytek o více než 300 žáků, což se promítlo do snížení počtu tříd o 10. Průměrný počet žáků na školu klesl o 20 žáků. Tyto negativní jevy vedly samozřejmě i ke snížení pedagogických úvazků, tj. poklesu počtu učitelů na školách. Do počtu základních škol jsou v následující tabulce promítnuta i 2 odloučená pracoviště ZŠ v Novém Městě na Moravě. Průměrný počet žáků na školu je zde trochu zavádějící číslo, neboť školy jsou započítány bez ohledu na to, zda jsou úplné, nebo neúplné (zpřesněný pohled ovšem nabízí tabulka 3.12). V této tabulce je také patrná změna v počtu samostatných ZŠ způsobená sloučením ZŠ a MŠ Radňovice - do šk. roku 2007/2008 fungovala ZŠ Radňovice (1. st. malotřídka) samostatně, od šk. roku 2008/2009 je sloučena pod jedno ředitelství s MŠ Radňovice.

Tab. 3.11: Průměrné počty v obecních ZŠ

Školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet spec. tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	16	3	82	0	1 634	117,5	13,91	19,93	102,13
2011/2012	16	3	84	0	1 623	119,2	13,62	19,32	101,44
2010/2011	16	3	87	0	1 624	124,8	13,01	18,67	101,50
2009/2010	16	3	86	0	1 650	121,5	13,58	19,19	103,13
2008/2009	16	3	87	0	1 726	114,3	15,10	19,84	107,88
2007/2008	16	4	88	0	1 767	105,0	16,83	20,08	110,44
2006/2007	16	4	90	0	1 835	132,1	13,89	20,39	114,69
2005/2006	16	4	92	0	1 948	131,3	14,84	21,17	121,75

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Porovnání údajů, jako jsou průměrné počty žáků obecních základních škol na 1 pedagoga, na třídu či školu, s podobnými průměrnými počty na základních školách jiných zřizovatelů není v ORP Nové Město na Moravě možné relevantně provést, neboť jiná než obecní ZŠ je zde pouze jedna krajská speciální základní škola, která má samozřejmě nastavené jiné limity. Pro úplnost je ovšem možno dodat, že tato ZŠ má 3 – 4 speciální třídy, navštěvuje ji v průměru 32 žáků, a z toho na jednoho pedagoga připadá asi 6 žáků a na třídu cca 10.

Následující tabulka za školní rok 2012/2013 doplňuje tabulku 3.11a rozděluje základní školy v Novém Městě na Moravě a uvádí tak průměrné počty žáků na třídu a školu zvlášť za malotřídky 1. stupně ZŠ a za úplné ZŠ. Tento pohled tudíž zpřesňuje výpočet průměrného počtu žáků na školu. Takto získaná data se pak dají vzájemně porovnávat v kategoriích úplných škol a neúplných škol (malotřídní 1. stupně ZŠ). Zároveň tato tabulka nabízí rozklíčovaný pohled na základní školy v jednotlivých obcích ORP (na rozdíl od tabulky 3.11, která nabízí agregovaná data za všechny obecní ZŠ na území ORP Nové Město na Moravě).

Tab. 3.12: Průměrné počty žáků na třídu a školu v obecních ZŠ, školní rok 2012/2013

ORP Nové Město na Moravě Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	16	82	1 634	102,1	19,9
Bobrová - úplná ZŠ	1	9	177	177	19,7
Fryšava pod Žakovou horou	1	2	24	24	12
Jimramov - úplná ZŠ	1	8	141	141	17,6
Křídla	1	2	32	32	16
Křižánky	1	1	25	25	25
Nová Ves u NMnM	1	2	37	37	18,5
Nové Město na Moravě – pouze úplné ZŠ	2	39	924	462	23,7
NMnM – pouze odlouč. prac. (malotř. 1. st.)	2	4	39	19,5	9,8
Radešínská Svatka	1	2	26	26	13
Radňovice	1	2	36	36	18
Řečice	1	2	38	38	19
Sněžné - úplná ZŠ	1	7	95	95	13,6
Věcov	1	1	20	20	20
Zubří	1	1	20	20	20

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Data o počtech žáků obecních základních škol, kteří v jednotlivých ročnících ukončili školní docházku nebo přešli do středních škol, jsou uvedena v následující tabulce. Obecní základní školy mají jen běžné třídy, žádné speciální nezřizují (žáci jsou případně integrováni do běžných tříd). Žáci zde mají možnost z 5. ročníku přejít ke studiu na osmiletý obor Gymnázia Vincence Makovského v Novém Městě

na Moravě. Kromě této příležitosti využít nabídky osmiletého studia na gymnáziu se někde objevuje ještě další, spíše nepříjemná situace, kdy po 5. ročníku se někteří žáci rozhodnou přestoupit (pověětšinou na některou z novoměstských ZŠ) a opustit tak úplnou základní školu, na které dosud studovali. Tento fakt zřejmě nejvíce trápí ZŠ ve Sněžném, které se dlouhodobě snižuje počet žáků 2. stupně (například ve školním roce 2013/2014 činil počet žáků 1. stupně na této ZŠ 63, ovšem na 2. stupni bylo pouze 30 žáků).

Tab. 3.13: Počet absolventů obecních ZŠ, přehled od šk. roku 2005/2006 do šk. roku 2012/2013

Žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	1	0	0	0	1	1	0	0
	v 8. ročníku	1	7	5	3	4	2	4	3
	v 9. ročníku	233	260	215	212	242	190	170	160
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ									
v tom	z 5. ročníku	28	25	34	33	28	28	27	27
	ze 7. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. ročníku s dodatečným odkladem PŠD		3	0	0	0	1	0	0	0

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Následující tabulka obsahuje údaje o průměrném počtu žáků ve třídách základních škol zřizovaných obcemi a ve třídách krajských zřizovatelů (speciální ZŠ, třídy nižšího gymnázia). Procentuálně je vyjádřen poměr docházky žáků do obecních škol a do krajských škol. Z údajů o celkovém počtu žáků je patrný klesající trend. Průměrný počet žáků ve třídě celkem je v podstatě velmi podobný údaji o průměrném počtu žáků v obecních třídách (viz. tabulka 3.11), neboť počet tříd jiných zřizovatelů je velmi malý. Je spíše zajímavější srovnání obecního průměru (19,93 žáka na třídu) s průměrem krajského nižšího gymnázia, který je 27,5 žáka na třídu (ve školním roce 2012/2013). Je také nutné si povšimnout, že ve sledovaném období 2005 - 2013 klesl absolutně počet žáků v obecních ZŠ o 314 (tj. zhruba o 15%), počet tříd se snížil o 10, tj. zhruba o 11% (počet krajských tříd zůstává ví-

ceměně nezměněn). Snížení počtu žáků a počtu tříd v obecních základních školách ilustrují následující grafy 3.2 a 3.3.

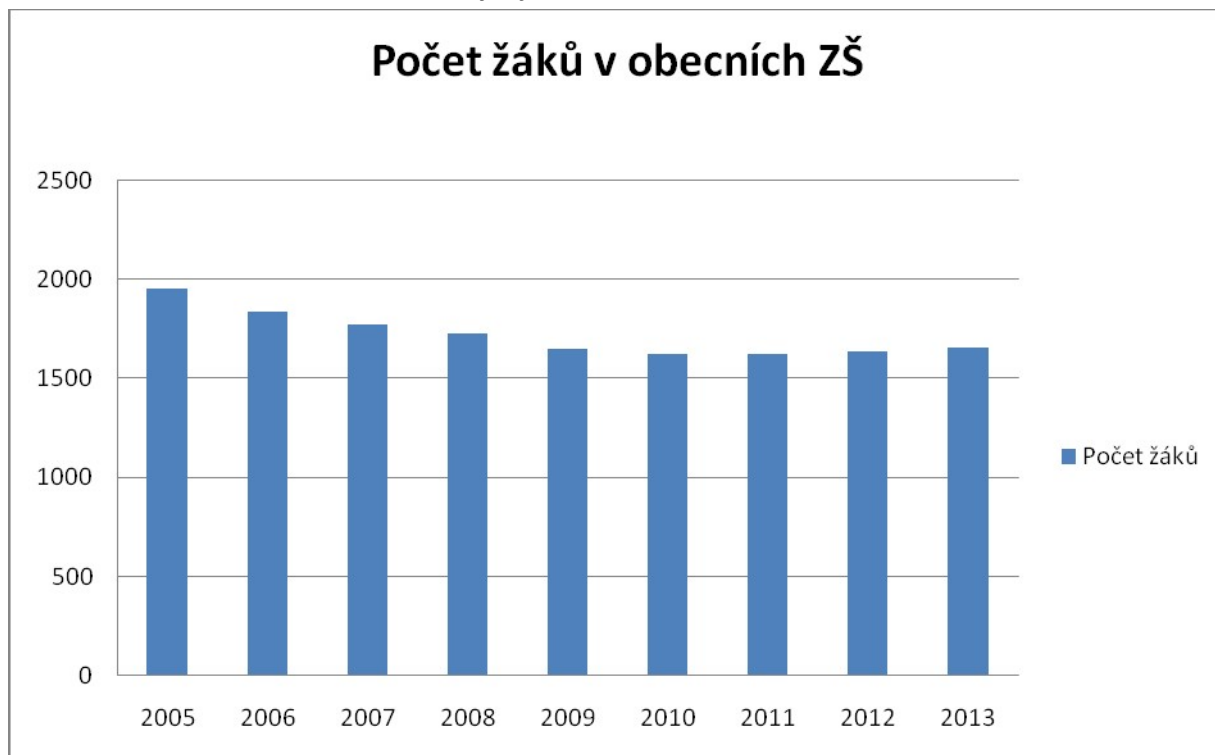
Tab. 3.14: Průměrné počty dětí ve třídách různých zřizovatelů, školní rok 2012/2013

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,93	92	V obecních školách je 92 % všech žáků ORP.
- jinými subjekty	20,29	8	Do škol krajských zřizovatelů chodí 8 % všech žáků ORP.
Průměrný počet žáků celkem	19,96		Počet žáků všech škol v ORP = 1 776
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,32	92	
- jinými subjekty	21,43	8	
Průměrný počet žáků celkem	19,48		Počet žáků všech škol v ORP = 1 773
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,67	92	
- jinými subjekty	20,57	8	
Průměrný počet žáků celkem	18,81		Počet žáků všech škol v ORP = 1 768
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,19	91	
- jinými subjekty	19,25	9	
Průměrný počet žáků celkem	19,19		Počet žáků všech škol v ORP = 1 804
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,84	92	
- jinými subjekty	20,86	8	
Průměrný počet žáků celkem	19,91		Počet žáků všech škol v ORP = 1 872

2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,08	92	
- jinými subjekty	21,43	8	
Průměrný počet žáků celkem	20,18		Počet žáků všech škol v ORP = 1 917
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,39	93	
- jinými subjekty	21	7	
Průměrný počet žáků celkem	20,43		Počet žáků všech škol v ORP = 1 982
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,17	93	
- jinými subjekty	19,25	7	
Průměrný počet žáků celkem	21,02		Počet žáků všech škol v ORP = 2 102

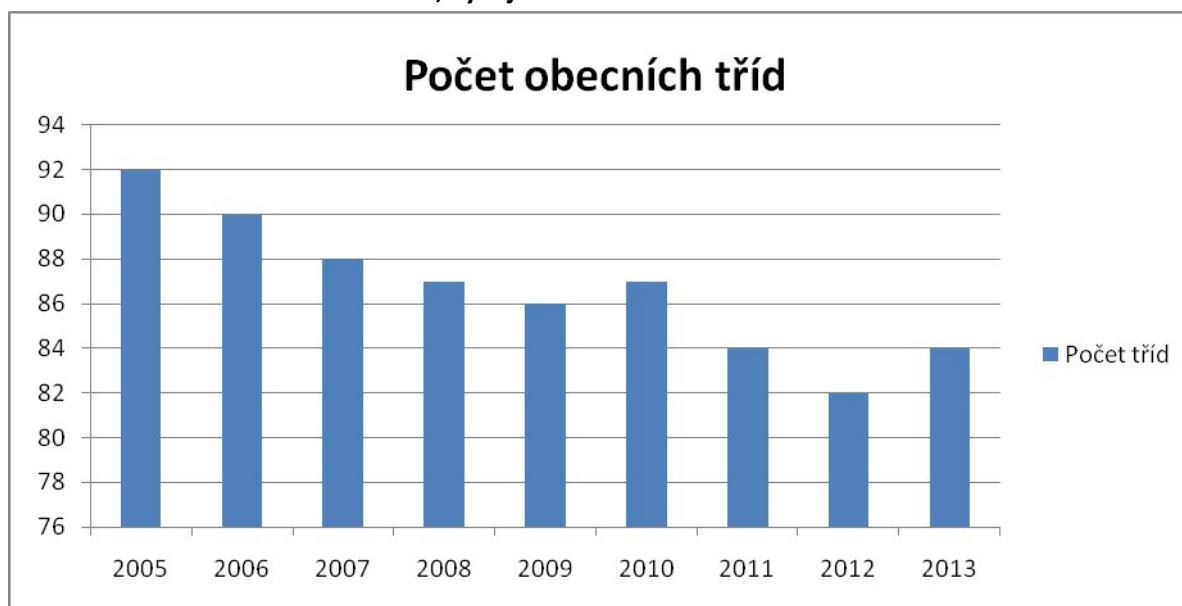
Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Graf č. 3.2: Počet žáků v obecních ZŠ, vývoj v období 2005 - 2013

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Graf č. 3.3: Počet tříd v obecních ZŠ, vývoj v období 2005 – 2013

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Kapacity základních škol v ORP jsou více než dostačující, některé instituce by mohly uvažovat o narovnání kapacit tak, aby čísla lépe odpovídala skutečnosti (větší, úplné školy). Naplněnost některých ZŠ je na pováženou (několik z nich je ohroženo nedostatkem žáků - např. malotřídka ve Fryšavě pod Žakovou horou fungující na výjimku, dále je např. ohrožen 2. stupeň ZŠ ve Sněžném, která bojuje zejména s odlivem svých žáků při přechodu z 1. na 2. stupeň ZŠ, taktéž ZŠ Jimramov již dávno nedosahuje na takové počty žáků jako v minulosti). Je třeba konstatovat, že zejména malotřídky v menších obcích se mnohdy mohou dostat do nelehké situace, jelikož i sebemenší odliv žáků jim může způsobit velké potíže. Může se například stát, že se rozhodne vystěhovat rodina se třemi dětmi, a to v celkovém počtu žáků takové malotřídky znamená citelný procentní úbytek žáků. Z hlediska zřizovatelů je tedy nutné pečlivě sledovat demografický vývoj oblasti a také zachytit náznaky možných změn tak, aby z toho byly vyvozeny patřičné kroky směrem k zachování, příp. navýšení počtu žáků v obecních zařízeních. Následující tabulka poskytuje přehled všech obcemi zřizovaných základních škol na území ORP Nové Město na Moravě, a to s porovnáním jejich kapacity (zapsané v rejstříku) a počtu žáků. Do výčtu není zahrnuta ani krajská speciální ZŠ Malá, Nové Město na Moravě (kapacita = 55 míst, počet žáků ve šk. roce 2012/2013 = 32), ani nižší stupeň krajského gymnázia (kapacita 250 žáků, počet žáků v 2012/2013 = 110). V posledním sloupci komentáře v této tabulce je vyjádřena teoretická naplněnost školy jako poměr počtu žáků k rejstříkové kapacitě.

Tab. 3.15: Přehled všech obecních ZŠ, školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		2854	1634	1220	
Základní škola Bobrová, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Bobrová	280	177	103	teoretická naplněnost 63 %
Základní škola a mateřská škola Fryšava pod Žákovou horou, příspěvková organizace	Fryšava pod Žákovou horou	60	24	36	teoretická naplněnost 40 %
Základní škola a Mateřská škola Jimramov, příspěvková organizace	Jimramov	350	141	209	teoretická naplněnost 40 %
Základní škola a Mateřská škola Křídla, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Křídla	50	32	18	teoretická naplněnost 64 %
Základní škola a Mateřská škola Křižánky, příspěvková organizace	Křižánky	26	25	1	teoretická naplněnost 96 %
Základní škola a Mateřská škola Nová Ves u Nového Města na Moravě, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Nová Ves u Nového Města na Moravě	45	37	8	teoretická naplněnost 82 %
Základní škola Nové Město na Moravě, Vratislavovo náměstí 124, okres Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě	777	533	244	teoretická naplněnost 69 %
Základní škola Nové Město na Moravě, Leandra Čecha 860, okres Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě	800	430	370	teoretická naplněnost 54 %
Základní škola a Mateřská škola Radešínská Svratka, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Radešínská Svratka	50	26	24	teoretická naplněnost 52 %
Základní škola a Mateřská škola Radňovice, příspěvková organizace	Radňovice	50	36	14	teoretická naplněnost 72 %

Základní škola a Mateřská škola Řečice, příspěvková organizace	Řečice	50	38	12	teoretická naplně- nost76 %
Základní škola a mateřská škola Sněžné, příspěvková organizace	Sněžné	270	95	175	teoretická naplněnost 35 %
Základní škola a mateřská škola Věcov, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Věcov	25	20	5	teoretická naplněnost 80 %
Základní škola a Mateřská škola Zubří, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Zubří	21	20	1	teoretická naplněnost 95 %

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

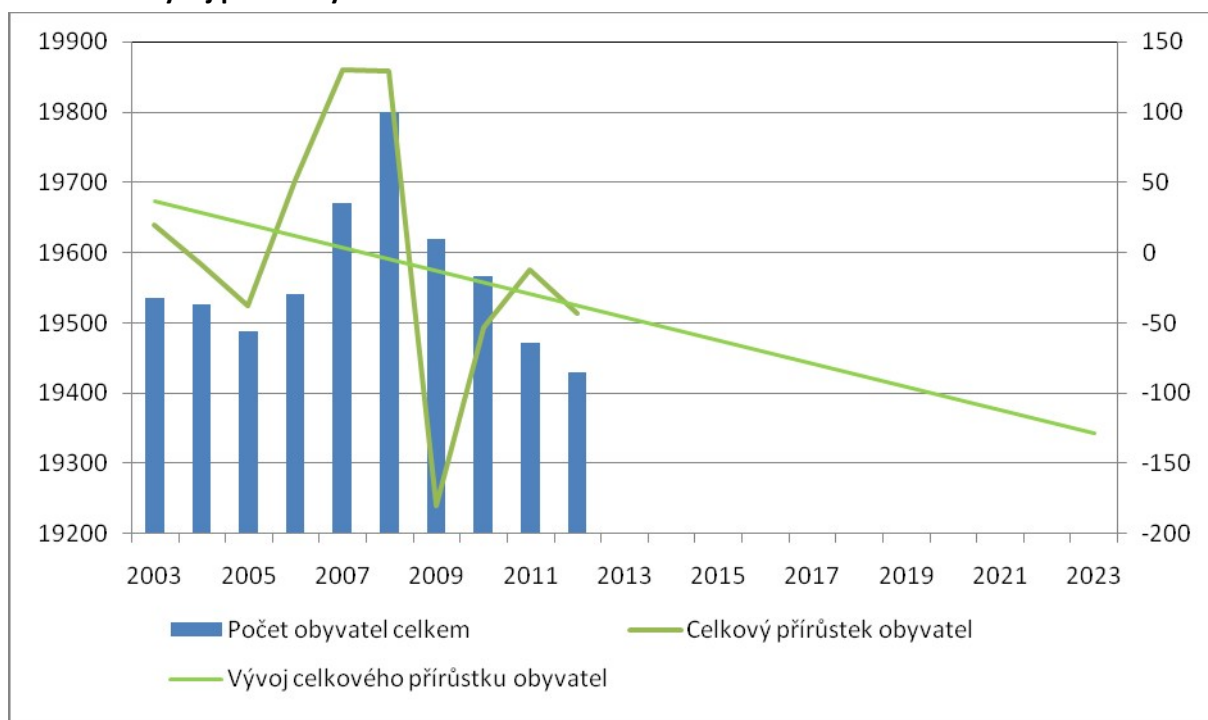
Je obtížné stanovit čísla počtu žáků ORP v budoucnosti, jelikož existuje mnoho faktorů, které tuto skutečnost ovlivňují. V současné době pro ZŠ platí, že do nich v následujícím šk. roce 2014/2015 nastoupí silný populační ročník 2008, což pro některé školy bude mít za následek alespoň částečné zacelení propadu počtu žáků. Vývojové trendy však naznačují, že pozitivní přírůstek obyvatelstva je značně degradován mírou vystěhovalectví, kterou ORP Nové Město na Moravě trpí – odcházejí nejvíce mladí, vzdělaní potencionální zakladatelé rodin, kteří hledají pracovní uplatnění mimo toto ORP (viz. grafy 3.4, 3.5 a 3.7). K roku 2018 možná nebude úbytek žáků až tak markantní, ale k roku 2023 se jistě tento negativní trend projeví výrazněji. Tato tabulka bere v úvahu pouze kapacity obecních škol, nejsou zde započítány kapacity krajských zařízení (dohromady cca 250 míst ve speciální ZŠ Malá, NMnM, a na nižším stupni Gymnázia V. Makovského). Započítané kapacity obecních škol se dle odboru školství ORP NMnM prozatím nebudou měnit, žádné zásadní úpravy se nechystají, je pouze možné, že u několika subjektů dojde k narovnání kapacity, aby vše lépe odpovídalo skutečnosti.

Tab. 3.16: Očekávaný vývoj počtu žáků

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech obecních ZŠ k 30. 9. 2013	2 854	----	----
Předpokládaná kapacita všech obecních ZŠ k 30. 9. 2018	2 854	----	----
Předpokládaná kapacita všech obecních ZŠ k 30. 9. 2023	2 854	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2013	1 652	1 202	57,88
Předpoklad ke konci roku 2018	1 640	1 214	57,46
Předpoklad ke konci roku 2023	1 605	1 249	56,24

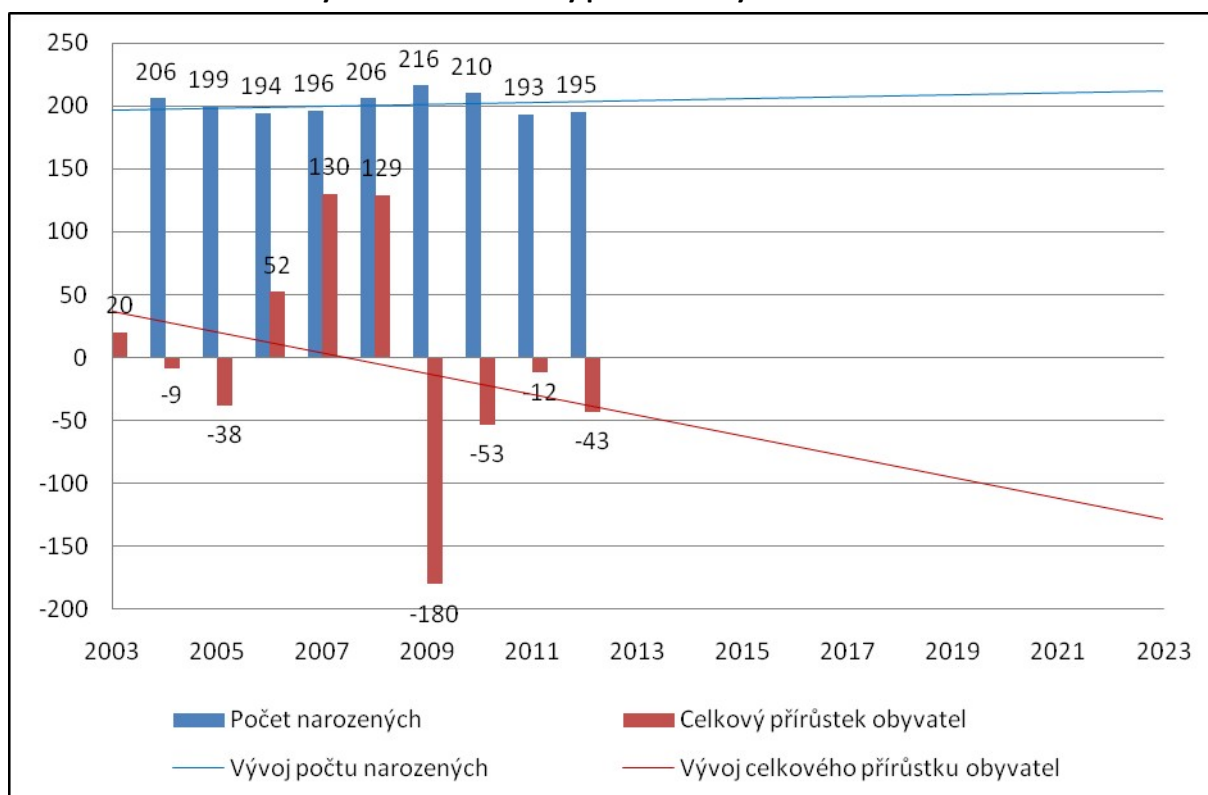
Zdroj dat: Výkazy MŠMT, Český statistický úřad, vlastní odhad

Graf č. 3.4: Vývoj počtu obyvatel ORP Nové Město na Moravě od roku 2003

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Graf č. 3.5: Počet narozených v ORP vs. celkový přírůstek obyvatelstva od roku 2003

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je v ORP Nové Město na Moravě zajišťováno pouze obcemi, žádní jiní zřizovatelé (např. kraj, církve, soukromníci) zde nepůsobí. Celkem se v ORP Nové Město na Moravě nachází 14 mateřských škol, z toho většina je sloučena pod jedno ředitelství s místní základní školou. Výjimkou je pak obec Daňkovice, která ač patří mezi menší obce, zřizuje svou vlastní mateřskou školu, a městys Bobrová, kde mateřská škola funguje jako samostatná organizace nezávisle na místní úplné základní škole. Specifická je situace v samotném Novém Městě na Moravě, kde jako jedna příspěvková organizace působí Mateřská škola Nové Město na Moravě, ta se dělí na těchto pět odloučených pracovišť: - ul. Drobného (od jara 2014 je v rekonstrukci, děti se rozdělily do ostatních pracovišť), ul. Tyršova, ul. Žďárská a dvě pracoviště v místních částech Nového Města na Moravě (Pohledec, Slavkovice). Po dokončení rekonstrukce pracoviště na ul. Drobného pak zanikne pracoviště na ul. Tyršova (aby zde byl uvolněn prostor pro případnou výstavbu sportovní haly) a děti pojme rozšířené pracoviště na ul. Drobného, čímž bude mít Mateřská škola Nové Město na Moravě pouze 4 pracoviště.

Jak bylo popsáno již v předešlých komentářích, je zde určitý pohyb dětí - některé spádové MŠ ztrácejí děti např. z důvodu dojížděky do místa zaměstnání jejich rodičů, naopak některé MŠ v ORP mohou stahovat děti přes hranice ORP. Rodiče velmi vítají možnost umístit své děti do mateřských škol v blízkosti svého bydliště. V porovnání například s většími sídelními celky a příměstskými oblastmi není v ORP Nové Město na Moravě takový převis poptávky nad nabídkou volných míst a mateřské školky zpravidla uspokojí i žádosti o umístění mladších dětí. Mateřské školy v malých obcích poukazují na mnohdy nepružný systém, kdy pro přechodné období by rády přijaly například 2 děti nad svou kapacitu, neumožní jim to však hygienické normy apod. Buď jsou tedy (v případě, že je to technicky možné) nuceny vynaložit nemalé prostředky na úpravy svých prostor a zvýšení kapacity, nebo musí tyto zájemce o umístění odmítnout. Mateřské školy by tudíž uvítaly v případě takového nárazového zvýšení počtu dětí (po kterém bude opět následovat spíše útlum) možnost pružněji reagovat na dočasný nadlimitní výskyt zájemců o umístění např. získáním dočasné výjimky ke zvýšení kapacity.

Údaje o počtech dětí a pedagogických pracovníků v MŠ v ORP

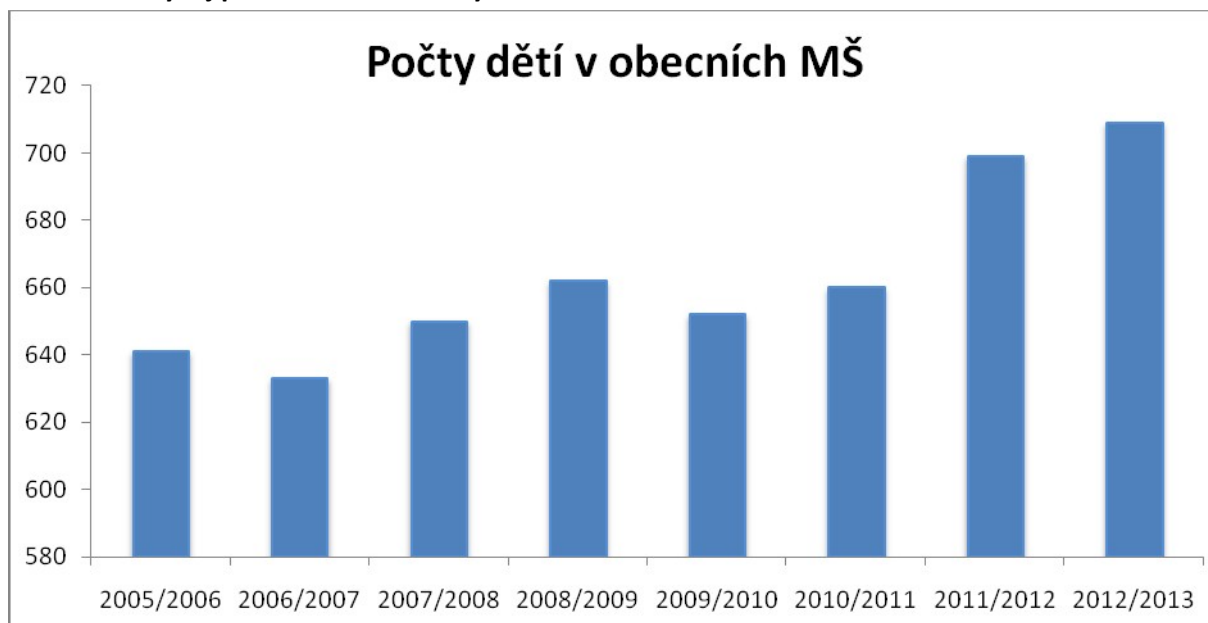
Počet mateřských škol je pro potřeby následující tabulky uvažován jako počet pracovišť poskytujících předškolní vzdělávání, tj. 18 (právnických osob je 14), a to proto, aby se nezkreslil pohled na průměrné počty dětí ve všech místech výuky v Novém Městě na Moravě, pokud by byly započítány jako jedno ředitelství. V daném sledovaném období se počet mateřských škol neměnil, pouze od školního roku 2008/2009 byla mateřská škola v Radňovicích sloučena pod jedno ředitelství s místní ZŠ. Zřízení jsou pouze běžné třídy a žádná mateřská škola zde nemá třídu speciální, několik dětí je integrováno. Průměrné počty dětí na jeden úvazek zůstávají prakticky beze změn (okolo 13 dětí), stejně tak počet dětí na třídu (cca 24 dětí). Je zřejmé, že ve sledovaném období od školního roku 2005/2006 do školního roku 2012/2013 počty dětí v mateřských školách v ORP stoupaly (viz. graf 3.6), úměrně tedy stoupaly i počty pedagogů (viz graf 3.1). Podle zjištění odboru školství ze zápisů do škol do školního roku 2014/2015 nevykazují počty zapsaných dětí stoupající tendenci, ale prozatím stagnují. Tabulku 3.17. pak doplňuje tabulka 3.18, která sleduje pedagogické pracovníky v mateřských školách z pohledu jejich kvalifikovanosti. Ve sledovaném období počet nekvalifikovaných pracovníků mírně stoupl, pohybuje se na 10 % z celkového počtu pedagogů v MŠ.

Tab. 3.17: Průměrné počty dětí v MŠ, vývoj od šk. 2005/2006 do šk. roku 2012/2013

školní rok	počet MŠ	z toho samost. MŠ	počet běžných tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	18	3	30	709	53,5	13,25	23,63	39,39
2011/2012	18	3	29	699	54,1	12,92	24,10	38,83
2010/2011	18	3	28	660	51,8	12,74	23,57	36,67
2009/2010	18	3	28	652	51,2	12,73	23,29	36,22
2008/2009	18	3	28	662	51	12,98	23,64	36,78
2007/2008	18	4	27	650	49,3	13,18	24,07	36,11
2006/2007	18	4	27	633	48,5	13,05	23,44	35,17
2005/2006	18	4	27	641	48,4	13,24	23,74	35,61

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Graf č. 3.6: Vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní zpracování

Tab. 3.18: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ z pohledu kvalifikovanosti

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	53,5	5,3	10 %
2011/2012	54,1	6,2	11 %
2010/2011	51,8	4,4	8 %
2009/2010	51,2	6,9	13 %
2008/2009	51	6,9	14 %
2007/2008	47,3	3,8	8 %
2006/2007	46,5	2,8	6 %
2005/2006	46,4	2,1	5 %

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní výpočet

Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ

Kapacity mateřských škol jsou pro potřeby celého území ORP přiměřené. V následujícím přehledu jsou uvedeny aktuální kapacity MŠ dle rejstříku. Kapacita MŠ Nové Město na Moravě je uvedena souhrnně za všech pět pracovišť (ul. Drobného, ul. Žďárská, ul. Tyršova, Pohledec, Slavkovice).

Tab. 3.19: Přehled mateřských škol, školní rok 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		803	709	94	
Mateřská škola Bobrová	Bobrová	56	56	0	
Mateřská škola Daňkovice	Daňkovice	25	25	0	
Základní škola a mateřská škola Fryšava pod Žákovou horou, příspěvková organizace	Fryšava pod Žákovou horou	30	18	12	
Základní škola a mateřská škola Jimramov, příspěvková organizace	Jimramov	65	65	0	
Základní škola a mateřská škola Křídla, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Křídla	20	20	0	
Základní škola a mateřská škola Křižánky, příspěvková organizace	Křižánky	20	20	0	

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a mateřská škola Nová Ves u Nového Města na Moravě, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Nová Ves u Nového Města na Moravě	37	37	0	
Mateřská škola Nové Město na Moravě, příspěvková organizace	Nové Město na Moravě	391	322	69	dělí se na 5 pracovišť
Základní škola a mateřská škola Radešínská Svratka, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Radešínská Svratka	24	26	-2	kapacita MŠ byla pouze na 1 rok hygienou navýšena o 2 děti, s kapacitou v rejstříku se nehýbalo, proto tento rozpor
Základní škola a mateřská škola Radňovice, příspěvková organizace	Radňovice	25	25	0	
Základní škola a mateřská škola Řečice, příspěvková organizace	Řečice	21	21	0	
Základní škola a mateřská škola Sněžné, příspěvková organizace	Sněžné	39	27	12	
Základní škola a mateřská škola Věcov, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Věcov	25	25	0	
Základní škola a mateřská škola Zubří, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace	Zubří	25	22	3	

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Je pozitivní, že v ORP byl ve sledovaném období (2003 - 2012) stále kladný přirozený přírůstek obyvatelstva (tj. počet narozených - počet zemřelých), počet narozených dětí se taktéž závratně nepropadá, ovšem do tohoto čísla velmi negativně zasahuje počet vystěhovalých, který sráží přírůstek obyvatelstva do záporných hodnot (vývojové tendence viz. grafy 3.4, 3.5 a 3.7). Zdá se tedy, že počty dětí v MŠ dosáhly svého maxima, i nejnovější čísla ze zápisů nových dětí do MŠ pro školní rok 2014/2015 (zdroj: odbor školství ORP) jsou nižší než počty zapsaných dětí předešlého roku. Navíc mateřské školy bude opouštět silný ročník 2008/2009, což se také projeví v poklesu dětí. Pokud se nepodaří zastavit vystěhovalectví z ORP, úbytek poroste. Je zjevné, že na takový negativní trend je nutné reagovat urči-

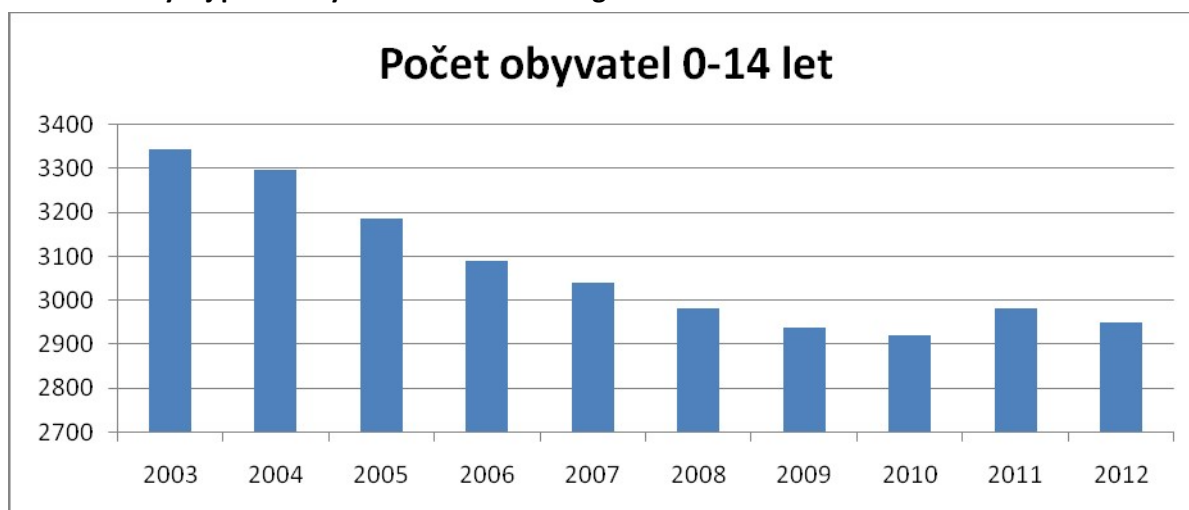
tou pozitivní imigrační politikou. Zájmem každé obce ORP by proto měla být snaha různými způsoby přitáhnout nové obyvatele či udržet si je. Níže uvedená tabulka prezentuje současnou kapacitu všech mateřských škol v ORP, která se ve světle výše uvedených informací zdá být dostačující, neboť předpokladem je klesající počet dětí.

Tab. 3.20: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí/kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	782	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	782	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	782	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	708	74	90,54
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	695	87	88,87
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	670	112	85,68

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní odhad

Graf č. 3.7: Vývoj počtu obyvatel ve věkové kategorii 0 – 14 let

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Zařízení jeslového typu

Zařízení jeslového typu, která by pečovala o děti do věku 3 let (tj. poskytovala by péči a hlídání), na území ORP Nové Město na Moravě nejsou žádná. Dle sdělení školského odboru v Novém Městě na Moravě zde ani není žádný zásadní tlak na to, aby se zde takové zařízení zřídilo. V současné době je možné umísťovat děti od dvou let věku do některých školek, popř. je dle zákona možné individuálně zajistit takovou péči osobou s živnostenským listem na hlídání dětí. Jediné oficiální mateřské centrum fungující pod DDM v Novém Městě na Moravě je zde centrum Lístek, nabízející program specializovaný zejména na děti od cca 4 měsíců do 36 měsíců věku. Nenabízí však hlídání či nějakou formu péče o děti, nýbrž organizuje rozmanité aktivity, setkávání maminek s dětmi, dílničky, apod.

Ostatní - školní družiny/kluby, ZUŠ, SVC, jídelny

Školní družiny/kluby

V období od r. 2005 do r. 2013 se počet školních družin vyvíjel. Na počátku sledovaného období chyběly školní družiny u ZŠ Zubří, Pohledec, Radešinská Svatka, Věcov a Fryšava. Poptávka ze strany rodičů po této službě však školy donutila reagovat a zřídit či rozšířit kapacity družin. V posledním sledovaném školním roce 2012/2013 již při každé základní škole na území ORP fungovala školní družina. Jediný zřízený školní klub pro žáky z 2. stupně funguje při Základní škole L. Čecha v Novém Městě na Moravě, počet jeho zapsaných účastníků se snižuje. Následující tabulka poskytuje přehled o počtu oddělení školních družin a klubu a počtu žáků, kteří tyto družiny/klub navštěvovali. Ve sledovaném období se počet žáků zapsaných k docházce do školních družin zvýšil o 209 účastníků (ze 405 na 614), což představuje nárůst o cca 50 %. Pro doplnění informací je možno uvést i skutečnost, že v Nemocnici v Novém Městě na Moravě funguje školní družina (i MŠ), je zřízena Krajem Vysočina (patří pod MŠ a ZŠ při zdravotnických zařízeních se sídlem v Třebíči) a poskytuje své služby hospitalizovaným dětem.

Tab. 3.21: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované obcemi	počet oddě- lení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013	22	614	36	650
2011/2012	20	595	40	635
2010/2011	19	561	66	627
2009/2010	18	520	86	606
2008/2009	17	436	73	509
2007/2008	15	397	75	472
2006/2007	15	386	76	462
2005/2006	15	405	78	408

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Údaje o počtech žáků zapsaných do školních družin a školního klubu je možné doplnit údaji o počtu vychovatelů a ostatních pedagogických pracovníků (viz. tabulka 3.22).

Tab. 3.22: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP, školní rok 2012/2013

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem (v nemocnici)	1	1	0	0	0	0
obcemi	22	22	3	0	0	8
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	23	23	3	0	0	8

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

ZUŠ

Na území ORP Nové Město na Moravě je zřízena pouze jedna základní umělecká škola, a to Základní umělecká škola Jana Štursy, jejímž zřizovatelem je Nové Město na Moravě. ZUŠ Jana Štursy Nové Město na Moravě, příspěvková organizace, vzdělává své žáky v oboru tanečním, literárně dramatickém, hudebním a výtvarném. Ve školním roce 2013/2014 bylo v jejích oborech zapsáno přes 580 žáků. Tato ZUŠ působí pouze v Novém Městě na Moravě (kde má dvě místa výuky: Vratislavovo náměstí a ul. Monseova), nemá žádná detašovaná pracoviště. V určitých oborech (např. hudební obor – bicí nástroje, taneční obor) je limitována nedostatkem vyhovujících prostor, což bude muset její zřizovatel vyřešit buď výstavbou nových prostor, nebo adaptací jiných, nově nabytých vhodných prostor. V městysi Jimramov v prostorách základní školy má detašované pracoviště ZUŠ ze sousedního ORP Bystřice nad Pernštejnem. Své prostory tu našlo hudební oddělení a vyučuje se zde hra na flétnu, dechové nástroje, akordeon, klavír, zpěv a hudební nauka.

Tab. 3.23: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ, školní rok 2012/2013

ZUŠ	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Nové Město na Moravě	24	17,7

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Do přehledu v tabulce jsou počítáni dohromady interní i externí pracovníci ve všech oborech (detailněji: 22 interních a 2 externí učitelé, resp. přepočtené počty činí 16,8 a 0,9).

SVČ

Jediné registrované středisko volného času zřizované na území ORP Nové Město na Moravě je Dům dětí a mládeže, které funguje nyní jako příspěvková organizace Nového Města na Moravě. Nabízí vyžití pro děti i dospělé ve více než 40 zájmových útvarech (jsou zde sportovní, jazykové, výtvarné, počítačové či hudební kroužky), pořádá různé tábory, tematické akce nebo připravuje program pro maminky s dětmi prostřednictvím svého mateřského centra Lístek. Kromě prostor v Novém Městě využívá i táborovou základnu v Olešné (cca 5 km od Nového Města). Jeho služeb využívá téměř tisícovka občanů.

Tab. 3.24: SVČ zřizované obcemi v ORP, školní rok 2012/2013

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Nové Město na Moravě	42	643	292	25	960

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Tab. 3.25: Údaje o pracovnících SVČ, školní rok 2012/2013

SVČ	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Nové Město na Moravě	18	3	2,8	15	5	2	1,3	3

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

Jídelny

Stravování je zajištěno ve všech mateřských i základních školách v ORP, a to buď vlastní vývařovnou, nebo dovážkou. Školní jídelny nabízejí stravování nejen pro své žáky, ale i pro ostatní strávnicky. Toto je patrné zejména v Novém Městě na Moravě, kde školní jídelny ZŠ a MŠ vaří i pro všechna svá oddělená pracoviště a navíc nabízejí stravování i pro krajem zřizovanou speciální ZŠ Malá, pro krajské Gymnázium Vincence Makovského a pro další strávnicky z řad veřejnosti.

Tab. 3.26: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP, školní rok 2012/2013

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných dětí/žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Celkem	22	2 430	700	1418	3 909
Bobrová	2	219	56	163	340
Daňkovice	1	22	22	0	25
Fryšava pod Žákovou horou	1	38	18	20	50
Jimramov	1	182	60	122	400
Křídla	1	32	20	12	19
Křižánky	1	44	20	24	50
Nová Ves u NMnM	1	67	37	30	80
Nové Město na Moravě	8	1 471	322	837	2 509
Radešínská Svatka	1	53	27	26	65
Radňovice	1	56	25	31	60
Řečice	1	50	21	29	50
Sněžné	1	111	25	86	186
Věcov	1	45	25	20	25
Zubří	1	40	22	18	50

Zdroj dat: MŠMT, odbor školství ORP

Do počtu stravovaných v ZŠ není pro Nové Město zahrnut počet strávnicků (101 žáků) z nižšího stupně krajského gymnázia V. Makovského, který se chodí stravovat do jídelny ZŠ L. Čecha, nicméně toto číslo je promítnuto jistě v počtu celkem stravovaných žáků. Cílová kapacita kuchyně je součet kapacit všech jídelen a výdejen v daných obcích. Pro Nové Město na Moravě je cílová kapacita kuchyní součet kapacit školních jídelen pro obě ZŠ (Vratislavovo náměstí a L. Čecha) a MŠ.

Tab. 3.27: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

Školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	1	0,2
obcemi	39	30,4
církví	0	0
soukromé	0	0

Zdroj dat: Výkazy MŠMT

U předškolního a základního stupně vzdělávání v ORP Nové Město na Moravě působí z jiných zřizovatelů pouze kraj, a to v případě ZŠ Nové Město na Moravě, Malá 154, a Gymnázia Vincence Makovského (víceleté gymnázium - jeho žáci se chodí stravovat do 2. ZŠ NMnM L. Čecha), přičemž stravovací zařízení je u těchto krajem zřizovaných organizací pouze v ZŠ Malá - jedná se o výdejnu jídel (L13), které pro ZŠ Malá uvařila ŠJ Mateřské školy Nové Město na Moravě.

Financování

Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností.

Do rozpočtu obcí v roce 2013 přišel od státu v rámci RUD příspěvek na jedno dítě/žáka cca 8 000 Kč. Tento výpočet vychází z údajů Ministerstva financí, kdy k 30. 9. 2012 bylo v České republice evidováno 1 124 154 žáků mateřských, základních a speciálních škol zřizovaných obcemi. Pro rok 2013 byla celostátně predikována částka v rozpočtu na sdílené daně ve výši 129,24 mld. Kč. Pokud z této částky vyjádříme 7 %, vyjde nám, že na obecní školy připadá v daném roce 9,0468 mld. Kč. Tuto částku vydělíme celkovým počtem žáků v České republice a vyjde nám příspěvek na jednoho žáka zhruba oněch 8 tisíc Kč. Výše tohoto příspěvku odpovídá celostátnímu průměrnému nákladu na dítě/žáka.

Situace ve financování školství není jednoduchá. Zřizovatelé i ředitelé škol jsou každoročně nuceni reagovat na změny v kapitole školství státního rozpočtu, které mají dopady do rozpočtů škol a tím často i do rozpočtů obcí (nedostatek finančních prostředků na školní pomůcky nebo na platy nepedagogických pracovníků, financování změn díky nesouladu fiskálního a školního roku). Zřizovatelé i ředitelé škol zároveň musí udržovat a zlepšovat podmínky pro vzdělávání dotacemi z obecních rozpočtů. Je nutné např. pokrývat vyšší cenu energií, inflaci, investovat do úspory energií (zateplení, výměna oken, rekonstrukce vytápění), rekonstruovat části budov (WC, střechy, odpady, kuchyně), popřípadě zkvalitňovat podmínky pro výuku (hřiště, interaktivní tabule, počítače). Zde výrazně pomáhají různé projekty a grantové programy, které mohou obce i školy využívat (evropské, národní, krajské).

Celkové provozní výdaje na mateřské školy, základní školy a další zařízení, které zřizují obce, odbor školství ORP Nové Město na Moravě nesleduje. Tyto informace jsou ke zjištění v příslušných organi-

zacích a v obcích, které školy a školská zařízení zřizují. Odbor školství pouze sleduje finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství.

Tab. 3.28: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

Rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem		68 314 080	70 422 000	72 020 000	72 574 000	74 978 000	74 035 000	79 474 600	80 888 000
z toho	platy	67 000 080	68 798 000	70 403 000	71 170 000	73 253 000	72 400 000	77 606 600	79 084 000
	ostatní osobní náklady	1 314 000	1 624 000	1 617 000	1 404 000	1 725 000	1 635 000	1 868 000	1 804 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		27 511 920	28 437 000	28 392 000	28 177 000	28 374 000	27 284 000	28 781 100	30 468 000
neinvestiční výdaje celkem		95 826 000	98 859 000	100 412 000	100 751 000	103 352 000	101 319 000	108 255 700	111 356 000

Zdroj: Odbor školství ORP Nové Město na Moravě

Tab. 3.29: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

Druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	23 837 132	33 620	350
základní školy	62 184 999	38 056	1 013
stravování MŠ, ZŠ	10 222 980	3 703	56
školní družiny a kluby	5 515 889	8 486	65
základní umělecké školy	8 042 000	13 794	72
využití volného času	1 553 000	1 575	34
celkem použité finanční prostředky	111 356 000	99 234	1 590

Zdroj: Odbor školství ORP Nové Město na Moravě

Při stanovení částky ONIV na jednotku výkonu v Kč se vycházelo z normativního rozpisu rozpočtu na rok 2013 a přidělených částek na ONIV pro jednotlivé součásti škol a školských zařízení (ZŠ, MŠ, ŠD, ŠJ) s tím, že v tomto případě nelze přesně určit, zda ředitelé přidělené prostředky ONIV na jednotlivé součásti takto skutečně čerpali. Jedná se o zprůměrované normativní ONIV na jednotlivých součástech škol a školských zařízení (součet ONIV/ počtem výkonů). Použité prostředky na ONIV se velmi prolínají s provozními prostředky od zřizovatelů a někdy ředitelé vyčerpají např. účetně celé prostředky na ONIV třeba na učebnice (tedy ZŠ) a další záležitosti pro jinou součást pokryjí z prostředků

zřizovatele, přestože by mohli použít ONIV (tedy státní rozpočet). Jednotkou výkonu se rozumí 1 dítě/žák/student/strávník.

Tab. 3.30: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	Finanční prostředky z RUD v Kč	Celkové skutečné náklady
Celkem	18 744 000	31 198 707
Bobrová	1 864 000	2 950 743
Daňkovice	200 000	425 742
Fryšava pod Žákovou horou	336 000	485 969
Jimramov	1 648 000	1 601 696
Křídla	416 000	743 568
Křižánky	360 000	368 938
Nová Ves u NMnM	592 000	1 102 961
Nové Město na Moravě	1 028 000	17 887 372
Radešínská Svatka	416 000	582 269
Radňovice	488 000	693 759
Řečice	472 000	618 177
Sněžné	976 000	2 036 542
Věcov	360 000	1 096 898
Zubří	336 000	604 073

Zdroj dat: MŠMT, vlastní výpočet, www.monitor.statnipokladna.cz

Finanční prostředky z RUD byly zjednodušeně vypočítány vynásobením počtu dětí a žáků mateřských a základních škol v obci částkou 8 000 Kč, která zhruba odpovídá prostředkům, které obec na žáka získá ze státního rozpočtu. Celkové skutečné náklady byly doplněny z www.monitor.statnipokladna.cz (odvětvový rozpočet pro výdaje, použity pouze položky za zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání - § 3111 a 3113, a to i v případě Nového Města na Moravě). Výdaje z uvedeného internetového portálu obsahují kromě běžných příspěvků např. i výdaje na opravy a udržování.

Tab. 3.31: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se škol a školských zařízení do roku 2023

Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
Celkem			63 310 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	spojovací chodba mezi budovou ZŠ, gymnázia a školní jídelnou	2015	4 000 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	zateplení fasády tělocvičny, výměna oken TV	2016	1 000 000	Zelená úsporám
Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka

Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	úprava parkoviště za školní jídelnou	2016	500 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	úprava okolí školy	2016	500 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	revitalizace nynějšího hl. vstupu na odpočinkovou zónu pro školní družinu	2016	500 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	výtah (bezbariérová škola)	2017 - 2020	2 000 000	
Nové Město na Moravě - 2. ZŠ Leandra Čecha	výstavba internátu (v případě zřízení olympijského centra v NMnM a požadavků na ubytování žáků) - nástavba	2017 - 2020	10 000 000	ve spolupráci s Gymnáziem V. Makovského (odhad 5 - 10 mil. Kč)
Nové Město na Moravě - 1. ZŠ Vratislavovo nám.	rekonstrukce elektroinstalace (3. etapa)	2015	1 800 000	
Nové Město na Moravě - 1. ZŠ Vratislavovo nám.	zateplení, výměna oken a klimatizační jednotky ve školní jídelně, úprava příjezdu	2015 - 2016	1 200 000	záleží na materiálu
Nové Město na Moravě - 1. ZŠ Vratislavovo nám.	postupná oprava podlah, výměna podlah. Krytin, výměna dveří u tříd	2016 - 2018	2 500 000	postupně po patrech
Nové Město na Moravě - 1. ZŠ Vratislavovo nám.	zhotovení definitivní střechy nad jídelnou (v současnosti je zde pouze provizorní rovná střecha)	2016 - 2018	3 000 000	možná varianta půdní vestavby vhodné ke zřízení např. kabinetů apod.
Nové Město na Moravě - 1. ZŠ Vratislavovo nám.	vybudování nové podlahy v bývalé kotelně	2016 - 2018	1 200 000	možnost využít nově vzniklý prostor jako dílnu nebo skladové prostory
Obec	Název a popis investice	Odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka

Nové Město na Moravě - ZUŠ	přístavba ZUŠ v Monseově ulici (vyřešil by se problém s prostory - v současnosti chybí zázemí pro taneční obor, pro hudební obory apod.)	2015 - 2020	10 000 000	prozatím chybí finanční prostředky (NMnM je v rozpočtu nemá)
Bobrová	rekonstrukce sokolovny včetně hřiště a parkovací plochy	2016	35 000 000	hřiště by bylo využitelné i pro ZŠ
Křídla	výměna podlah ve škole, topení	2014	350 000	
Křídla	zateplení střechy ZŠ včetně výměny krytiny, krovu, okapů a vybudování tělocvičného koutku	2015 - 2016	1 000 000	
Jimramov	zateplení školy, výměna oken a dveří, rekonstrukce částí ZŠ	2014 - 2020	5 000 000	
Věcov	výměna oken a dveří na budově ZŠ Věcov	2014 - 2015	260 000	
Radešínská Svratka	zateplení budovy	2016	1 000 000	pokud bude dotace
Radňovice	úpravy budovy ZŠ a MŠ	2015 - 2017	1 000 000	
Zubří	dětské hřiště u ZŠ	2014 - 2015	250 000	z MMR
Fryšava pod Žákou horou	zateplení pláště, výměna oken	2016	9 500 000	pouze na dotace
Sněžné	tělocvična - odpružení, odhlučnění	2014-2015	450 000	krajská dotace
Řečice	oprava střechy, zateplení budovy	2014-2015	4 000 000	

Zdroj dat: Zásobník projektů MAS Zubří země, vlastní šetření

Komentář k tabulce 3.31: Mnohé (tyto i další) záměry závisí na finančních možnostech obcí (pokud budou volné finanční prostředky, budou záměry realizovány), mnohde jsou takové záměry vázány i na případné dotace (pokud se objeví vhodné dotační tituly, které by se daly na dané záměry využít a pro obec by byly výhodné, pak se záměry budou realizovat).

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	fungující, dobře vybavená, vstřícná ZŠ/MŠ, nabídka mimoškolních aktivit, kvalitní výuka	možnost výběru jiné školy (Např. přechod na jiný druhý stupeň)	rodičovské schůzky, webová prezentace, email	kvalifikovaný a vstřícný pedagogický sbor, zabezpečit finance na vybavení a provoz školy
Rodiče, kteří mají zájem o MŠ, ZŠ	dostatečná kapacita zařízení v blízkosti	možnost využít jiné než spádové instituce	informativní schůzky, webová prezentace, spolupráce s rodiči spád. MŠ	včasný výběr školy
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	přívětivá, akční ZŠ/MŠ, kvalitní a zábavná výuka, možnost sportovního vyžití, přátelské prostředí	nedostačující vědomosti, neochota se zapojit do činnosti školy	webová prezentace, třídnické hodiny,	Nabídka mimošk. aktivit, kvalitní výuka (lepší vyhlídky absolventů při výběru následného vzdělání)
Pedagogové a další zaměstnanci	pracovní příležitost, ohodnocení jejich práce	odliv učitelů, snížení kvality práce	osobní komunikace	lepší osobní ohodnocení kvalitních pracovníků
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	dobře fungující, naplněná ZŠ/MŠ s dobrou pověstí	při vystřídání vedení obce možná změna priorit v oblasti školství	pravidelné schůzky zástupců obce a ZŠ/MŠ, zprávy o činnosti	dlouhodobější plány fungování MŠ/ZŠ
Představitelé obce, kde ZŠ nebo MŠ není	využití kapacit spádových zařízení	možnost využít jiných než nejblížejších institucí, možnost ztráty obyvatel kvůli nedostatku MŠ/ZŠ	setkání představitelů obcí/ředitelů, schůze Mikroregionu	dohoda o spádovosti
Představitelé obcí ORP	udržení všech žáků na území ORP, zachování škol	snížení počtu obyvatel, odliv žáků z ORP	setkání představitelů obcí/ředitelů, schůze Mikroregionu	zabezpečit kvalitní školskou síť, zvýšit kvalitu života v obcích ORP

Zdroj: Vlastní šetření

Existuje mnoho skupin, které jsou více či méně zainteresovány v oblasti předškolního a základního vzdělávání, která je předmětem této analýzy. Mohli bychom zmínit na prvním místě například stát, který sem vstupuje zásadně jako tvůrce legislativy, kterou se oblast školství řídí. Vydanými zákony upravuje fungování škol a školských zařízení, přičemž skrze různé orgány dbá na jejich dodržování. Ve výše uvedené tabulce jsou ovšem uvedeny ty skupiny, které se v této oblasti jeví jako nejdotčenější – jsou to samozřejmě děti a žáci, kteří navštěvují nebo budou navštěvovat MŠ a ZŠ, jejich rodiče, zřizovatelé mateřských a základních škol (zde obce), pracovníci ve školství a v neposlední řadě i představitelé obcí, které sice žádnou MŠ ani ZŠ nezřizují, mají však zájem na tom, aby v dosahu bylo zajištěno předškolní a základní vzdělávání. Každá z těchto zainteresovaných skupin přirozeně může upřednostňovat poněkud jiné priority, či mít trochu odlišná očekávání, avšak nepochybně je zde jeden společný zájem – škola dobře fungující (ať už to znamená finančně udržitelná, nebo s dobře fungujícím managementem), optimálně naplněná a poskytující kvalitní vzdělávání. Výše uvedený přehled pak poskytuje základní popis očekávání a možných rizik spojených s danými zainteresovanými skupinami v oblasti školství, přičemž navrhuje i způsob komunikace a opatření, kterými je možné daná očekávání naplnit.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	3	6	snížení nákladů - zateplení budov, úsporné energet. zdroje apod. z dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	využití vhodných dotačních titulů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	2	4	spolupráce s úřadem práce (např. programy pro absolventy)	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	1	1	udržet optimální síť škol	Obce daného území
Nedostatek dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	4	12	zabránit odlivu obyvatelstva z ORP, motivovat obyvatele k přistěhování	Obce daného území
Nedostatečný počet dopravních spojů zajišťujících dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	2	4	zajištění dopravní obslužnosti v závislosti na provozu škol	Obce, kraj

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	3	6	schůze Mikroregionu (poukázat na pozitiva společných projektů)	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	2	4	snaha najít sponzory na dorovnání chybějících finančních prostředků	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	3	6	finanční rezervy, využití dotací	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	1	2	2	finanční rezervy	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	2	6	využití vhodných dotačních titulů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nevyužité prostory školních budov	2	2	4	nabídka volných prostor k využití jiným subjektům	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	2	6	využití vhodných dotačních titulů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	dostatečná kontrola, kvalitní výběrové řízení	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	3	6	aprobování pedagogové, další vzdělávání pracovníků, zvážit spojování ročníků	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	4	12	zvýšení povědomí o dané MŠ/ZŠ, nabídka kvalitního vzdělání, unikátních mimoškolních aktivit, ŠD	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: Vlastní šetření

Rizika jsou ve výše uvedené tabulce rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týkají se například rozmístění škol, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcná (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality škol). Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5:

- hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost)
- hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se tak pohybuje mezi 1 a 25 (přičemž významnost 1 značí nejméně významné, významnost 25 pak velmi významné riziko).

Vlastníci jednotlivých rizik (tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika) musí průběžně přehodnocovat významnost rizik a identifikovat reálný výskyt dané rizikové události.

3.1.4. SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. dostatečná kapacita MŠ a ZŠ	1. sídelní rozdrobenost a z toho plynoucí komplikace v zajištění docházky do škol
2. dobrá vybavenost škol	2. nedostatečná naplněnost úplných ZŠ
3. dobrá dostupnost - optimální rozmístění MŠ a ZŠ 1. stupeň na území ORP	3. omezené dopravní spojení v odpoledních hodinách
4. zapojení škol do ekologických programů, sportovních či vědomostních soutěží	4. nedostatečné kapacity v oblasti pedagogicko-psychologického poradenství a diagnostiky
5. nabídka volnočasových aktivit	5. nedostatečné a nevyhovující prostorové kapacity na ZUŠ Jana Štursy
6. snaha o zachování stávajícího počtu škol (obce se snaží udržet své školy v provozu)	6. nedostatečná komunikace či spolupráce zřizovatele a vedení školy v určitých případech
Příležitosti:	Hrozby:
1. spolupráce škol na území ORP mezi sebou, ale i s ostatními ORP v ČR, případně se zahraničím	1. nepříznivý demografický vývoj (klesající počet dětí vedoucí např. ke spojování ročníků apod.)
2. využití dotací na úpravu a vybavení škol a školských zařízení, na kulturní akce apod.	2. snížení počtu kvalifikovaných učitelů
3. rozšíření nabídky unikátních mimoškolních aktivit	3. zrušení škol, popř. jejich částí (např. 2. stupně ZŠ) z důvodu nevyužití kapacity
4. poskytnutí prostor a vybavení školy veřejnosti	4. nedostatek finančních prostředků na provoz škol (zejména školy s nízkým počtem dětí)
5. budování pozice školy jako centra veřejného a kulturního života obcí	5. odliv dětí mimo území spádovosti (nespokojenost se školou, dojíždění rodičů)
6. příliv kvalitních pedagogů (např. z řad absolventů) - zvýšení úrovně výuky	6. ztráta zájmu zřizovatele o obecní MŠ či ZŠ v případě změny ve vedení obce a změny v prioritách

Zdroj: Vlastní šetření

Celé území ORP Nové Město na Moravě je pokryto dostatečnou kapacitou jak mateřských, tak základních škol, což je asi nejsilnější stránkou školství v ORP. Technický stav a vybavenost škol je dostačující, rozhodně je však třeba postupně obnovovat vybavení učeben a školní pomůcky. Mezi silné stránky patří i velký zájem obcí o zachování jejich základních a mateřských škol, snaží se tedy své školy co nejvíce podporovat a vynaložit na jejich udržení nemalé finanční prostředky. Silnou stránkou je i pořádání mimoškolních kulturních akcí a aktivit pro děti, rodiče, ale i pro seniory. Vzhledem k sídelní rozdrobenosti je pro žáky povětšinou nutné dojíždění do škol. Dopravní obslužnost je v ranních hodinách dostačující, nicméně nedostatek odpoledních spojů výrazně komplikuje možnost využívání mimoškolních aktivit a nabídky ZUŠ nebo DDM. Mezi největší problémy v rámci ORP se řadí nedostatečná naplněnost (zejména úplných) ZŠ. Předpokladem do budoucna je pokles porodnosti, tedy naplněnost škol a MŠ se bude stále snižovat. Občané se snaží své děti stále více centralizovat do městských škol, či se rovnou stěhují do velkých měst. Příležitostí pro školství mohou být jistě všechny druhy me-

ziobecní spolupráce v rámci ČR či zahraniční spolupráce. Rozšíření mimoškolních kroužků, sportů či aktivit pořádaných školou by pomohlo nalákat obyvatele do obecní školy. V případě existence nevyužitých prostor v budově školy by bylo vhodnou příležitostí využít tyto prostory pro jiné účely, např. tělocvična pro cvičení mimo školu, pronájem prostor v případě zájmu obyvatelům, atd. Celkově by bylo vhodné více otevřít školy veřejnosti. V mnoha případech školy v ORP takové příležitosti využívají, ke své základní funkci poskytují jakousi přidanou hodnotu, spolupracují mezi sebou, avšak v některých případech jsou ovšem určité rezervy. Prohloubení meziobecní spolupráce by mohlo školám pomoci získat přehled o tom, jaké možnosti existují a jak je využít, školy by se mohly dělit o své úspěšné projekty či nápady a nabízet své zkušenosti těm, kteří prozatím hledají řešení některých svých slabších stránek. Zřizovatelé škol by se měli aktivně zajímat o to, jak zajistit dostatečnou naplněnost svých zařízení. Existuje mnoho faktorů, které ovlivňují naplněnost tříd a škol. V případě, že bude v obci např. dostatek stavebních pozemků, bude větší předpoklad pro příliv obyvatel do obce a pro zvýšení počtu dětí ve škole. Další faktor vedoucí ke stěhování obyvatel na území ORP je dostatek pracovních míst. Zde je příležitost popřemýšlet, jak společně zabránit odlivu obyvatel či nové obyvatele nalákat snahou zvýšit kvalitu života v obcích či poskytnout vhodné pracovní příležitosti. V rámci ORP je několik škol ohroženo nedostatkem žáků, což by mohlo vést k úvahám o zrušení školy (či jejich částí). Žáci by tak museli v rámci ORP dojíždět zejména do Nového Města na Moravě, které je centrem území. Aby k takovému negativnímu jevu nedošlo, je třeba si uvědomit, že pro zachování fungujících škol je třeba ze strany obcí jako zřizovatelů nejen vynakládat nemalé finanční prostředky, ale i vyvinout určité úsilí, jako např. ve spolupráci se spádovými obcemi propagovat místní školu, vytvořit dobré podmínky pro fungování školy, zajímat se o dění a klima ve škole, nebát se řešit problémy či nespokojenost občanů debatou, v neposlední řadě také garantovat kvalitní vedení školy (v osobě ředitele), které bude aktivní, samostatné a rozhodné. Takové vedení školy, které zajistí kvalifikovanou a zajímavou výuku prostřednictvím schopných učitelů, bude jistě úspěšné. Ve výuce jakoliv znevýhodněných žáků je třeba mít podporu v podobě pedagogicko-psychologického poradenství či asistentů, v čemž na území ORP jsou určité rezervy. Je třeba také zajistit ve spolupráci se sousedními obcemi a dopravci optimální možnost dojíždění do školy, příp. ve snaze nalákat další děti učinit i kroky navíc (např. zajistit doprovod dětí ve spojích do škol, což uleví rodičům, kteří nemají možnost vyzvedávat děti osobně). Je dobré naslouchat potřebám rodičů, kteří chtějí umístit/mají umístěné děti ve škole a snažit se vyhovět. Toto vše může podpořit příliv dětí do místní školy. Jen dobře fungující, otevřená škola, kterou občané vnímají pozitivně, znamená efektivně vynaložené finanční prostředky a může mít jasnou perspektivu do budoucna.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Předškolní a základní vzdělávání je na území ORP Nové Město na Moravě zajišťováno převážně institucemi zřizovanými obcemi. Nepůsobí zde žádné církevní ani soukromé školy. Jiným zřizovatelem než obec je pouze Kraj Vysočina, a to ve dvou případech – zřizuje speciální Základní školu Nové Město n. Mor., Malá 154 (úplná ZŠ poskytující vzdělávání mentálně i fyzicky hendikepovaným žákům), a Gymnázium Vincence Makovského, Nové Město na Moravě (poskytující mj. osmiletý obor gymnaziálního vzdělávání). Ze všech školou povinných žáků v ORP jich přes 90% navštěvuje obecní ZŠ.

Z celkového počtu 30 obcí najdeme ve 14 z nich základní či mateřskou školu. Vzhledem k sídelní rozdrobenosti území ORP Nové Město na Moravě je zde charakteristická převažující existence obecních

malotřídních ZŠ 1. stupně (včetně odloučených pracovišť v rámci NMnM je jejich celkový počet 11), v rámci ORP se nachází pouze 5 plně organizovaných ZŠ, a to ve čtyřech největších obcích (Nové Město na Moravě – 2 ZŠ, Jimramov – 1 ZŠ, Bobrová – 1 ZŠ a Sněžné – 1ZŠ). Všechny prvostupňové malotřídky byly již z důvodu administrativní a finanční náročnosti sloučené pod jedno ředitelství s přidruženými MŠ, totéž učinily i dvě úplné ZŠ (Jimramov, Sněžné). Výjimkou je zde městys Bobrová, kde stále existují oddělené organizace ZŠ a MŠ, a obec Daňkovice, která zřizuje pouze vlastní MŠ.

Specifická je situace přímo v Novém Městě na Moravě, které je centrem vzdělávání pro celé ORP. Zde působí Mateřská škola Nové Město na Moravě, která sdružuje 5 odloučených pracovišť (ul. Drobného, ul. Tyršova, ul. Žďárská a pracoviště v místních částech NMnM Pohledec a Slavkovice). Nachází se zde i dvě úplné základní školy se svými odloučenými pracovišti. Jedná se o 1. ZŠ Vratislavovo náměstí, NMnM (se specializací v oboru výpočetní technika), pod kterou spadá i malotřídní pracoviště ZŠ 1. stupně v městské části Slavkovice, a o 2. ZŠ Leandra Čecha, Nové Město na Moravě (s rozšířenou výukou cizích jazyků a tělesné výchovy), pod kterou spadá i malotřídní pracoviště ZŠ 1. stupně v městské části Pohledec.

U všech obcemi zřizovaných základních škol funguje v současné době školní družina, jediný školní klub je zřízený při 2. ZŠ Leandra Čecha, NMnM. Stravování v mateřských a základních školách je řešeno převážně vlastním vyvážením, případně dovážkou jídel z ostatních školních vývařoven. Kapacity jsou dostačující.

Na území ORP je zřízena pouze jedna základní umělecká škola, a to ZUŠ Jana Štursy, NMnM, která žákům poskytuje vzdělávání v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně dramatickém. Ačkoliv k výuce využívá prostor v budovách na Vratislavově náměstí i v ul. Monseova, nemá pro svou činnost bohužel tato ZUŠ ideální podmínky, pro některé své obory zde nemá vhodné prostory, což by bylo vhodné napravit. Je třeba ještě zmínit, že v prostorách ZŠ Jimramov působí se svým hudebním oddělením i ZUŠ ze sousedního ORP Bystřice nad Pernštejnem.

Pro další využití ve volném čase slouží žákům (ale i dospělým) i jediné středisko volného času na území ORP NMnM. Jedná se o Dům dětí a mládeže Nové Město na Moravě, příspěvková organizace. Nabízí širokou škálu kroužků (jazykové, sportovní, výtvarné, hudební, IT a další), organizuje různé druhy dětských táborů, pořádá rozmanité akce pro děti a podobně. Pod touto organizací též funguje mateřské centrum Lístek, které však neposkytuje žádné služby v oblasti hlídání a péče o děti (nesupluje tedy činnost MŠ), zaměřuje se spíše na pořádání různých setkání rodičů s dětmi, organizování rozmanitých aktivit zejména pro malé děti, tvořivých dílniček, výletů atd. Zařízení jeslového typu se v žádné obci ORP nenachází.

Ačkoliv se přirozený přírůstek obyvatel v rámci ORP Nové Město na Moravě pohybuje v kladných hodnotách, což se dá hodnotit pozitivně, projevuje se tu jiná, velmi negativní tendence – ORP přichází o své obyvatele v důsledku nezanedbatelné míry vystěhovalectví, přičemž odcházejí zejména mladší a vzdělanější lidé. Tento fakt způsobuje i úbytek občanů ve školním a předškolním věku. V kombinaci s nepříznivým demografickým vývojem pro nadcházející roky, který lze vysledovat ze statistických údajů, způsobí tento trend pravděpodobně úbytek dětí v MŠ i žáků v ZŠ. Vzhledem k tomu, že kapacity MŠ i ZŠ na území ORP jsou pro potřeby občanů dostačující (v některých zařízeních

dokonce nadmíru), je možné, že některé MŠ a ZŠ budou mít v budoucnosti problém naplnit své třídy. Je proto nutné uvažovat v těchto intencích, a v případě, že zřizovatel by stál o zachování takto nevyužitého zařízení, by bylo nezbytné učinit takové kroky, aby se provoz daného zařízení nestal pro zřizovatele finančně neúnosný (např. podpořit příliv mladých rodin s dětmi, zvážit organizační strukturu školy, poskytnout školu a její zázemí k využití i jiným skupinám apod.).

Financování škol je ostatně dlouhodobě ožehavým tématem. Zřizovatelé vynakládají nemalé částky na zajištění provozu, a proto mají samozřejmě zájem na tom, aby se v této oblasti dosáhlo určitých úspor či aby se vynakládané prostředky využívaly efektivněji a účelněji. Úspory ovšem nesmí jít na vrub kvality poskytovaného vzdělávání. Zde se vytváří prostor pro meziobecní (potažmo meziškolní) spolupráci. Společným řešením různých agend (např. nákup energií, pořizování investic, zajištění mzdového účetnictví, apod.) by bylo možné obecní prostředky ušetřit. Mnohé druhy spolupráce mezi školami navzájem či mezi školami a obcemi již fungují (například společné organizování různých aktivit), nicméně vždy existuje oblast, ve které nějaká škola či obec ve zkušenostech předčí tu druhou, a zde je prostor pro sdílení pozitivních zkušeností a jejich aplikaci i jinde.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma školství, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a institucí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

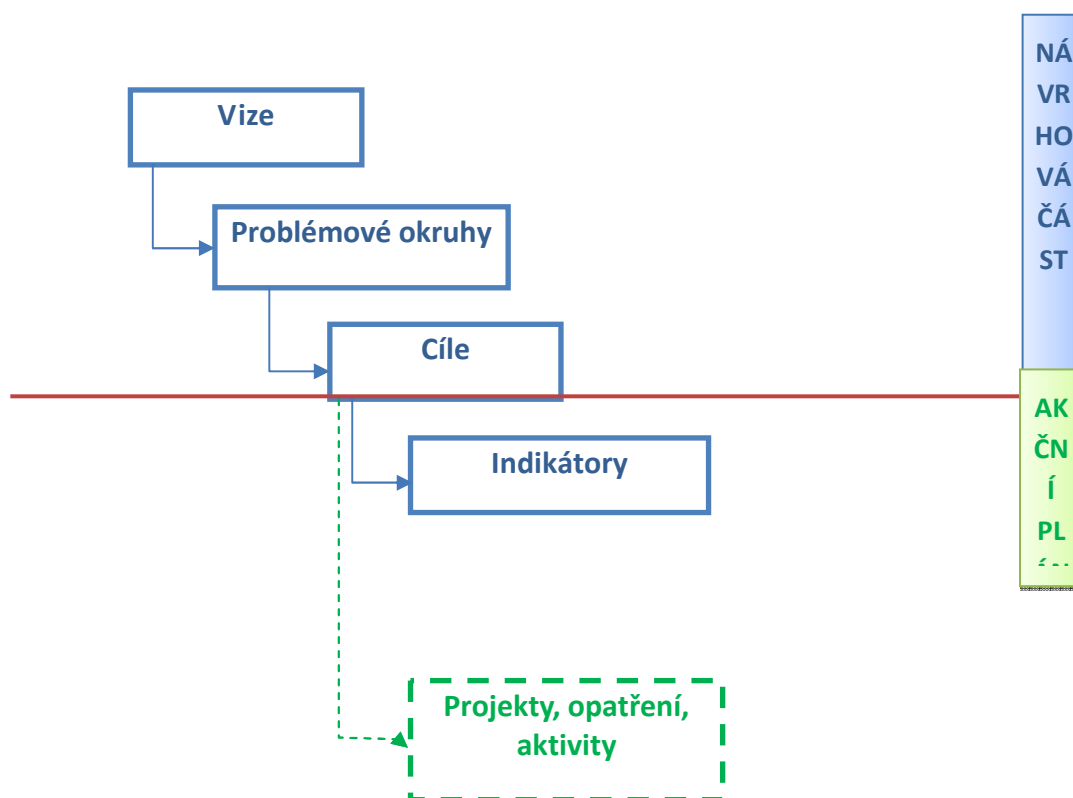
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní

hierarchie až po nejnižší úrovni. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Školy na území ORP spolupracují na zajišťování provozu a nabídky školních a volnočasových aktivit dle poptávky žáků i rodičů a efektivně využívají kapacit svých zařízení, která umožňují využívat i ostatním skupinám obyvatel.			
Školství	Problémová oblast 1		Problémová oblast 2
	Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice		Nedostatečné využívání a sdílení kapacit
	Cíl 1.1 Společně organizovat nákup energií	Cíl 1.2 Společně zajišťovat mzdovou agendu pro školy	Cíl 2.1 Organizovat vzájemná setkání zástupců škol (ředitelů, učitelů) a zástupců obcí (zřizovatelů škol) za účelem sdílení zkušeností a společného plánování

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize

V rámci ORP Nové město na Moravě funguje při Mikroregionu Novoměstsko poradenské centrum, které aktivně spolupracuje s jednotlivými obcemi, a koordinuje a zefektivňuje jejich činnost na všech zásadních úsecích samosprávy.

Školy na území ORP spolupracují na zajišťování provozu a nabídky školních a volnočasových aktivit dle poptávky žáků i rodičů a efektivně využívají kapacit svých zařízení, která umožňují využívat i ostatním skupinám obyvatel.

V rámci Mikroregionu je zajištěno efektivnější poskytování sociálních služeb. Všechny obce ORP jsou zapojeny do řešení sociálních problémů svých občanů v případě, že o tuto pomoc projeví zájem. Dochází tak k zajištění větší míry pokrytí celého území sociálními službami, zejména těmi terénními, a k rozšíření spektra nabízených sociálních služeb. Je také řešena otázka týkající se pobytových služeb pro různé sociální skupiny, zejména pro seniory, ve střediskových obcích.

Mikroregion Novoměstsko zajišťuje pro obce mobilní sběr tříděných komunálních odpadů, koordinuje ukládání odpadů v síti sběrných míst a koordinuje ukládání bioodpadů do sítě kompostáren v rámci DSO.

3.2.3. Problémové okruhy

Problémů, se kterými se potýkají současné školy, je bezpochyby mnoho. Některé z nich jsou z pohledu jednotlivých zřizovatelů škol a školských zařízení jen velmi těžko ovlivnitelné (např. obecný demografický vývoj, legislativa, apod.), některé se konkrétně týkají pouze jednoho určitého zařízení.

Následující problémové okruhy byly vytipovány s ohledem na to, aby bylo reálné je řešit a také aby při jejich řešení mohla být uplatněna meziobecní spolupráce. Z tohoto hlediska jsou uvedeny i příčiny uvedených problémů.

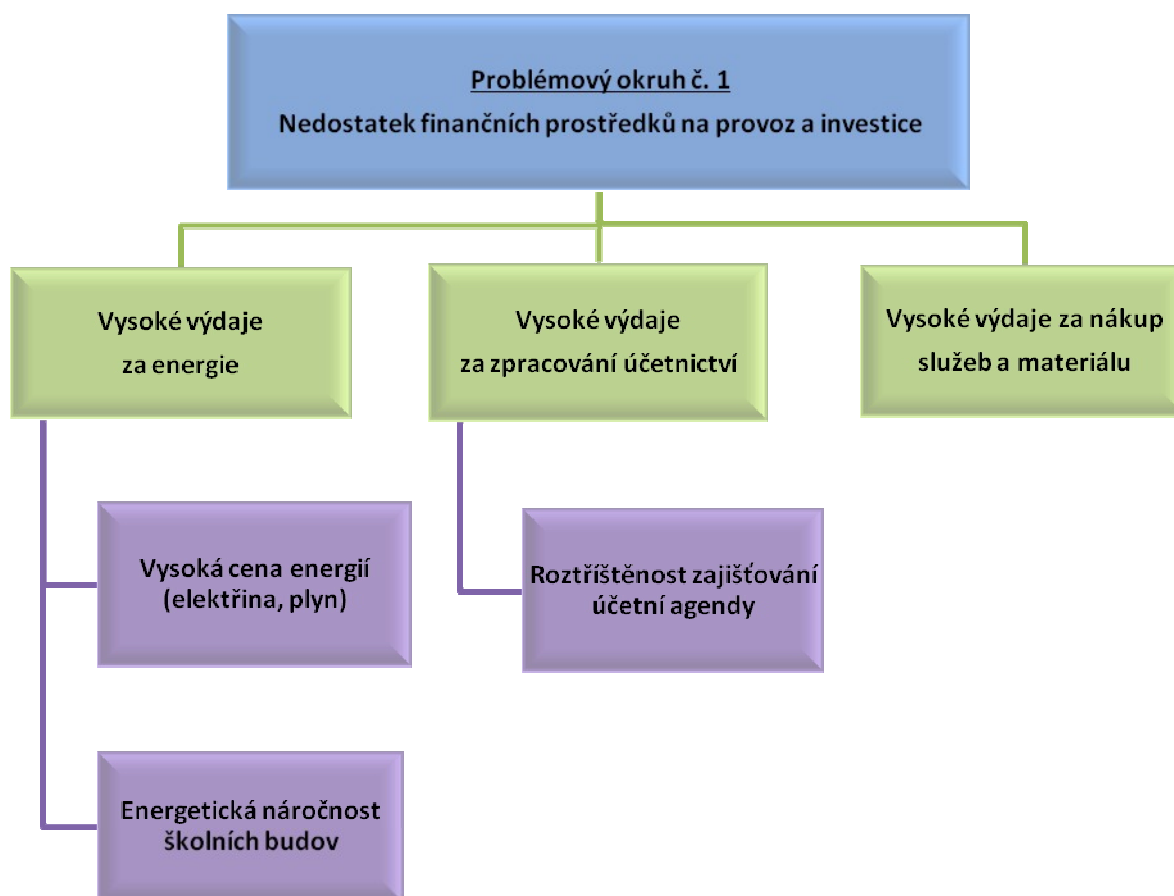
I. Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice

Ačkoliv obce, které zřizují základní a mateřské školy, dostávají od státu finanční prostředky na jejich provoz prostřednictvím rozpočtového určení daní, náklady na provoz těchto zařízení jsou zpravidla vyšší než tyto příspěvky. Každoročně tedy obce musí ve svých rozpočtech hledat další finance na pokrytí provozních výdajů. Značnou část provozních výdajů ve školství tvoří samozřejmě výdaje za spotřebovanou energii. Vysoké výdaje v této oblasti mohou být způsobeny vysokou cenou, za kterou obce elektřinu či plyn nakupují. Dle zjištěných informací od starostů obcí zde vzniká snaha, jak tyto výdaje za spotřebovanou elektřinu a plyn výrazně snížit – prostřednictvím Mikroregionu Novoměstsko v tomto roce (2014) obce ve spolupráci s Novým Městem na Moravě nakoupily energie na burze za výhodnější ceny, než je odebíraly dosud (a některé obce ORP se připojily k energetické aukci ve spolupráci s Krajem Vysočina). Šetřit finanční prostředky za energie tímto způsobem je v podstatě jednoduché, jedinou podmínkou je meziobecní spolupráce. Pro vstup na burzu je nutné splnit minimální poptávku po energiích v takové výši, na kterou by jednotlivé obce nedosáhly, ovšem při agregování poptávky je snadné tento požadavek splnit. Je tedy zbytečné setrvávat u dosavadních nevýhodných smluv a nevyužít jednoduché možnosti, jak zlevnit provoz (v případě větších škol se úspory pohybují v řádech desítek tisíců, a to pro zřizovatele rozhodně nejsou zanedbatelné částky).

Druhou příčinou, proč jsou výdaje za energie vyšší, je fakt, že školní budovy spotřebovávají větší množství energie, než by musely. To je způsobeno zejména tím, že budovy jsou energeticky náročné, což v praxi znamená, že např. ještě nejsou (nebo jenom zčásti) zateplené, stará okna a dveře nemají vyměněná za energeticky úsporná, mají nevyhovující topný systém (kotle, radiátory) či nemají úsporné osvětlení. Skutečností je, že zejména menší obce si ze svých rozpočtů nemohou dovolit zafinancovat kompletní rekonstrukce budov svých škol, úpravy ke snížení energetické náročnosti jsou zpravidla realizovány postupně, a to většinou s využitím vhodného dotačního titulu. Takové úpravy školních budov vyžadují sice nemalé finanční prostředky, ovšem v konečném důsledku sníží provozní výdaje školy. Některé školy na území ORP Nové Město na Moravě již takovými (alespoň částečnými) rekonstrukcemi prošly, nicméně zde existuje ještě stále dost velký počet škol, které takové zásahy ještě čekají. Pro obce jako zřizovatele proto musí být jednou z priorit zajištění financování takových úprav a rekonstrukcí. Je třeba oslovit vhodné sponzory a monitorovat veškeré možné dotační tituly, které by se daly využít k pokrytí takových investičních akcí. Obce by též mohly společně postupovat při plánování svých investic v oblasti školství, přičemž Mikroregion Novoměstsko by fungoval jako koordinátor a prostřednictvím pracovníků zamýšleného servisního střediska při DSO by obcím zajišťoval veškerou dotační agendu, a tím napomáhal efektivnímu čerpání peněz z různých typů dotací (krajské, státní, evropské).

Dalším problémem, který lze identifikovat, je zpracovávání účetnictví škol. Tím, že zanikly školské úřady a školy nabyly právní subjektivitu, vyvstala jim mj. i povinnost zajišťovat si své účetnictví. Školy touto změnou přišly o jednotné zajišťování mzdové agendy, což zejména těm menším (malotřídkám) zkomplikovalo situaci. To ostatně potvrzují i pracovnice odboru školství ORP Nové Město na Moravě,

když poukazují na fakt, že na rozdíl od úplných škol si ty menší musí individuálně najímat externí firmu, která jim tyto úkony poskytuje za smlouvenou cenu. Obce jako zřizovatelé škol poté platí nejen za zpracování svého účetnictví, ale musí zaplatit i za vedení účetnictví pro své školy a také za zpracování mezd ve školství. Taková praxe není příliš efektivní. Pro výpočet a evidenci mezd, které ve školství zahrnují spoustu specifik, je přitom zapotřebí určité specializace a příslušný software. Zlevnit a zejména zjednodušit tento systém by bylo možné nabídkou společného zajištění mzdové agendy pro školy například prostřednictvím aparátu Mikroregionu Novoměstsko, popř. meziobecní spoluprací, kdy úplné školy se svou účetní by nabídly zpracování účetnictví i ostatním menším školám.

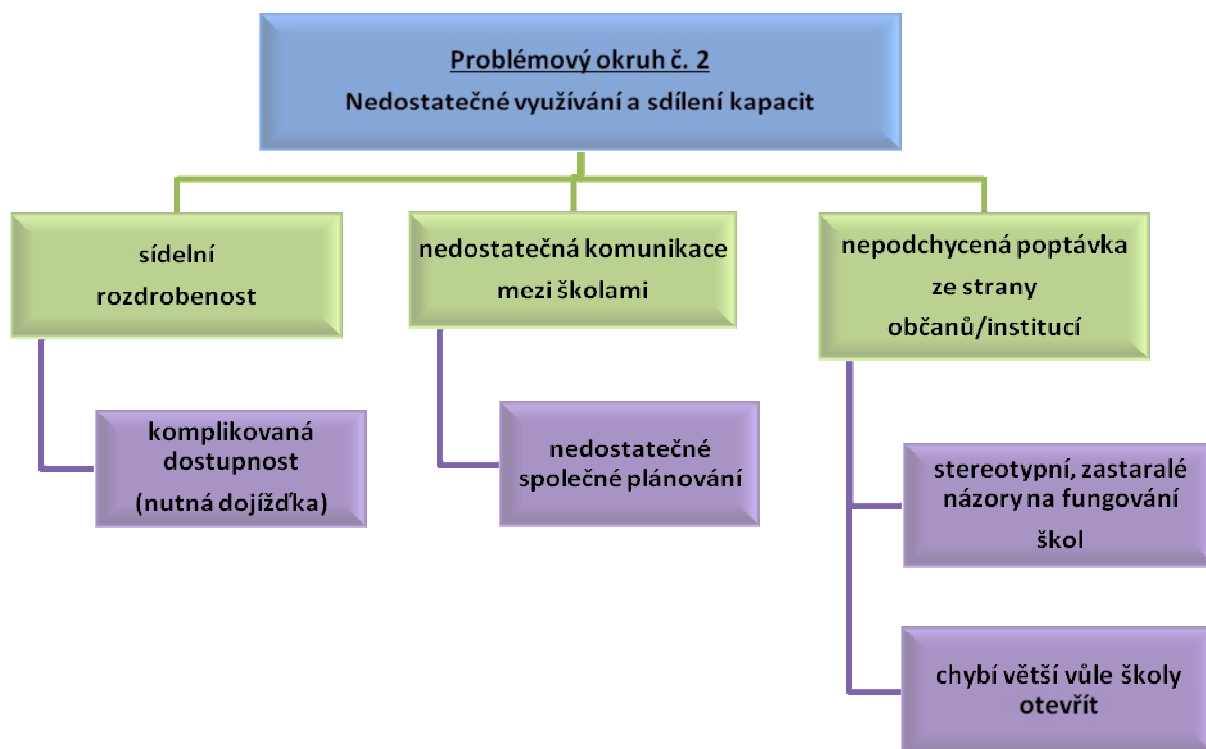

II. Nedostatečné využívání a sdílení kapacit

Základní a mateřské školy na území ORP jsou společně zapojeny do různých programů a zúčastňují se různých sportovních, kulturních či ekologických akcí. Nicméně i zde se dají nalézt rezervy. Velmi záleží na tom, aby si představitelé obcí a vedení škol (ředitelé) uvědomili, jak je prospěšné a důležité, pokud spolu školy na území ORP spolupracují. Děti/žáci i učitelé mají možnost poznat nejen své kamarády a kolegy, ale dozví se mnohé i o tom, jak to chodí jinde, mohou porovnávat a učit se ze zkušeností a úspěchů ostatních. To je důležité k vytvoření pozitivního vztahu k území, k institucím a k lidem. Je také důležité zajistit, aby děti/žáci měli zajímavou a podnětnou výuku. K tomu mohou sloužit různá kulturní představení, exkurze, výlety, sportovní akce a kurzy apod. Ovšem organizovat takové akce

bývá zejména pro menší malotřídní školy a samostatné MŠ obtížné, ba nemožné. V první řadě nedisponují např. vhodnými prostorami k takovým akcím (viz. divadelní představení, sportovní akce), někdy je zajištění takové akce vázáno na určitý počet žáků (např. divadelní představení či přednáška by se uskutečnila pro určitý minimální počet žáků, kterého daná škola nedosahuje). Často se také stává, že školy neuskuteční nějaký výlet či exkurzi proto, že nemají dostatek žáků, aby naplnily např. autobus, a tím i zlevnily takový výjezd. Nezanedbatelnou komplikací však může být sídelní rozdrobenost území a z toho plynoucí komplikace v dostupnosti všech míst (není možné zajistit spoje do všech míst v požadované frekvenci).

Sdílet kapacity nemusí školy jen mezi sebou při zajišťování výuky a školních aktivit. Bylo by vhodné více zjišťovat poptávku ze strany občanů a poskytnout prostory škol k trávení volného času či dalšímu vzdělávání různým skupinám občanů. Může se jednat o poskytování prostor tělocvičen a hřišť ke sportovnímu vyžití, poskytnutí učeben různým vzdělávacím aktivitám (např. kurzy či přednášky pro seniory), poskytnutí vhodných prostor k setkávání rodičům s malými dětmi, apod. Ostatně i záměrem ministerstva školství jsou školy otevřené, fungující jako komunitní centra, a to zejména na menších obcích. Samozřejmě toto s sebou může přinést určité náklady navíc (např. na energie, atd.), nicméně prostory škol je možné poskytovat za úplatu (vícenáklady tak budou pokryty nájemným), nebo je možné uvažovat v tom duchu, že takové služby navíc zvyšují úroveň bydlení v dané lokalitě a přispívají ke kladnému hodnocení života v obci. Více využívat by bylo možné i kapacit školních jídelen, a to zejména v místech, kde není jiná podobná možnost zajistit např. obědy pro seniory (v některých obcích toto zajišťuje např. ZD), v rámci meziobecní spolupráce by bylo možné dohodnout dovoz jídel i do jiných obcí. Zajištění jídel pro cizí strávníky by navíc škole mohlo přinést další příjmy. Školy by též mohly společně zjišťovat, zda rodiče mají zájem o provoz školy (např. při vedlejších prázdninách) a následně společně zajistit péči o děti, jejichž rodiče jsou v době takového volna zaneprázdněni. To se prozatím systematicky ve větší míře neděje.

3.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice
Cíl 1.1	Společně organizovat nákup energií
Popis cíle	Vzhledem k tomu, že značnou část výdajů na provoz škol a školských tvoří výdaje za spotřebované energie, vzniká zde odůvodněná snaha, jak tyto výdaje snížit. Variantou, jak tyto výdaje ponížit, aniž by bylo nutné investovat další finanční prostředky např. do snížení energetické náročnosti budov, je spojit se a vstoupit na energetickou burzu. Výhody této meziobecní spolupráce jsou jednoznačné – energetická burza funguje dle burzovních pravidel (není možné zde např. napadnout průběh burzy a tím zdržovat následné procesy), vysoutěžená cena je garantována, nepřekročí předem stanovený limit, tudíž získaná cena energií bude vždy nižší, než aktuální ceny, za které zapojená odběrní místa odebírají doposud. U menších organizací jsou úspory přiměřené odběru (tudíž v absolutních číslech třeba ne až tak zajímavé, nicméně pořád jsou zde úspory), ovšem u organizací větších či u těch, které energie (elektrina, plyn) využívají např. i pro ohřev vody či na topení, jsou úspory v řádech desítek tisíců, což nejsou zanedbatelné částky pro obecní rozpočty. Společný nákup energií se tedy jeví jako významné ekonomicky úsporné opatření, které je třeba realizovat.

Hlavní opatření	A. Oslovit a přesvědčit co největší počet obcí (odběrných míst) k účasti na energetické burze, tím agregovat potřebnou poptávku. B. Analyzovat stávající podmínky odebrání energií na všech místech, které uvažují o změně odebrání. C. Zpracovat veškeré podklady potřebné pro účast na energetické burze. D. Administrativně zajistit veškeré úkony spojené se vstupem na burzu.
Název indikátorů k hodnocení cíle	1.1.2. Počet zapojených škol a školských zařízení
Správce cíle	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko

Problémový okruh 1	Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice
Cíl 1.2	Společně zajišťovat mzdovou agendu pro školy
Popis cíle	V ORP se nachází 14 základních škol, 14 mateřských škol, 1 ZUŠ a 1 DDM, celkem se jedná o 19 ředitelství organizací, které zřizují obce. Z větší části je počet základních škol tvořen malotřídními ZŠ 1. stupně, které jsou navíc spojeny s MŠ. Tím, že zanikly školské úřady a školy nabyly právní subjektivitu, vyvstala jim mj. i povinnost zajišťovat si své účetnictví. Školy touto změnou přišly o jednotné zajišťování mzdové agendy, což zejména těm menším (malotřídkám) zkomplikovalo situaci. Na rozdíl od úplných škol si ty menší musí individuálně najímat externí firmu, která jim tyto úkony poskytuje za smluvenou cenu. Obce jako zřizovatelé škol poté platí nejen za zpracování svého účetnictví, ale musí zaplatit i za vedení účetnictví pro své školy a také za zpracování mezd ve školství. Taková praxe není příliš efektivní. Pro výpočet a evidenci mezd, které ve školství zahrnují spoustu specifik, je přitom zapotřebí určité specializace a příslušný software. Zlevnit a zejména zjednodušit tento systém by bylo možné nabídkou společného zajištění mzdové agendy pro školy. Dle zjištěné poptávky by v úvahu přicházely dvě možné varianty, a to zajišťování mzdové agendy prostřednictvím aparátu Mikroregionu Novoměstsko (zřízení mzdové účtárny pro školy v ORP), popř. meziobecní spoluprací, kdy úplné školy se svou účetní by nabídly (dle svých kapacit) zpracování účetnictví i ostatním menším organizacím (samostatným MŠ, malotřídním ZŠ).
Hlavní opatření	A. Zjistit aktuální/budoucí poptávku po společném zajišťování mzdového účetnictví. B. Prověřit stávající kapacity účtáren a jejich možné další využití, vč. zjištění nákladů za vedení účetnictví. C. Provést analýzu možnosti zřízení centrální mzdové účtárny při DSO Mikroregion Novoměstsko. D. Stanovit nejvhodnější/nejefektivnější způsob společného zajišťování mzdové agendy škol a prosadit ho.
Název indikátorů	1.2.1. Počet škol a školských zařízení, které využívají společné zajištění mzdové

k hodnocení cíle	agendy
Správce cíle	Starosta městyse Sněžné

Problémový okruh 2	Nedostatečné využívání a sdílení kapacit
Cíl 2.1	Organizovat vzájemná setkání zástupců škol (ředitelů, učitelů) a zástupců obcí (zřizovatelů škol) za účelem sdílení zkušeností a společného plánování
Popis cíle	Je vždy velmi užitečné inspirovat se tím, co funguje jinde, a obohatit tak i fungování vlastního zařízení. K výměně zkušeností s chodem a řízením škol mohou sloužit vzájemná setkávání zástupců škol. V území byla zjištěna např. neformální nepravidelná aktivita, kdy se zástupci malotřídních ZŠ (i ze sousedních ORP) setkávají a vzájemně představují své školy, projekty, nápady, přičemž tak mohou dávat inspiraci i ostatním. Ideálně by tato setkání měla probíhat přímo ve školách, kdy je možné se v místě na vlastní oči přesvědčit o dobrém fungování školy a celkově zhodnotit dané prostředí. Taková setkání mohou reálně vést ke zjištění, že v určitých oblastech spolu školy mohou účinně spolupracovat, společně mohou realizovat různé projekty, mohou si vzájemně vypomáhat. Návrhem a cílem je, aby taková setkání probíhala i na úrovni zřizovatelů škol. Školy a jejich fungování by se tak dostaly do jejich povědomí, zřizovatelé (zástupci obcí) by se osobně mohli přesvědčit o tom, jak ostatní školy vypadají, jak fungují, debatovat o tom, co je možné realizovat a zda by případně určité zkušenosti odjinud mohly být inspirací i pro fungování vlastních škol (zjišťování možností, jak ušetřit finanční prostředky na provozu škol, realizace projektů, ze kterých školy získají různé vybavení, apod.). Na jejich úrovni by mohly vzniknout např. i dohody o využívání kapacit škol pro občany jak vlastních, tak i ostatních obcí. Záměrně se na tomto místě hovoří obecně o kapacitách škol, konkrétní příklady by totiž mohly být pro jednotlivé obce různé – může se jednat např. o dohody o společném zajišťování kulturních či sportovních akcí, poskytování školních sportovišť či učeben k využívání ostatním skupinám obyvatel, využívání kapacit školních vývařoven i pro cizí strávníky, apod. Z detailní analýzy toho, co je v území k dispozici, a toho, co by bylo obyvateli poptáváno, je možné učinit výchozí bod ke společnému plánování v oblasti využívání školních kapacit. Škola, obzvláště na malé obci, by neměla být chápána pouze jako zařízení, ve kterém se v dopoledních hodinách realizuje výuka žáků, ale jako jedno z významných center dění na obci, jako komunitní centrum, které bude využíváno ku prospěchu různých skupin obyvatel.
Hlavní opatření	A. Organizovat pravidelná setkávání zástupců škol, zástupců obcí, inspirovat se projekty a aktivitami druhých. B. Zjišťovat možnosti spolupráce na zajišťování výuky i mimoškolních aktivit, společně zajišťovat kulturní či sportovní vyžití. C. Pravidelně zjišťovat poptávku ze strany různých skupin občanů ohledně možného využívání školních kapacit. D. V případě zjištěné kladné odezvy učinit kroky k tomu, aby poptáv-

	ka/potřeby obyvatel byly naplněny.
Název indikátorů k hodnocení cíle	2.1.1. Počet všech pravidelně stravovaných 2.1.2. Počet obcí zapojených do programu vzájemných setkání zástupců škol a obcí
Správce cíle	Starosta obce Daňkovice

3.2.5. Indikátory

Indikátor výsledku:

Problémový okruh 1	Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice		
Název indikátoru	1.1.1. CELKOVÁ FINANČNÍ ÚSPORA V ODBĚRNÝCH MÍSTECH ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO NÁKUPU		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1.250.000,--	1.400.000,--
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Úspěšnost společného nákupu energií lze vyjádřit cenou energií dosaženou právě centrálním nákupem. Tato vysoutěžená cena představuje nižší hodnotu, než za kterou byly energie odebírány v minulém období. Porovnáním zaplacených cen za energie v daném období s platbami vyjádřenými za daný objem odběru v cenách dosažených centrálním nákupem pak vzniká přehled o úsporách finančních prostředků, které vznikly právě vysoutěžením příznivější ceny za energie. Celkové úspory se uvádějí jak za plyn, tak za elektřinu.		
Metodika a výpočet:	Celkové úspory za jednotlivá odběrní místa i úhrn za všechny vypočítávají makléři z dostupných informací (platby za energie z předchozího období, celkový odběr energií, ceny za energie dosažené centrálním nákupem, platba za energie s cenou dosaženou centrálním nákupem). Celkové úspory v odběrních místech zapojených do společných nákupů se uvádějí jako součet úspor za plyn a za elektřinu dohromady.		
Zdroj čerpání dat:	Tabulkové vyčíslení úspor (na vyžádání k dispozici od makléřů)		

Indikátory výstupu:

Cíl	1.1. Společně organizovat nákup energií		
Název indikátoru	1.1.2. POČET ZAPOJENÝCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		17	19

Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro účast na energické burze je nutné agregovat co největší poptávku po energiích tak, aby byl splněn limit pro vstup na burzu. Je tudíž záhodno, aby se zapojilo co nejvíce škol a školských zařízení, které tímto krokem mohou výrazně ušetřit finanční prostředky vynakládané za spotřebu energií (elektrina, plyn). Cílem je zapojit všechny obcemi zřizované školy a školská zařízení v ORP. (Pozn. Z tohoto indikátoru může vycházet i další indikátor – procenty vyjádřený podíl zapojených škol a školských zařízení z celkového počtu obcemi zřizovaných škol/školských zařízení v ORP.)		
Metodika a výpočet:	Součet organizací (všech ředitelství škol a školských zařízení) zapojených do společného nákupu energií. (Pozn. Počet odběrních míst bude samozřejmě vyšší, neboť některé organizace mají několik míst výuky.)		
Zdroj čerpání dat:	Šetření DSO Mikroregion Novoměstsko (informace má DSO jako organizátor společného nákupu k dispozici)		

Cíl	1.2. Společně zajišťovat mzdovou agendu pro školy		
Název indikátoru	1.2.1. POČET ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ SPOLEČNÉ ZAJIŠTĚNÍ MZDOVÉ AGENDY		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta městysu Sněžné		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k náročnosti zajišťování účetnictví škol (zejména u malých organizací bez vlastní účetní) zde existuje možnost poskytovat zpracování mzdové agendy centrálně (do zrušení toto pro školy vykonávaly školské úřady, nyní je zajištění této povinnosti v režii škol). V případě, že se podaří zajistit společné zpracování mzdové agendy, umožní tento indikátor sledovat počet škol a školských zařízení, které budou tuto nabídku využívat. (Pozn. Z tohoto indikátoru může vycházet i další indikátor – procenty vyjádřený podíl zapojených škol a školských zařízení z celkového počtu škol/školských zařízení v ORP.)		
Metodika a výpočet:	Součet škol a školských zařízení (ředitelství), které využívají společného zajištění mzdové agendy		
Zdroj čerpání dat:	šetření DSO Mikroregion Novoměstsko		

Indikátor výsledku:

Problémový okruh 2	Nedostatečné využívání a sdílení kapacit		
Název indikátoru	2.1.1. POČET VŠECH PRAVIDELNĚ STRAVOVANÝCH		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Daňkovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3400	3450
Skutečnost	3386		
Popis měřítka:	Jednou z možností, jak zvýšit využívání kapacit škol, je využívat dostatečně jejich stravovací kapacity. Jelikož zejména vyvažování pro ostatní strávnicky může být pro školy zdrojem získávání finančních prostředků, je jistě v zájmu nejen vedení škol, ale i jejich zřizovatelů zajistit maximální možný počet strávnicků. Společné jednání a plánování zástupců škol i zástupců (většího počtu) obcí může pomoci nalézt optimální řešení – volné stravovací kapacity by měly být nabízeny nejen v rámci dané obce, ale v případě zájmu a potřeby i v ostatních okolních obcích. Zástupci zřizovatelů by ideálně měli u občanů svých i z okolních obcí lobbovat za využívání stravování ve školních jídelnách. Tímto by se měl počet stravovaných ve školních jídelnách navyšovat. (Pozn. Variantou tohoto indikátoru by mohl být též indikátor sledující pouze počet ostatních strávnicků.)		
Metodika a výpočet:	Součet všech pravidelně stravovaných ve všech školních jídelnách (zřizovaných obcemi) v ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Odbor školství Městského úřadu Nové Město na Moravě (výkazy MŠMT), příp. doplňkové šetření DSO v jednotlivých školách (školních jídelnách)		

Indikátor výstupu:

Cíl	2.1 Organizovat vzájemná setkání zástupců škol (ředitelů, učitelů) a zástupců obcí (zřizovatelů škol) za účelem sdílení zkušeností a společného plánování		
Název indikátoru	2.1.2. POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROGRAMU VZÁJEMNÝCH SETKÁNÍ ZÁSTUPCŮ ŠKOL A OBCÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Daňkovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	14
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	K tomu, aby se zástupci škol a potažmo i zástupci obcí zřizujících školy informovali o fungování jednotlivých zařízení, je vhodné organizovat vzájemná setkání (nejlépe přímo ve školách) s cílem sdílet pozitivní zkušenosti a předávat si tipy a rady nejrůznějšího		

	charakteru. Taková platforma také umožní prohlubovat spolupráci mezi školami/obcemi a plánovat společné projekty či akce. (Pozn. Z tohoto indikátoru může vycházet i další indikátor – procenty vyjádřený podíl zapojených obcí z počtu obcí zřizujících školy.)
Metodika a výpočet:	Součet obcí, které se prostřednictvím svých zástupců a zástupců jimi zřizovaných škol zapojují do společných setkání (pokud je v obci více jak jedna škola/školské zařízení, započítává se pouze jednou – předpokládá se, že pokud se schůzky zúčastní zástupce obce, bude schopen předat zjištěné informace v rámci všech škol v jeho obci).
Zdroj čerpání dat:	Informace od hostitelských škol (šetření DSO), popř. výroční zpráva ZŠ

Vzhledem k faktu, že na území ORP jsou mateřské a základní školy (až na jedinou výjimku, kterou je speciální ZŠ Malá, NMnM) výhradně zřizovány obcemi, jeví se jako účelné, aby obce navzájem spolupracovaly taktéž při provozování těchto škol. V rámci daných možností a podmínek zde školy spolupracují při organizování různých školních aktivit, návrhy v této části jsou ovšem zaměřeny zejména na spolupráci na úrovni zřizovatelů. Jako jeden z hlavních cílů je zde vytyčena úspora finančních prostředků na provoz škol. Jelikož velké procento výdajů na provoz škol tvoří náklady za potřebované energie (elektrina, plyn), cestou ke snížení těchto nákladů může být společný nákup těchto energií za účelem získání výhodnějších cen, a tím uspoření výdajů za spotřebované energie. Dalším příkladem, jak uspořit a zejména jak zjednodušit zajišťování mzdového účetnictví, může být snaha o společné vedení mzdové agendy pro školy v ORP. Zvláště pak ve světle úvah o zřízení servisního střediska při DSO zajišťujícího administrativní podporu zejména malých obcí se tato možnost může jevit jako reálný cíl. A konečně posledním navrhovaným cílem jsou pravidelná vzájemná setkávání zástupců škol a zřizovatelů, která by vedla jak ke sdílení zkušeností a předávání rad a inspirací, tak ke společnému plánování. Efektivní nabízení, využívání a sdílení kapacit škol by mělo být zájmem všech zřizovatelů.

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalo-

vání akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko
Starosta městysu Sněžné
Starosta obce Daňkovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Společně organizovat nákup energií	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko
1.2.	Společně zajišťovat mzdovou agendu pro školy	Starosta městysu Sněžné
2.1.	Organizovat vzájemná setkání zástupců škol (ředitelů, učitelů) a zástupců obcí (zřizovatelů škol) za účelem sdílení zkušeností a společného plánování	Starosta obce Daňkovice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1.	Celková finanční úspora v odběrných místech zapojených do společného nákupu	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko
1.1.2.	Počet zapojených škol a školských zařízení (do společného nákupu energií)	Tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko

1.1.3.	Počet škol a školských zařízení, které využívají společného zajištění mzdové agendy	Starosta městysu Sněžné
2.1.1.	Počet všech pravidelně stravovaných	Starosta obce Daňkovice
2.1.2.	Počet obcí zapojených do programu vzájemných setkání zástupců škol a obcí	Starosta obce Daňkovice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. **Systém změn strategie**

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. **Akční plán**

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Předškolní a základní vzdělávání je na území ORP Nové Město na Moravě zajišťováno převážně institucemi zřizovanými obcemi. Nepůsobí zde žádné církevní ani soukromé školy. Z celkového počtu 30 obcí najdeme ve 14 z nich základní či mateřskou školu. SO ORP však přichází o své obyvatele v důsledku nezanedbatelné míry vystěhovalectví, přičemž odcházejí zejména mladší a vzdělanější lidé, a pokud se tuto situaci nepodaří zvrátit, pak toto v kombinaci s nepříznivým demografickým vývojem může způsobit úbytek dětí v MŠ i žáků v ZŠ. Vzhledem k tomu, že kapacity MŠ i ZŠ na území ORP jsou pro potřeby občanů dostačující, je možné, že některé MŠ a ZŠ budou mít v budoucnosti problém naplnit své třídy, což se může negativně projevit zejména na jejich finanční situaci. Financování škol je dlouhodobě ožehavým tématem. Zřizovatelé vynakládají nemalé částky na zajištění provozu, a mají zájem o to, aby se v této oblasti dosáhlo určitých úspor či aby se vynakládané prostředky využívaly efektivněji a účelněji.

Z analýzy ORP v oblasti školství vyplynuly dva nejdůležitější problémové okruhy, a to nedostatek finančních prostředků na provoz škol a investice a nedostatečné využívání a sdílení kapacit. Problémové okruhy byly dále rozpracovány a byly k nim stanoveny cíle, které by vedly k jejich řešení. Cílem v oblasti školství je společné nakupování energií, společné zajišťování mzdové agendy pro školy a vzájemná setkávání zástupců škol a obcí z důvodu sdílení zkušeností a společného plánování, čímž by se mohly ušetřit finanční prostředky a zefektivnit a zlepšit provoz škol. Naplňování cílů bude hodnoceno pomocí pěti indikátorů a jejich gestorů, kterými jsou tajemník DSO Mikroregion Novoměstsko a starostové obce Daňkovice a Sněžné.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část dokumentu byla zpracována převážně z dat poskytnutých Svazem měst a obcí v rámci tohoto projektu. V počátku projektu také pracovní tým osobně navštívil všechny obce na území ORP a zde zjišťoval nejrůznější informace, včetně údajů o obcích zřizovaných mateřských a základních školách. Cenným zdrojem dat byl také odbor školství MěÚ Nové Město na Moravě. Dále byly využity i informace z výročních zpráv škol či z jejich webových prezentací. V neposlední řadě byly některé školy navštíveny i osobně. Z takto získaných dat byla následně zpracována analýza území z pohledu předškolního a základního vzdělávání. Z tohoto šetření byly po konzultaci s odborem školství vytipovány možné návrhy na meziobecní spolupráci. Vzhledem k sídelní rozdrobenosti není vždy jednoduché uskutečňovat společné projekty, nicméně na úrovni zřizovatelů je možné o spolupráci uvažovat více. Společné zajišťování různých agend by mohlo provoz škol zlevnit a zefektivnit. Prostor je zde i k využití škol a jejich zázemí i k jiným aktivitám, než je vzdělávání dětí a žáků. Výše uvedené spolu se vzájemnou inspirací pozitivními zkušenostmi z jednotlivých škol a společným plánováním je tedy reflektováno v návrhové části tohoto dokumentu.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazby na Operační programy

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce, a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, nebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam použitých zkratk

MŠ	mateřská škola
ZŠ	základní škola
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠJ	školní jídelna
ZUŠ	základní umělecká škola
SVČ	středisko volného času
DDM	dům dětí a mládeže
PŠD	povinná školní docházka
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
RUD	rozpočtové určení daní
SO	správní obvod
ORP	obec s rozšířenou působností
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČSÚ	Český statistický úřad
NMnM	Nové Město na Moravě

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná, a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Sociální služby v rámci ORP Nové Město na Moravě se v současné době nacházejí na poměrně dobré úrovni. Co se týče pestrosti služeb, ORP je schopné pokrýt širokou škálu cílových skupin. Vzhledem k velikosti území je však nemožné poskytovat všechny sociální služby, které jsou dle zákona o sociálních službách nabízeny. Chybí zde například některé služby jako Domov pro seniory, Domov se zvláštním režimem, terénní služby po celém území a jiné. Řešením některých nedostatků v této oblasti by mohla být právě meziobecní spolupráce.

Tab. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	
Domovy se zvláštním režimem	
Chráněné bydlení	
Azylové domy	
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	1

Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	
Pracoviště rané péče	
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	10
Celkem	13

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Dle Registru poskytovatelů služeb se v ORP Nové Město na Moravě nachází celkem 13 sociálních zařízení (Graf č. 4.1). Jedním z místních sociálních zařízení je Denní stacionář Centrum Zdislava, nacházející se přímo v Novém Městě na Moravě. Centrum Zdislava vzniklo roku 1992 z iniciativy manželů Marie a Stanislava Severových. Na začátku se na provozu podílela Diecézní charita Brno a město Nové Město na Moravě. Od roku 1995 Centrum přešlo pouze pod správu města Nové Město na Moravě a stalo se příspěvkovou organizací, kterou je doposud. Centrum se zaměřuje na osoby se zdravotním postižením, v současné době má 28 klientů, o které se stará 12 pracovníků.

Dalších pět registrovaných sociálních zařízení (služeb) je poskytováno obecně prospěšnou společností Portimo, o.p.s. Jedná se o zařízení EZOP - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (zařízení poskytuje zázemí mládeži a dětem ve věku od 6 do 20 let, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. Zařízení dále organizuje preventivní přednášky pro školy týkající se různých forem rizikového chování, kapacita klubu je 30 osob). Občanská poradna Nové Město na Moravě, která je určena pro osoby v krizi. Osobní asistence - terénní služba poskytována lidem se sníženou nebo zcela omezenou soběstačností v jejich domácím prostředí. Raná péče, služba poskytující odbornou pomoc a podporu rodinám dětí se zdravotním postižením. Jejím posláním je zvyšovat kvalitu jejich života a předcházet sociálnímu vyloučení, maximální kapacita 24 osob. Služba Rané péče je poskytována nejen v Novém Městě na Moravě, ale i v obci Líšná, Křídla a Vlachovice. Okrajově také v Dolní Rožínce (ORP Bystřice nad Pernštejnem). Dále Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - služby jsou poskytovány v terénu nebo ambulantně a pomáhají zmírnit nebo omezit negativní důsledky, které by mohly mít vliv na vývoj dětí z rodin nacházejících se v nepříznivé sociální situaci, zaměřeno na děti do 18 let. Maximální kapacita těchto služeb je pro 5 rodin. Dále společnost nabízí programy primární prevence v Centru prevence CéPéčko a realizuje také dobrovolnické programy. Občanská poradna a Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou touto společností poskytovány i na ORP Bystřice nad Pernštejnem, kde má společnost svoji pobočku. Portimo, o.p.s. byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností dne 19.7.2013 pod spisovou značkou O 620, vedenou u Krajského soudu v Brně, navazuje na činnost Sdružení Nové Město na Moravě o.s. (vznikla jeho transformací a je jeho plným právním nástupcem), které bylo registrováno Ministerstvem vnitra ČR dne 29. 4. 1998.

Společnost Portimo, o.p.s. poskytuje ještě službu dobrovolnickou (více Tab. 4.15 a 4.16) a také již zmíněné tzv. Centrum Prevence CéPéčko, jehož hlavní náplní činnosti je výchovně vzdělávací proces, při kterém je vytvářen prostor pro získávání informací, uvědomění si vlastního postoje, rozpoznání rizikového chování a hledání zdravých alternativ. Cílem je zaměřit se na specifickou prevenci např. užívání návykových látek, šikany, extremismu, sebepoškozování, rizikového sexuálního chování, kyberšikany, záškoláctví a dalšího rizikového chování.

Další obecně prospěšnou společností je od roku 2006 (v současné podobě od roku 2013) Domácí hospic Vysočina, o.p.s., který zajišťuje především odborné sociální poradenství a odlehčovací služby. Domácí hospic Vysočina, o.p.s. je zřizovatelem dvou Středisek hospicové péče zaregistrovaných jako nestátní zdravotnické zařízení a poskytovatel sociální služby. Jedná se o Středisko hospicové péče Nové Město na Moravě a Středisko hospicové péče Jihlava. Každé z těchto středisek poskytuje stejné služby jako domácí hospicová péče, dobrovolnický program, odlehčovací služby a půjčovnu zdravotnických pomůcek. V Novém Městě se navíc nachází rodinné pokoje na ODN v Nemocnici Nové Město na Moravě a poradna Alej.

V ORP se dále nachází Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace zajišťující sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Dříve se na ORP Nové Město na Moravě nacházelo Sanatorium Buchtův kopec, jednalo se o Léčebnu dlouhodobě nemocných. V současné době není areál, již bývalého sanatoria, využíván a je nabídnut k prodeji. Nyní se Oddělení dlouhodobě nemocných (dále ODN) nachází v Nemocnici Nové Město na Moravě, kam bylo přestěhováno ze Sanatoria Buchtův kopec, to ukončilo činnost v prosinci roku 2011. Již v září r. 2011 bylo přestěhováno jedno oddělení dlouhodobě nemocných do budovy pavilonu chirurgických oborů. V prosinci roku 2011 došlo k přestěhování druhého oddělení dlouhodobě nemocných do zrekonstruovaných prostor pavilonu (bývalé neurologie), součástí tohoto oddělení jsou 2 rodinné pokoje. V březnu 2012 došlo k otevření nového, třetího oddělení dlouhodobě nemocných v pavilonu č. 3 (bývalé kožní oddělení), součástí oddělení jsou sociální lůžka. Celková kapacita ODN je 70 lůžek. Péče je zajišťována na jedno, dvou a třílůžkových pokojích. Na odděleních je poskytována lékařská, ošetrovatelská a rehabilitační péče. V roce 2012 byl počet registrovaných sociálních lůžek 20, v letošním roce jejich počet klesl na pouhých 5.

Neméně významným zařízením jsou od roku 1996 Novoměstské sociální služby (dále NSS), jsou příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je město Nové Město na Moravě. Poskytují veřejnosti pečovatelskou službu na území Nového Města a jeho místních částech (Hlinné, Jiřkovice, Maršovice, Olešná, Petrovice, Pohledec, Rokytno, Slavkovice). Zařízení nabízí možnost dohody vzájemné spolupráce také s ostatními malými obcemi (musí však proběhnout projednání na úrovni vedení Nového Města na Moravě a příslušné obce). Posláním pečovatelské služby je poskytovat pomoc osobám, které se z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení ocitli v nepříznivé sociální situaci a vyžadují pomoc jiné osoby. Poskytování pečovatelské služby probíhá v bytech uživatelů na území města Nové Město na Moravě, je tedy nabídnuto tak, aby tito lidé mohli setrvat maximální dobu ve svém přirozeném prostředí při zachování své soběstačnosti.

Všechna výše uvedená zařízení sídlí přímo v centru mikroregionu, tedy v Novém Městě na Moravě, které se logicky stává i centrem sociálních služeb. Zbývající 4 zařízení jsou mimo NMnM – jedná se o Dům s pečovatelskou službou (dále DsPS) Jimramov, Pečovatelskou službu Bobrová, Pečovatelskou službu Městyse Sněžná a Pečovatelskou službu obce Věcov (poskytována i v místních částech).

Dům s pečovatelskou službou Jimramov - pečovatelská služba je poskytována od roku 1996 nejen občanům samotného Jimramova, ale i občanům místních částí (Sedliště, Trhonice, Ubušín) a okolních obcí (zejména Nový Jimramov). Cílem je zajistit, aby klienti mohli co nejdéle setrvat ve svém přiroze-

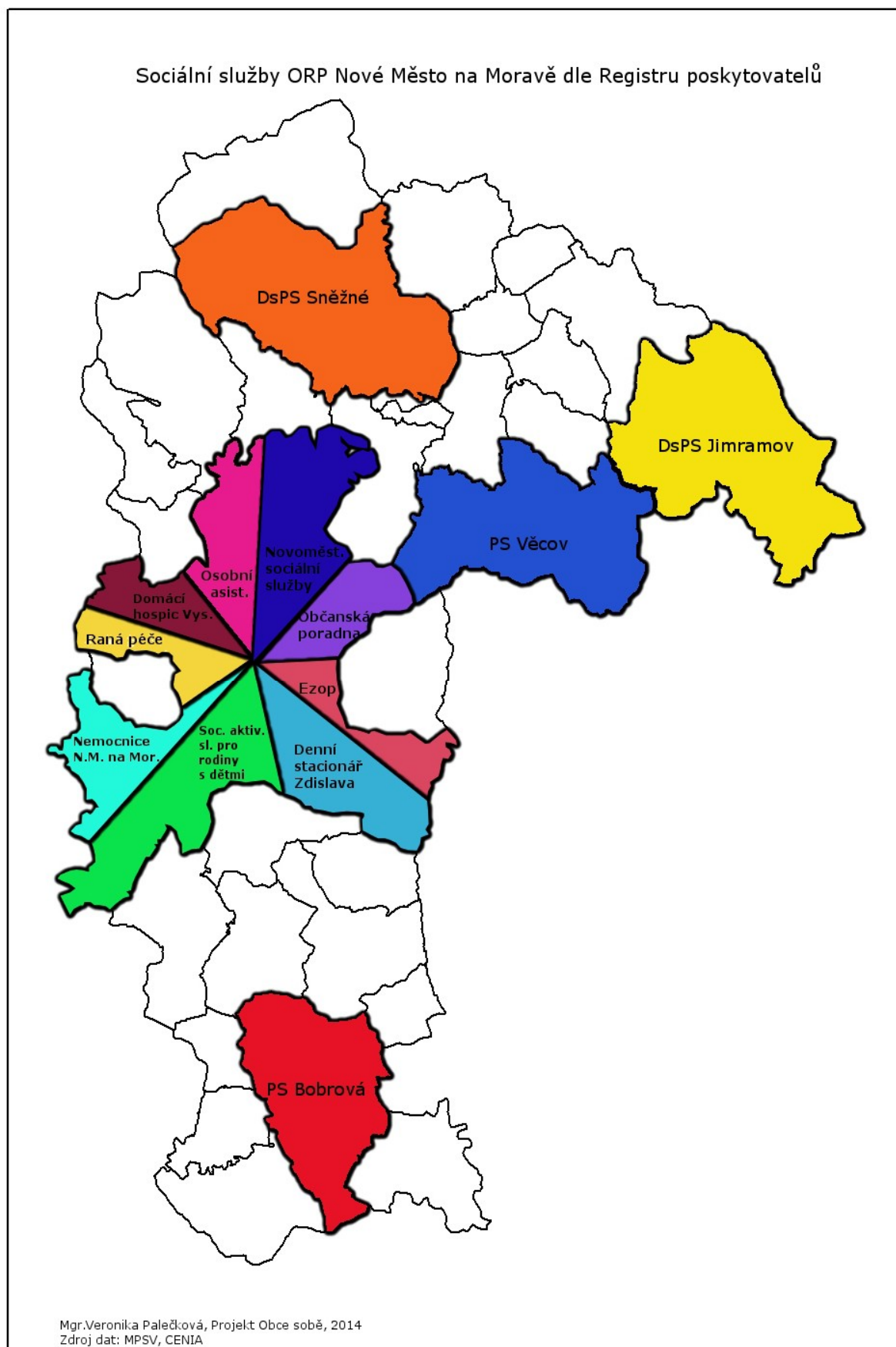
ném prostředí. Kromě terénních služeb je zde poskytnuta i služba ambulantní ve středisku osobní hygieny. Dům se zaměřuje především na seniory, osoby s chronickým onemocněním a osoby se zdravotním postižením.

Pečovatelská služba Bobrová - služba je poskytována od roku 2001. Základním posláním je poskytnout pomoc občanům, kteří žijí v městysi Bobrová. Pečovatelská služba je poskytována na středisku pečovatelské služby Bobrová č. 150 a také v terénu, aby bylo možné uspokojit co nejlépe požadavky klientů. Cílem je zachovat co nejvyšší kvalitu a důstojnost života uživatelů, kteří v důsledku stáří nebo zdravotního postižení či omezení o tyto služby požádají. V současné době má služba 26 klientů, spolupracuje s Městyssem Křižanov, který zapůjčuje jednoho sociálního pracovníka na lepší zajištění služeb. Pečovatelská služba je poskytována pouze v městysi Bobrová, fakultativní činnosti i občanům z okolních obcí.

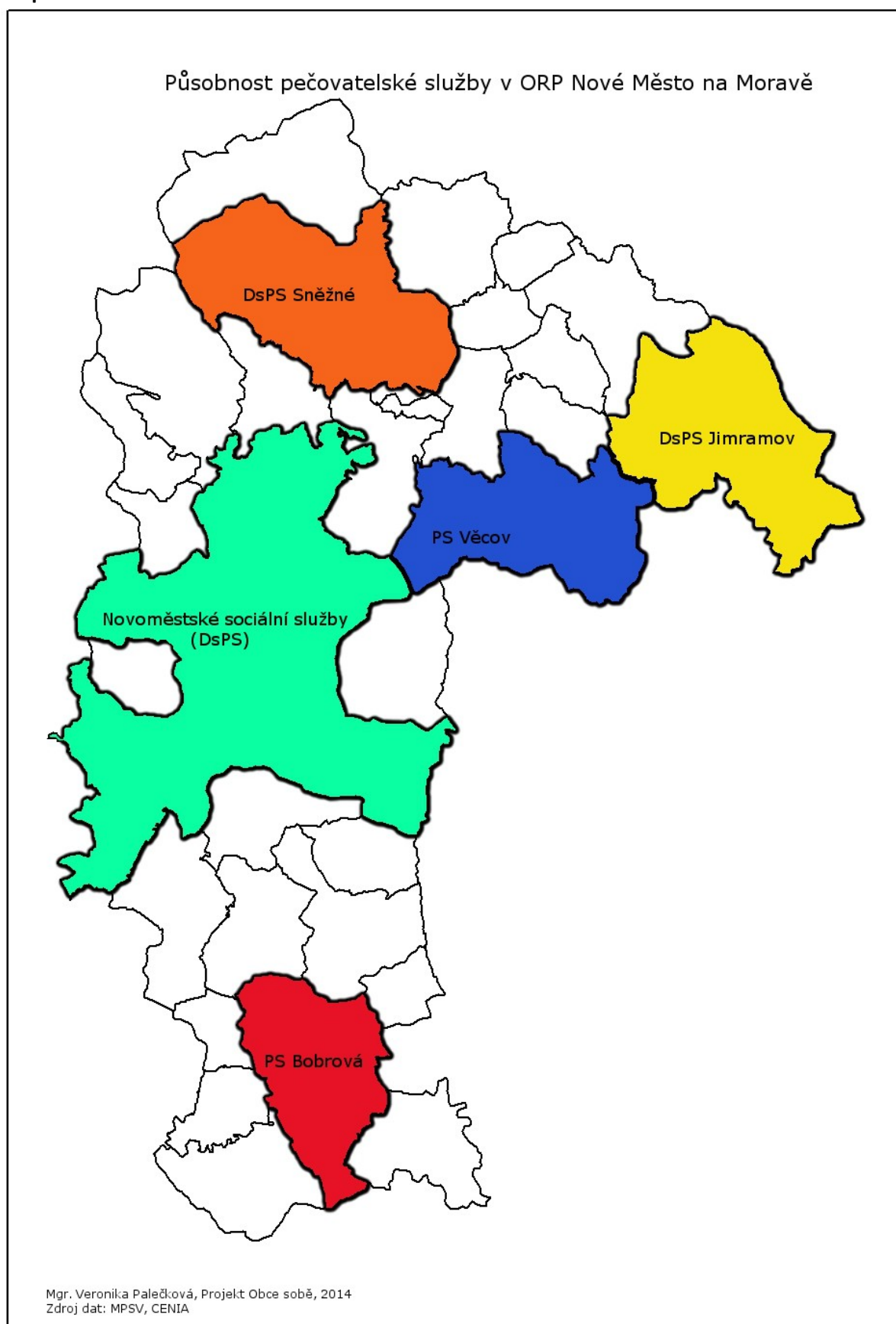
Pečovatelská služba Městysse Sněžné – Dům s pečovatelskou službou Sněžné poskytuje služby terénní i pobytové od roku 2004. V terénu se nyní starají cca o 15 osob, kapacita pro pobytové služby je 20 osob (10 bytů po 2 osobách). Dříve byly služby poskytovány i v místních částech, v současné době je služba omezena pouze na občany Sněžného, ale v rámci pobytových služeb je možnost podání žádosti i pro občany z okolí.

Pečovatelská služba obce Věcov - služba je poskytována pouze v terénu a to na území obce Věcov (včetně místních částí - Jimramovské Pavlovice, Koníkov, Míchov, Odranec, Roženecké Paseky) od roku 2004. Zaměřují se zde na osoby s lehkým mentálním postižením, osoby s tělesným postižením a seniory.

Mapa č. 4.1: Sociální služby v rámci ORP Nové Město na Moravě

Mapa č. 4.2: Působnost PS v ORP Nové Město na Moravě

Tab. 4.2: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	3
Domovy se zvláštním režimem	
Chráněné bydlení	
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	6
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	
Pracoviště rané péče	
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	24
celkem	37

Zdroj: MPSV, Vlastní šetření

Tab. 4.3: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, o.p.s.	sociální poradny	kraj Vysočina	pobočka Žďár n. S.
2.	Charitní ošetrovatelská služba	ostatní	Oblastní charita Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou
3.	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR	ostatní	občanské sdružení	Žďár nad Sázavou
4	Tyfloservis, o.p.s.	ostatní	obecně prospěšná společnost	Jihlava
5	TyfloCentrum, o.p.s.	ostatní	obecně prospěšná společnost	Jihlava
6	Kopretina	ostatní	Oblastní charita Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou

7	Azylová ubytovna pro muže	azylové domy	sociální služby města Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou
8	Domov pro matky (otce) s dětmi	azylové domy	Ječmínek, o.p.s.	Žďár nad Sázavou
9	Spektrum	sociální poradny	Kolpingovo dílo ČR	Žďár nad Sázavou
10	Pedagogicko-psychologická poradna	sociální poradny	kraj Vysočina	Žďár nad Sázavou
11	Psychocentrum	sociální poradny	kraj Vysočina	Žďár nad Sázavou
12	Probační a mediační služba ČR	ostatní	stát (Ministerstvo spravedlnosti)	Žďár nad Sázavou
13.	Charitní domov Moravec	domov pro seniory	Česká katolická charita	Velké Meziříčí
14.	Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou	domov pro seniory	sociální služby města Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou
15.	Domov pro seniory Mitrov	domov pro seniory	kraj Vysočina	Bystřice nad Pernštejnem

Zdroj: Vlastní šetření

Kromě 13 zařízení z Tab. 4.1, zde působí další sociální zařízení sídlící v rámci ORP Nové Město na Moravě, která nejsou evidována v Registru poskytovatelů (Graf č. 4.2). Dále jsou zde zařízení, která sídlí mimo ORP, ale zasahuje do této oblasti jejich působnost. Pokud jde o samotné Nové Město na Moravě, je pečovatelská služba kromě Novoměstských sociálních služeb zajištěna i v rámci objektu Domu s pečovatelskou službou. Dům s pečovatelskou službou sdílí společnou budovu s NSS. Nachází se zde celkem 50 bytů, z nichž je 42 bytů 1+kk (každý byt má 28,30 m²), 8 bytů 2+kk (57,70m²) a jeden byt 1+kk je vyčleněn pro přechodný pobyt. Celý objekt je bezbariérový.

Mimo ORP se nachází významné Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, o.p.s. s pracovištěm ve Žďáře nad Sázavou (Odborné sociální poradenství - terénní i ambulantní). Centrum se prostřednictvím sociálního poradenství snaží zvyšovat informovanost osob se zdravotním postižením, podporovat jejich nezávislost a samostatnost, čímž přispívá k udržení kvality jejich života. Centrum se zaměřuje na všechny věkové kategorie zdravotně postižených (i na děti a seniory). Součástí centra je psychologická poradna pro dospělé a pedagogicko-psychologická poradna pro děti. Dále se Centrum zabývá půjčováním kompenzačních pomůcek a nově také spolupracuje se společností VOTUM v oblasti zprostředkování pomoci osobám poškozeným na zdraví po dopravních nehodách.

Dále zde působí Charitní ošetřovatelská služba, která je poskytována Oblastní charitou Žďár nad Sázavou (pod Diecézní charitou Brno). Tuto ošetřovatelskou službu poskytují registrované zdravotní sestry na základně doporučení ošetřujícího lékaře ve spolupráci s rodinou. Služba se zaměřuje na osoby, které se z důvodu stáří, nemoci, zdravotního postižení, ocitli ve složité životní situaci a jsou odkázáni na pomoc ostatních. Cílem je, aby uživatelé mohli co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí.

Občanské sdružení Maneor (ostatní) - sídlí v Novém Městě na Moravě a poskytuje různé sociální služby zaměřené na seniory, rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením a etnické skupiny. Kromě sociální a zdravotní oblasti se toto občanské sdružení zabývá také oblastí kulturní, vzdělávací a činností klubovou.

Medicop - onkologický klub Návrat, o.s. (ostatní) - Nové Město na Mor. Tento klub nabízí ozdravné pobyty za přítomnosti lékaře, rekondiční a rehabilitační pobyty a cvičení. Cvičení se uskutečňují jednak v sousedním ORP - Bystřici nad Pernštejnem, kde je k dispozici bazén, ale také v tělocvičně v Novém Městě na Moravě na I. ZŠ. Dále klub nabízí setkání s programem, přednášky, semináře, vycházky, výlety, kulturní akce a jiné. Hlavním cílem těchto nabízených činností je navrátit onkologické pacienty po jejich léčbě do plnohodnotného života. Na této činnosti spolupracují s Arcus-onko centrem (Luká, Ješov, okres Olomouc).

MOSTP - Místní organizace svazu tělesně postižených (Ostatní) - Nové Město na Mor. Tato organizace si klade za cíl integraci tělesně postižených občanů do společnosti, čehož chce dosáhnout za pomoci aktivizačních činností a činností souvisejících se zdravotní péčí. Jedná se o rekondiční pobyty, plavání a cvičení, masáže, ale i kulturní a klubová činnost zaměřená na osoby se zdravotním postižením. Organizace spolupracuje s OV SPCCH Žďár nad Sázavou - jsou součástí Svazu postižených civilizačními chorobami.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (Ostatní) ve Žďáru nad Sázavou zajišťující služby jako sociální poradenství, osobní asistence, doprovod a mnohé další.

Dále Svaz důchodců Nové Město na Mor. (Ostatní) - Zaměřuje se na volnočasové aktivity seniorů, především na oblast kulturní a společenskou. Je zde také zajištěna klubová činnost různého zaměření, turistika, cvičení, plavání a další aktivity vhodné pro seniory, lidi v předdůchodovém věku a invalidní občany. Svaz se schází 1x týdně v objektu Domova s pečovatelskou službou v Novém Městě na Moravě.

Tyfloservis, o.p.s. (Ostatní) - obecně prospěšná společnost sídlící v Jihlavě. Společnost poskytuje zdravotně-edukační služby, sociální rehabilitaci, poradenství a jiné služby zejména pro nevidomé a slabozraké od 15 let, včetně hluchoslepých či jinak kombinovaně postižených.

TyfloCentrum, o.p.s. (Ostatní) - opět společnost sídlící v Jihlavě, která poskytuje služby průvodcovské, předčitatelské, poradenské a sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením. Zaměřeno především na zrakově postižené. Obě služby jsou v případě potřeby dostupné i pro občany ORP Nové Město na Moravě, byť nepatří mezi nejvíce využívané.

Dům dětí a mládeže Nové Město na Moravě - příspěvková organizace města (Ostatní). Jedná se o středisko volného času, které poskytuje zájmové vzdělávání různého typu pro předškolní a školní děti, mládež a dospělé. Jedná se o školskou organizaci.

Dobrovolnictví - Všeobecné dobrovolnictví a Program pět P (Portimo, o.p.s.) - Nové Město na Moravě (Ostatní).

Působí zde také Kopretina, centrum pro rodiče s dětmi ve Žďáře nad Sázavou poskytující sociální poradenství pod Oblastní charitou Žďár n. Sáz. Kopretina tedy především poskytuje služby jako poradenství, vzdělávací kurzy, semináře, besedy, volnočasové aktivity, kulturní a víkendové akce a mnohé jiné. Vše za účelem zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a aktivním trávením volného času rodičů s dětmi. Zařízení je zaměřeno především na služby pro rodiče (prarodiče), kteří se starají o děti předškolního a mladšího školního věku, aby nedošlo k jejich sociálnímu vyloučení.

Dále je místními občany využívána také Azylová ubytovna pro muže ve Žďáru nad Sázavou, která zajišťuje dočasné ubytování mužům starším 18 let, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a stali se z nich lidé bez domova. Přednost mají občané Žďáru nad Sázavou. Ubytovna má k dispozici 24 lůžek.

Podobně je využíván i Domov pro matky (otce) s dětmi ve Žďáru nad Sázavou, zřizovaný obecně prospěšnou společností Ječmínek, jeho cílem je poskytnout dočasné ubytování rodičům s dětmi a těhotným ženám, které z nějakého důvodu přišli o bydlení a vzniklou situaci nedokáží řešit vlastními silami. Zařízení disponuje 10 pokoji, kde je 10 míst pro dospělé a 20 pro děti.

Významným zařízením je Spektrum - centrum prevence a drogové závislosti ve Žďáře nad Sázavou - vzniklo v roce 1995. Dříve se zaměřovalo na nezaměstnané, poté již jen na prevenci závislosti (primární, sekundární i terciární). Po celou dobu své činnosti dbá na profesionální přístup pracovníků ke klientům, kvalitu poskytovaných služeb a opírá se o Etický kodex. Centrum zajišťuje dva programy - Centrum primární prevence působí zejména v oblasti předcházení řadě rizikových jevů u žáků a studentů ve třídních kolektivech. Kontaktní a poradenské centrum, zahrnující i terénní program, se zaměřuje na intervence pro uživatele nelegálních návykových látek a jejich blízké. Centrum nabízí kromě poradenství v oblasti drogové závislosti, také výměnný program, zdravotnický materiál, testování na HIV a hepatitidu C, odkazy na léčbu a další. Poradenství je poskytováno ve Žďáře, terénní práce v Novém Městě na Moravě a okolí.

Psychiatrická ambulance Nové Město na Moravě (Ostatní) poskytuje služby pro osoby s duševním postižením, osoby v nepříznivé sociální situaci a další. Jedná se spíše o zdravotnické zařízení na doporučení lékaře, ale pro osoby které jsou v nepříznivé sociální situaci, jako je ohrožení drogovou, alkoholovou závislostí či gamblerstvím.

Dále se v Novém Městě nachází také Psychologická ambulance Nemocnice Nové Město na Moravě, která také na doporučení lékaře (není nutné v případě akutní intervence psychických potíží) nabízí služby pro děti, dospělé, mladistvé, seniory, osoby s mentálním, tělesným nebo duševním postižením, osobám ohroženým drogovou závislostí apod.

Pedagogicko-psychologická poradna Žďár nad Sázavou (sociální poradny) - jedná se o poradenské zařízení v oblasti školství. Přesto je do tabulky zahrnuto kvůli úzké souvislosti s možností sociálního vyloučení klientů.

Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Žďár nad Sázavou (soc. poradny). Jedná se o odborné, sociální a psychologické pracoviště, které ambulantní formou poskytuje sociální poradenské služby zaměřené na manžele, partnerské vztahy a rodinu.

Poslední uvedenou službou je Probační a mediační služba ČR (Ostatní) - pobočka ve Žďáře nad Sázavou zajišťující podporu a pomoc obětem trestné činnosti, ochranu komunity a prevenci kriminality.

Z daného výčtu sociálních zařízení vyplývá, že v rámci ORP Nové Město na Moravě nejsou zajištěny téměř žádné pobytové služby pro seniory s výjimkou některých Domů s pečovatelskou službou. Pobytovou péči pro seniory tedy zajišťuje především Domov pro seniory Moravec (ORP Velké Meziříčí), Dům klidného stáří Žďár nad Sázavou a také Domov pro seniory Mitrov (ORP Bystřice nad Pernštejnem). Jsou ale využívány i další takováto zařízení jako Domov pro seniory Bystře v ORP Polička, Domov pro seniory Seč u Chrudimi, Dům s pečovatelskou službou Dolní Rožínka (ORP Bystřice) - již nejsou v tabulce 4.2 zohledněny, neboť byly využity okrajově.

Další pobytové služby, které jsou okrajově využívány občany našeho ORP (opět nejsou zahrnuty), se již nevztahují jen na seniory, ale osoby dlouhodobě nemocné jsou Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé Košumberk a LDN Mostiště.

Celkový počet sociálních zařízení na ORP Nové Město na Moravě je tedy 37 - z toho 15 zařízení je mimo ORP Nové Město (11 ve Žďáře nad Sázavou, 2 v Jihlavě, jedno v ORP Velké Meziříčí a jedno v ORP Bystřice nad Pernštejnem), 22 zařízení je v samotném ORP Nové Město na Moravě. Z těchto 22 je 13 uvedeno v Registru poskytovatelů (Tab. 4.1). Současně z těchto 22 zařízení v rámci ORP jsou pouze 4 mimo samotné město Nové Město na Moravě.

Dále zde působí Okresní správa sociálního zabezpečení Žďár nad Sázavou, ÚP ČR - kontaktní pracoviště NMnM, Úsek sociálně-právní ochrany dětí a Úsek sociální péče na MÚ a řada krizových linek.

Tab. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	2
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
	Domovy pro seniory	
	Domovy se zvláštním režimem	
	Chráněné bydlení	
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1

Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	
	Intervenční centra	
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	
	Sociální rehabilitace	

Zdroj: MPSV, Vlastní šetření

V rámci ORP je poskytováno celkem 14 služeb (Graf č. 4.3) dle Registru poskytovatelů, tedy o 1 více než v tabulce 4.1. To je způsobeno tím, že Domácí hospic Vysočina zajišťuje na ORP Nové Město hned 2 služby - sociální poradenství je poskytováno na 2 místech, jedná se právě o Domácí hospic Vysočina, o.p.s. a Občanskou poradnu Nové Město na Moravě, kterou zajišťuje společnost Portimo, o.p.s. Osobní asistentství je na ORP Nové Město na Moravě zajištěno pouze společností Portimo, o.p.s.

Pečovatelská služba je na sledované území poskytována na 5 místech. Jedná se o Pečovatelskou službu Bobrová, Dům s pečovatelskou službou Jimramov, Pečovatelskou službu Městyse Sněžné, Pečovatelskou službu obce Věcov a Novoměstské sociální služby.

Již zmiňovaný Domácí hospic Vysočina, o.p.s. dále zajišťuje také služby odlehčovací. Dále se zde nachází také Denní stacionář Centrum Zdislava, Nemocnice Nové Město na Moravě poskytující Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní (lůžkové) péče. Raná péče je zajištěna také na jednom místě (opět Portimo, o.p.s.), dále Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež EZOP a Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (oboje Portimo o.p.s.).

Z následující tabulky 4.5 je patrné, že reálný stav poskytovaných sociálních služeb v rámci ORP je mnohem příznivější než uvádí předchozí tabulka. I přes tento fakt jsou zde značné mezery, které by ORP v rámci možností ráda kompenzovala prostřednictvím tohoto projektu. Bylo by velice žádoucí, kdyby alespoň pečovatelská služba byla poskytována ve všech nebo většině obcí našeho ORP a ne jen v 5 obcích (plus místní části) z celkových 30. Toho by bylo možné dosáhnout právě za pomoci meziobecní spolupráce a vzájemné dohody mezi obcemi, kdy by došlo k rozšíření již stávajících služeb. Velice žádoucí by byla i výstavba Domova pro seniory, neboť zařízení tohoto charakteru ORP zcela

postrádá. V poslední době je stále více podporována transformace sociálních zařízení a snaha udržet občany co nejdéle ve svém přirozeném prostředí, ale ve chvíli kdy již tato snaha není možná (z rodinných, osobních, finančních, bytových a mnoha dalších důvodů), je nutné zajistit občanům místo, kde by mohli důstojně dožít v blízkosti své rodiny a s péčí, která odpovídá jejich potřebám.

Tab. 4.5: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	11
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	1
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
	Domovy pro seniory	3
	Domovy se zvláštním režimem	
	Chráněné bydlení	
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2
Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: Vlastní šetření, Výroční zprávy

Výsledný počet služeb dle výčtu v tabulce 4.5 je také 37 (Graf č. 4.4), počet je pravděpodobně reálně vyšší, ale některé služby byly těžce zařaditelné, proto nejsou v tabulce uvedeny - není kolonka ostatní. Jedná se o dobrovolnické služby - Všeobecné dobrovolnictví a Dobrovolnické centrum Vysočina, psychiatrická ambulance pro osoby v nepříznivé sociální situaci Nové Město, Dům dětí a mládeže Nové Město na Moravě, Svaz důchodců Nové Město na Moravě apod. V ORP je patrná lehká převaha služeb sociální péče, vyrovnané hodnoty mají služby sociální prevence a sociálního poradenství.

Z celkových 37 služeb je 15 služeb přiřazeno ke službám sociální péče - jedná se zejména o služby jako například pečovatelská služba, která je zde zajištěna samotnými obcemi (Bobrová, Sněžné, Věcov, Jimramov a Nové Město na Moravě), část pečovatelských služeb zajišťuje také Oblastní charita Žďár nad Sázavou - Charitní ošetrovatelská služba Žďár ze sousedního ORP. Dále je zde zajištěna služba Osobní asistence prostřednictvím společnosti Portimo, o.p.s.. Průvodcovské služby jsou zastoupeny pouze jihlavskou společností a nejsou pro sledované ORP příliš využívány a dostupné. Mezi více využívané služby patří Odlehčovací, které zajišťuje Domácí hospic Vysočina sídlící v Novém Městě. Dále Centrum Zdislava - denní stacionář a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních - nachází se zde Nemocnice Nové Město na Moravě, kde jsou umístěna sociální lůžka a ODN. Pokud jde o pobytové služby pro seniory, v rámci ORP jsou zastoupeny pouze prostřednictvím Domu s pečovatelskou službou, proto je služba trvalé péče v rámci Domova pro seniory využívána z okolí - Moravec (ORP Velké Meziříčí), Domov pro seniory Žďár nad Sázavou a Domov na Mitrově (ORP Bystřice nad Pernštejnem). Z těchto 15 sociálních služeb poskytujících péči je celkem 10 služeb zajištěno přímo na území ORP Nové Město.

Celkem 11 služeb představují služby sociální prevence, totéž také služby sociálního poradenství. Tyto dvě oblasti jsou zde tedy zastoupeny rovnoměrně. Sociální poradenství je většinou zajištěno pouze na území Nového Města na Moravě a ve Žďáře nad Sázavou (zde se nachází větší množství poraden). Poradny poskytují poradenství řadě cílových skupin. Jednak osobám se zdravotním postižením, osobám nacházejícím se v krizi, osobám nevidomým, rodičům s dětmi, manželům a partnerům, dětem apod. Pouze 3 poradny jsou v rámci ORP.

Služby sociální prevence jsou na ORP zajištěny na 6 místech, zbylých 5 v sousedním ORP Žďár nad Sázavou. Jedná se o prevenci v oblasti onkologických onemocnění, dále postižené osoby a jejich začlenění do běžného života, primární prevenci, prevenci rizikového chování u dětí a mladistvých, drogovou prevenci, prevenci závislostí a další.

Tab. 4.6: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod						
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře			1			
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
Domovy pro seniory						
Domovy se zvláštním režimem						
Druh služby	zřizovatel					

	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Chráněné bydlení						
Azylové domy						
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny						1
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						1
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní		1	5			3
celkem	0	1	6	0	0	6

Zdroj: MPSV

Z výše uvedených dat v tabulce 4.6 je jasné patrné, že největším zřizovatelem sociálních zařízení jsou na sledovaném ORP buď obce samotné, nebo jiní zřizovatelé (Graf č. 4.5). Přičemž z obcí je největším zřizovatelem samotné Nové Město na Moravě, které má pod svojí správou Novoměstské sociální služby (příspěvková organizace města) s pečovatelskou službou, Dům s pečovatelskou službou a také denní stacionář Centrum Zdislava, což je také příspěvková organizace města Nové Město na Moravě. Ostatní obce/ obecní úřady (celkem 4) zřizují pouze služby pečovatelské (Tab. 4.1).

Mezi jiné zřizovatele patří obecně prospěšné společnosti. Jednou takovouto společností je Domáci hospic Vysočina a druhou Portimo. Portimo, o.p.s. je zřizovatelem celkem 5 sociálních zařízení (opět Tab. 4.1). Jediným zařízením, které na ORP zřizuje kraj Vysočina je Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace. Zde se ze sociálních služeb nachází ODN a rodinné pokoje (sociální lůžka).

Tab. 4.7: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	Typ sociální služby						
	Sociální poradenství						2
Služby sociální péče	Osobní asistence						1
	Pečovatelská služba			5			
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby						1
	Centra denních služeb						

	Denní stacionáře			1			
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
	Domovy pro seniory						
	Domovy se zvláštním režimem						
	Chráněné bydlení						
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče		1				
Služby sociální prevence	Raná péče						1
	Telefonická krizová pomoc						
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy						
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra						
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						
	Nízkoprahová denní centra						
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1
	Noclehárny						
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi						1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy						
	Sociální rehabilitace						
	Celkem	0	1	6	0	0	7

Zdroj: MPSV, Vlastní šetření

Domácí hospic Vysočina, o.p.s. je poskytovatelem služeb odlehčovacích a sociálního poradenství.

Tab. 4.8: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 v Kč

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzor-ské dary	jiné fi-nanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	ORP Nové Město na Moravě						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra den-ních služeb							
Denní stacio-náře	1 048 000	252 000	130 000	2 012 428	412 564		532 800
Týdenní staci-onáře							
Domovy pro osoby se zdra-votním posti-žením							
Domovy pro seniory							
Domovy se zvláštním re-žimem							
Chráněné byd-lení							
Azylové domy							
Domy na půl cesty							
Zařízení pro krizovou po-moc							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež							
Noclehárny							
Terapeutické komunity							
Sociální po-radny							

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzor-ské dary	jiné finanční zdroje
Sociálně terapeutické dílny							
Centra sociálně rehabilitačních služeb							
Pracoviště rané péče							
Intervenční centra							
Služby následné péče							
Portimo, o.p.s.	1 662 000	1 035 000	335 000		273 000	228 000	3 268 000
Ostatní	5 025 000	1 461 000	258 169	5 665 315	3 955 706	383 582	807 231

Zdroj: Vlastní šetření, Výroční zprávy

Zřizovatelem většiny registrovaných zařízení a služeb na ORP Nové Město na Moravě je společnost Portimo, o.p.s., konkrétně pěti. Protože ve Výroční zprávě této obecně prospěšné společnosti nejsou data uvedena pro jednotlivá zařízení, byla tato společnost zahrnuta samostatně do tabulky 4.8. Z poskytovaných služeb se jedná konkrétně o Nízkoprahové zařízení Ezop, občanskou poradnu, služby Osobní asistence, služby Rané péče, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Dobrovolnictví a Centrum prevence CéPěčko. Bohužel společnost Portimo se každoročně ocitá ve finanční nejistotě, a to pokud jde o zajištění základního provozu služeb. Tento fakt je způsoben především skutečností, že dochází k trvalému poklesu příjmů z veřejných zdrojů (dotací).

Většina sledovaných subjektů data neposkytl, neboť se jedná o citlivé údaje, které zařízení nechtějí z pochopitelných důvodů zveřejňovat. Bohužel data v této tabulce proto neposkytují reálný obraz o finančních tocích v rámci ORP v oblasti sociálních služeb. Největší finanční podíl, pokud jde o financování služeb, tvoří zdroje od zřizovatele a dotace MPSV (Graf č. 4.7).

Obecně se však dá říci, že finanční zdroje jsou vnímány jednotlivými poskytovateli i zřizovateli jako nedostatečné. Je požadována změna financování sociálních služeb (např. víceleté).

Město Nové Město na Moravě dle rozpočtu pro rok 2012 vydalo na zajištění sociálních služeb značnou sumu. Jednak částku 2 264 428 Kč na Denní stacionář Zdislava, na jeho rekonstrukci ještě částku 43 200 Kč, celkem tedy za rok 2012 částku 2 307 628 Kč. Dále částku 4 561 400 Kč na Novoměstské sociální služby + 53 000 Kč na výtah v Domě s pečovatelskou službou. Celkem se jednalo o 4 614 400 Kč. Město také zaplatilo jednorázový příspěvek na zdravotně postižené ve výši 77 113 Kč. Na Azylové domy a noclehárny bylo vyplaceno 30 000 Kč. Dohromady tedy Nové Město na Moravě za rok 2012 vydalo na zajištění sociálních služeb částku ve výši 7 029 141 Kč, což je značný rozdíl v porovnání např. se sousedním ORP Bystřice nad Pernštejnem.

Níže uvedená data (Tab. 4.9) slouží jako pomocný zdroj pro lepší orientaci v kolonce Ostatní v tabulce 4.8. Podrobně jsou zde uvedeny a rozepsány jednotlivé finanční zdroje, jejichž součtem byly dosaženy výsledné hodnoty uvedené v tabulce 4.8. Pečovatelská sužba Bobrová toto financování uvádí jako značně nedostatečné, stačí pouze na pokrytí služeb pro místní občany, byť se na ně obrací i obyvatelé okolních obcí. Služba jim z finančních důvodů nemůže být poskytnuta. Není to ovšem problém jen PS Bobrová, ale například i Nového Města (požadují spolupodílení na financování).

Tab. 4.9: Podrobný popis řádku Ostatní v Tab. 4.8

Ostatní	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzor-ské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
PS Věcov	100 000	23 000	23 169		89 040			235 209
DsPS Jimramov	226 000	44 000		164 926	146 942			581 868
Domácí hospic Vysočina	468 000	1 184 000	235 000		108 898	383 582	717 631	3 097 111
Novoměstské sociální služby	1 890 000	135 000		4 426 400	2 789 485			9 240 885
Bobrová		75 000		180 000	90 000			345 000
Nemocnice NMnM	2 341 000			893 989	731 341		89 600	4 055 930

Zdroj: Vlastní šetření, Výroční zprávy

Tab. 4.10: Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	k li e n ti	kon- tak- ty	inter- ter- ven- ce	lů žk a	ho- vo- ry	kli en ti	kon- tak- ty	inter- ter- ven- ce	lů žk a	ho- vo- ry	kli en ti	kon- tak- ty	inter- ter- ven- ce	lů žk a	ho- vo- ry
Druh zařízení sociál- ních služeb															
Denní stacionáře						23									
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						90					40				
Sociální poradny								17			2		1		
Pracoviště rané péče						3					3				
Ostatní				5		30					27 6				

Zdroj: MPSV, Výroční zprávy zařízení

Denní stacionář Centrum Zdislava (osoby s kombinovaným postižením) k roku 2012 dle Výroční zprávy uvádí kapacitu 18 osob na služby ambulantní, ale službu využívá 28 klientů. Je to umožněno tím, že stacionář nenavštěvují všichni uživatelé současně a pravidelně.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež EZOP (děti a mládež ve věku od 6 do 20 let ohrožené společ. nežádoucími jevy) v roce 2012 ve své Výroční zprávě uvádí, že službu poskytli celkem 89 klientům, z toho bylo 19 nových oproti roku 2011. Původně však pracovali dokonce s 29 novými zájemci. O všechny klienty se starali během 186 dnů, kdy mělo zařízení otevřeno. Nízkoprahový klub v rámci EZOPu za celý rok poskytl 2376 kontaktů během 150 dnů. Dále mohli klienti využít i individuální schůzky mimo oficiální otevírací dobu - to učinilo celkem 43 klientů. 8 uživatelů využilo službu pomoci při přípravě na vyučování, proběhlo 31 setkání. Kromě nízkoprahového klubu EZOP toto zařízení zajišťuje také Streetwork - proběhlo 38 šetření v terénu a 908 kontaktů. Od září probíhal Streetwork i v podobě online (za 63 hodin celkem 482 kontaktů). Během celého roku proběhlo také 603 výkonů případové práce, jejímž nejčastějším tématem byla problematika jako škola, konflikty, návykové látky, životní styl a zdraví (sebepoškozování, hubnutí a jiné). Dále proběhlo 254 výkonů skupinové práce, kde bylo nejčastějším tématem fungování v klubu, partnerské vztahy a trávení volného času.

Sociální poradny jsou dle Registru na území ORP dvě - Domácí hospic Vysočina - Poradna Alej, která se zaměřuje na odborné a základní sociální poradenství pro osoby v krizi - počet klientů v terénu je zde uveden 2 a počet ambulantních intervencí 4 (po 30 minutách). Ve Výroční zprávě pro rok 2012 je uvedeno celkem 49 klientů, přičemž poradna je schopná během dne zajistit službu pro 2 klienty maximálně. Počet poradenských kontaktů je zde uveden 100.

Další poradnou je Občanská poradna Nové Město na Moravě (osoby v krizi, Portimo, o.p.s.), kde je počet ambulantních intervencí uváděn 13 a počet intervencí v terénu 1. Dle Výroční zprávy Občanské poradny z roku 2012 službu využilo celkem 496 uživatelů, přičemž opakovaně poradnu navštívilo

97 uživatelů. Zodpovězeno bylo celkem 739 dotazů (nejčastěji se týkaly pracovněprávní problematiky, finanční a dluhové problematiky, dále šlo o občanská soudní řízení, rodinu a mezilidské vztahy, pojištění, majetkoprávní vztahy a náhradu škody, ochranu spotřebitele, bydlení a sociální dávky).

Raná péče pro osoby s kombinovaným postižením je na ORP zajištěna v rámci společnosti Portimo, o.p.s. Ve Výroční zprávě 2012 je uveden celkový počet klientů 23 rodin. Z těchto 23 bylo 18 klientů stálých a 5 nových. Celkem proběhlo 312 kontaktů z toho 114 přes telefon, 106 emailem a 92 poštou. Dále bylo uskutečněno 374 výkonů, z toho 144 konzultací v rodině, 2 osobní poradenství, 4 PC poradenství, 32 výkonů při pobytové akci a 192 jiných jako jednorázových akcí, depistáže a jiné.

Odlehčovací služby (Domácí hospic Vysočina, o.p.s.) pro osoby s chronickým onemocněním - počítání 3 klienti na terénní služby, což odpovídá počtu klientů uvedených ve Výroční zprávě. Pokud jde o počet hodin strávených u těchto klientů, je zde celkem uvedeno 142 hodin.

Pečovatelská služba je poskytována na 5 místech v rámci ORP (Mapa č. 4.2). Prvním místem je Nové Město na Moravě - Novoměstské sociální služby (osoby se zdravotním postižením). V Registru je uveden počet ambulantních klientů 10 a terénních klientů 135. Z Výroční zprávy je patrné, že v terénu službu využilo za rok 2012 celkem 91 klientů. Z těchto 91 klientů 4 klienti žádali o byt v Domě s pečovatelskou službou. V Domě s pečovatelskou službou bylo za rok celkem 55 uživatelů, žádostí však bylo podáno 154, tedy přibližně trojnásobek těch uživatelů, kteří na službu dosáhli. Průměrný věk všech uživatelů je zde uveden 78,8 let, přičemž největší počet uživatelů byl mezi 76 a 85 rokem (celkem 65). Druhá nejvíce zastoupená věková kategorie byla 86 - 95 let (celkem 38). Pouze jeden uživatel byl starší 95 let. Lidé nižšího věku dohromady tvoří pouze skupinu 42 osob. Z uvedených dat jasně vyplývá, že populace na ORP značně stárne a do budoucna bude nutné zajistit větší kapacitu na DsPS nebo již dříve zmiňovaný Domov pro seniory. V současné době (duben, květen 2014) vzrůstá počet zájemců o přidělení bytu v Domě s pečovatelskou službou, cca 10 nových zájemců. Nyní je v evidenci asi 200 žádostí, většina je pravděpodobně podána pouze pro pocit jistoty do budoucna. I tak je nutné tuto situaci do budoucna řešit.

Pečovatelská služba Bobrová uvádí v Registru poskytovatelů 30 terénních klientů, pečovatelky se zaměřují hlavně na osoby se zdravotním postižením. Dle šetření byl zjištěn počet klientů 26. Jedná se o osoby pocházející pouze z obce Bobrová, v okolí služba poskytována zatím není, ale probíhá spolupráce s městysem Křižanov, který je v sousedním ORP (půjčují si sociálního pracovníka). Kapacita této služby se zatím jeví jako dostatečná, ale pokud by se mělo vyhovět žádostem z okolních obcí, muselo by dojít k jejímu kapacitnímu navýšení, tedy i personálnímu. Většina klientů zatím žije v domácnosti s vlastní rodinou, ta se o ně stará po návratu ze zaměstnání, do té doby pečovatelka.

Dům s pečovatelskou službou Jimramov (osoby s chronickým onemocněním, se zdravotním postižením a senioři) - dle Registru uveden počet ambulantních klientů 17 a počet terénních klientů 50. Službu částečně využívají i občané okolních obcí, spíše však jen místních částí Jimramova. V 2012 služby využilo dle šetření 43 uživatelů celkem. V Domě nyní pracují dvě zaměstnankyně, a to pouze na částečný úvazek. Z časových a personálních důvodů proto služba nemůže být poskytována po širším území. Tento stav je způsoben tím, že obec Jimramov nemůže kvůli nedostatku financí navýšit úvazek místních pečovatelek.

Pečovatelská služba městyse Sněžné (DsPS) - v Registru uvedeno 20 terénních klientů. Služba je zaměřena hlavně na seniory. Roku 2012 byla péče poskytnuta cca 15 osobám v terénu. Současně uživatelé mohou využít služby Domu s pečovatelskou službou, kde je kapacita pobytových služeb uváděna 20 osob (10 bytů po 2 osobách). Služba je poskytována i v místních částech.

Pečovatelská služba obce Věcov (osoby s mentálním postižením) - dle Registru uvedeno 30 terénních klientů. Určeno pouze pro občany Věcova, včetně místních částí.

Osobní asistence (osoby s chronickým onemocněním) je poskytována sdružením Portimo - uvedeno 5 terénních klientů. Toto číslo odpovídá i Výroční zprávě pro rok 2012. Služba však nebyla poskytnuta jen v Novém Městě, ale i ve Žďáru nad Sázavou, Jiřkovicih a Svatce. Celkem bylo poskytnuto 9416 hodin služby. Pokud by došlo k navýšení finančních prostředků na zajištění většího počtu personálu, došlo by kvůli zájmu klientů k navýšení kapacity.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi/s dítětem - opět zajišťuje Portimo, o.p.s. - v Registru uveden počet terénních uživatel 3 a ambulantních taktéž. Dle Výroční zprávy byla služba v roce 2012 poskytnuta 4 rodinám v Novém Městě na Moravě, celkový počet kontaktů byl 270. I u této služby vzrůstá počet žádostí na její poskytnutí, opět se jedná o otázku finančního zajištění (personální náklady), které je nedostačující pro zvýšení kapacity.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče - Nemocnice Nové Město na Moravě (osoby s chronickým duševním onemocněním) - tomu odpovídá 5 pobytových lůžek uvedených v tabulce 4. 10. V současné době jsou k dispozici pouze 3 lůžka.

Tab. 4.11: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlu- moč nic- ké služ by
Příjmy z úhrad uživatelů	3 215 467					108 898		
Výdaje	11 164 629					2 757 012		
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	29%					3,95%		

Zdroj: Vlastní šetření

Obecně převažují značně výdaje na službu nad příjmy od uživatelů (Graf č. 4.8). Zejména u pečovatelské služby si často poskytovatelé stěžují na finanční náročnost, ale také administrativní náročnost a přílišné kontroly, které nejsou ze strany státu metodické. Dle poskytovatelů by mělo dojít k legislativním změnám. Finanční náročnost platí i v případě Odlehčovacích služeb (Domácí hospic Vysočina), kde příjmy netvoří ani 4 procenta celkových výdajů. Ostatní služby nejsou v našem ORP poskytovány, některá zařízení data nenevidují.

Tab. 4.11a: Pečovatelská služba – příjmy z úhrad uživatelů, výdaje a podíl úhrad v roce 2012

Zařízení s PS	Příjmy od uživatelů	Výdaje za PS	Podíl úhrad uživatelů za služby
PS Věcov	89 040	235 000	38%
DsPS Jimramov	146 942	581 868	25%
PS Sněžné	100 000	250 000	40%
PS Bobrová	90 000	350 000	25,7%
Novoměstské sociální služby	2 789 485	9 747 552	28,6%

Zdroj: Vlastní šetření, Výroční zprávy, Monitor – státní pokladna

Finanční data uvedená v kolonce Pečovatelská služba v tab. 4.11, jsou složena z údajů poskytnutých od PS Věcov, DsPS Jimramov, PS Sněžné, PS Bobrová a Novoměstských sociálních služeb. Tato zařízení jsou podrobně rozepsána v rámci doplňkové Tab. 4.11a. Všechna čísla byla získána v rámci vlastního šetření v terénu či z Výročních zpráv jednotlivých zařízení. Výjimkou je pouze PS Bobrová, kde byly výdaje převzaty z internetového zdroje monitor.statnipokladna.cz. Z uvedených údajů vyplývá zkreslení výsledných sečtených dat v tabulce 4.11 pro Pečovatelské služby. Především proto, že každá z uvedených služeb má jiný poměr příjmů a výdajů, proto celkových cca 29 % (28,8) podílu úhrad uživatelů na výdajích neodpovídá reálnému stavu, jedná se pouze o stav průměrný. Nejhuře je na tom podílově z Pečovatelských služeb PS Jimramov, těsně za ní je PS obce Bobrová o 0,7 %.

Portimo, o.p.s. je největším zřizovatelem a poskytovatelem služeb na ORP Nové Město, mezi jimi nabízené služby patří i Osobní asistence, bohužel příjmy od uživatelů i celkové výdaje společnost Portimo eviduje jako celek za všechny poskytované služby. Za rok 2012 náklady činily 6 664 000 Kč, z toho na službu osobní asistence bylo vynaloženo 1 595 000 Kč. Příjmy od uživatelů za celou obecně prospěšnou společnost v roce 2012 činily 273 000 Kč. Z toho by plynul 0,41% podíl úhrad uživatelů na poskytované službě.

Tab. 4.12: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	0
Osobní asistence	
Tísňová péče	
Průvodcovské a předčitatelské služby	
Podpora samostatného bydlení	
Odlehčovací služby	1
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	

Zdroj: Vlastní šetření

Za rok 2012 v DsPS Nové Město na Mor. (Novoměstské soc. sl.) bylo evidováno celkem 55 ubytovaných uživatelů, počet žádostí byl však třikrát vyšší - 154. Pokud jde o terénní služby v rámci Novoměstských soc. sl., bylo v roce 2012 evidováno 91 klientů. Jiné pečovatelské služby (Věcov, Jimramov, Bobrová, Sněžné) neuspokojené klienty neuvedly. To může být způsobeno jednak jejich malou kapacitou, která se sice snadno naplní, ale je pro počet obyvatel, kteří žijí v dané obci dostačující. Naopak dochází k doplnění volných míst lidmi z okolí, tento jev však není příliš častý, neboť občané okolních obcí většinou dle starostů nejeví o tyto služby zájem a snaží se zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.

Problémem jsou Domy s pečovatelskou službou ve větších městech (centrech ORP) jako je Nové Město na Moravě, které musí zajistit ubytování v Domově pro mnohem větší počet obyvatel. Největší komplikací v tomto případě představuje fakt, že řada z uchazečů se žádostí o ubytování v Domě s pečovatelskou službou snaží řešit otázku bytovou a ne sociální. To se jim vyplatí zejména z toho důvodu, že je v těchto zařízeních snížený nájem, obce na ně přispívají ze svého rozpočtu. Tímto jevem dochází k zabírání míst občanům, kteří služby Domu s pečovatelskou službou opravdu potřebují. Řešením by mohlo být nastavení jasných pravidel, dle kterých by byli lidé do Domu přijímáni, což je ovšem na samotných obcích. Dalším problémem je, že žádosti jsou podávány ve většině případů jen pro pocit jakési jistoty do budoucna, pokud by došlo k náhlé nutnosti nástupu do domova. V současné době vzrůstá poptávka občanů po této službě, eviduje se asi 200 žádostí o umístění do Domu s pečovatelskou službou v Novém Městě na Moravě. Tento problém je na ORP Nové Město na Moravě o to větší, že zde není žádné pobytové zařízení pro seniory, které by funkci DsPS nahradilo. V několika obcích proto došlo k úvahám o výstavbě tohoto zařízení pro občany své obce, maximálně pro blízké okolí. Z finančních důvodů však stavba zatím nebyla nikde realizována. Řešením by mohla být právě meziobecní spolupráce, kdy by se na výstavbě domluvilo několik obcí, jejichž občané by poté Domov využívali. Jako lepší řešení se však jeví přímo výstavba Domova pro seniory. Odlehčovací služby zde poskytuje Domácí hospic Vysočina.

Tab. 4.13: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem					28 klientů celkem				
	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem		545 klientů celkem							
	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem		23 rodin celkem							
	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy

Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem									
	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem								81	107

Zdroj: Vlastní šetření, Výroční zprávy zařízení

Údaje o klientech poskytla tato zařízení: Pečovatelská služba Věcov - roku 2012 evidovali celkem 14 mužů a 16 žen (ostatní). Dohromady tedy 30 uživatelů. Dům s pečovatelskou službou Jimramov – v roce 2012 péči poskytli celkem 15 mužům a 28 ženám (ostatní). Celkem 43 uživatelům. Domácí hospic Vysočina, o.p.s. - roku 2012 byl evidován počet mužů 44 a 43 žen (ostatní). Celkem tedy 87. Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace, pro rok 2012 eviduje na sociálních lůžkách 20 ženských klientů a 8 mužských (ostatní). V případě některých zařízení bylo možné zjistit alespoň celkový počet uživatelů za daný rok - Domácí hospic Vysočina, o.p.s. (49 klientů poradna Alej), Pečovatelská služba Sněžné (20 klientů celkem), Novoměstské sociální služby (146 klientů celkem).

Obecně prospěšná společnost Portimo eviduje v rámci svých zařízení tyto údaje:

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Ezop - v roce 2012 proběhlo v rámci zařízení 58 preventivních programů, na 12 školách, v 50 třídách, před 1187 žáky, docházelo 89 klientů. Občanskou poradnu Nové Město na Moravě navštívilo za rok 2012 celkem 496 klientů v Novém Městě na Moravě a 499 v Bystřici nad Pernštejnem. Službu Osobní asistence Nové Město na Moravě využilo za rok 2012 dohromady 5 klientů, a to v Novém Městě, Žďáru nad S., Jiříkovicích a Svatce. Raná péče byla během celého sledovaného roku poskytnuta 23 rodinám, přibýlo 5 nových uživatelů a se 4 dalšími bylo jednáno. Celkem proběhlo 312 kontaktů a 374 výkonů. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - za rok celkem pracováno se 4 rodinami v Novém Městě - proběhlo 270 kontaktů. V Bystřici se pracovalo se 4 rodinami a proběhlo 261 kontaktů.

Jiná zařízení bohužel údaje neposkytla nebo nerozlišují pohlaví ve své evidenci. V kolonce Ostatní by mělo být po součtu všech výše uvedených čísel, patřících do této obecné kategorie, celkové číslo 335.

Tab. 4.14: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživate- le/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživate- le/den terénní služby	Průměrné náklady na uživate- le/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	4320949,27	612		
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním posti- žením				
Domovy pro seniory				
Domovy se zvláštním režimem				
Chráněné bydlení				
Azylové domy				
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2 176 000			
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny	892 000			
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb				
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
Ostatní	235209 + 13500		31+52	2 052

Zdroj: Vlastní šetření

Společnost Portimo v rámci ORP Nové Město na Moravě za celkové náklady 6 664 000 Kč poskytuje tyto sociální služby, jejichž náklady za rok 2012 činily: na službu Osobní asistence dosáhly náklady výše 1 595 000 Kč, Dobrovolnictví stálo 161 000 Kč, u Nízkoprahového zařízení Ezop se náklady vyšplhaly na 2 176 000 Kč, Občanská poradna vyčíslila náklady na 892 000 Kč, Raná péče stála 1 125 000 Kč a Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi vystoupaly v nákladech na 410 000 Kč. Centrum primární prevence a ostatní náklady společnosti Portimo činily 305 000 Kč. Dle hlavních představitelů této společnosti, se každoročně potýká s "bojem o přežití", což je způsobeno tím, že se každoročně prodlužuje období finanční nejistoty. Často ještě v létě není jisté, jak bude základní provoz služeb zabezpečen. Současné také klesají příjmy z veřejných zdrojů, dotací. Kvůli nedostatku financí dochází

k problematickému personálnímu zajištění služeb, o navýšení kapacit nelze v této situaci uvažovat, byť poptávka po určitých službách stoupá.

Ostatní zařízení uvedená v Registru poskytovatelů dle svých Výročních zpráv evidují tyto náklady:

Centrum Zdislava uvádí pro rok 2012 celkové náklady v hodnotě 4 320 949 Kč, po přepočtu na náklady na uživatele/den vychází suma 612 Kč (Graf č. 4.9). Domácí hospic Vysočina své celkové náklady vyčíslil na hodnotu 3 097 111 Kč, Novoměstské sociální služby měly v roce 2012 celkové náklady ve výši 9 747 552 Kč, dle dat na monitor.statnipokladna.cz bylo použito na PS Bobrová v roce 2012 celkem 350 000 Kč, PS Sněžné v roce 2012 utratilo cca 250 000 Kč (monitor.statnipokladna.cz uvádí 295 000 Kč), obec Věcov náklady pro rok 2012 vyčíslila na hodnotu 235 209 Kč. Trochu zvláštní údaj poskytl sám Dům s pečovatelskou službou Jimramov, kde náklady údajně činily 13 500 Kč. Dle dat na "monitoru" se jednalo o 506 000 Kč, což je reálný údaj i vzhledem k velikosti ostatních zařízení. Pravděpodobně se jedná o nedorozumění, nebo o náklady na osobu a den. Nemocnice Nově Město na Moravě na sociální lůžka v roce 2012 vynaložila celkem 5 644 044 Kč. Náklady na 1 lůžkoden činily 2 052 Kč.

V řádku Ostatní jsou vepsány pouze údaje za obec Věcov a Jimramov, za jejich pečovatelské služby. Čísla, která jsou zde uvedena, poskytla sama zařízení, ačkoliv na první pohled je patrné, že údaj z obce Jimramov není reálným vyčíslením nákladů celého zařízení, reálnější výdaje jsou uvedeny výše. Záměrně byly zahrnuty jen tyto údaje, neboť, dle mého názoru, nelze sčítat náklady na tak odlišná zařízení jako jsou například Novoměstské sociální služby a PS obce Věcov se sociálními lůžky v rámci nemocnice. Údaje o průměrných nákladech terénních, ambulantních ani pobytových (uvedena nemocnice) by zde nebyly skutečné a porovnatelné. Celkové náklady by v tomto případě za všechny služby, které by bylo možné do této kolonky zařadit, dosáhly částky 23 004 916 Kč.

Dobrovolnická služba

Dobrovolnická služba je na území České republiky definována v rámci zákona č. 198/2002, Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V rámci našeho státu existuje a působí řada různých forem a organizací poskytujících dobrovolnické služby. Cílem zákona není těmto organizacím něco diktovat, ale pouze určovat podmínky, za kterých stát tuto službu podporuje, včetně přidělování dotací organizacím s akreditovanými projekty. I území našeho ORP v rámci několika organizací tyto služby podporuje a poskytuje svým občanům.

Tab. 4.15: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP						
z toho Občanská sdružení	1	2	0			
z toho Církevní právnické osoby						
z toho Obecně prospěšné společnosti						
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá	1	1				
Z toho krátkodobá i dlouhodobá		2				

Zdroj: MV

Tab. 4.16: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným	1		
osobám sociálně slabým			
osobám zdravotně postiženým		2	
příslušníkům národnostních menšin			
imigrantům			
osobám po výkonu trestu odnětí svobody			
osobám drogově závislým			
osobám trpícím domácím násilím			
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase		2	2
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí			
při péči o zachování kulturního dědictví			
pořádání kulturních akcí			
při sbírkových charitativních akcích			
uskutečňování rozvojových programů			

Zdroj: MV, Vlastní šetření

V roce 2010 až 2012 v rámci ORP sídlily, některé sídlí dosud, hned tři dobrovolnické organizace (Tab. 4.15). V roce 2010 v rámci ORP Nové Město na Moravě působilo Dobrovolnické centrum Vysočina. Zaměřovalo se na pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, pomoc při ochraně a zlepšování životního prostředí a při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí. Centrum mělo akreditovaný projekt "Přidej se", který nejčastěji spolupracoval s dobrovolníky, jako jsou studentky, matky na mateřské dovolené, ženy v domácnosti a seniorky. Organizace počítala s cca 15 dobrovolníky, kteří působili u následujících organizací: Hospicové hnutí

Vysočina, Charitní domov pro duchovní Moravec, Sociální služby města Žďár nad Sázavou, Centrum Zdislava, DC Vysočina. Dalším akreditovaným projektem byl projekt "Dobrovolnictví nezaměstnaných". V tomto projektu jsou dobrovolníky nezaměstnaní. Organizace spolupracuje s Úřady práce. Mezi nejčastějšími dobrovolníky patří zejména ženy – matky s dětmi, ženy v předdůchodovém věku a absolventi škol. Opět působících ve výše uvedených zařízeních. V současné době bohužel Dobrovolnické centrum svoji činnost již ukončilo.

Od roku 2011 na ORP působí Hospicové hnutí Vysočina, o.s. (dnešní Domácí hospic Vysočina, o.p.s.) - Organizace ročně vyše cca 50 dobrovolníků do přijímajících organizací, které jsou aktivní v rámci poskytování zdravotních a sociálních služeb. Je to Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace; Dům klidného stáří Nížkov ve Žďáru nad Sázavou; Domov pro seniory Mitrov, Domov pro seniory Jihlava - Lesnov a Nemocnice Jihlava - onkologické odd., oddělení dlouhodobě nemocných a stanice paliativní péče. Dobrovolníci se věnují klientům těchto organizací v rámci jejich volnočasových aktivit, doprovázejí je na procházce apod.

Další dobrovolnickou organizací je Sdružení Nové Město na Moravě - organizace měla akreditovaný projekt Všeobecné dobrovolnictví a disponovala 11 dobrovolníky, kteří se účastnili především doučování, otevřených klubů, jednorázových akcí a podpůrných činností. Dobrovolníky organizace vyhledávala z řad studentů, ale i z řad rodičů, seniorů a nezaměstnaných. Tyto osoby poté školila, pojišťovala, supervidovala a uzavírala s nimi smlouvy. Dobrovolníci působili v oblasti Rané péče a v rámci Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (EZOP). Dalším projektem tohoto Sdružení byl projekt "Pět P" (Pomoc, Přátelství, Podpora, Péče a Prevence). Program byl určen dětem od 5 do 16 let, jejichž rodiče se zařazením do programu souhlasili. Dítě se scházelo jednou týdně na 2 – 3 hodiny po dobu 10 měsíců s dobrovolníkem, který musel být starší 18 let, projít psychologickými testy a zúčastnit se speciálního výcviku a školení. Dvojice dobrovolník – dítě tráví volný čas společnou aktivitou, na které se shodnou, např. výlety do přírody, návštěva kina, kulturní akce, sportovní akce atd. Vytváří se tak dlouhodobý vztah dítěte s dobrovolníkem, který má vytvořit prostor pro růst sociálních dovedností, posilovat sebevědomí dítěte a rozšířit jeho motivaci k navazování přirozených vrstevnických vztahů. Dítě tak získalo nového "člověka pro sebe", který na něj má čas, má se komu svěřit, s kým si hrát, rozvíjet své dovednosti nebo získat nové. Díky tomu může postupně nabývat zdravé sebejistoty a osvojovat si prosociální vzorce chování i prožívání. Dobrovolník je zde v roli průvodce, ne vůdce. Tento kamarádský vztah je pro děti i dobrovolníky velkým vzájemným přínosem. Později toto Sdružení zaniklo a znovu se objevilo pod novým názvem Portimo, o.p.s., které dobrovolnickou činnost převzalo.

Mimo data poskytnutá MV: Portimo, o.p.s. - jednou z nabízených služeb této organizace je Dobrovolnictví - realizují Všeobecné dobrovolnictví a program Pět P (oba držitelé akreditace MV ČR). Tyto projekty společnost Portimo v roce 2012 převzala od Sdružení, jsou zaměřeny na děti a mládež (tab. 4. 16). Program Pět P je v současné době dočasně pozastaven. V dobrovolnictví probíhá spolupráce se středními školami, jinými institucemi i jednotlivci (včetně seniorů). Dobrovolníci jsou posíláni především do nízkoprahového zařízení EZOP (kluby pro děti, volnočasové dílny, příprava na vyučování, pomoc při jednorázových a pobytových akcích), dále se věnují Rané péči (podpora rodin s dětmi s postižením, pomoc při jednorázových akcích), Sociálně aktivizačním službám pro rodiny s dětmi (pomoc rodičům při styku s institucemi, psychická podpora, občasné vyplnění volného času dětí)

a jiným podpůrným službám (příprava akcí pro veřejnost apod.). V roce 2012 došlo k zdvojnásobení počtu dobrovolníků i počtu aktivit. V roce 2012 zde působilo 23 dobrovolníků + Klub seniorů (v roce 2011 pouze 12 dobrovolníků a Klub seniorů). Za celý rok dobrovolníci "odpracovali" celkem 935 hodin (srovnání s rokem 2011 - 488 hodin). Náklady na dobrovolnictví činily 161 000 Kč. Oblastní charita Žďár nad Sázavou - Dobrovolnické centrum Kambala (Žďár nad Sázavou), součástí centra jsou farní charity (Heřmanov u Velké Bíteše, Jámy, Nové Město na Moravě, Olešná, Radešínská Svratka, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou). Členové těchto farních charit se aktivně podílejí na organizování Tříkrálové sbírky, pomoci bližním, organizují společenské akce apod. Vše graficky znázorněno prostřednictvím grafu 4.10.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a.) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé služeb	zájem uživatelů o poskytované služby, dostatek financí	absence určité služby a financí na její zavedení, nízká kvalita služeb	vzájemná setkání a výměna zkušeností	zajistit finance a organizaci, motivace uživatelů
Obce	Zajištění všech obyvatel alespoň základními službami dle požadavků, malé finanční náklady z vlastního rozpočtu, dotace	Nedostatek financí z rozpočtu obce, nezájem občanů o zajištěné služby, neochota obcí zajistit služby	Vzájemná setkání, mezi-obecní spolupráce	Více externích finančních zdrojů, navýšení rozpočtů obcí, zajištění služeb v rámci většiny obcí
Stát	Možnost uvolnění více financí na zajištění sociálních služeb, externí finanční zdroje (EU)	Nedostatek financí, růst státního dluhu	Jednání s EU (vhodné dotační programy)	Nalezení finančního zdroje, dotace
Kraj	Více financí na zajištění služeb v rámci kraje ze strany státu	Nedostatek financí a neochota podílet se na zajištění sociálních služeb	Komunikace na státní i obecní úrovni	Nalezení finančního zdroje, dotace

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Veřejnost	Dostupnost co největšího počtu sociálních služeb v časově co nejmeně omezeném úseku	Zajištěné služby nebudou vždy využívány (chod však musí být vždy zajištěn - finančně náročné)	Komunikace obcí s občany, obcí s krajem, kraje se státem apod.	Zajištění co největšího počtu služeb i v rámci nejmenších územních jednotek jako jsou např. malé obce s nízkým počtem obyvatel (řádově desítky) a financí na jejich provoz
Senioři a zdravotně postižení	větší kapacita, snadnější přístup k požadované péči, finance, zajištění obědů a běžných nákupů, bezbariérové přístupy do veřejných budov a bytů, 24 hodinová služba v domech s pečovatelskou službou	absence určité služby a financí na její zavedení, nedostupnost časová a dopravní, nedojde k vybudování bezbariérových přístupů, nemožnost zajištění některých služeb	setkání a postupné řešení problémů, dotazování	zvýšení kapacit, vybudování DS či DsPS, zlepšení dopravní sítě a dostupnosti služeb, finance na rozšíření služeb i podporu stávajících, bezbariérovost - budov a bytů (řeší se), zajistit lepší terénní pečovatelské služby
Rodina, děti, mládež	rozšíření vzdělávacích programů pro rodiče na mateřské dovolené, kvalitnější trávení volného času - zaměřeno na děti a mladistvé, bezplatné nárazové hlídání dětí pro rodiny v krizové situaci, azylové bydlení	nedostatek financí, nezáměr uživatelů o služby do budoucna, neochota dělat něco zdarma (hlídání), málo financí na azylové ubytování	podpora stávajících zařízení a tvorba nových, zajištění financí - dotace, granty	Služby centra pro rodiče a děti, zřízení Psycho-centra, finanční podpora stávajících sociálních služeb, budování a zajištění prostor pro volnočasové aktivity, azylový dům
Dobrovolníci	větší využití stávajících dobrovolníků a zvýšení zájmu o dobrovolnickou činnost	nezáměr o dobrovolnou činnost z hlediska poskytovatelů služeb, uživatelů i osob, kteří by ji mohli vykonávat	setkání s dobrovolnickými organizacemi z jiných ORP - zkušenosti	Rozšíření organizace vykonávající dobrovolnickou péči v rámci ORP

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Drogově závislí	pomoc při léčbě závislosti na návykových látkách, obtížnější přístup k drogám, alkoholu a jiným návykovým látkám, více možností trávení volného času, odborná pomoc a poradenství	neochota léčit se ze závislosti, spolupráce uživatelů drog se sociálními pracovníky, neabsolvování celé léčby - předčasné ukončení	přednášky, diskuze na školách, v rámci Ezopu, poradenství	zavedení větší kontroly a přísnějších opatření na prodej alkoholu, tabáku atd., pestřejší nabídka na trávení volného času, rozšíření služeb, více přednášek na téma drogové závislosti, poradenství a terapie
Nezaměstnaní	poradna pro nezaměstnané, sezónní brigády, zprostředkování práce pro mladé, absolventy, dlouhodobě nezaměstnané	nedostatek pracovních míst, neochota tvorby nových pracovních míst	nabídka rekvalifikace, jazykových kurzů	odborná pomoc nezaměstnaným, upřednostňování místních občanů při obsazování volných pracovních pozic, tvorba pracovních míst - trvalých i sezónních
Bezdomovci	zajištění ubytování, stravy	nezájem uživatelů o nabízené služby (zajištění ubytování atd.), finance	komunikace s dotčenými osobami	stavba Pastoušky, noclehárny, zajištění stravy, finance
Nesvéprávní	péče rodiny, umístění do vhodného sociálního zařízení	nedostatečná kapacita zařízení, neochota a nemožnost postarat se ze strany rodiny	komunikace rodiny s vhodným poskytovatelem služby	zajištění odborné péče
Etnické skupiny	zaměstnanost	neochota zaměstnat tyto osoby či neochota pracovat na straně druhé	poradny	rekvalifikace, pracovní příležitosti

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Osoby v sociální krizi	odborná pomoc v sociální krizi, návrat zpět do běžného života, zaměstnání a bydlení, řešení dluhové problematiky	nedostatek služeb pro tuto cílovou skupinu	poradny, úřady práce	zajištění přechodného bydlení, stravy, rekvalifikace, zaměstnání, ochrana, dluhové poradenství, více informací ohledně finanční gramotnosti
Osoby s psychickým onemocněním	vznik zařízení, kde bude možné se o tyto osoby odborně postarat, bude jim poskytnuta patřičná péče	nebudou finance na zajištění této služby	zajištění financí	Výstavba domova se zvláštním režimem či zařízení podobného typu.
Onkologičtí pacienti	více služeb během léčby i po ní	úmrtí pacienta	pacient versus zařízení	
Oběti trestných činů	podpora organizace poskytující mediaci, pomoc obětem	nedojde k vyřešení sporů mimosoudní cestou	vzájemná komunikace zúčastněných stran	podpora alternativních řešení mimosoudní cestou, náhrad škody, dluhů, výživného

Zdroj: Vlastní šetření

b.) Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	fondy EU, finanční podpora ze strany státu, meziobecní spolupráce	zřizovatel, poskytovatel (obec, obecně prospěšná společnost, kraj...)
Nedostatek financí na zajištění služeb a vybavení	3	4	12	fondy EU, finanční podpora ze strany státu, meziobecní spolupráce	poskytovatel a zřizovatel

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Nedostatek financí na platy	4	4	16	větší finanční podpora	zřizovatel, obec, kraj, stát
Nedostatek financí na zbudování DS či DsPS	5	5	25	společné zafinancování výstavby (obce, kraj, stát), využití dotací (podpora)	obec, kraj, stát
Nesystémovost financování služeb	4	4	16	zavedení systému financování (např. víceleté) i vzhledem k území, kde se služby poskytují	zřizovatel, poskytovatel
Obce se nepodílí na společném financování služeb	5	5	25	Spolufinancování sociálních služeb ze strany obcí (zejména terénních)	poskytovatelé služeb, obce
Střednědobý plán Kraje	5	5	25	zařazením služby do Střednědobého plánu (větší finanční nezávislost, příliv peněz z Kraje)	poskytovatel služby
Vysoké náklady na zajištění služeb	5	4	20	Zajištění některých služeb externí cestou (například přes Charitní službu)	ORP Nové Město na Moravě
Organizační riziko					
Omezená pracovní doba	5	3	15	nová pracovní místa pro širší pokrytí služeb (večerní hodiny, víkendy)	poskytovatel (zejména pečovatelské služby)
Chybějící spolupráce zdravotnických zařízení s Domácí hospicovou péčí	4	3	12	zlepšení vzájemné komunikace, zajištění informovanosti nemocným, meziobecní spolupráce	organizace zajišťující hospicovou péči

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Nevytížené úvazky - nestálost uživatelů	2	3	6	zlepšení péče a tedy i zdravotního stavu uživatelů, důraz na zdravější životní styl	poskytovatelé služeb, zaměstnanci zařízení
Nepokrytost celého území některými službami	4	5	20	rozdělení území mezi jednotlivé poskytovatele (zejména terénních služeb), meziobecní spolupráce	poskytovatelé a zřizovatelé
Nedostatečná vzájemná spolupráce obcí a zařízení	3	5	15	zisk finančních příspěvků na provoz služeb od obcí, meziobecní spolupráce	zřizovatel, poskytovatel
Chybějící navazující služby	2	4	8	zavedení nových služeb	zřizovatelé, obce, kraj
Právní riziko					
Zákon o obcích - není ukotvena povinnost zajistit péči	5	3	15	ukotvení povinnosti	stát, obec
Zákonné úpravy a limity, které musí organizace dodržovat	5	3	15	odstranění "těžkopádnosti" v oblasti schvalovacích procesů	stát, organizace
Nepřiměřené množství různých kontrol na malé pečovatelské služby	4	4	16	zmírnění těchto kontrol a méně frekventované inspekce na malá sociální zařízení - změna klíče určujícího kontroly	stát, zřizovatel
Složitá administrativa dle zákona o sociálních službách pro malé pečovatelské služby	5	5	25	změna zákona o sociálních službách - zmírnění administrativních požadavků	stát
Zákon o sociálních službách - neukotvenost hospicové péče	5	4	20	ukotvení koncepce služeb hospicové péče a jejich popis v zákoně	stát, MPSV, zřizovatel služby
Technické riziko					

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Zastaralý a nevyhovující stav budovy a vybavení	3	4	12	finanční prostředky na opravy, nákup vybavení, dotace	zřizovatel, obec, vlastník
Zchátrání bývalého areálu na Buchtově kopci (brownfield)	5	4	20	prodej areálu či rekonstrukce na DS (příp. vznik centra sociálních služeb v rámci ORP)	kraj (vlastník), obec Daňkovice (katastr)
Bezbariérovost	3	4	12	zajištění bezbariérového vstupu do všech veřejných budov	zřizovatelé, soukromí vlastníci, obce
Věcné riziko					
Nedostatečný vozový park (malá mobilita pracovníků)	4	4	16	finanční prostředky na nákup nového vybavení	poskytovatel služby (zejména terénní)
Nedostatek personálního zabezpečení	5	3	15	rozšíření kapacit personálu, vznik nových pracovních míst, meziobecní spolupráce (výpomoc)	poskytovatel
Personální nezastupitelnost (odborná)	3	4	12	vzdělávání, více kvalifikovaných sil	poskytovatel
Nemožnost navýšení úvazků z finančních a personálních důvodů	4	3	12	více finančních prostředků na platy a zaměstnance	zřizovatel

Zdroj: Vlastní šetření

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5:

- hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost)
- hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Pravděpodobnost je v níže uvedené tabulce v několika případech uvedena v rozsahu (např. 1 až 5). Rozsah byl zpracovateli vzorového příkladu zvolen proto, že se to významně týká místních podmínek v daném ORP. Pro konkrétní území je nutné napsat jednoznačné číslo.

Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik (tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika – tj. průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikaci reálného výskytu dané rizikové události).

c.) Další potřebné analýzy - Finanční analýza dle dat MF

Tab. 4.17: Finanční analýza výdajů na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě 2006 - 2012

Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2006		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4311	Základní sociální poradenství	1 000
4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	367 330
4329	Ostatní sociální péče a pomoc mládeži (i povinné výživné)	3 346 150
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	123 000
4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým	70 000
Výdaje celkem		3 907 480
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2007		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4311	Základní sociální poradenství	2 000
4319	ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	3 500
4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži	2 000
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	12 000
4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým	46 500
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	7 165 940
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	2 795 300
4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	2 500
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (např. odlehčovací služby)	129 500
4375	Nízkoprahová zřízení pro děti a mládež	150 000
Výdaje celkem		10 309 240
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2008		

Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4311	Základní sociální poradenství	1 000
4319	ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	8 000
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	12 000
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	7 125 930
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	1 904 000
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (např. odlehčovací služby)	160 000
4375	Nízkoprahová zřízení pro děti a mládež	150 000
Výdaje celkem		9 360 930
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2009		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4319	ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	6 000
4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži (i výživné od osob povinných výživou)	5 000
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	10 000
4342	Sociální péče a pomoc přistěhovalcům a vybraným etnikům (např. integrace Romů)	18 000
4343	Sociální pomoc osobám v souvislosti s živelní pohromou nebo požárem	20 000
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	7 923 060
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	2 612 600
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (zahrnuje i odlehčovací služby)	161 000
4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny	10 000
4375	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	250 000
4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (soc. aktiv. sl. pro seniory a osoby se zdrav. pos., telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, atd.)	1 000
Výdaje celkem		11 016 660
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2010		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4319	ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	4 500
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	2 000
4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobilým	23 000
4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva (pomoc propuštěným vězňům, prevence kriminality, neoddělitelné podpory více skupinám obyvatel.)	2 000
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	7 756 080
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	2 554 500
4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	1 000
4358	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2 000
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (zahrnuje i odlehčovací služby)	154 000
4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny	10 000

4375	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	200 000
4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (soc. aktiv. sl. pro seniory a osoby se zdrav. pos., telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, atd.)	1 000
Výdaje celkem		10 710 080
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2011		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4319	ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	7 710
4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži (i výživné od osob povinných výživou)	1 000
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	4 000
4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým	10 000
4342	Sociální péče a pomoc přistěhovalcům a vybraným etnikům (např. integrace Romů)	102 010
4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva (pomoc propuštěným vězňům, prevence kriminality, neoddělitelné podpory více skupinám obyvatel.)	1 000
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	6 667 750
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	2 372 790
4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvl. režimem	6 000
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (zahrnuje i odlehčovací služby)	173 510
4371	Raná péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	4 000
4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (soc. aktiv. sl. pro seniory a osoby se zdrav. pos., telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, atd.)	176 000
Výdaje celkem		9 525 770
Výdaje na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě v roce 2012		
Paragraf	Název položky	Výdaje v Kč
4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	5 950
4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži (i výživné od osob povinných výživou)	2 000
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	6 000
4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva (pomoc propuštěným vězňům, prevence kriminality, neoddělitelné podpory více skupinám obyvatel.)	2 800
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	5 992 340
4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	2 290 430
4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem	15 000
4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče (zahrnuje i odlehčovací služby)	235 370
4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny	30 000

4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (soc. aktiv. sl. pro seniory a osoby se zdrav. pos., telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, atd.)	46 000
Výdaje celkem		8 625 890

Zdroj: MF, Výdaje obcí

Výše (Tab. 4.17) jsou uvedena data ze souboru Výdaje obcí pro rok 2006 až 2012 (Graf č. 4.11). Záměrně byly vybrány tyto roky vzhledem ke skutečnosti, že v počátku tohoto období došlo ke změnám v sociálním zákoně.

V prvním sledovaném roce, to je 2006, náklady činily pouze 3 907 480 Kč. Největší položkou byly výdaje na mládež (na výživné). V této době bylo v rámci ORP evidováno 19 540 obyvatel žijících v rámci 30 obcí.

Po změně zákona o sociálních službách:

Dalším sledovaným rokem byl rok 2007, kdy jsou již patrné změny v legislativě a také změny ve výdajích, konkrétně dochází k jejich výraznému navýšení na celkových 10 309 240 Kč. Největší výdaje byly vynaloženy na pečovatelskou službu a službu osobní asistence, druhou významnou položkou byly náklady na provoz Denního stacionáře. K danému roku žilo na ORP 19 670 osob, což je mírný vzestup proti loňskému roku.

V roce 2008 výdaje na sociální služby činily celkem 9 360 930 Kč, což znamená mírný pokles výdajů oproti roku předešlému. Největší finanční položkou byly výdaje na služby pečovatelské a osobní asistenci, což je stejné jako v minulém roce. Druhou nejnákladnější položkou byly opět výdaje na denní stacionář. V tomto roce žilo na území ORP celkem 19 799 obyvatel, proti roku minulému se jedná opět o určitý vzestup počtu obyvatel.

Roku 2009 výdaje na sociální služby v ORP Nové Město na Moravě vyšplhaly na částku 11 016 660 Kč, což je proti loňskému roku značný nárůst, téměř o dva miliony. Největší výdaje opět činily náklady na služby pečovatelské, osobní asistenci a druhé nejvyšší na provoz Denního stacionáře. Ve sledovaném roce, pokud jde o počet obyvatel, došlo poprvé k úbytku počtu na hodnotu 19 619 osob.

V roce 2010 celkové náklady na sociální služby činily 10 710 080 Kč. Jedná se o značně nákladnou položku. Největší prostředky byly vynaloženy na služby pečovatelské a osobní asistenci. Druhou výraznou položku představovaly výdaje na denní stacionář. V tomto roce ve 30 obcích ORP žilo celkem 19 566 obyvatel.

V roce 2011 výdaje za ORP činily 9 525 770 Kč. Největší položkou bylo v tomto roce zajištění pečovatelské služby a služby osobní asistence. Druhou významnou položkou byly náklady na denní stacionář, stejně jako v roce předchozím. K roku 2011 je uváděn počet obyvatel 19 472, což znamená mírný pokles proti roku minulému.

Pro poslední rok ze sledovaného časového úseku, rok 2012, platí následující hodnota nákladů a to 8 625 890 Kč. Největší položku představovaly opět výdaje na služby pečovatelské a osobní asistenci.

Druhou výraznou položkou jsou náklady na Denní stacionář, což je shodné i s předchozími roky. K roku 2012 je zaznamenán opravdu jen mírný pokles obyvatel na hodnotu 19 429 osob v rámci ORP. Poklesly i celkové výdaje na zajištění sociálních služeb - méně peněz na jejich poskytování a zajištění. Většina poskytovatelů potvrzuje nedostatek financí na zajištění chodu jejich zařízení a služeb. Klesající výdaje v tomto případě opravdu nenaznačují zlevnění sociálních služeb, ale menší finanční toky, které obce mohou na jejich zajištění vynakládat.

Z grafu č. 4.11 je patrné, že nejvyšší náklady na sociální služby byly vynaloženy v roce 2009, od tohoto roku náklady na služby postupně klesají, což je způsobeno nedostatkem peněz v této oblasti, byť nároky obyvatel a počet uživatelů sociálních služeb ročně vzrůstá, neboť populace celkově stárne. Nejvíce výdajů odchází z rozpočtů na zajištění služeb pečovatelských a služeb osobní asistence. Pečovatelské služby jsou na ORP Nové Město na Moravě zajišťovány na 5 centrálních místech, osobní asistence především z Nového Města. Obecně druhým výrazným výdajem jsou náklady na zajištění provozu Denního stacionáře Zdislava v Novém Městě na Moravě. Ostatní položky jsou téměř vyrovnané, mírně vyšší výdaje vykazují ještě služby pro děti a mládež a služby sociální péče (např. odlehčovací služby).

Od roku 2008 zde na ORP pravidelně klesá počet obyvatel (Graf č. 4.12), což je způsobeno především migrací, mladí lidé odchází za prací do větších měst, kde mají mnohem více pracovních příležitostí, zde také zakládají své rodiny.

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. ochota většiny obcí řešit sociální problémy občanů (v případě zájmu)	1. administrativa malých pečovatelských služeb (problém zákon o sociálních službách)
2. existence onkologického klubu Návrat	2. nedostupnost pečovatelské služby a obecně terénních služeb ve všech obcích
3. pestrá nabídka sociálních služeb	3. chybějící chráněné bydlení a chráněné dílny
4. zajištění pečovatelské služby v případě zájmu do většiny obcí ORP	4. absence domova pro seniory
5. snaha rozšiřovat spektrum soc. služeb	5. hlídání dětí
6. služby zaměřené na široké spektrum cílových skupin	6. vzdělávání sociálních pracovníků
7. spolupráce s okolními ORP na zajištění služeb	7. nedostatečná podpora sociální zaměstnanosti
8. komunitní plánování sociálních služeb pro celý mikroregion	8. nedostatečné personální obsazení zejména terénních služeb
9. volnočasové aktivity pro mládež, sportovní vyžití	9. chybějící vozový park na zajištění terénních služeb
10. existence stávajících neziskových organizací	10. chybí zařízení pro krizovou pomoc, krizová intervence
11. dobrá vzájemná spolupráce jednotlivých zařízení i městského úřadu	11. mladí příjemci drog (ohrožení závislostí)
12. senioři zůstávají co nejdéle ve svém přirozeném prostředí (běžné pro malé vesnice)	12. chybějící azylová ubytovna (jiné ORP)
13. přesun ODN do areálu Nemocnice Nové Město na Moravě	13. systém hodnocení efektivity služeb
14. poradenství pro řadu cílových skupin	14. senioři pod 65 let vyžadující trvalou péči
15. existence denního stacionáře pro lidi s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	15. malá kapacita DsPS pro celé ORP
16. dobrá informovanost (vydáván katalog sociálních služeb)	16. chybí centrum pro léčbu závislostí
17. dobrovolnické organizace	17. chátrající areál bývalého sanatoria na Buchtově kopci
18. streetwork	18. chybí domov se zvláštním režimem (dále DZR)
19. existence řady služeb pro seniory	19. chybí bazén
20. personální kapacity místně řešeny smlouvami mezi pečovatelskými zařízeními	20. vysoké náklady na zajištění sociálních služeb
Příležitosti:	Hrozby:
1. meziobecní spolupráce v poskytování terénních služeb	1. nedostatečné financování sociálních služeb
2. přerozdělení území mezi poskytovatele pečovatelské služby	2. nejasné financování služeb ze strany státu
3. Help systém pro osamělé seniory	3. chybějící jasné ukotvení některých služeb v zákoně o sociálních službách
4. využívání evropských dotačních programů na rozvoj sociálních služeb	4. zákon o obcích - není dána povinnost zajištění služeb

5. spolupráce obcí na finančním zajištění služeb	5. nedostatek odborného personálu i prostor na zajištění služeb
6. spolupráce obcí s poskytovateli služeb	6. nezaměstnanost
7. zajištění financí na platy a technické zázemí služeb	7. prioritou menších obcí není plánování sociálních služeb
8. nákup automobilů na zajištění terénních služeb	8. odchod mladých lidí
9. vzdělávání sociálních pracovníků i cílových skupin - dotace, granty, fondy	9. stárnutí populace v rámci regionu
10. obdobné využití opuštěného areálu na Buchtově kopci	10. zvyšování počtu osob bez přístřeší
11. jiný systém financování služeb	11. neřešení situace bývalého areálu na Buchtově kopci - nastěhování osob bez přístřeší či etnických skupin
12. spolupráce poskytovatelů služeb v rámci ORP i mimo	12. málo financí na výstavbu nových zařízení
13. začleňování sociálně vyloučených osob do běžného života (mentální postižení apod.)	13. zákon o sociálních službách – pokud nedojde k určitým změnám (administrativa, definice zařízení, více dotací atd.)
14. tvorba pracovních míst	14. legislativní omezení
15. zavedení systému hodnocení efektivity služeb	
16. zajištění služeb pro seniory mladší 65 let – zákon	
17. vzdělávací programy pro seniory a jiné cílové skupiny	
18. výstavba domova pro seniory či DsPS v některých obcích	
19. rozšíření péče v rámci léčby závislostí	
20. sociální podnikání	
21. výstavba DZR	
22. hodnocení organizace podle výše tržeb	
23. zisk nových dobrovolníků	

Zdroj: Vlastní šetření

ORP Nové Město na Moravě z hlediska zajištění sociálních služeb vykazuje poměrně dobrou úroveň, zejména pokud jde o pestrost. Existuje zde řada sociálních zařízení, které jsou zaměřeny na mnohé cílové skupiny. Silnou stránkou ORP je existence klubu pro onkologické pacienty Návrat, existence Denního stacionáře Zdislava pro osoby s různou formou postižení a existence řady neziskových organizací, které služby ochotně zajišťují v mnoha kategoriích. Významná je také existence dobrovolnických skupin, které pomáhají v mnohých zařízeních nejen v rámci ORP. Samotné Nové Město na Moravě je centrem sociálních služeb a zajišťuje také jejich komunitní plánování pro celý mikroregion Novoměstsko. V letošním roce byl vydán aktuální Komunitní plán sociálních služeb pro rok 2014 - 2018. Významné je také zajištění informovanosti občanů vydáváním přehledného Katalogu sociálních služeb, který bývá jednou za dva roky aktualizován. Obsahuje nejen seznam a popis všech dostupných služeb v rámci ORP, ale i služby z okolních ORP, které jsou místními využívány a tvoří tak ucelený

komplex nabídky sociálních služeb. Na území ORP působí celkem 5 pečovatelských služeb, které poskytují terénní služby pro určité obce regionu, existuje zde ochota rozšíření těchto služeb na další obce, problémem jsou však finanční prostředky nejen na zajištění personálu, ale i automobilů na přejíždění mezi obcemi. Silnou stránku ORP představuje i existence dobrovolnických organizací a služeb, které působí nejen v rámci svého regionu, ale zajišťují služby i do okolních ORP. Mají akreditovány různé dobrovolnické projekty jako například program Pět P, Všeobecné dobrovolnictví apod., projekty jsou zaměřeny na různé cílové skupiny (Graf č. 4.10).

Z hlediska pokrytí službami, má však ORP i několik nedostatků. Jedná se především o nedostatky v zajištění pobytových služeb pro seniory, osoby s psychiatrickým onemocněním, rodiče s dětmi a osoby bez přístřeší. Kapacita DsPS v Novém Městě na Moravě již není zcela dostačující i z hlediska nabízené péče. V ORP není žádný Domov pro seniory, což se některé obce rozhodly řešit výstavbou vlastních Domů s pečovatelskou službou (například Tři Studně), bohužel chybí finance. Objevují se i názory na potřebnost Domova se zvláštním režimem, který je nejbližší v sousedním ORP Bystřice nad Pernštejnem, ale kapacitně (27 osob) je zcela nedostačující pro obě území ORP. Částečně je tento problém řešen v rámci Transformačního plánu Ústavu sociální péče Křižanov, podle kterého by v roce 2015 mělo dojít k výstavbě rodinného domu pro dvě domácnosti po třech osobách (1 domácnost pro osoby s vysokou mírou podpory a 1 skupinová domácnost). Projekt by měl být financován z IOP. Finanční prostředky na výstavbu a provoz takovýchto zařízení jsou však obecně velkým problémem. Další slabou stránkou ORP je absence chráněného bydlení a chráněných dílen. Jedním z možných návrhů na řešení této situace by mohl být rozvoj sociálního podnikání pro určité sílové skupiny, čímž by došlo k začlenění těchto skupin do běžné společnosti a eliminaci jejich vyloučení. Problematické je také zajištění rehabilitačních služeb pro onkologické pacienty (například využití bazény z jiného ORP), což by měla pravděpodobně vyřešit plánovaná výstavba městských lázní. Nedávno také proběhla rozsáhlá rekonstrukce rehabilitačního oddělení v rámci Nemocnice Nové Město na Moravě. Slabou stránku představují zejména vysoké náklady na zajištění sociálních služeb, kterou jsou z velké části zajištěny a tedy i financovány samotným Novým Městem na Moravě.

Tento projekt by mohl být také přínosem v případě terénních služeb poskytovaných v jednotlivých obcích, velká část území zatím není pokryta pečovatelskými službami, službami osobní asistence či službami rané péče a odlehčovacími službami. V případě pečovatelské služby by mohlo dojít k jakémusi přerozdělení obcí ORP, aby byly služby zajištěny pro všechny obyvatele. Muselo by však dojít k zavedení systému spolufinancování těchto služeb ze strany obcí, tedy k meziobecní spolupráci a spolupráci jednotlivých poskytovatelů služeb. U ostatních služeb by pravděpodobně došlo k rozšíření pouze na určité obce nebo k přesunu (expanzi) služby. Poskytovatelé služeb by také velice uvítali možnost dalšího odborného vzdělávání a rekvalifikace, vše by mělo být podporováno nejen z evropských, ale i státních fondů. Vzdělávání by bylo velice prospěšné i pro různé cílové skupiny, ať už pro zlepšení funkční gramotnosti seniorů, vzdělávání pro rodiče v oblasti prarodinné politiky nebo vzdělávání osob při řešení dluhové problematiky (finanční gramotnost).

Největší hrozbu v oblasti sociálních služeb všichni poskytovatelé spatřují v nedostatku financí na provoz a zajištění sociálních služeb. Problémem je zmenšování výše dotací, méně příjmů z veřejných zdrojů a také neochota řady obcí podílet se na finančním zajištění sociálních služeb (způsobeno nízkými rozpočty malých obcí). S finanční hrozbou souvisí pochopitelně i personální problémy, neboť chybí peníze na platy a tedy i na rozšiřování služeb do více obcí a na více klientů. Poskytovatelé se

také potýkají s problémem nejasného ukotvení a definování služeb a zařízení v rámci zákona o sociálních službách. Dále se jedná o složitou administrativu například v oblasti poskytování pečovatelských služeb - malá pečovatelská služba o 1 zaměstnanci a cca 30 klientech musí zpracovávat administrativu ve stejném rozsahu jako velké zařízení s více než 100 klienty. Určitým problémem jsou malé obce, zejména z toho důvodu, že osoby na nich žijící se snaží služby zajišťovat v rámci rodiny, aniž by se obrátily na vedení obce, proto vzniká dojem nepotřebnosti určitých sociálních služeb v terénu. To že občané zůstávají co nejdéle ve svém přirozeném prostředí, je pochopitelně v pořádku, problém nastává ve chvíli, kdy rodina již nemůže potřebnou péči obstarat a služba v dané obci není poskytována (z kapacitních a finančních důvodů v tomto případě většinou dojde k odmítnutí poskytnutí služby).

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

ORP Nové Město na Moravě dle Registru poskytovatelů disponuje celkem 13 sociálními zařízeními (Graf č. 4.1). Po proběhlém vlastním šetření se data o vybavenosti poněkud liší. ORP Nové Město může svým občanům nabídnout celkem 37 sociálních zařízení a služeb (Graf č. 4.2 a 4.4), ať už sídlících přímo na ORP nebo zajišťovaných prostřednictvím jiného sousedního ORP. Největší počet služeb z jiných ORP nabízí ORP Žďár nad Sázavou. Výsledný počet služeb se od těchto čísel pravděpodobně liší i z toho důvodu, že ne všechny služby bylo možné rozčlenit do jednotlivých tabulek, ať se jedná o dobrovolnictví, psychologické ambulance, služby fakultativní apod. Z hlediska zřizovatele jsou na ORP největšími aktéry v poskytování služeb obce samotné nebo jiní zřizovatelé, zejména obecně prospěšné organizace (Graf č. 4.5 a 4.6). Mezi ty největší patří společnost Portimo, o.p.s. poskytující hned několik zásadních služeb. Z hlediska financování sociálních služeb největší finanční prostředky tvoří dotace MPSV, hned druhým největším finančním zdrojem jsou peníze od zřizovatelů a až na třetím místě jsou úhrady jednotlivých uživatelů společně s dalšími finančními zdroji (Graf č. 4.7). Je tedy patrné, že příjmy od uživatelů tvoří sice významnou, ale v porovnání s celkovými výdaji poměrně zanedbatelnou položku (Graf č. 4.8). Obecně výdaje na sociální služby v tomto ORP jsou poměrně značné, stejně tak i náklady na uživatele (Graf č. 4.9). Poskytovatelé služeb si velice často stěžují na nedostatek finančních zdrojů a na každoroční "boj o přežití" z hlediska finančního zajištění. Neustále dochází k úbytku financí z veřejných zdrojů, nejasné jsou výše dotací, prodlužuje se tak jakési období nejistoty, kdy poskytovatelé ani neví, jak bude zabezpečen základní provoz.

Ani pokud jde o kapacity služeb, není situace příliš pozitivní. Pobytové služby pro starší občany zde zcela chybí, vše je zajištěno v rámci spolupráce s jinými ORP. Tento trend je do budoucna neudržitelný. Každým rokem vzrůstá počet obyvatel v kategorii 65+, jejich počet dosahuje v posledních letech hodnoty přes 3 000 obyvatel z celkových cca 19 000 obyvatel ORP (Graf č. 4.13). Obecně od roku 2008 klesá počet obyvatel, ale zároveň stoupá počet starších osob. V kategorii do 14 let se ORP drží těsně pod hranicí 3 000 již několik posledních let, těsně v této kategorii převažují muži (chlapci). Naopak je tomu v již zmiňované kategorii 65+, zde vyšších čísel každoročně dosahují ženy (Graf č. 4.14). V průměru je udáván počet kolem 1700 žen a 1300 mužů. Tento fakt potvrzuje i větší počet žen figurujících mezi klienty služeb. Řešení této situace se nabízí v rámci projektu meziobecní spolupráce. Již nyní některé obce zvažují rozvoj pečovatelských služeb, zejména výstavbu Domů s PS (např. Tři Studně), chybí bohužel finance. I novoměstský Dům s PS se pohybuje na hranici své kapacity. Příhodné by bylo i rozšíření stávajících služeb na více obcí. Terénní pečovatelské služby jsou zde v současné době poskytovány z pěti center cca v polovině území. Čím dál častěji tak dochází k jevu, že se na tyto pečo-

vatelské služby obrací i občané terénně nepokrytých obcí, kterým z kapacitních i finančních důvodů nemůže být vyhověno. Problematické je pochopitelně i personální zajištění, které vyžaduje nemalé finanční částky. Vhodným řešením by byla také výstavba Domova pro seniory, ti jsou kvůli neexistenci tohoto zařízení na ORP umísťováni po okolních regionech. Ocítají se někdy ve značné vzdálenosti od svého původního bydliště, rodiny a přátel. Je pravdou, že ORP Nové Město je tvořeno spíše malými obcemi, kde stále převládá rodinný a více generační způsob života. Rodiny jsou stále poměrně dobře schopné se postarat o člena domácnosti v případě nutnosti. Alespoň základní služba, jako je zajištění obědů, pro zájemce, je řešena na většině území také prostřednictvím firem, zemědělských družstev, ubytovacích a restauračních zařízení, jídelen apod. Vzhledem k míře nezaměstnanosti, demografickému vývoji, všeobecnému stárnutí populace a úbytku mladých lidí s velkou pravděpodobností nastane doba, kdy rodina již nebude schopná se o své blízké postarat vlastními silami. V posledních letech také vzrůstá počet osob s psychiatrickým onemocněním. Ani pro tyto osoby zde není vybudováno žádné pobytové zařízení, v rámci Domu s PS není možné těmto osobám zajistit potřebnou péči. Velice vhodným řešením by byla výstavba Domova se zvláštním režimem. Nejbližší takovéto zařízení je v sousedním ORP Bystřice nad Pernštejnem, kde je maximální kapacita pouhých 27 osob.

S odchodem mladých lidí souvisí především problematika vysoké nezaměstnanosti, ta se na ORP Nové Město na Moravě průměrně pohybuje kolem 10 %. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána roku 2008, od tohoto roku míra nezaměstnanosti již neklesla pod 10 %. Jen málo absolventů se po dokončení studií vrací zpět do svého domova a najde si zde zaměstnání. Z hlediska nezaměstnanosti byl pro ně nejlepší rok 2007. V tomto roce u nich procento nezaměstnanosti nedosahovalo ani 4 %, jinak se pravidelně pohybuje v průměru kolem 7-8 % za rok (Graf č. 4.15). Významný problém v této oblasti představují i osoby se zdravotním postižením. Zde je situace poněkud opačná. Nejvíce nezaměstnaných bylo těchto osob mezi roky 2007 a 2008, jedná se až o 25 %. Poté došlo k procentuálnímu poklesu na průměrných 20 % (Graf č. 4.15). Tato problematika by byla částečně řešitelná prostřednictvím sociálního podnikání. Celkově evidovaný počet nezaměstnaných značně převyšuje počet volných pracovních míst v celém ORP. Na jedno takovéto pracovní místo připadá v průměru asi 47 uchazečů o pracovní pozici. Nejhorší situace z tohoto pohledu byla roku 2003, kdy se hodnota vyšplhala až na 226 uchazečů na jedno volné místo (Graf č. 4.16).

Z výše popsané situace plynou určité závěry pro budoucí vývoj v rámci sledovaného regionu. Bude docházet k stále většímu populačnímu stárnutí při současném úbytku počtu obyvatel. Bude se rodit stále menší počet dětí, neboť mladí a vzdělaní lidé budou odcházet za prací. Stárnutí lidí a absence mladých bude vyžadovat stále více péče zajištěné zvenčí, tedy mimo rodinu. Meziobecní spoluprací v této oblasti, spolufinancováním sociálních služeb ze strany obcí, poskytovatelů a zřizovatelů by se mělo dospět k co největšímu pokrytí území terénními službami s cílem, aby bylo co nejlépe postaráno o všechny občany. Obecně vzrůstá počet zájemců o poskytované služby a možnost rozšíření se tak nenabízí jen u služby pečovatelské, ale například i v případě Rané péče, služby Osobní asistence a Sociálně aktivizačních služeb. Zde by však nešlo o rozšíření po celém území, ale spíše o rozšíření či přesun do dalších obcí. Vše je možné v případě dostatečného finančního zabezpečení.

Všechny tyto skutečnosti, uvedené v Analytické části tohoto dokumentu, lze doložit také prostřednictvím dat získaných z benchmarkingu. Zde byl kladen důraz především na srovnání určitých dat v rámci kraje, poté dle podobného počtu obcí v rámci celé České republiky a také dle velikosti jádrové obce, kde byly opět vyčleněny ORP s podobným počtem z celé ČR.

Jedním z velkých problémů našeho ORP je poměrně vysoká míra nezaměstnanosti, která u nás činila v letech 2008 – 2011 průměrně 10,7 %. V rámci Kraje Vysočina ve sledovaných letech průměr dosahoval hodnoty 10,02 %. Touto naší hodnotou jsme se sice relativně přiblížili krajskému průměru, ale zároveň jsme zaujali osmou pozici z celkových 15 zbylých krajských ORP s nejnižší mírou nezaměstnanosti. Tato skutečnost pravděpodobně také souvisí s faktem, že se ORP nachází až 40 km od napojení na dálnici, což nepředstavuje lákavou oblast pro další možné investory. Další sledované měřítko byly běžné výdaje obcí na sociální služby na obyvatele v letech 2008 – 2012. Pro ORP Nové Město na Moravě zde platí hodnota 0,5. Kraj Vysočina dosahuje průměrné hodnoty 0,3. Alarmující je, že se jedná o nejvyšší výdaje ze všech 15 ORP v rámci Kraje Vysočina. Z tohoto pohledu by pravděpodobně mělo dojít k určité změně systému zajištění a financování sociálních služeb v rámci sledovaného ORP. Například přenechání určitých služeb na Oblastní charitě Žďár nad Sázavou spadající pod Diecézní charitu Brno. Tyto vysoké výdaje jsou způsobeny především tím, že nejvíce služeb zajišťuje samotné město Nové Město na Moravě. Dalším zajímavým měřítkem pro oblast sociálních služeb byla kapacita pobytových zařízení. Ty se v našem ORP nenacházejí vůbec, nemají zde tedy žádné zastoupení v podobě nějakého pobytového zařízení. Vše je zajištěno externí cestou z okolí. Touto skutečností ORP získává další negativní prvenství, neboť ve zbylých ORP Kraje Vysočina se vždy nalézá alespoň jedno takovéto zařízení jako například Domov pro seniory, Domov pro osoby se zdravotním postižením, Domov se zvláštním režimem, Azylový dům či Chráněné bydlení.

Všechna tato měřítka byla také porovnána s ostatními ORP v rámci celé ČR, které mají podobný počet obcí na ORP jako ORP Nové Město na Moravě. Rozsah počtu obcí byl zvolen 27 až 33. Pokud jde o míru nezaměstnanosti, ta se v letech 2008 – 2011 v rámci sledovaného ORP vyšplhala na již zmíněnou hodnotu 10,7 %. Dle počtu zvolených obcí, bylo do porovnání zařazeno celkem 28 ORP z celé ČR. Ve srovnání s nimi, jsme zaujali pozici 16, což znamená, že více než polovina ORP s podobným počtem obcí má nižší míru nezaměstnanosti než my. Srovnáme-li s touto skupinou 28 ORP i průměrné běžné výdaje obcí v letech 2008 – 2012 na sociální služby na obyvatele, pak naše hodnota 0,5 je druhá nejvyšší z celého souboru. Pouze jediné ORP (Trutnov) má vyšší běžné výdaje než my o 0,02, mají tedy hodnotu 0,52. Zaměříme-li se také na pobytové služby poskytované v těchto 28 ORP, pak platí to samé, co v rámci Kraje Vysočina. I v tomto celorepublikovém výběrovém souboru má každé ORP alespoň jedno pobytové zařízení.

Poslední srovnání těchto dat bylo provedeno dle velikosti jádrové obce. Nové Město na Moravě zde dosahuje hodnoty 10 200. Proto byly zvoleny ke srovnání taková ORP z celé ČR, které mají hodnotu jádrové obce v rozmezí 8 200 až 12 200. Celkem se jedná o soubor 45 ORP. Naše průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2008 – 2011 činí zmiňovaných 10,7 %. Z celkových 45 ORP má oproti nám celkem 27 ORP nižší průměrnou míru nezaměstnanosti, tedy více než polovina. Srovnáme-li opět naši hodnotu pro běžné výdaje na sociální služby na občana, která je 0,5, zjistíme, že pouze 4 ORP ze sledovaných 45 mají vyšší běžné výdaje než ORP Nové Město na Moravě. Pokud jde o pobytové služby v těchto 45 ORP, pak pouze 4 ORP (včetně Nového Města na Moravě) nemají zřízeno ani jedno zařízení s pobytovými službami.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a institucí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

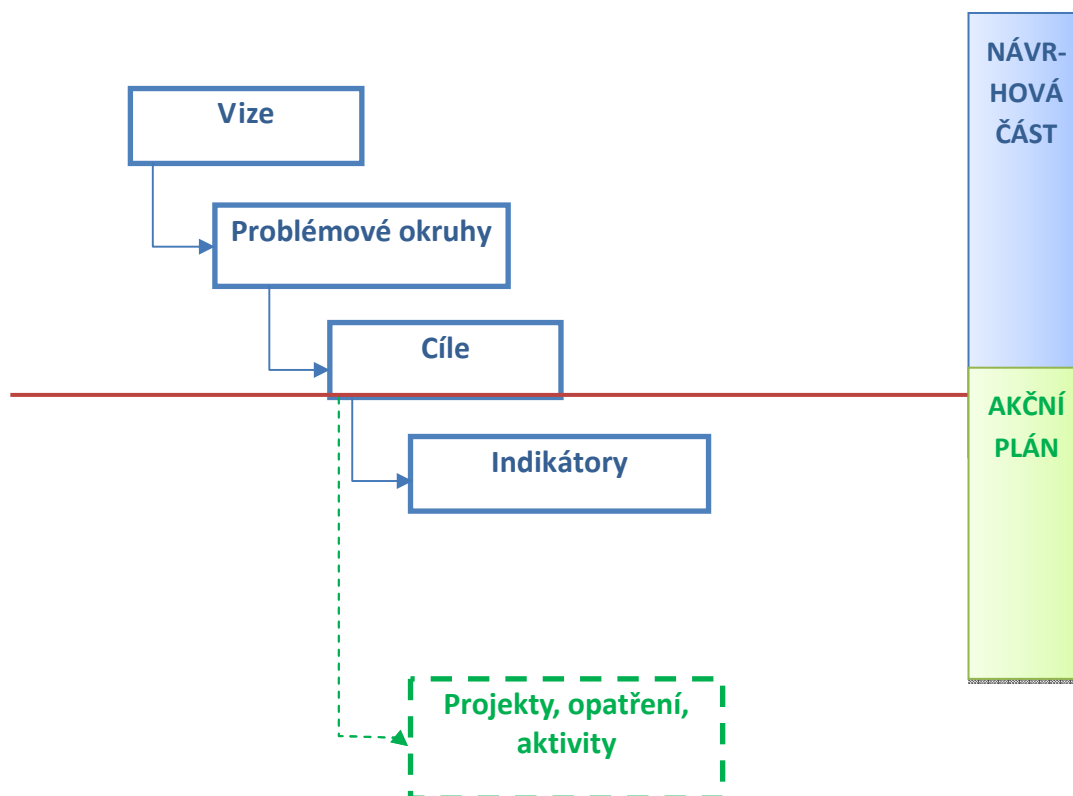
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se

chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

V rámci Mikroregionu je zajištěno efektivnější poskytování sociálních služeb. Všechny obce ORP jsou zapojeny do řešení sociálních problémů svých občanů v případě, že o tuto pomoc projeví zájem. Dochází tak k zajištění větší míry pokrytí celého území sociálními službami, zejména těmi terénními, a k rozšíření spektra nabízených sociálních služeb. Je také řešena otázka týkající se pobytových služeb pro různé sociální skupiny, zejména pro seniory, ve střediskových obcích. Dále se ORP snaží řešit otázku vysoké míry nezaměstnanosti v rámci různě znevýhodněných skupin obyvatel.

Sociální služby	Problémová oblast 1		Problémová oblast 2
	Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě		Vysoká nezaměstnanost
	Cíl 1.1 Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě	Cíl 1.2 Vznik centra pobytových služeb	Cíl 2.1 Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize

V rámci ORP Nové město na Moravě funguje při Mikroregionu Novoměstsko poradenské centrum, které aktivně spolupracuje s jednotlivými obcemi, a koordinuje a zefektivňuje jejich činnost na všech zásadních úsecích samosprávy.

Školy na území ORP spolupracují na zajišťování provozu a nabídky školních a volnočasových aktivit dle poptávky žáků i rodičů a efektivně využívají kapacit svých zařízení, která umožňují využívat i ostatním skupinám obyvatel.

V rámci Mikroregionu je zajištěno efektivnější poskytování sociálních služeb. Všechny obce ORP jsou zapojeny do řešení sociálních problémů svých občanů v případě, že o tuto pomoc projeví zájem. Dochází tak k zajištění větší míry pokrytí celého území sociálními službami, zejména těmi terénními, a k rozšíření spektra nabízených sociálních služeb. Je také řešena otázka týkající se pobytových služeb pro různé sociální skupiny, zejména pro seniory, ve střediskových obcích. Dále se ORP snaží řešit otázku vysoké míry nezaměstnanosti v rámci různě znevýhodněných skupin obyvatel.

Mikroregion Novoměstsko zajišťuje pro obce mobilní sběr tříděných komunálních odpadů, koordinuje ukládání odpadů v síti sběrných míst a koordinuje ukládání bioodpadů do sítě kompostáren v rámci DSO.

4.2.3. Problémové okruhy

I. Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě

Argumenty: Na ORP Nové Město na Moravě se nachází celkem 30 obcí, pečovatelská služba je v současné době zajištěna pouze v rámci pěti obcí, v místních částech a v jejich v blízkém okolí. Pečovatelskou službou v regionu tedy disponuje město Nové Město na Moravě, obec Věcov, dále Městys Sněžné, Bobrová a Jimramov. Tyto obce a jejich pečovatelské služby zajišťují terénní pečovatelskou službu cca pro polovinu obcí ORP Nové Město na Moravě. Ve zbývajících obcích služby zajištěny nejsou. Sami poskytovatelé těchto služeb v poslední době zaznamenávají nárůst žádostí o poskytování terénních služeb od jednotlivců z obcí, kde tyto služby zatím nezajišťují. Z hlediska kapacity a personálu však nelze požadovanou službu zájemci poskytnout, neboť na její zajištění chybí finance.

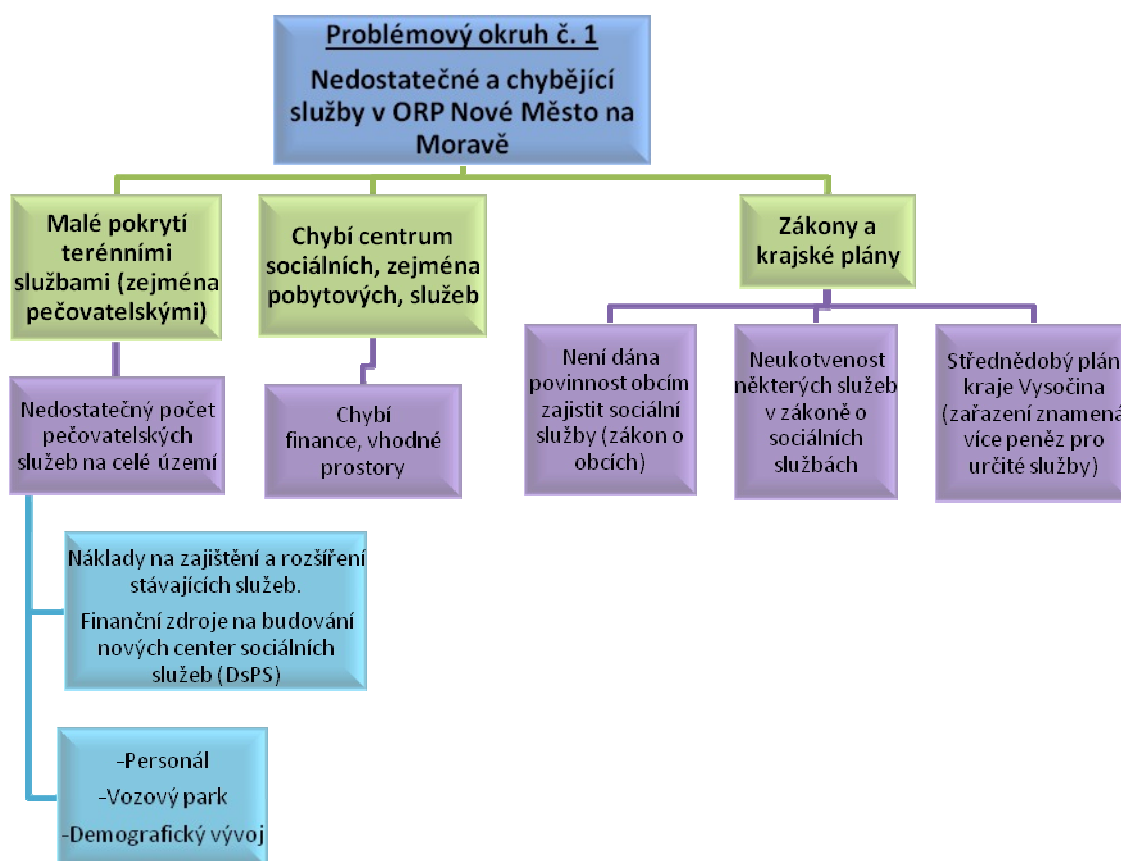
Dalším výrazným nedostatkem, co se týče poskytovaných sociálních služeb, je absence jakéhokoliv pobytového zařízení pro občany v důchodovém věku, pro občany se syndromem demence, nejčastěji s Alzheimerovou chorobou, alkoholiky nebo například pro lidi s psychiatrickým onemocněním ve stabilizovaném stádiu. Právě těchto osob v rámci regionu každoročně přibývá. Dosud byly tyto služby zajišťovány prostřednictvím sousedních i vzdálenějších ORP. Tento trend je do budoucna neudržitelný. Každým rokem vzrůstá počet obyvatel v kategorii 65+, jejich počet dosahuje v posledních letech hodnoty přes 3000 obyvatel z cca 19 000 obyvatel v celém ORP (Graf č. 4.13 a 4.14). Obecně od roku 2008 klesá počet obyvatel (Graf č. 4.12), ale zároveň stoupá počet starších osob. V průměru je udáván počet kolem 1700 žen a 1300 mužů. Již nyní některé obce zvažují rozvoj pečovatelských služeb, zejména výstavbu DsPS (např. Tři Studně), chybí bohužel finance. I novoměstský DsPS se pohybuje na hranici své kapacity. Vhodným řešením by byla výstavba Domova pro seniory, ti jsou kvůli neexistenci tohoto zařízení na ORP umísťováni po okolních regionech. Ocítají se někdy ve značné vzdálenosti od svého původního bydliště, rodiny a přátel. V posledních letech také vzrůstá počet osob s psychiatrickým onemocněním. V rámci DsPS není možné těmto osobám zajistit potřebnou péči. Vhodným řešením by byla výstavba Domova se zvláštním režimem. Nejbližší takovéto zařízení je v sousedním ORP Bystřice nad Pernštejnem, kde je maximální kapacita pouhých 27 osob.

Příčiny: Jednou z hlavních příčin, proč pečovatelské terénní služby nelze poskytnout v rámci celého území jsou finance, s nimi souvisí nedostatek odborného personálu na zajištění těchto služeb a také nedostatečné technické zázemí – jedná se především o nedostačující vozový park. Při současném demografickém vývoji (populace značně stárne, mladí lidé odchází za prací, vzrůstají náklady na zajištění chodu domácnosti, atd.) se postupně začaly projevovat mezery v poskytování sociálních služeb, neboť rodina již není schopná se o osoby, které vyžadují speciální péči, plně postarat. Zatím nedošlo k žádné dohodě mezi obcemi, která by řešila případné zajištění služeb v rámci celého regionu a jejich vzájemné spolufinancování. I na výstavbu nových DsPS, které by se na zajištění služeb v terénu podílely, však chybí finance.

Prakticky totéž platí také pro výstavbu jakéhosi centra s pobytovými službami (DS, DZR a další potřebné sociální i doprovodné služby). V současné době chybí nejen vhodné prostory, ale především finance na výstavbu, ale i na provoz. Vhodným prostorem by mohl být areál bývalého sanatoria na Buchtově kopci nacházející se v katastru obce Daňkovice, který je v současné době ve fázi prodeje,

a prozatím není jasné, kdo celý objekt koupí a za jakým účelem. Náklady na jeho případnou rekonstrukci by však byly pro Nové Město na Moravě příliš vysoké.

Důsledky neřešení: Neřešení této problematiky ohledně poskytování terénních služeb povede ke zhoršování životní situace celých rodin. Tím, že nebude pokryta současná poptávka po těchto službách a místní občané budou z kapacitních důvodů odmítáni, budou občané nuceni služby hledat jinde, případně dojde k umístění osob do příslušného ústavu či domova. Může nastat i situace, na malých obcích bývá zcela běžná, kdy péči o danou osobu bude muset převzít někdo z rodiny, což povede k větším finančním nákladům celé rodiny a mnohdy i k finančním ztrátám, způsobeným ztrátou pracovního místa. Nedojde-li k výstavbě centra sociálních, především pobytových, služeb, budou občané místního regionu i nadále nuceni využívat sociální služby a zařízení v blízkém, ale i vzdáleném okolí, podle kapacit. Ocitnou se tak daleko od domova i svých blízkých. Také nebude rozšířeno spektrum služeb, zejména o pobytové služby, čímž nebude pokryta poptávka po nich.

II. Vysoká nezaměstnanost

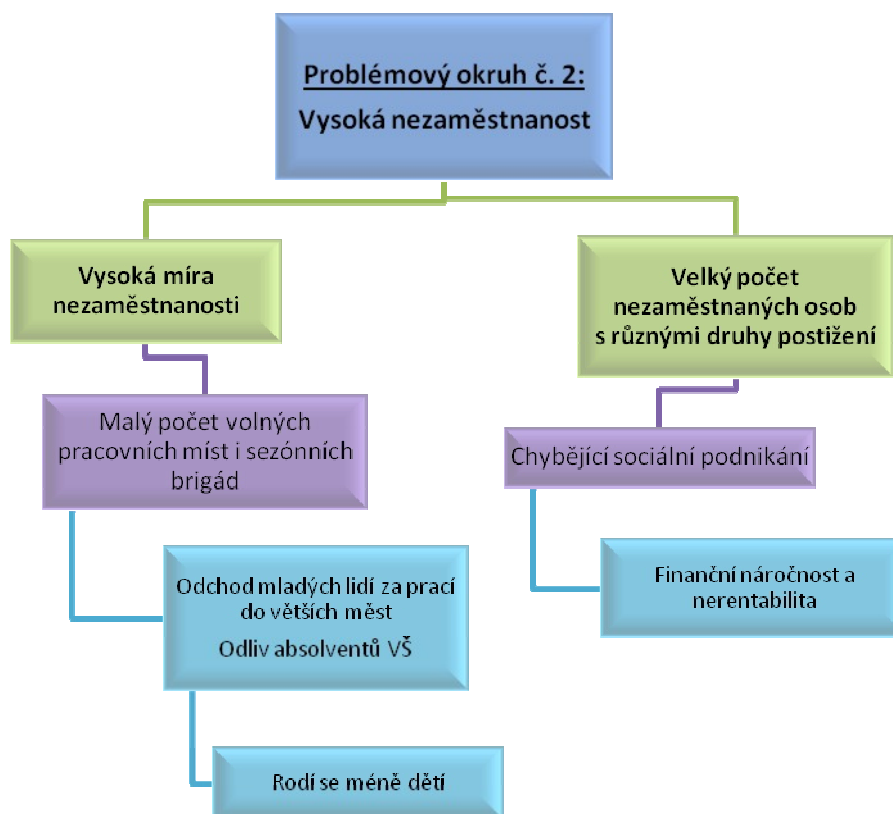
Argumenty: Výrazným problémem ORP Nové Město na Moravě je především problematika vysoké nezaměstnanosti, ta se na ORP průměrně pohybuje kolem 10%. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána roku 2008, od tohoto roku míra nezaměstnanosti již neklesla pod 10 %. Jen málo absolventů se po dokončení studií vrací zpět do svého domova a najde si zde zaměstnání. Z hlediska nezaměstnanosti byl pro ně nejlepší rok 2007. V tomto roce u nich procento nezaměstnanosti nedosahovalo ani 4 %, jinak se pravidelně pohybuje v průměru kolem 7-8 % za rok. Významný problém

v této oblasti představují i osoby se zdravotním postižením. Zde je situace poněkud opačná. Nejvíce nezaměstnaných bylo těchto osob mezi roky 2007 a 2008, jedná se až o 25 %. Poté došlo k procentuálnímu poklesu na průměrných 20 % (Graf č. 4.15). Tato problematika by byla částečně řešitelná prostřednictvím sociálního podnikání. Celkově evidovaný počet nezaměstnaných značně převyšuje počet volných pracovních míst v celém ORP. Na jedno takové pracovní místo připadá v průměru asi 47 uchazečů o pracovní pozici. Nejhorší situace z tohoto pohledu byla roku 2003, kdy se hodnota vyšplhala až na 226 uchazečů na jedno volné místo (Graf č. 4.16).

Jak již bylo řečeno, sociální podnikání v tomto regionu není příliš rozvinuté, byť by mohlo částečně řešit problematiku nezaměstnanosti. Celkově zde evidovaný počet nezaměstnaných značně převyšuje počet volných pracovních míst v celém ORP, poptávka tedy značně převyšuje nabídku. To platí i pro osoby se zdravotním postižením. Sociální podnikání by proto bylo velice prospěšné pro různé cílové skupiny. Jedná se o oblast podnikání, která je a bude značně podporována. Řešením by mohl být společný sociální podnik, který by zřizovalo a řídilo několik spolupracujících obcí.

Příčiny: Příčinou je nedostatek volných pracovních míst na počet místních obyvatel a nedostatek podniků zaměstnávajících větší počet osob obecně. Jedná se zde spíše o menší podniky a soukromé podnikatele, pochopitelně až na určité výjimky. Největším zaměstnavatelem v regionu je Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace, společnost Medin, a.s., Racom, s.r.o., Sporten, a.s., Zemědělské družstvo Nové Město na Moravě. Složitě je také financování služeb, jako je například sociální podnikání. Některé druhy tohoto podnikání mohou sice přinášet do jisté míry i finanční zisky, ale ve většině případů bývá sociální podnikání finančně velmi náročné a ekonomicky nerentabilní. S větší podporou státu a také dotací z EU, by však představovalo sociální podnikání významné řešení alespoň v otázce vysoké nezaměstnanosti osob s různými druhy postižení.

Důsledky neřešení: Neřešit situaci, která se týká problematiky nezaměstnanosti, je prakticky nemožné, neboť se dotýká všech občanů. Každým rokem je v našem ORP zaznamenána poměrně vysoká hodnota nezaměstnanosti obecně, ale i v kategorii zdravotně postižených. Také se snižuje nabídka volných pracovních míst. Pokud by daná problematika nebyla alespoň částečně řešena například prostřednictvím zmiňovaného sociálního podnikání, stále více lidí by opouštělo náš region a hledalo zaměstnání v rámci větších měst. Místní populace by neustále stárla a občané potřebující sociální služby by museli být stále častěji umísťováni do různých sociálních zařízení. Docházelo by k vylidňování a postupnému úpadku místních vesnic. Pokud zde lidé nenaleznou zaměstnání, odrazí se problém i v dalších oblastech, jak je například školství, v důsledku menšího počtu narozených dětí.

4.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Cíl 1.1: Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě

Splňuje kritéria SMART?

S: je jasné, čeho chceme dosáhnout; M: cíl je měřitelný (ANO = byla zajištěna větší míra terénních služeb v ORP Nové Město na Moravě, NE = nebyla zajištěna větší míra terénních služeb); A: je dostatečně ambiciózní, bude-li dosaženo větší míry terénních služeb v rámci všech obcí ORP, bude odstraněn problém nedostatečného pokrytí obcí těmito službami, lidé nebudou odmítáni; R: je realistický, nebrání mu žádná legislativa, cíl je ovšem finančně náročný – je nutné spolufinancování ze strany obcí, potřeba více financí na technické i personální vybavení na zajištění služeb, přerozdělení územní působnosti současných DsPS a PS; T: lze jej do konce roku 2024 realizovat

Problémový okruh 1	Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě
Cíl 1.1	Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě
Popis cíle	Pečovatelská služba je v rámci ORP v současné době poskytována pouze v určitých, spíše větších, obcích. Pečovatelskou službou disponuje celkem 5 obcí v regionu - město Nové Město na Moravě, obec Věcov, dále Městys Sněžné, Bobrová a Jimramov. Tyto obce a jejich pečovatelské služby zajišťují terénní pečovatelskou službu cca pro polovinu obcí ORP Nové Město na Moravě, některá zařízení se dnes ocitají na hranici své kapacity. Ve zbývajících obcích služby zajištěny nejsou. Sami poskytovatelé těchto služeb v poslední době zaznamenávají nárůst žádostí o poskytování terénních služeb od jednotlivců z obcí, kde tyto služby zatím nezajišťují. Z hlediska kapacity a personálu však nelze požadovanou službu zájemci poskytnout. Aby mohlo být dosaženo vytyčeného cíle, budou nutná určitá opatření, jak finanční, personální, technická i organizační. Jedním z opatření je přerozdělení území ORP mezi stávající Pečovatelské služby, případný vznik nových Pečovatelských služeb a DsPS (např. Tři Studně) v obcích centrálních pro určitou oblast ORP, kvůli jejich lepší dostupnosti. Tento problém se však netýká jen služeb pečovatelských, ale také služeb odlehčovacích apod. Dále bude nutné vytvořit systém spolufinancování těchto služeb obcemi, které projeví zájem. Pokud by však došlo k plošnému zavedení těchto služeb po celém území ORP, tedy k pokrytí všech obcí, byla by zajištěna prakticky 100% dostupnost terénních služeb pro všechny občany v případě jejich nutnosti.
Hlavní opatření	A.1 Legislativní stránka (povolení výstavby nových DsPS, zajištění povinnosti a ukotvení služeb v zákoně, vzájemné smlouvy mezi poskytovateli a obcemi) B.1 Ekonomická stránka (financování výstavby, rozšíření kapacit a provozu, náklady na technické i personální vybavení) C.1 Organizační stránka (přerozdělení území ORP mezi DsPS, odborný personál a dostatečné vybavení)
Název indikátorů k hodnocení cíle	3 Počet obcí využívajících pečovatelskou službu 4 Kapacita pečovatelské služby 5 Počet zaměstnanců pečovatelské služby
Správce cíle	Mikroregion Novoměstsko

Cíl 1.2: Vznik centra pobytových služeb

Splňuje kritéria SMART?

S: víme, čeho chceme dosáhnout, cíl je jasně definovaný; M: cíl je měřitelný (ANO = vzniklo centrum pobytových služeb, NE = nevzniklo centrum pobytových služeb); A: cíl je dostatečně ambiciózní, vznikem centra pobytových služeb, by se zamezilo odchodu místních občanů do pobytových zařízení, která jsou v současné době umístěna pouze mimo území ORP, tedy daleko od původního domova; R: cíl je realistický, v zásadě mu nebrání žádná legislativa (nutné povolení), velká finanční náročnost – nutné nalézt vhodné finanční zdroje, otázka umístění a celkového zaměření, i přesto je cíl reálně dosažitelný; T: lze jej realizovat do roku 2024

Problémový okruh 1	Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě
Cíl 1.2	Vznik centra pobytových služeb
Popis cíle	V rámci ORP Nové Město na Moravě se projevuje absence jakéhokoliv pobytového zařízení pro občany v důchodovém věku, pro občany se syndromem demence, nejčastěji s Alzheimerovou chorobou, alkoholiky nebo například pro lidi s psychiatrickým onemocněním ve stabilizovaném stádiu. Právě těchto osob v rámci regionu každoročně přibývá. Dosud byly tyto služby zajišťovány prostřednictvím sousedních i vzdálenějších ORP. Od roku 2008 zde klesá počet obyvatel, ale zároveň stoupá počet starších osob. V průměru je udáván počet kolem 1700 žen a 1300 mužů. Vhodným řešením by byla výstavba Domova pro seniory, ti jsou kvůli neexistenci tohoto zařízení na ORP umísťováni po okolních regionech. Ocítají se někdy ve značné vzdálenosti od svého původního bydliště, rodiny a přátel. V posledních letech také vzrůstá počet osob s psychiatrickým onemocněním. V rámci DsPS není možné těmto osobám zajistit potřebnou péči. Vhodným řešením by byla výstavba Domova se zvláštním režimem. Nejbližší takovéto zařízení je v sousedním ORP Bystřice nad Pernštejnem, kde je maximální kapacita pouhých 27 osob. S výstavbou jakéhosi centra s pobytovými službami (DS, DZR, chráněné bydlení a další potřebné sociální i doprovodné služby) je spojeno hned několik zásadních problémů. V současné době chybí nejen vhodné prostory, ale především finance na výstavbu, ale i na provoz. Vhodným prostorem by mohl být areál bývalého sanatoria na Buchtově kopci nacházející se v katastru obce Daňkovice, který je v současné době ve fázi prodeje, prozatím není jasné, kdo celý objekt koupí a za jakým účelem. Náklady na jeho případnou rekonstrukci by však byly pro Nové Město na Moravě příliš vysoké, proto jako kupec nepřipadá v úvahu. Jedná se sice o vhodné prostory, jejich budoucí využití však přinese až výsledek prodeje. Další možností by bylo vystavět centrum tzv. na zelené louce. I s touto variantou jsou spojeny určité problémy, ať už samotné vyprojektování, stavební povolení, nalezení vhodné parcely a především nalezení finančních zdrojů (dotace EU, státní či krajské).

Hlavní opatření	A.1 Legislativní stránka (prodej sanatoria (smluvní podmínky), stavební povolení) B.1 Ekonomická stránka (financování výstavby (+ projekt), provozu, náklady na technické i personální vybavení) C.1 Organizační stránka (nalezení vhodné parcely, projekt, odborný personál a dostatečné vybavení)
Název indikátorů k hodnocení cíle	6 Založení centra pobytových služeb 7 Počet poskytovaných služeb 8 Počet obcí využívajících služby centra
Správce cíle	Mikroregion Novoměstsko

Cíl 2.1: Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)

Splňuje kritéria SMART?

S: je zřejmé, čeho chceme dosáhnout, cíl je jasně definovaný; M: cíl je měřitelný (ANO = byla vytvořena nová pracovní místa formou sociálního podnikání, NE = nebyla vytvořena nová pracovní místa formou sociálního podnikání); A: cíl je ambiciózní, vytvořením nových pracovních míst touto formou, se sníží procento nezaměstnanosti jednak obecně, jednak v kategorii osob se zdravotním postižením; R: cíl je realistický, nebrání mu žádná legislativa, obtížnější bude získání finančních prostředků, určení druhu a organizace celého podnikání; T: do roku 2024 je reálné cíle dosáhnout

Problémový okruh 2	Vysoká nezaměstnanost
Cíl 2.1	Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)
Popis cíle	Sociální podnikání v tomto regionu není příliš obvyklé. ORP Nové Město na Moravě má obecně průměrně vysokou míru nezaměstnanosti, v průměru kolem 10 %. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána roku 2008, od tohoto roku míra nezaměstnanosti již neklesla pod 10 %. Významný problém v této oblasti představují i osoby se zdravotním postižením. Nejvíce nezaměstnaných bylo těchto osob mezi roky 2007 a 2008, jednalo se až o 25 %. Poté došlo k procentuálnímu poklesu na průměrných 20%. Tento problém by mohl být řešen právě prostřednictvím sociálního podnikání. Celkově zde evidovaný počet nezaměstnaných značně převyšuje počet volných pracovních míst v celém ORP. Velice prospěšné by bylo vytvoření sociálního podnikání pro různé cílové skupiny. Jedná se o oblast podnikání, která je a bude značně podporována ze strany EU, státu i krajů. Mohlo by se jednat o vzájemnou spolupráci alespoň několika stěžejních obcí, jejichž cílem by byl vznik meziobecního sociálního podniku. Obce by mohly podpořit zavedení sociálního podnikání také výhodným pronájmem volných prostor v majetku obcí apod. Sociální podnikání v jakékoliv formě a pro

	jakýkoliv počet lidí je zásadním krokem nutným ke snížení vysoké nezaměstnanosti v našem regionu. Některé jeho formy navíc mohou vést i k finančním ziskům, jako například provoz kavárny, second hand, charitativní obchůdek a podobně. Dosažením cíle by došlo nejen k poklesu nezaměstnaných osob se zdravotním postižením, ale i k poklesu osob, které jsou dlouhodobě evidovány na Úřadu práce v Novém Městě na Moravě a nedaří se jim nalézt jakékoliv zaměstnání.
Hlavní opatření	A.1 Legislativní stránka (zavedení sociálního podniku, smlouvy se zaměstnanci) B.1 Ekonomická stránka (pronájem prostor, financování provozu, výplat a technického zázemí) C.1 Organizační stránka (struktura sociálního podnikání, jeho organizace, druh, personální zázemí)
Název indikátorů k hodnocení cíle	9 Založení sociálního podniku 10 Počet obcí zapojených do realizace sociálního podnikání 11 Procento nezaměstnaných se zdravotním postižením (OZP) na celém ORP a procentuálně vyjádřený celkový počet dlouhodobě nezaměstnaných
Správce cíle	Starosta obce (starostové obcí), která (kteří) se do sociálního podnikání zapojí a vytvoří tak vhodná pracovní místa

4.2.5. Indikátory

Indikátory výsledku

Problémový okruh		Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě		
Číslo indikátoru	1			
Název indikátoru	Zajištění chybějících terénních služeb			
Měrná jednotka	ANO/NE			
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko			
Roky	2013	2017	2020	
Plán		ANO	ANO	
Skutečnost	NE			
Popis měřítka	V rámci poskytovaných služeb jsou na ORP jisté nedostatky. Největší problém představují terénní sociální služby, zejména pečovatelské, které v celém území nejsou dostatečně zajištěny. Je potřeba vybudovat buď další DsPS, nebo navýšit počet zaměstnanců stávajících PS.			
Metodika a výpočet	Indikátor nabývá hodnoty ANO/NE, hodnota bude zjištěna porovnáním výchozí situace s cíli projektu a současným stavem.			
Zdroj čerpání dat	Odbor školství, kultury, cestovního ruchu a sociálních věcí MěÚ Nové Město na Moravě			

Problémový okruh	Vysoká nezaměstnanost		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Snížení nezaměstnanosti		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	Aby mohlo dojít k určitému snížení nezaměstnanosti v ORP Nové Město na Moravě, zejména u osob se zdravotním postižením nebo u osob dlouhodobě nezaměstnaných, mělo by dojít k dohodě mezi několika obcemi ohledně založení sociálního podniku, který by tyto osoby zaměstnával.		
Metodika a výpočet	Hodnota indikátoru bude stanovena na základě zjištění, zda bylo dosaženo snížení míry nezaměstnanosti prostřednictvím společného sociálního podniku.		
Zdroj čerpání dat	Mikroregion - podnikající obce, adresář sociálních podniků: http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku ; data z ČSÚ		

Indikátory výstupu

Cíl		Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě		
Číslo indikátoru	3			
Název indikátoru	Počet obcí využívajících pečovatelskou službu			
Měrná jednotka	Počet			
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko			
Roky	2013/2014	2017	2020	
Plán		20	30	
Skutečnost	10-15			
Popis měřítka	V současnosti je pečovatelskými službami pokryta necelá polovina obcí. Mělo by dojít k jejich postupnému navýšení a tím i k většímu místnímu pokrytí těmito službami. Ideálním stavem by bylo pokrytí celého území, tedy všech 30 obcí z ORP.			
Metodika a výpočet	Sledování změn v počtu obcí v rámci celého ORP, které mohou využívat a využívají pečovatelské služby v terénu. Jejich součet.			
Zdroj čerpání dat	Pečovatelské služby ORP Nové Město na Moravě, Výroční zprávy			

Cíl	Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Kapacita pečovatelské služby		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán			
Skutečnost	Nedostatečná/265 dle Registru po- skytovatelů	298	325
Popis měřítka	Současná kapacita pečovatelských služeb není schopna uspokojit všechny žadatele. Pro oblast, kde jsou tyto služby poskytovány, je současná kapacita na hranici dostatečnosti. Pro okolní obce, však již dosažitelná není. Při zachování současného stavu, by stoupal počet neuspokojených žadatelů, což je jev nežádoucí. Situace je zaviněna zejména nedostatkem personálu a stavem vozového parku PS.		
Metodika a výpočet	Součet kapacit všech současných zařízení s PS, sledování změn v těchto číselných hodnotách – žádoucí je zvýšení, aby bylo dosaženo lepšího pokrytí správního obvodu ORP pečovatelskou službou pro občany všech obcí.		
Zdroj čerpání dat	Pečovatelské služby ORP Nové Město na Moravě, Výroční zpráva		

Cíl	Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet zaměstnanců pečovatelské služby		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		navýšení	navýšení
Skutečnost	Nedostačující počet – cca 17	18	20
Popis měřítka	PS v rámci sledovaného území vykazují značné finanční nedostatky. Tento nedostatek financí způsobuje, že PS nejsou dostatečně vybaveny po personální, ale ani po technické stránce. Pokud by bylo k dispozici větší množství financí, mohla by zařízení zaměstnávat více pečovatelek, dovybavit		

	vozový park, a tím i pokrýt větší množství obcí.
Metodika a výpočet	Součet zaměstnanců všech zařízení s pečovatelskou službou (zejména pečovatelek, které objíždí terénní klienty)/plné i částečné úvazky.
Zdroj čerpání dat	Pečovatelské služby ORP Nové Město na Moravě, Výroční zprávy

Cíl	Vznik centra pobytových služeb		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Založení centra pobytových služeb		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	Indikátor určuje, zda bylo v rámci ORP Nové Město na Moravě založeno centrum pobytových služeb nebo nebylo. V současné době se zde projevuje absence jakéhokoliv pobytového zařízení typu DS, DZR, chráněné bydlení atd.		
Metodika a výpočet	Indikátor nabývá hodnoty ANO/NE dle toho, zda se podařilo vybudovat centrum služeb či nikoliv.		
Zdroj čerpání dat	Odbor školství, kultury, cestovního ruchu a sociálních věcí MěÚ Nové Město na Moravě		

Cíl	Vznik centra pobytových služeb		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Počet poskytovaných služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka	Došlo-li v rámci ORP Nové Město na Moravě k založení centra pobytových služeb, jsou v něm poskytovány sociální služby pobytového charakteru. V tomto případě nás zajímá jejich počet.		
Metodika a výpočet	Indikátor nabývá číselné hodnoty dle počtu služeb, které jsou v centru poskytovány.		
Zdroj čerpání dat	Odbor školství, kultury, cestovního ruchu a sociálních věcí MěÚ Nové Město na Moravě; Centrum pobytových služeb		

Cíl	Vznik centra pobytových služeb		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	Počet obcí využívajících služby centra		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka	Došlo-li v rámci ORP Nové Město na Moravě k založení centra pobytových služeb a jsou li v něm poskytovány sociální služby pobytového charakteru, pak nás zajímá, kolik obcí z celého ORP tyto služby využívá.		
Metodika a výpočet	Indikátor nabývá číselné hodnoty dle počtu obcí, které využívají služby centra.		
Zdroj čerpání dat	Odbor školství, kultury, cestovního ruchu a sociálních věcí MěÚ Nové Město na Moravě; Centrum pobytových služeb.		

Cíl	Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Založení sociálního podniku		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka	Indikátor nabývá hodnoty ANO, pokud došlo k vzájemné dohodě mezi několika obcemi o založení společného sociálního podniku, který byl tímto zřízen. Hodnoty NE nabývá v případě, že sociální podnik založen nebyl. Bude tak zjištěna ochota obcí pustit se do nějakého společného sociálního podnikání.		
Metodika a výpočet	Hodnota bude zjištěna na základě reálného stavu vzhledem k dosažení vytyčeného cíle.		
Zdroj čerpání dat	Mikroregion Novoměstsko – starostové obcí		

Cíl	Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do realizace sociálního podnikání		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka	Tento indikátor odhalí všeobecný zájem obcí o sociální podnikání ve sledovaném ORP. Pokud by docházelo k jeho navyšování, byl by to jev žádoucí. Také by to znamenalo, že se zapojuje více místních obcí a sociální podnikání je tedy efektivní. Čím více obcí se zapojí, tím lépe.		
Metodika a výpočet	Součet všech obcí, které se vzájemně podílely na založení jednoho nebo více sociálních podniků.		
Zdroj čerpání dat	Mikroregion Novoměstsko - podnikající obce, adresář sociálních podniků: http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku		

Cíl	Založení sociálního podniku pro osoby se zdravotním postižením a pro dlouhodobě nezaměstnané		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	Procento nezaměstnaných se zdravotním postižením (OZP) na celém ORP a procentuálně vyjádřený celkový počet dlouhodobě nezaměstnaných		
Měrná jednotka	Číselná hodnota v %		
Správce měřítka	Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		19 %/10 %	18 %/9 %
Skutečnost	20%/11%		
Popis měřítka	V současné době ORP Nové Město na Moravě vykazuje procentuálně poměrně vysoký počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením (20 %), ale také dlouhodobě nezaměstnaných osob, kdy se míra nezaměstnanosti pohybuje řádově kolem 10 nebo 11 %. Žádoucí je snížení u obou ukazatelů.		

Metodika a výpočet	Procentuální vyjádření součtu všech nezaměstnaných osob se zdravotním postižením a dlouhodobě nezaměstnaných osob.
Zdroj čerpání dat	ÚP Nové Město na Moravě, ČSÚ

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Mikroregion Novoměstsko
Starosta obce (starostové obcí), která (kteří) se do sociálního podnikání zapojí a vytvoří tak vhodná pracovní místa

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zajištění větší míry terénních služeb v rámci obcí ORP Nové Město na Moravě	Mikroregion Novoměstsko
1.2	Vznik centra pobytových služeb	Mikroregion Novoměstsko
2.1	Vytvoření nových pracovních míst formou sociálního podnikání (zejména pro dlouhodobě nezaměstnané a osoby se zdravotním postižením)	Starosta obce (starostové obcí), která (kteří) se do sociálního podnikání zapojí a vytvoří tak vhodná pracovní místa

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Zajištění chybějících terénních služeb	Mikroregion Novoměstsko
2	Snížení nezaměstnanosti	Mikroregion Novoměstsko
3	Počet obcí využívajících pečovatelskou službu	Mikroregion Novoměstsko
4	Kapacita pečovatelské služby	Mikroregion Novoměstsko
5	Počet zaměstnanců pečovatelské služby	Mikroregion Novoměstsko
6	Založení centra pobytových služeb	Mikroregion Novoměstsko
7	Počet poskytovaných služeb	Mikroregion Novoměstsko
8	Počet obcí využívajících služby centra	Mikroregion Novoměstsko
9	Založení sociálního podniku	Mikroregion Novoměstsko
10	Počet obcí zapojených do realizace sociálního podnikání	Mikroregion Novoměstsko
11	Procento nezaměstnaných se zdravotním postižením (OZP) na celém ORP a procentuálně vyjádřený celkový počet dlouhodobě nezaměstnaných	Mikroregion Novoměstsko

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplnování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna

zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Z analytické části dokumentu týkající sociálních služeb vyplynuly určité problémové okruhy. Celkem byly v rámci návrhové části blíže specifikovány a rozpracovány 2 problémové okruhy. Jedná se o problémový okruh Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě, dále o problémový okruh Vysoká nezaměstnanost. Tyto problémové okruhy by měly být řešeny prostřednictvím dosahování cílů, které jimi byly vytyčeny. Celkem se jedná o tři cíle, kterých by tato strategie měla reálně dosáhnout do konce roku 2024. Cíle a jejich naplňování bude sledováno prostřednictvím sady 11 indikátorů a jejich jednotlivých gestorů, v našem případě se jedná nejčastěji o předsedu a členy DSO Mikroregionu Novoměstsko.

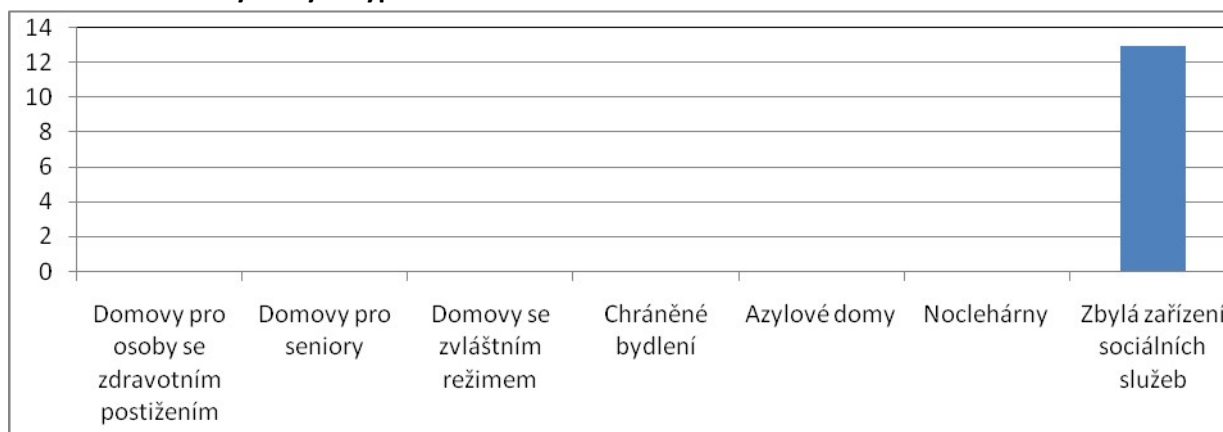
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část byla zpracována realizačním týmem na základě analytické části. Jednotlivé problémové oblasti se rýsovaly již během řízených rozhovorů se zástupci obcí, které probíhaly v první čtvrtině roku 2014. Na základě vize, která byla sestavena v srpnu 2014 v rámci projednávání strategického dokumentu, byly v rámci fokusních skupin sestaveny problémové okruhy a následně jejich cíle, kterých by se mělo dosáhnout do konce roku 2024. Realizační tým se na projednání problémových okruhů, cílů, a také indikátorů a jejich gestorů pravidelně setkával nejen se zástupci města Nové Město na Moravě, předsedou Mikroregionu Novoměstsko, ale především s úředníky pro regionální rozvoj MěÚ Nové Město na Moravě a s členy jednotlivých příslušných odborů (pro oblast sociálních služeb se jednalo o odbor školství, kultury, cestovního ruchu a sociálních věcí MěÚ Nové Město na Moravě). Náš realizační tým se také několikrát sešel s týmy z okolních ORP, aby byl prodiskutován postup tvorby strategie v jednotlivých bodech a došlo k předání vzájemných zkušeností.

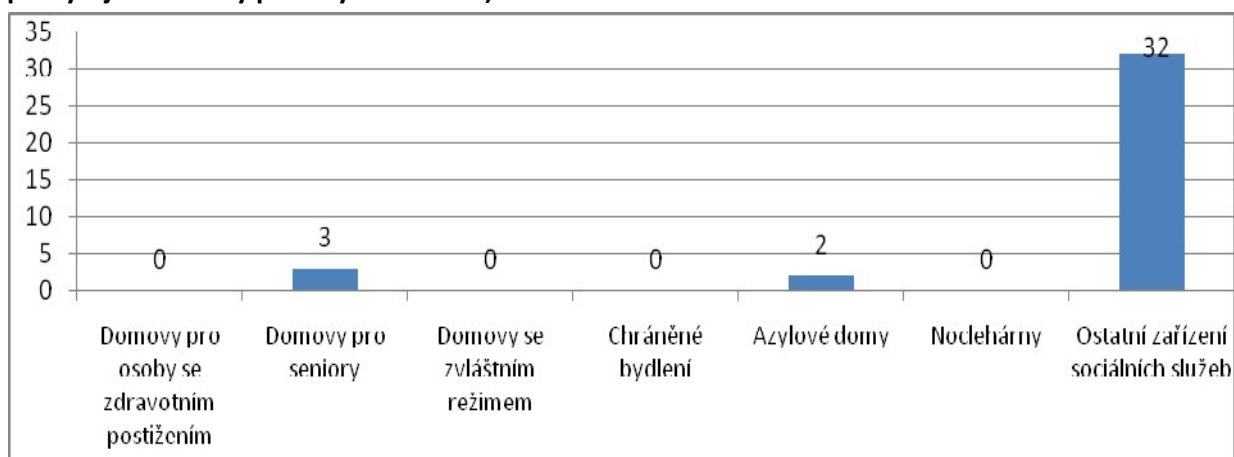
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

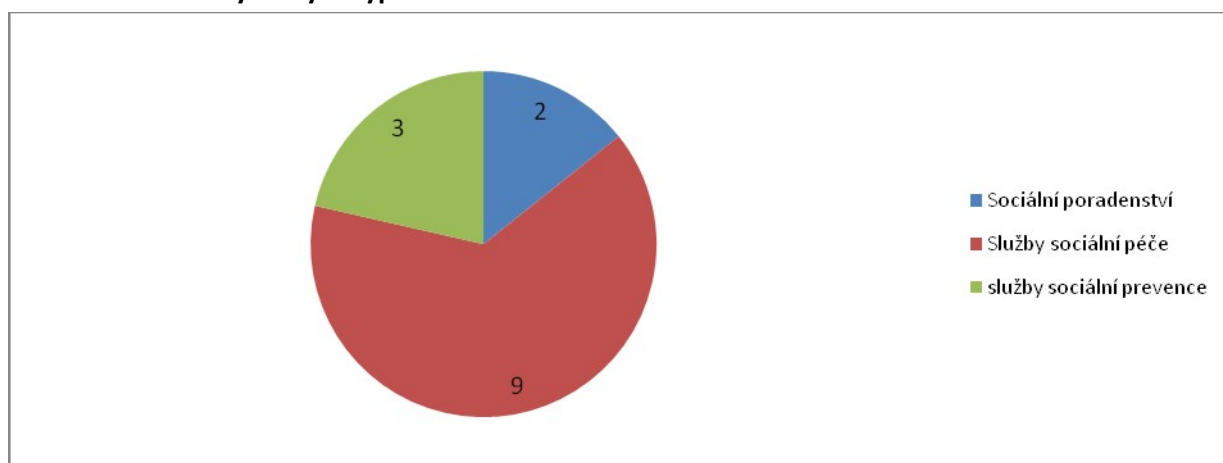
Graf č. 4.1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

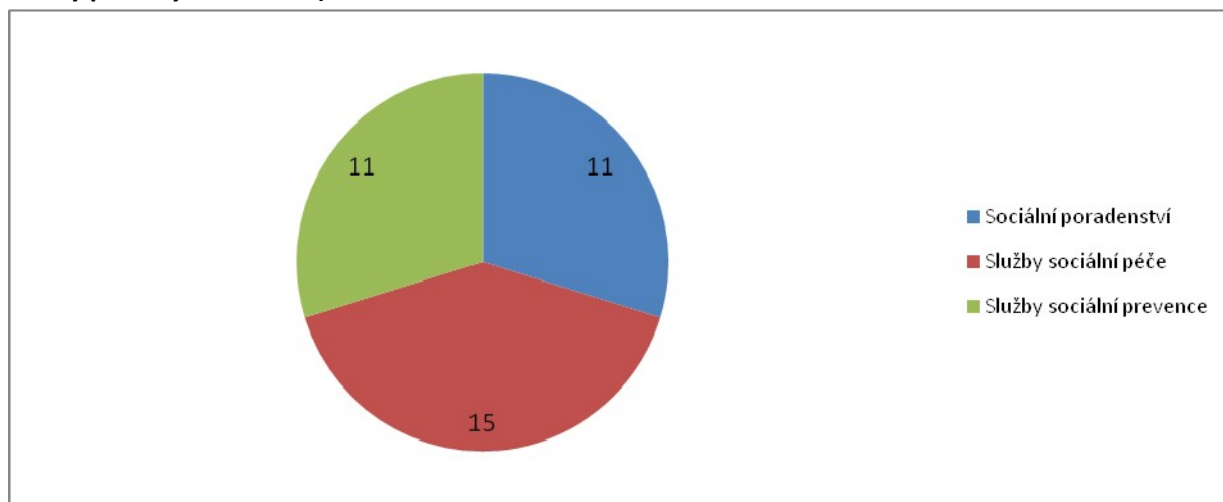
Graf č. 4.2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

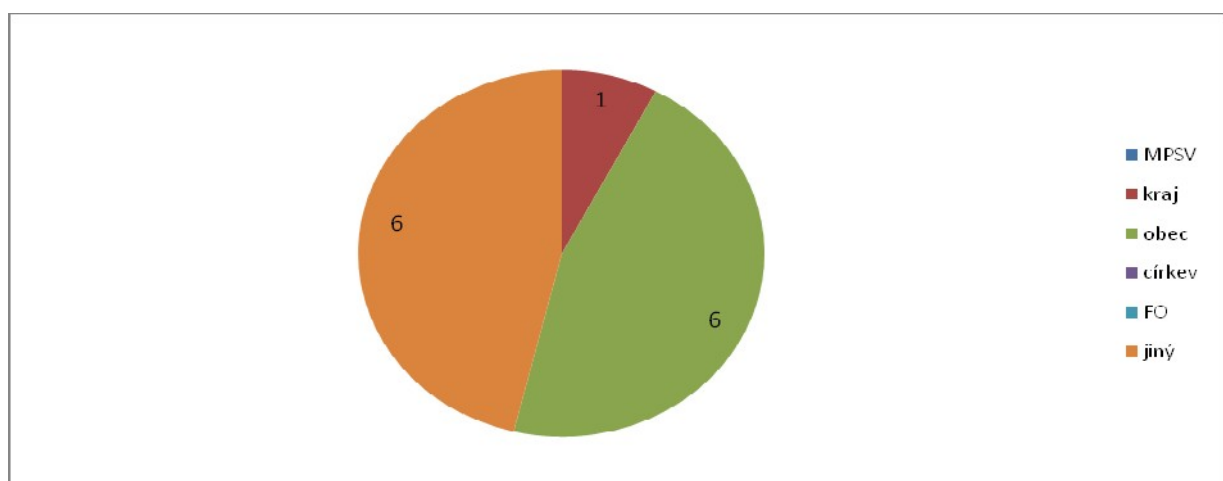
Graf č. 4.3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

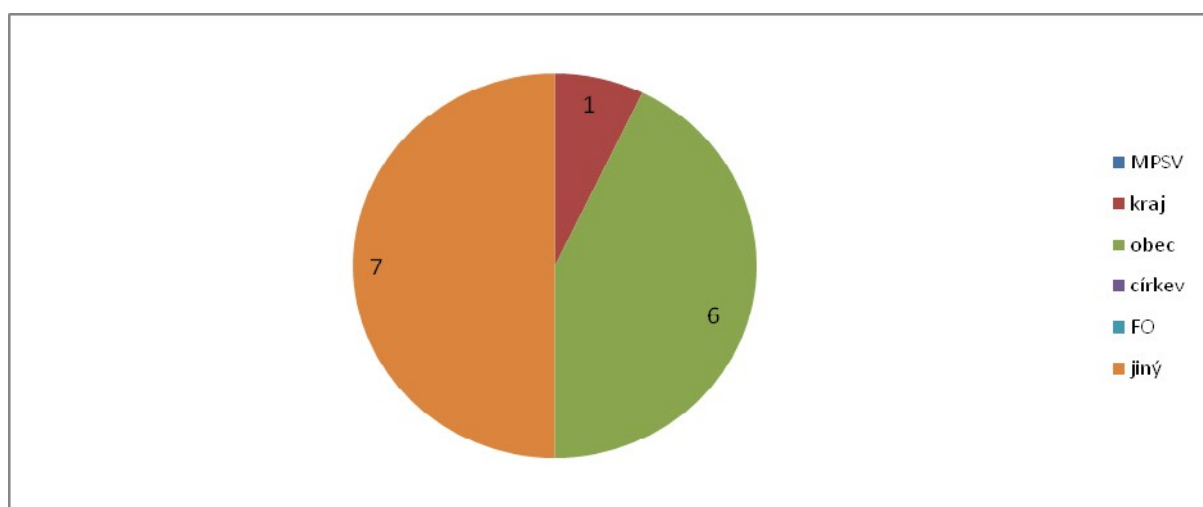
Graf č. 4.4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

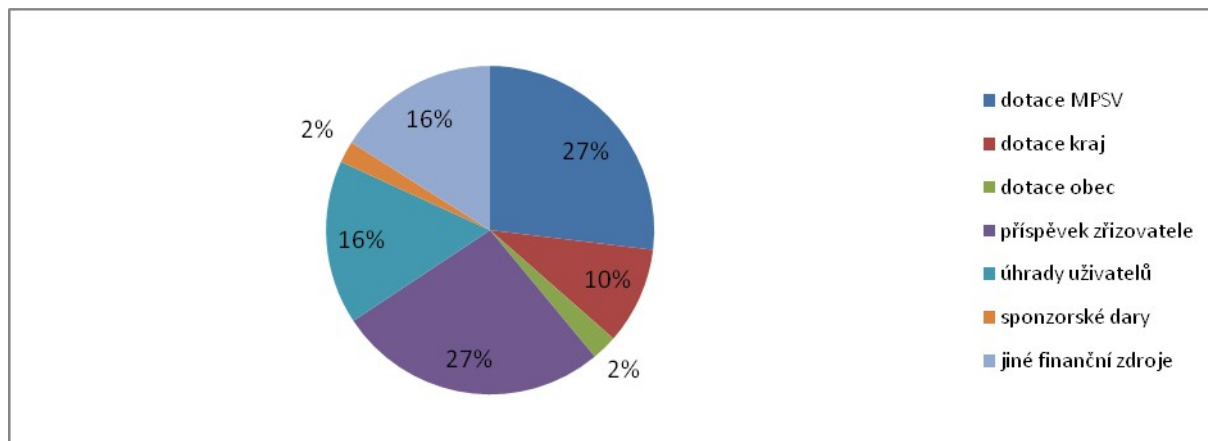
Graf č. 4.5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

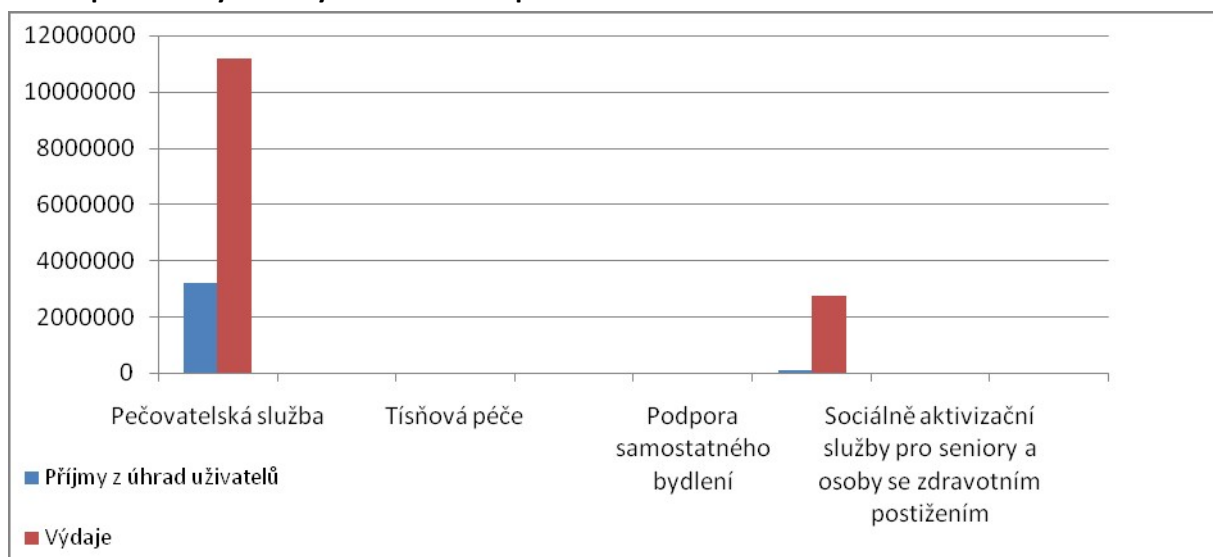
Graf č. 4.6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

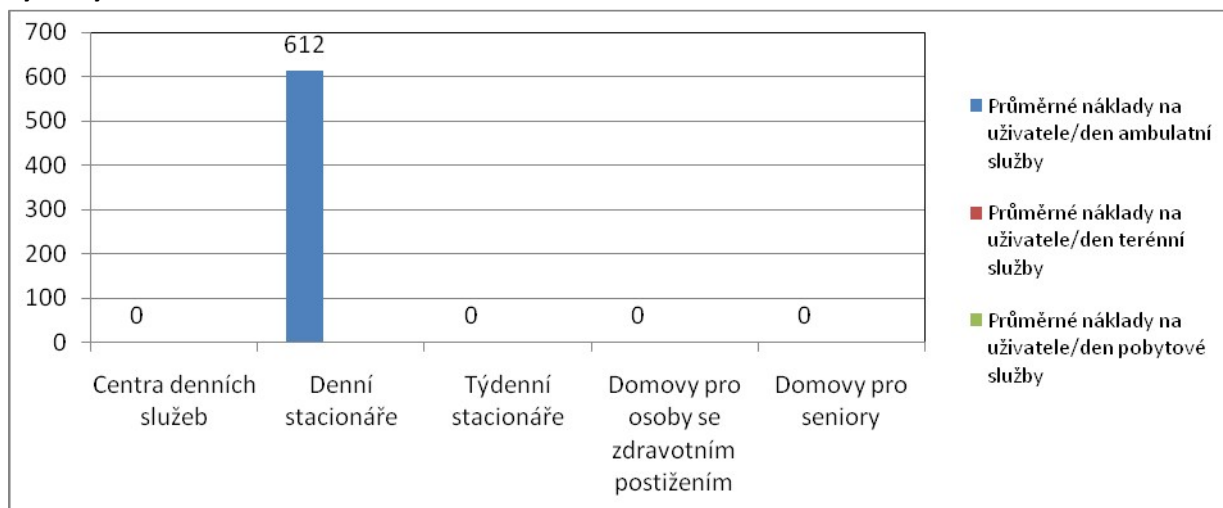
Graf č. 4.7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

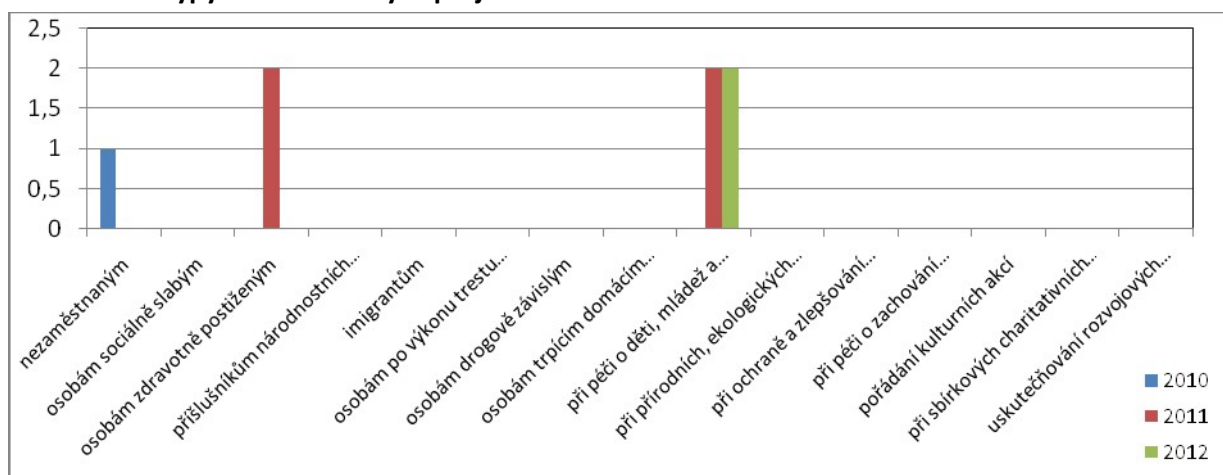
Graf č. 4.8: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

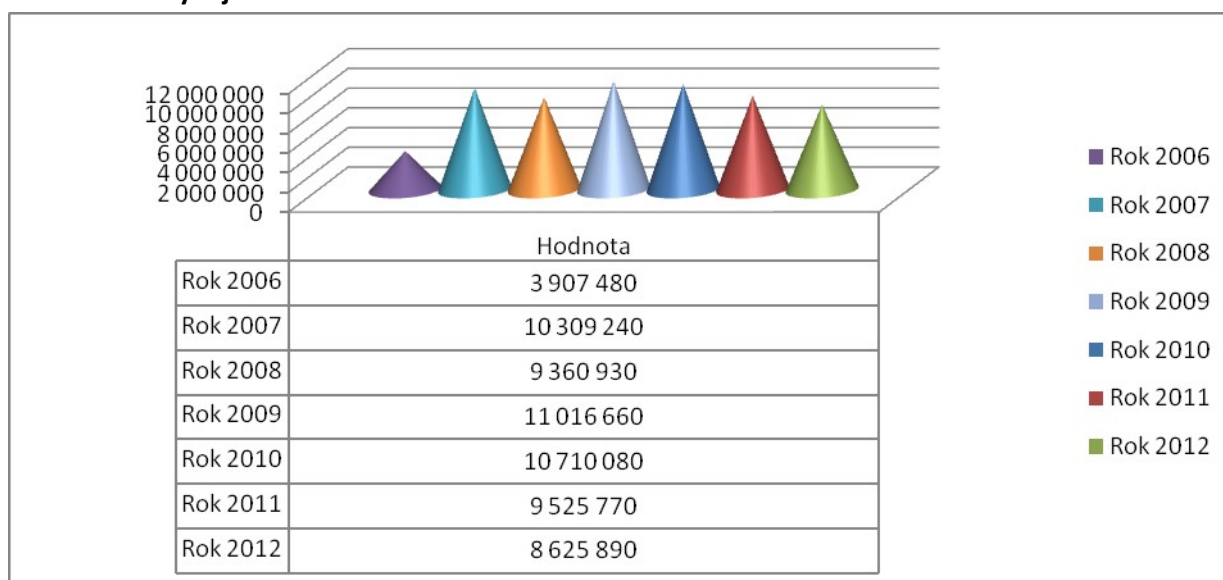
Graf č. 4.9: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

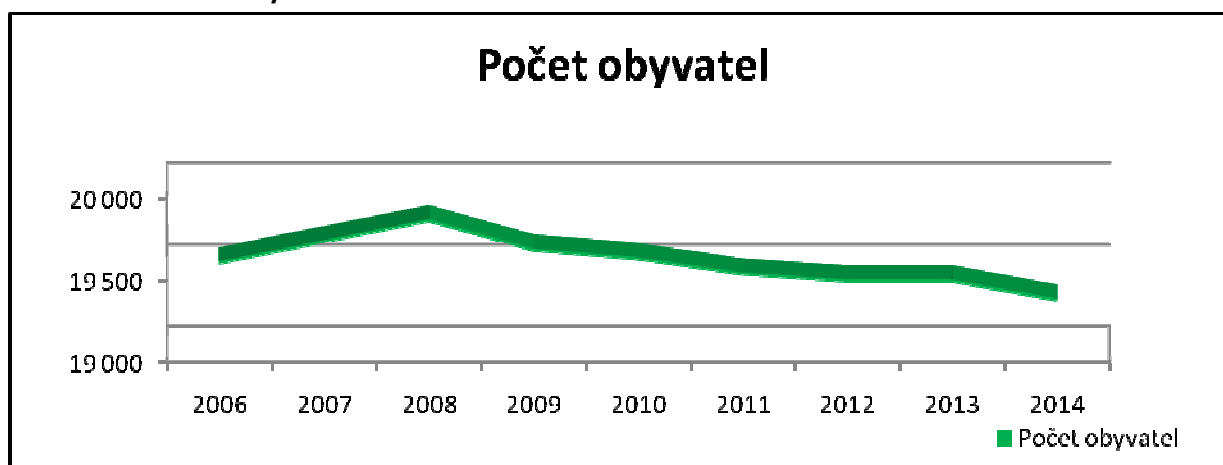
Graf č. 4.10: Typy dobrovolnických projektů v ORP

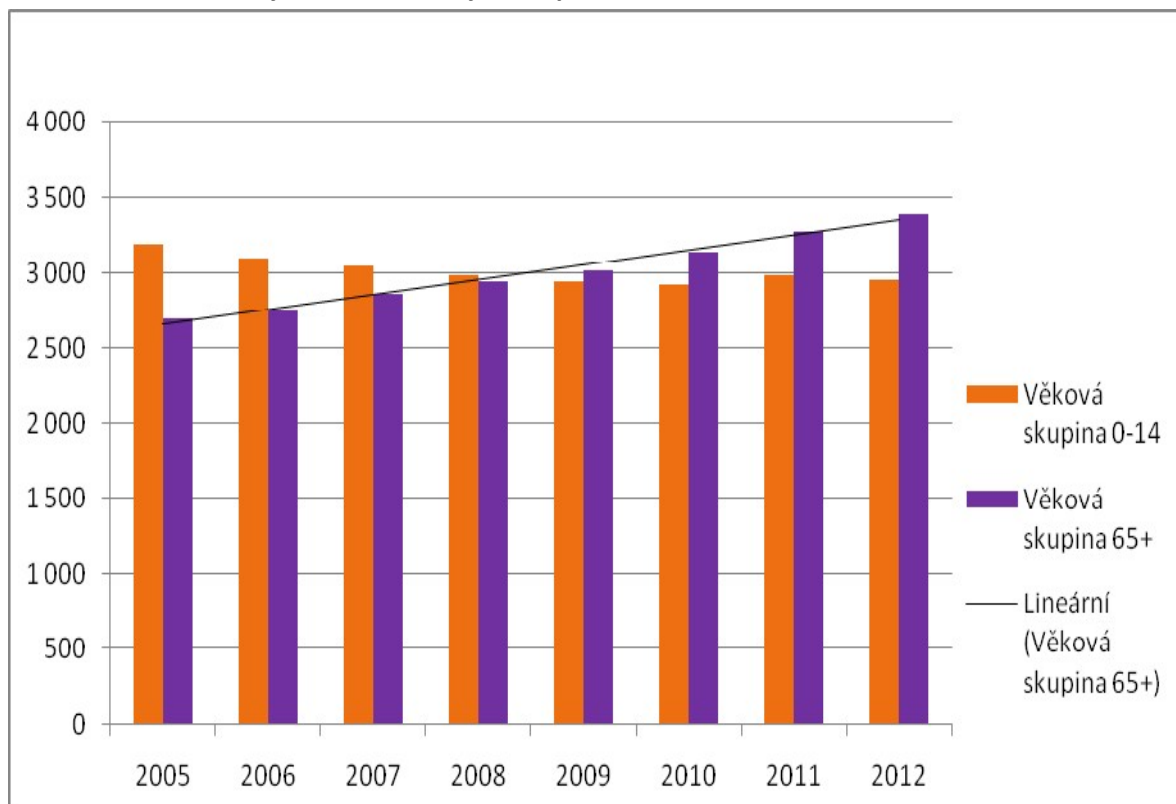
Graf č. 4.11: Výdaje obcí v rámci ORP dle dat MF

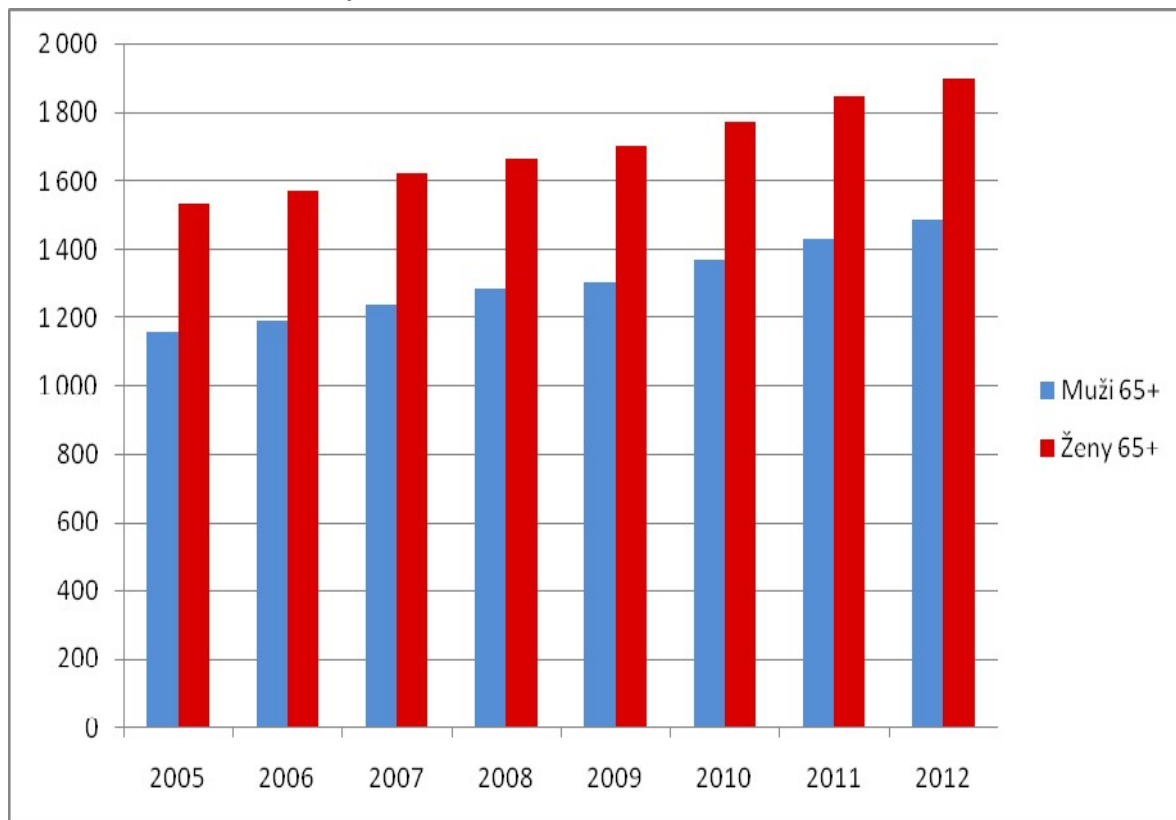
Graf č. 4.12: Počet obyvatel ORP v letech 2006 - 2014

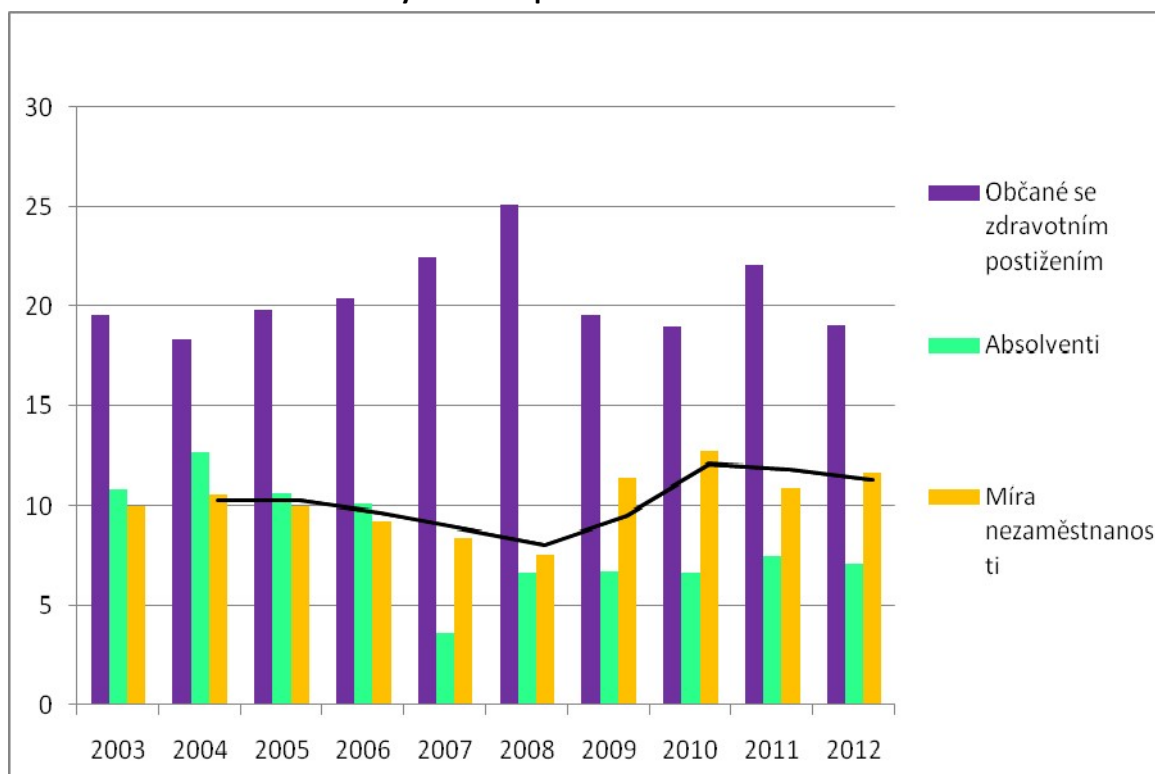
Graf č. 4.13: Počet obyvatel dle věkových skupin

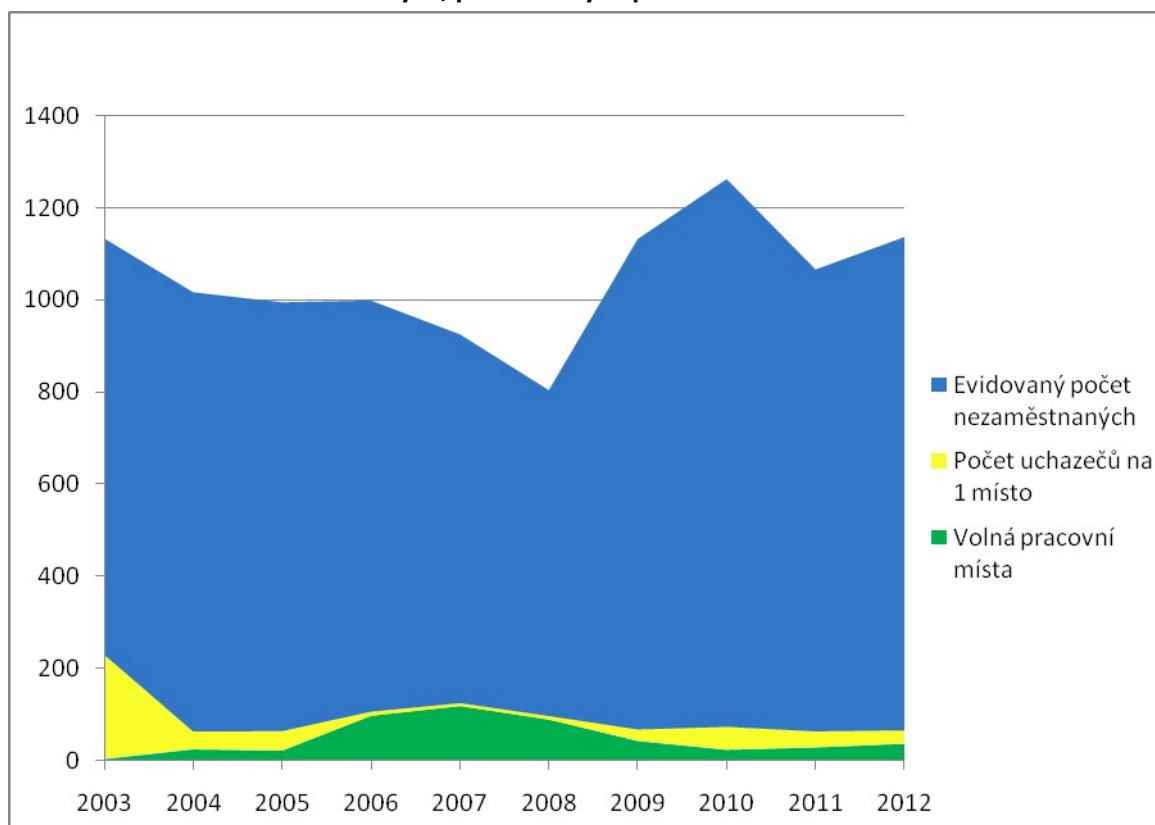
Graf č. 4.14: Počet osob dle pohlaví nad 65 let

Graf č. 4.15: Počet nezaměstnaných dle skupin v %

Graf č. 4.16: Počet nezaměstnaných, počet volných pracovních míst

4.5.2. Seznam použitých zkratek v oblasti sociálních služeb

ČSÚ	Český statistický úřad
DS	Domov pro seniory
DsPS	Dům s pečovatelskou službou
DZR	Domov se zvláštním režimem
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
NSS	Novoměstské sociální služby
ORP	Obec s rozšířenou působností
PS	Pečovatelská služba
Soc. aktiv. sl.	sociálně aktivizační služby
Zdrav. pos.	zdravotně postižení
. pos.	zdravotně postižení

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Odpadové hospodářství na území ORP Nové Město na Moravě řeší individuálně místní samosprávy jednotlivých obcí, v této oblasti existuje na území ORP meziobecní spolupráce pouze ve velmi omezené míře a nejsou zde vytvořeny žádné dobrovolné svazky obcí za účelem nakládání s odpady. Na území ORP působí několik svozových společností, které zajišťují svoz komunálního a tříděného odpadu. Díky umístění regionu v centrální části ČR mohou obce využívat svozové společnosti i z okolních ORP případně i z okolních krajů. 80% trhu je rozděleno mezi dvě hlavní společnosti, TS Služby, s. r. o., jejichž vlastníkem je město Nové Město na Moravě a soukromou společnost Miloslav Odvárka ODAS se sídlem ve Žďáru nad Sázavou.

Systém sběru a svozu komunálních odpadů funguje v ORP velmi dobře, obce si mohou vybrat společnost a frekvenci svozu komunálního odpadu, většina obcí v ORP využívá systém sběrných nádob u nemovitostí a týdenní či 14 denní cyklus vývozu komunálního odpadu. Jedna z výjimek je např. obec Věcov, která nepoužívá systém popelnic, ale občané shromažďují komunální odpad na sběrných místech v obci do kontejnerů a obec následně zajišťuje jejich vývoz.

Systém sběru tříděných odpadů funguje v ORP také velmi dobře, v obcích je umístěno dle informací získaných od starostů dostatečné množství sběrných nádob na tříděný komunální odpad, které jsou pravidelně vyváženy. V několika obcích je zaveden systém plastových pytlů s tříděným odpadem, které jsou také v pravidelných intervalech sbírány od jednotlivých nemovitostí a odváženy.

Žádná z obcí nemusí řešit problémy s nedostatkem možností či nabídek ke svozu a nakládání se směsným či tříděným komunálním odpadem.

Obce na území ORP Nové Město na Moravě k nakládání s odpadem využívají především svozové společnosti a jejich sběrné dvory a nepouštějí se do budování a provozu vlastních zařízení k nakládání s odpady. Aktivně řeší svoje odpadové hospodářství pouze malá část obcí, tyto obce vlastní, provozují nebo budují sběrné dvory či sběrná místa, čímž aktivně snižují finanční náročnost vlastního odpadového hospodářství.

Na území ORP Nové Město na Moravě v současné době existují pouze 3 sběrné dvory a jedno sběrné místo odpadů, obce jsou velmi málo ochotny k aktivní meziobecní spolupráci při řešení problematiky odpadového hospodářství. Z důvodu malého počtu sběrných dvorů je špatná dostupnost těchto zařízení pro některé občany ORP. Tento problém se snaží částečně řešit DSO Mikroregion Novoměstsko, který také na základě projektu meziobecní spolupráce zahájil projekt mobilních sběrů odpadů – elektroodpadů a šatstva.

Na základě analýzy projektu MOS je diskutováno v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko rozšíření mobilního sběru odpadů i na sběr bioodpadů a nebezpečných odpadů. Na území ORP se v současné době nenachází žádné zařízení na ukládání či likvidaci bioodpadů, nejsou zde žádné kompostárny,

bioplynové stanice, atd. Většina malých obcí nakládání s bioodpady vůbec neřeší, několik obcí využívá svoz do bioplynové stanice v sousedním ORP Žďár nad Sázavou.

Na území ORP Nové Město na Moravě se nenacházejí žádné skládky, pro skládkování odpadu obce využívají skládky v sousedních ORP Havlíčkův Brod a Bystřice nad Pernštejnem. Černé skládky zde nejsou.

Z hlediska financování odpadového hospodářství jsou v obcích vyhláškou stanovené poplatky za odpad, některé obce promítají do poplatku za odpad veškeré náklady na nakládání s odpady, některé obce poskytují trvale bydlícím občanům různé slevy. Poplatky za odpad se pohybují v rozmezí 250 - 700 Kč za dospělou trvale žijící osobu ročně.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Na území ORP Nové Město na Moravě pracuje svazek obcí DSO Mikroregion Novoměstsko. Tento svazek obcí je aktivní svazek obcí v různých oblastech mimo jiné i v oblasti odpadového hospodářství. Jedná se o meziobecní spolupráci na poli mobilního svozu odpadů, svazek obcí organizuje několikrát ročně mobilní svozy některých druhů odpadů (elektroodpady, textil), odpady jsou sváženy formou tzv. Putujících kontejnerů, které jsou dle předem vypracovaného a schváleného harmonogramu přistavovány v jednotlivých obcích. Mobilní svoz odpadů je jednou z variant řešení budoucí koncepce odpadového hospodářství v malých obcích na území ORP.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecný popis odpadového hospodářství ve správním obvodu ORP Nové Město na Moravě je již uveden v části Identifikace problémů.

Na území ORP Nové Město na Moravě byla shromážděna data o aktuálních cenách za shromažďování a nakládání s odpady v jednotlivých obcích. Z těchto dat vyplývají průměrné náklady na zajišťování svozu a nakládání s odpady v obcích přepočtené na obyvatele v rozmezí 275 – 870 Kč na obyvatele obce za rok (trvale bydlící dospělá osoba), průměrná celková cena za svoz a nakládání s odpady přepočtená na obyvatele je 580 Kč. 20% obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz a nakládání s odpady, 25% obcí platí nižší než průměrnou cenu. V menších obcích jsou průměrné náklady na svoz a nakládání s odpady přepočtené na obyvatele nižší než v obcích s vyšším počtem obyvatel. Výše poplatků na občana v jednotlivých obcích ORP se pohybuje v rozmezí od 250 Kč do 700 Kč za trvale bydlící dospělou osobu v obci. Průměrná výše poplatku za odpad je 410,00 Kč za obyvatele za rok. Některé obce promítají do poplatku veškeré náklady na nakládání s komunálním odpadem, některé obce poskytují různé slevy trvale bydlícím nebo znevýhodněným občanům. Obyvatelé 50% obcí na území ORP platí nižší než průměrné poplatky, obyvatelé 17% obcí platí vyšší než průměrné poplatky.

Cena se svoz směsného komunálního odpadu se na území ORP pohybuje v rozmezí 2 100,00 Kč – 2 700,00 Kč za t svezeneho SKO, průměrná cena za t svezeneho SKO je 2500,00 Kč. 30% obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz směsného komunálního odpadu, 25% obcí platí nižší než průměrnou cenu. Průměrné ceny byly stanoveny na základě informací poskytnutých od starostů obcí při řízených rozhovorech realizačního týmu v území ORP v první polovině roku 2014, jedná se o hodnoty za rok 2013 z Hlášení o produkci a nakládání s odpady pro MŽP ČR.

Cena za svoz tříděného komunálního odpadu se pohybuje v rozmezí 2500,00 – 4 600,00 Kč, průměrná cena za svoz tříděného komunálního odpadu je na území ORP 3 600,00 Kč za t. 30% obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz tříděného komunálního odpadu, 20% obcí platí nižší než průměrnou cenu. Průměrné ceny byly stanoveny na základě informací poskytnutých od starostů obcí při řízených rozhovorech realizačního týmu v území ORP v první polovině roku 2014, jedná se o hodnoty za rok 2013. Průměrné hodnoty vztažené k hmotnostnímu ukazateli v tunách byly použity na základě Metodiky pro zpracování dílčí rozvojové strategie v oblasti odpadového hospodářství, leden 2014.

Při sběru dat za účelem zpracování analýzy odpadového hospodářství jsme vycházeli pouze z omezeného množství informací. Získat informace o množstvích a cenách za svoz a shromažďování odpadů ze svozových společností bylo problematické z důvodu ochrany obchodních zájmů, relevantní a úplné údaje umožňující výpočet nákladů na likvidaci odpadů poskytly pouze některé obce.

Na základě dostupných analýz vyplývá, že ty obce, které se aktivně podílejí na organizaci nakládání s odpady např. využitím vlastních svozů na místo uložení odpadu (skládka, spalovna), platí menší částky za nakládání se směsným a tříděným komunálním odpadem než obce využívající pouze svozy velkých společností. Toto tvrzení vychází z nákladů na odpadové hospodářství obce Tři Studně po 1. roce provozu vlastního sběrného dvora.

Na základě získaných dat lze odvodit, že obce, které podporují třídění odpadu a mají v obci dostatečné množství sběrných nádob, platí nižší cenu za t směsného i tříděného odpadu než obce, které třídění nepodporují, případně nemají sběrné nádoby (shromažďují tříděný odpad do plastových pytlů a provádějí řízený svoz apod.). Do ceny za t tříděného komunálního odpadu nebylo zahrnuto finanční plnění od firem provozujících zpětný odběr tříděných odpadů. V případě zahrnutí tohoto finančního plnění je odpadové hospodářství obcí v oblasti tříděného komunálního odpadu vyrovnané, ve většině obcí příjem za třídění komunálního odpadu pokryje náklady na jeho svoz a shromažďování.

Tab. 5.1 Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Miloslav Odvárka - ODAS	Bobrová	Bobrová	595268	-	65,00	(S)	roční maximální kapacita není stanovena
2.	Obec Tři Studně	Tři Studně 54	Tři Studně	587753	250,00	250,00	(O)	v provozu od 05/2013

3	TS Služby, s. r. o. (Nové Město n. M.)	Soškova 1346	Nové Město na Moravě	596230	5100,00	6045,00	(O)	-
4	Městys Sněžné	Sněžné	Sněžné	596787	0,00	0,00	(O)	výstavba v roce 2014

Zdroj dat: Kraj Vysočina, Miloslav Odvárka – ODAS, Obec Tři Studně, TS Nové Město na Moravě, Městys Sněžné

Tab. 5.2 Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Obec Věcov	Věcov 84	Věcov	596957	5,00	5,00	(O)	elektroodpad, pneu, akumulátory
2.	DSO Mikroregion Novoměstsko	Tři Studně 25	Tři Studně	587753	-	-	(O)	mobilní sběr elektroodpadů, mobilní sběr textilu

Zdroj: Obec Věcov, DSO Mikroregion Novoměstsko

Tab. 5.3 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	M-RECYCLING s. r. o.	Soškova 595	Nové Město na Moravě	596230	-	15,00	(S)	sběrné suroviny
2.	Ladislav Mrkos	Německého 909	Nové Město na Moravě	596230	-	15,00	(S)	výkupna odpadů, barevné kovy
3	ODAS ODPADY s.r.o.	Bobrová	Bobrová	595268	-	65,00	(S)	roční maximální kapacita není stanovena

Zdroj: Kraj Vysočina, ODAS ODPADY s. r. o., Ladislav Mrkos, M-RECYCLING

Komentář k tab. 5.1, 5.2, 5.3: V tab. 5.1, 5.2 a 5.3 není u sběrného dvora v Bobrové, mobilního sběru odpadů DSO Mikroregion Novoměstsko a u výkupu odpadů uvedena hodnota maximální roční kapacity těchto zařízení, provozovatelé maximální roční kapacitu těchto zařízení nestanovují.

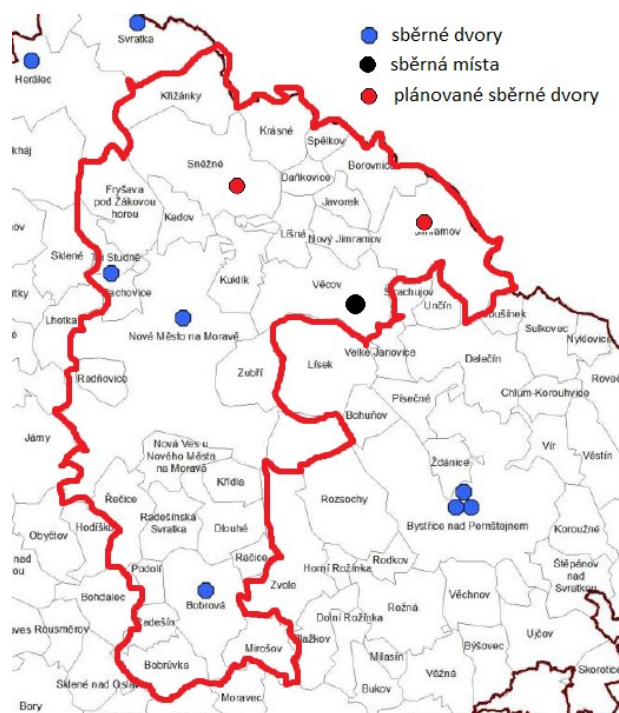
Stávající síť sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu odpadů na území ORP je nedostatečná. V současné době jsou na území ORP v provozu 3 sběrné dvory, dva provozované obcemi, 1 soukromou společností. Sběrné dvory pokrývají území střední a jižní části ORP, v severní části ORP v současnosti není v provozu žádné zařízení pro sběr a shromažďování odpadů. (V roce 2014 byla zahájena výstavba nového sběrného dvora v městysu Sněžné.)

Stávající sběrné dvory jsou většinou využívány převážně pouze obyvateli zřizovatelských obcí, v některých případech je důvodem neochota obcí k meziobecní spolupráci v oblasti odpadového hospodářství. Např. po otevření nového sběrného dvora v obci Tři Studně byla pouze jediná obec Vlachovice ochotna uzavřít pro své občany smlouvu o ukládání odpadů, ostatní obce spolupráci odmítly.

Sběrný dvůr a výkupna odpadů Miloslav Odvárka - ODAS v Bobrové je využíván obyvateli obce Bobrové, Radešínská Svratka, Radešín, Řečice, Dlouhé, Podolí, Bobruvka a Mirošov. Tento sběrný dvůr pokrývá potřeby odpadového hospodářství jižní části ORP. Kapacitně je dostačující. Sběrný dvůr TS Služby, s. r. o. v Novém Městě na Moravě je využíván obyvateli města a okolními obcemi Radňovice, Zubří, Nová Ves Křídla, kapacitně je dostačující. Obec Zubří do budoucna plánuje vybudování vlastního sběrného dvora. Sběrný dvůr Tři Studně pokrývá potřeby obyvatel obcí Tři Studně a Vlachovice, kapacitně je dimenzován na pokrytí potřeb dalších obcí - Fryšava pod Žakovou horou, Kuklík, Kadov.

Obec Věcov provozuje sběrné místo v areálu bývalého zemědělského družstva, sběrné místo kapacitně vyhovuje a pokrývá potřeby obyvatel obce. Sběrné místo je určeno pouze pro obyvatele obce Věcov.

V severní části území ORP plánuje v budoucnu vybudovat sběrný dvůr městys Jimramov. Pokud by zde vznikl sběrný dvůr s dostatečnou kapacitou pro pokrytí potřeb i okolních obcí, zajistil by tento sběrný dvůr společně se sběrným dvorem ve Sněžném shromažďování odpadů na celém severním území ORP.

Zdroj: Ing. Pavla Lopaurová, DSO Mikroregion Novoměstsko

Třídící linky na území ORP, současný stav

Na území ORP Nové Město na Moravě se nenachází žádné třídící linky odpadů.

Tab. 5.4 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	5952 09	-	3000,00	(S)	plast, kompozitní obal
2.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	5952 09	-	5000,00	(S)	dotřídňovací linka papíru, demontáž domácí elektroniky
3	ODAS ODPADY s.r.o.	Veselíčko 1	Veselíčko	5952 09	-	2000,00	(S)	demontáž domácí elektroniky
4	TS města, a. s. (Bystřice n. P.)	K Ochozi 666	Bystřice nad Pernštejnem	5954 11	250,00	250,00	(O)	plast

Zdroj: Město Žďár nad Sázavou, ODAS ODPADY s.r.o., TS města, a. s.

Tab. 5.5 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	59520 9	obce ORP	(S)	plast, kompozitní obal
2.	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	59520 9	obce ORP	(S)	dotřídňovací linka papíru, demontáž domácí elektroniky

Zdroj: Město Žďár nad Sázavou, Miloslav Odvárka – ODAS

Komentář k tab. 5.4, 5.5: V tab. 5.4 není uvedena maximální roční kapacita třídících linek firmy ODAS ODPADY s.r.o., provozovatel tuto hodnotu nestanovuje.

Na území ORP Nové Město na Moravě nejsou žádné třídící linky pro třídění separovaného sběru odpadů. Tříděný separovaný odpad z ORP Nové Město na Moravě je odvážen svozovými společnostmi do soukromé společnosti ODAS ODPADY s.r.o., která vlastní třídící linky na plasty a papír, sklo je zde pouze překládáno a odváženo k dalšímu zpracování. Firmy ASEKOL a ELEKTROWIN organizují zajištění plnění povinností výrobců elektrospotřebičů ve formě zpětného odběru. Organizují a financují sběr a využití elektrospotřebičů.

Do zařízení firmy ODAS ODPADY s.r.o. přichází odpady z ORP Nové Město na Moravě a z ORP Žďár nad Sázavou, zařízení disponuje dostatečnou kapacitou, případně zajišťuje překládku a předání odpadů k dalšímu zpracování a nemá problémy zajistit třídění odpadů z ORP.

V oblasti provozu třídících linek působí na území bývalého okresu Žďár nad Sázavou pouze 1 soukromá společnost, neexistuje zde konkurenční prostředí a tudíž možnost srovnání nabídkových cen různých poskytovatelů.

Tab. 5.6 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	MVDr. Ivan Hora	Soškova 660	Nové Město na Moravě	59623 0	-	-	(S)	likvidace tuků a olejů
2.	SPORTEN, a. s.	U Pohledce 1347	Nové Město na Moravě	59623 0	864,00	288,00	(S)	spalovna nebezpečných odpadů
3	Obec Tři Studně	Tři Studně 54	Tři Studně	58775 3	-	-	(O)	kaly z ČOV
4	Obec Bobrová	Bobrová	Bobrová	59653 1	-	-	(O)	kaly z ČOV
5	Městys Jimramov	Jimramov	Jimramov	59577 2	-	-	(O)	kaly z ČOV
6	Obec Radešínská Svratka	Radešínská Svratka	Radešínská Svratka	59653 1	-	-	(O)	kaly z ČOV

Zdroj: Kraj Vysočina, DSO Mikroregion Novoměstsko

Tab. 5.7 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595209	13 000 - 18 000	13 000 - 18 000	(S)	bioplynová stanice + hygienizace
2.	ENVIRO - EKOANALYTIKA, s.r.o.	Nad Kunšovcem 1405/2	Velké Meziříčí	597007	-	-	(S)	kaly z ČOV
3	TS města, a. s. (Bystřice n. P.)	K Ochozi 666	Bystřice nad Pernštejnem	595411	600 - 1000	300,00	(O)	-

Zdroj: Město Žďár nad Sázavou, DSO Mikroregion Novoměstsko

Tab. 5.8 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	MVDr. Ivan Hora	Soškova 660	Nové Město na Moravě	596230	-	(S)	-
2.	SPORTEN, a. s.	U Pohledce 1347	Nové Město na Moravě	596230	Nové Město na Moravě, Nová Ves, Křídla, Jimramov, Věcov, Sněžné, Kuklík, Křižánky, Fryšava pod Žákovou horou	(S)	-
3	Obec Tři Studně	Tři Studně 54	Tři Studně	587753	Tři Studně, Vlachovice	(O)	-
4	Obec Bobrová	Bobrová	Bobrová	596531	Bobrová	(O)	-
5	Městys Jimramov	Jimramov	Jimramov	595772	Jimramov	(O)	-
6	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595209	obce Křídla, Fryšava pod Žákovou horou, Řečice a Nové Město na Moravě svázejí bioodpad z domácností, ostatní obce mají pouze sběrné nádoby (hřbitov)	(S)	-

7	ENVIRO - EKOANALYTIKA, s.r.o.	Nad Kunšovcem 1405/2	Velké Meziříčí	597007	Fryšava pod Žákovou horou	(S)	-
8	Obec Radešínská Svratka	Radešínská Svratka	Radešínská Svratka	596531	Radešínská Svratka, Řečice	(O)	-

Zdroj: Kraj Vysočina, DSO Mikroregion Novoměstsko, Obec Bobrová, Obec Tři Studně

Komentář k tab. 5.6 – 5.8:

V tab. 5.6 nejsou známy kapacity u zařízení likvidujících kaly z ČOV, jedná se o novostavby zahajující provoz. V tab. 5.7 kapacity provozovatel neuvedl.

Na území ORP není žádná kompostárna, vyskytuje se zde forma komunitního kompostování pouze v obci Věcov, obyvatelům obce byly zapůjčeny domovní kompostéry pro kompostování bioodpadu. V dalších obcích Křídla, Fryšava pod Žákovou horou, Řečice a Nové Město na Moravě probíhá sezónní svoz bioodpadu z domácností svozovými firmami do bioplynové stanice, kde je bioodpad energeticky využit. Část obcí s vlastními ČOV disponují zařízeními na likvidaci kalů, které využívají.

Ostatní obce ORP svoz a ukládání bioodpadů neřeší, obyvatelé využívají individuální způsoby kompostování nebo bioodpad netřídí a bioodpad končí ve směsném komunálním odpadu. Zástupci obcí v ORP si jsou vědomi nutnosti vybudovat v území zařízení pro nakládání s BRO, záměr v budoucnosti vybudovat na svém území kompostárnu mají obce Bobrová, Tři Studně, Nové Město na Moravě a společně obce Jimramov a Věcov.

Tab. 5.9 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	SPORTEN, a. s.	U Pohledce 1347	Nové Město n. Mor.	596230	864,00	288,00	spalovna NO, OO	(S)	spalovna nebezpečných odpadů

Zdroj: Město Nové Město na Moravě

Tab. 5.10 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení	Prov./vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	RUMPOLD s. r. o., MOTOR-PAL a. s.	Strojírenská 5/9	Jihlava	586846	1500,00	1500,00	spalovna NO	(S)	-
2.	Envir s. r. o.	Pod Kaplí 353	Jihlava	586846	400,00	400,00	spalovna NO	(S)	-
3	SAVE Hlinsko	Rváčovská 1639	Hlinsko	571393	-	-	ZEVO OO	(S)	likvidace dřevěného odpadu
4	Kronospan Jihlava	Na Hranici 6	Jihlava	586846	-	-	ZEVO OO	(S)	likvidace dřevěného odpadu
5	ODAS ODPA-DY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595209	13 000 - 18 000	13 000 - 18 000	ZEVO OO	(S)	bioplynová stanice
6	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	582786	-	67,00	spalovna OO	(S)	tvrzené plasty z třídící linky

Zdroj: ČHMÚ, Kraj Vysočina

Tab. 5.11 Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SAVE Hlinsko	Rváčovská 1639	Hlinsko	571393	Nové Město na Moravě	(S)	likvidace dřevěného odpadu
2.	Kronospan Jihlava	Na Hranici 6	Jihlava	586846	Tři Studně, Vlachovice	(S)	likvidace dřevěného odpadu
3	ODAS ODPADY s.r.o.	Jihlavská 20	Žďár nad Sázavou	595209	Nové Město na Moravě, Fryšava	(S)	bioplynová stanice - bioodpad

Zdroj: Obec Tři Studně, TS Služby, s. r. o.

Komentář k tab. 5.9 - 5.11: V tab. 5.10 společnosti likvidující dřevěný odpad nestanovují hodnoty maximální a dosažené roční kapacity.

Na území ORP se nachází jediná spalovna, jedná se o společnost SPORTEN, a. s., která provozuje kapacitně velmi malou spalovnu nebezpečného odpadu. Zde probíhá likvidace nebezpečného odpadu ze všech obcí ORP Nové Město na Moravě, odpad svážeji do spalovny svozové společnosti. Kapacita spalovny je využita pouze z 1/3. Jiná zařízení pro energetické využití odpadu se na území ORP nenachází. Vzhledem k velikosti ORP Nové Město na Moravě a počtu jeho obyvatel není rentabilní z ekonomického a kapacitního pohledu vybudování vlastní spalovny nebo zařízení pro energetické využití odpadů, pro řešení těchto zařízení není možné řešit území na úrovni ORP.

Pro energetické využití ostatních odpadů z území ORP jsou dostupná zařízení v blízkém ORP Žďár nad Sázavou - bioplynová stanice společnosti ODAS ODPADY s.r.o., Nové Město na Moravě využívá pro likvidaci dřevěných odpadů ZEVO SAVE Hlinsko, obec Tři Studně ZEVO Kronospan Jihlava.

Tab. 5.12 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Město Nové Město na Moravě	Nová Ves u Nového Města na Moravě	Nová Ves u NMnM	596230	OO	uzavřená, provedená rekultivace 2002	(O)	Daříkovec

Zdroj: Obec Nová Ves u Nového Města na Moravě

Tab. 5.13 Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	DIAMO, státní podnik odštěpný závod GEAM	Bukov	Bukov	595535	OO	v provozu do 2022, volná kapacita 150 tis. m3	(S)	Skládka TKO Bukov
2.	Město Přibyslav	Ronov nad Sázavou	Ronov nad Sázavou	569321	OO	v provozu do 2022, volná kapacita 250 tis. m3	(O)	Skládka Ovčín
3.	Ave Nasavrky, a. s.	Nasavrky 296	Nasavrky	571911	S-OO	v provozu do 2020	(S)	-

Zdroj: TS Služby, s. r. o., DSO Mikroregion Novoměstsko

Tab. 5.14 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	DIAMO, státní podnik odštěpný závod GEAM	Bukov	Bukov	595535	obce ORP	(S)	Skládka TKO Bukov
2.	Město Přibyslav	Ronov nad Sázavou	Ronov nad Sázavou	569321	obce ORP	(O)	Skládka Ovčín
3	Ave Nasavrky, a. s.	Nasavrky 296	Nasavrky	571911	obce ORP	(S)	S-OO

Zdroj: TS Služby, s. r. o., DSO Mikroregion Novoměstsko

Tab. 5.15 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v jeho blízkosti, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Zelený s. r. o.	Fryšava pod Žákovou horou 32	Fryšava pod Žákovou horou	595578	likvidace autovraků, autovrakoviště	(S)	-
2.	AQUASYS spol. s r.o.	Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě	596230	kamenolom, drcevní stavební sutí	(S)	betonový recyklát, stavební suť
3	ENVIREX HOLDING, a.s.	Haberský Dvůr 238	Habry	568651	sběr odpadu	(S)	N+O odpady
4	KB Stavební s.r.o.	Jamborova 800	Nové Město na Moravě	596230	plasty, kov, sklo, papír	(S)	O odpady
5	SPORTEN, a.s.	U Pohledce 1347	Nové Město na Moravě	596230	sběr odpadu	(S)	N+O odpady
6	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sázavou	595209	Mechanické úpravy elektroodpadu	(S)	ruční demontáž elektroodpadu
7	Miloslav Odvárka - ODAS	Jihlavská 1483/20	Žďár nad	595209	Deponie stavební sutí	(S)	-

			Sáza- vou				
8	ODAS ODPADY s.r.o.	Brněnská 2277/48	Žďár nad Sáza- vou	595209	sběrna využitel- ných odpadů	(S)	-
9	ODAS ODPADY s.r.o.	Veselíčko 1	Žďár nad Sáza- vou	595209	Mechanické úpra- vy elektroodpadu	(S)	demontáž domácí elektro- techniky
10	TS Služby, s. r. o. (Nové Město n. M.)	Soškova 1346	Nové Město na Mo- ravě	596230	kamenolom, drce- ní stavební sutí	(O)	betonový recyklát, stavební suť

Zdroj: Kraj Vysočina, Město Nové Město na Moravě

Komentář k tab. 5.12 – 5.14: Na území ORP Nové Město na Moravě se nenachází žádné skládky odpadů v provozu. U Nové Vsi u Nového Města na Moravě se nachází skládka Daříkovec, kde byl ukládán tuhý komunální odpad, skládka je uzavřena a v roce 2002 byla dokončena její rekultivace. V současnosti probíhá pouze monitorování stavu skládky.

Obce ORP Nové Město na Moravě využívají k ukládání ostatních odpadů skládky v sousedních ORP Bystřice nad Pernštejnem a Havlíčkův Brod, pro ukládání nebezpečných odpadů s obsahem azbestu (eternit) některé obce individuálně využívají skládku v ORP Chrudim.

Vzhledem k záměru ČR ukončit skládkování neupravených odpadů je síť skládek dostatečná, obce na území ORP nemají zájem vytvářet žádné nové skládky odpadů. Využívané skládky v sousedních ORP disponují dostatečnou kapacitou pro ukládání, jsou v dostupných svozových vzdálenostech.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na území ORP Nové Město na Moravě se nenachází žádné skládky odpadů v provozu.

Tab. 5.16 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	17 260,14	13 087,35	12 015,47	11 519,36	13 315,74	18 645,08
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 300,49	2 028,46	706,07	560,17	703,91	3 123,20
Celková produkce (OO a NO)	19 377,42	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.16: Produkce odpadů v jednotlivých ORP je závislá na životní úrovni a ekonomickém výkonu jednotlivých území reprezentovanou hodnotou HDP. Vyprodukované množství odpadů přímo souvisí s životní úrovní a výší příjmů obyvatel daného území. Kraj Vysočina a ORP Nové Město na Moravě patří k územím s nižší hodnotou HDP a tudíž i zároveň nižší produkcí odpadu.

Celková produkce odpadu v ORP Nové Město na Moravě do roku 2010 klesala, od roku 2011 začala strmě stoupat. Ovlivnění skokových změn využití je dáno jinými druhy odpadu, které obce nemohou ovlivnit. Jedná se o odpady stavební a demoliční. V hodnotách ISOH jsou zahrnuti i producenti odpadu jako malé firmy a živnostníci, kteří jsou zapojeni do systému nakládání s odpady v malých obcích. Podíl využívaných odpadů naopak postupně roste. V souvislosti s tím pak dlouhodobě klesá množství, které je třeba odstraňovat. Tato pozitivní čísla jsou výsledkem přirozeného vývoje na trhu odpadového hospodářství a postupného rozvoje spektra různých forem zpracování odpadů.

Celková produkce odpadů (OO a NO) v letech 2008 až 2012 na území ORP Nové Město na Moravě kopírovala ekonomický a hospodářský vývoj ve společnosti v tomto období. S nástupem ekonomické krize v roce 2008 došlo k významnému propadu produkce odpadů v řádu 20% oproti hodnotám z roku 2000. V letech 2009 až 2010 množství odpadu pokleslo o dalších 10 % od roku 2008, v roce 2011 a 2012 dochází k nárůstu produkce odpadů a množství vyprodukovaných odpadů je o 12 % vyšší než množství odpadů v roce 2000.

Při sledování jednotlivých kategorií odpadů z celkové produkce odpadů v letech 2008 až 2012 lze konstatovat, že množství a produkce ostatních odpadů kopíruje křivku vývoje celkové produkce odpadů a kopíruje ekonomický a hospodářský vývoj společnosti. Tento vývoj je způsoben složením a původem kategorie ostatních odpadů. Nejvýznamnější z hlediska množství je v této skupině odpadů stavební a demoliční odpad včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst, dále komunální odpady, odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů včetně složek z odděleného sběru, odpady z tváření a fyzikální a mechanické úpravy povrchů kovů a plastů a

odpady ze zdravotní nebo veterinární péče, nebo z výzkumů s nimi spojených s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí.

V roce 2008 došlo k propadu produkce nebezpečných odpadů oproti hodnotám roku 2000 o 12 %, v letech 2009 až 2011 došlo k propadu v řádech 70 %, tento propad odpovídá období vrcholu hospodářské krize v průmyslu a stavebnictví, v roce 2012 se zvýšila produkce nebezpečných odpadů o 35 % oproti roku 2000. Trend zvyšování produkce nebezpečných odpadů je velmi nežádoucí, zvyšující se množství nebezpečných odpadů souvisí se zvyšováním průmyslové produkce.

Z hlediska podílu jednotlivých kategorií odpadů OO a NO na celkové produkci odpadů se podíl ostatních odpadů v letech 2009 - 2011 pohybuje ve výši 95 % a podíl nebezpečných odpadů ve výši 5 %. Jedná se o období ekonomické krize. Na počátku a konci nejhlubšího období ekonomické krize v letech 2008 a 2012 se podíly jednotlivých kategorií odpadů pohybují v poměru 85 % OO a 15 % NO.

V letech 2008 - 2010 docházelo ke snižování měrné produkce odpadu na obyvatele ORP Nové Město na Moravě za rok a to ze 768 kg/obyvatele/rok v roce 2008 na 615 kg/obyvatele/rok v roce 2010. Od roku 2011 došlo k opětovnému nárůstu množství měrné produkce odpadu na obyvatele ORP za rok a to na 720 kg/obyvatele/rok a v roce 2012 ke skokovému zvýšení měrné produkce odpadu na obyvatele na 1118 kg/obyvatele/rok. Při komparaci s hodnotou průměrné měrné produkce odpadu na obyvatele ČR za rok 2012, která činí 2857 kg/obyvatele/rok dosahuje ORP Nové Město na Moravě 38 % průměru ČR a patří k regionům s nejnižší hodnotou měrné produkce odpadu na obyvatele za rok.

Měrná produkce nebezpečných odpadů byla v roce 2000 průměrně 300 kg/obyvatele/rok, v letech 2008 - 2010 docházelo k postupnému snižování měrné produkce nebezpečných odpadů ze 103 kg/obyvatele/rok v roce 2008 až na 28 kg/obyvatele/rok v roce 2010, což činilo 9,5 % původní hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů v ORP v roce 2000. Od roku 2011 dochází v rámci ORP k postupnému navyšování produkce nebezpečných odpadů, v roce 2011 činila měrná produkce NO 36 kg/obyvatele /rok, v roce 2012 již však dosáhla hodnoty 160 kg/obyvatele/rok. Tato hodnota však stále tvoří pouze 53 % původní hodnoty měrné produkce NO na obyvatele v roce 2000. ORP NMnM se daří plnit cíle POH snižovat množství nebezpečného odpadu vztaženého k roku 2000.

Tab. č. 5.16a Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Nové Město na Moravě	19 429	281,15	14,47	10 702,22	550,84	10 983,37	565,31
Kraj Vysočina	511 207	7 196,36	14,08	253 016,89	494,94	260 213,24	509,02

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a. s.

Komentář k tab. 5.16.a: V tabulce je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 50 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 9 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 50 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za kraj Vysočina vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 2 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 20 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 5.17 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	97,57	76,88	95,82	115,13	70,91
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	34,51	30,37	18,12	15,10	19,65
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	0,18	1,69	1,75	2,05	3,23
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	79,36	84,00	106,20	113,14	95,55

08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	3,01	6,21	7,40	3,46	3,33
09	Odpady z fotografického průmyslu	6,39	5,82	3,02	1,16	2,69
10	Odpady z tepelných procesů	20,54	15,11	22,56	17,58	19,60
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	2,44	4,07	2,73	8,88	10,90
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	634,61	510,29	117,43	530,07	700,66
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	132,06	72,40	67,76	37,39	44,22
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	3,10	0,76	0,59	0,54	1,39
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	366,03	298,26	243,53	287,18	347,07
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	407,24	276,98	401,20	335,04	266,05
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	4 832,25	4 509,21	4 302,74	5 361,76	12 214,07
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	148,12	198,83	212,66	198,80	443,57
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	724,34	364,20	365,68	306,14	288,42

20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	7 624,07	6 266,47	6 110,35	6 686,24	7 236,97
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		15 115,81	12 721,53	12 079,53	14 019,65	21 768,26

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.17: Pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP podle roku 2012:

1. - č. 17 stavební a demoliční odpady včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst
2. - č. 20 komunální odpady, odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů včetně složek z odděleného sběru
3. - č. 12 odpady z tváření a fyzikální a mechanické úpravy povrchů kovů a plastů
4. - č. 18 odpady ze zdravotní nebo veterinární péče, nebo z výzkumů s nimi spojených s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí
5. - č. 15 odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené

add1. skupina stavebních a demoličních odpadů je skupina odpadů s největším množstevním zastoupením 12 tis. t na území ORP dle roku 2012, důvodem nejvyššího množstevního zastoupení této skupiny odpadů je umístění dvou zařízení na zpracování těchto skupin odpadů v ORP Nové Město na Moravě, TS Služby s. r. o. a AQUASYS spol. s r. o. provozují kamenolom a drcení stavební sutě, dále se na území ORP nachází stavební firmy a množství drobných živnostníků pracujících ve stavebnictví. Stavební a demoliční odpady vznikají při zřizování staveb, jejich údržbě, při změnách již dokončených staveb a odstraňování staveb, jedná se o materiály s vysokým potenciálem opětovného využití a recyklace. V územích s nízkou hustotou zástavby představuje 50% stavebních odpadů vytěžená zemina, která bývá využívána jako druhotná surovina k terénním úpravám okolí staveb.

add2. skupina komunálních odpadů, odpady z domácností a podobné odpady jsou druhou skupinou s nejvyšším množstevním zastoupením 7 tis. t odpadů na území ORP Nové Město na Moravě, důvodem je převažující orientace hospodářství ORP Nové Město na Moravě na služby, cestovní ruch, turistiku a sport a drobné živnostenské provozovny na území ORP. Komunální odpad je veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, který je uveden jako komunální odpad v prováděcím předpisu s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání (dle § 4 písm. b zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen "zákon o odpadech"). Obec dle zákona o odpadech zabezpečí sběr, shromažďování, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Množství komunálního odpadu odpovídá spotřebě obyvatel ORP.

add3. - add5. jedná se o skupiny odpadů s výrazně menším množstvím zastoupením v rozsahu 300 - 400 t, původcem odpadů ze zdravotní nebo veterinární péče je Nemocnice Nové Město na Moravě, původci zbývajících skupin odpadů jsou výrobní provozy firem SPORTEN a. s., Medin, a. s. a zemědělské podniky na území ORP.

Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 5.18 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28
Celková produkce KO	7 977,05	6 553,98	6 341,23	6 957,72	7 572,13
Celková produkce SKO	5 317,30	3 970,52	4 129,91	4 065,78	4 322,34

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.18: Meziroční trend celkové produkce odpadů klesal od roku 2008 do roku 2010, míra poklesu byla v rozsahu do 15 %, tento pokles byl způsoben prohlubující se ekonomickou krizí a omezením spotřeby domácností a obyvatel. Od roku 2011 dochází k opětovnému nárůstu množství celkové produkce odpadů, v roce 2011 se jedná pouze o mírný nárůst o 16 %, v roce 2012 dochází ke skokovému nárůstu celkové produkce odpadů o 55 %.

Podíl komunálních odpadů se na objemu celkové produkce odpadů pohybuje stabilně kolem hranice 50% od roku 2008 do roku 2011, v roce 2012 se podíl komunálních odpadů na celkové produkci odpadů snížil na objem 34 %.

Podíl směsného komunálního odpadu se na celkové produkci odpadu pohybuje stabilně kolem hranice 30% objemu, od roku 2008 do roku 2011 dochází k plynulému snižování objemu, v roce 2012 došlo k mírnému nárůstu produkce SKO o 6% oproti roku 2011.

Měrná produkce KO na obyvatele území ORP se meziročně v období 2008/2009 snížila o 19%, od roku 2009 dochází k mírnému růstu až na hodnotu 389 kg/obyvatele/rok v roce 2012. Při porovnání s hodnotou měrné produkce KO na obyvatele ČR 493,70 kg/obyvatele/rok je měrná produkce KO na obyvatele v území ORP nižší o 21%.

Měrná produkce SKO na obyvatele území ORP se v období 2008/2009 meziročně snížila o 26 %, v letech 2009 až 2012 meziročně rostla průměrně o 5%. Při porovnání s hodnotou měrné produkce SKO na obyvatele ČR 279,1 kg/obyvatele/rok je měrná produkce SKO 222 kg/obyvatele/rok v roce 2012 na území ORP nižší o 20%.

Hodnoty měrné produkce SKO a KO se nachází výrazně pod průměrnými hodnotami ukazatelů pro ČR. Negativním jevem je však jejich neustálý mírný růst. ORP Nové Město naplňuje cíle POH a svými nízkými hodnotami produkce odpadů patří mezi ORP s nižší měrnou produkcí odpadů.

S ohledem na charakter a území a převažující zástavbu rodinných domů a venkovských chalup je ovlivněno množství měrné produkce KO spalováním některých druhů odpadů v lokálních topeništích jednotlivých nemovitostí.

Tab. č. 5.18.a Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Nové Město na Moravě	19 429	6 271,40	322,79	3 746,12	192,81	189,53
Kraj Vysočina	511 207	192 521,82	376,60	108 570,64	212,38	211,38

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce č.5.18.b je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 83 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 87 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 17 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 47 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 17 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP podle roku 2012:

1. - 200301 Směsný komunální odpad BRKO - 4322 t
2. - 200201 Biologicky rozložitelný odpad BRKO - 760 t
3. - 200307 Objemný odpad BRKO - 435 t
4. - 200101 Papír a lepenka BRKO - 359 t
- 5 - 200102 Sklo - 318 t

Území ORP Nové Město na Moravě je obýváno 20 tis. obyvatel, 10 tis. obyvatel žije přímo ve městě Nové Město na Moravě, 10 tis. obyvatel žije v malých obcích na území ORP. Charakter zástavby je převážně tvořen rodinnými domy, v nichž žije 70% obyvatel ORP.

add1. - Směsný komunální odpad je odpad, který zůstává po oddělení využitelných složek a nebezpečných složek z komunálních odpadů. Někdy také je nazýván „zbytkovým“ odpadem. Směsný odpad je v Katalogu odpadů veden pod druhovým označením 20 03 01 jako „směsný komunální odpad“. Jedná se o nevytříděnou složku komunálního odpadu produkovanou domácnostmi. Směsný komunální odpad z ORP Nové Město na Moravě je ukládán na skládkách v sousedních ORP Bystřice nad Pernštejnem a Žďár nad Sázavou. Vzhledem k charakteru zástavby v území je především v období zimní topné sezóny směsný komunální odpad tvořen převážně popelem z domácích topenišť.

add2. - Biologicky rozložitelný odpad BRKO - Odpady biologického původu jsou v komunálním odpadu kvantitativně významnou skupinou odpadů a způsob nakládání s nimi může pozitivně nebo negativně ovlivnit základní složky životního prostředí. Převážná část těchto je předurčena k látkovému nebo materiálovému využití. Obsahují rostlinné živiny a organické látky, které je možno stabilizovat a výhodně uvádět do přírodního koloběhu jako organické hnojivo - kompost. Bioodpady se mohou také zpracovávat technologií anaerobní digesce, při které kromě organického hnojiva - digestátu vzniká další produkt - bioplyn, který je vhodný k výrobě elektrické energie, tepla a motorového paliva. Biologicky rozložitelný komunální odpad je třeba separovaně sbírat, látkově nebo energeticky využívat a omezovat jejich ukládání na skládky, kde jsou zdrojem skleníkového plynu methanu a výluhů v průsakových vodách. (zdroj MŽP ČR)

Cílem POH je efektivně snižovat množství BRKO v SKO za účelem snižování podílu biologicky rozložitelné složky SKO a tím i množství SKO ukládaného na skládky.

Obce z ORP Nové Město na Moravě začínají ve stále větší míře využívat svoz bioodpadů ze sběrných nádob soukromou společností provozující bioplynovou stanici v sousedním ORP Žďár nad Sázavou. Některé obce se vydaly cestou individuálního nebo komunitního kompostování. Největší podíl bioodpadu vzniká ve vegetačním období, vzhledem k charakteru zástavby ORP se jedná v největší míře o odpad ze zeleně a zahrad.

add 3. - 5. v pořadí dle množství BRKO následují složky tříděného komunálního odpadu, množství vytříděného komunálního odpadu za ORP Nové Město na Moravě v roce 2012 kleslo na úroveň roku 2009.

Tab. 5.19 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	645,93	549,75	527,58	566,88	567,92
Sklo	150107, 200102	334,91	318,17	349,90	382,47	337,76
Plast	150102, 200139	296,75	269,84	277,73	336,52	333,21
Nápojové kartony	150105	6,42	7,93	7,56	10,70	11,55
Celkem separovaný sběr		1 284,00	1 145,70	1 162,76	1 296,56	1 250,43

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.19: Převažující složka separovaného sběru odpadu v ORP Nové Město na Moravě je papír, sklo a plasty. Nejnižší vytríděné množství ze separovaného sběru odpadů je u nápojových kartonů.

Důvodem pro tento fakt je neexistence samostatných sběrných nádob známých z jiných lokalit v rámci ČR, nápojové kartony jsou ukládány do sběrných nádob pro plasty a následně vytríděny ručně na třídící lince. Při konstatování tohoto závěru vycházíme z konkrétní zkušenosti z provozování sběrného dvora v obci Tři Studně, nápojové kartony začali uživatelé sběrného dvora třídit a ukládat do sběrných nádob na plasty až po veřejné prezentaci provozovatele sběrného dvora zaměřené na zvýšení kázně při třídění odpadů, občané neměli povědomí o ukládání těchto odpadů do sběrných nádob.

DSO Mikroregion Novoměstsko zahájil na bázi meziobecní spolupráce pilotní projekt mobilního sběru odpadů na území ORP Nové Město na Moravě. DSO zajišťuje sběry textilu v obcích mikroregionu, zpětný odběr elektrospotřebičů putujícími kontejnery v rámci mikroregionu, zahájí na bázi meziobecní spolupráce pravidelné sběry nebezpečného odpadu v obcích. Sběr kovů probíhá v obcích individuálně.

Produkce separovaného odpadu na území ORP Nové Město na Moravě mírně stagnuje, v roce 2012 produkce separovaného odpadu poklesla o 4% oproti roku 2011, v roce 2011 byla nejvyšší produkce separovaného odpadu na území ORP ze všech sledovaných období ve výši 1 298 t odpadu. Cílem odpadového hospodářství v rámci území ORP je samozřejmě zvyšovat množství separovaného odpadu vzhledem k celkové produkci odpadu.

Tab. č. 5.19.a Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Nové Město na Moravě	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	19 429	345,11	17,76	21,11
Plast	(150102, 200139)		276,63	14,24	11,72
Sklo	(150107, 200102)		316,02	16,27	12,28
Nápojové kartony	(150105)		11,33	0,58	0,23
Kovy	(200140, 150104)		309,14	15,91	50,54

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.19.a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 60 %, produkce skla tvoří 94 %, produkce plastů tvoří 83 % a produkce nápojových kartonů tvoří 98 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (zejména obalové odpady).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a kovů a vyšší u skla, plastů, nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/obyv., skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni u papíru a kovů a lepší úrovni u skla, plastů, nápojových kartonů.

Tab. č.5.19.b Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Nové Město na Moravě	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	19 429	16,24	17,00
Plast	(150102, 200139)		14,45	11,55
Sklo	(150107, 200102)		16,40	12,45
Nápojové kartony	(150105)		0,60	0,37
Kovy	(200140, 150104)		1,72	26,07

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 5.19.b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů, kovů a vyšší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů, kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru

29,56 kg/obyv., skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni u papíru a kovů a lepší úrovni u skla, plastů, nápojových kartonů.

Tab. č. 5.19.c Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový sou- čet [kg/obyv.]
Kraj Vysočina	16,55	12,45	12,33	0,41	22,72	64,46
(0 až 500 obyv. včetně)	8,29	13,35	13,86	0,44	6,03	41,96
(501 až 1000 obyv. včetně)	11,21	13,31	12,63	0,47	9,42	47,03
(1001 až 4000 obyv. včetně)	15,19	13,62	13,85	0,51	15,32	58,49
(4001 až 10000 obyv. včetně)	16,54	13,61	10,77	0,30	29,08	70,31
(10001 až 20000 obyv. včetně)	22,46	10,68	12,68	0,52	66,39	112,73
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,51	12,17	11,57	0,28	33,17	79,70
(50001 až 100000 obyv. včetně)	26,72	8,09	9,88	0,37	15,90	60,95
Celkový součet - ČR	18,20	10,10	11,10	0,30	17,60	57,30

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Kraji Vysočina produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10 001 do 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v ORP město Nové Město na Moravě. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 100 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji vyšší, přičemž hustota sběrné sítě v Kraji Vysočina je 105 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Bystřice nad Pernštejnem s hodnotou 117 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo) vykazuje ORP Nové Město na Moravě vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je nadprůměrná.

Tab. 5.20 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1,86	61,84	92,17	335,79	759,85
200125	Jedlý olej a tuk	2,44	457,01	0,93	396,29	337,60
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	528,29	200,18	153,05	159,75	171,65
200302	Odpad z tržišť	78,38	56,15	53,41	54,38	89,93
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	1,06	21,20	61,13	74,72	73,83

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.20: 200201 Biologicky rozložitelný odpad - (bioodpad) je odpad rozložitelný pomocí mikroorganismů, bakterií, plísní, kvasinek, žíhal a dalších živých organismů, který je schopen anaerobního nebo aerobního rozkladu. Po proběhnutí biologického rozkladu se tento odpad mění ve stabilizovanou organickou hmotu. Jsou to zejména odpady ze zemědělství, lesnictví a potravinářství, dále odpady z průmyslu papírenského a textilního, odpady ze zpracování dřeva, kůží a dalších výrob. Zásadní v omezování ukládání BRO na skládky je zabránění vzniku skleníkových plynů, které vznikají ve velkém množství při nekontrolovatelném rozkladu bioodpadu na skládkách. Dalším cílem těchto opatření je snížení množství skládkovaného materiálu a podpora využití ve smyslu druhotných surovin. V průběhu let 2008 - 2012 došlo k výraznému nárůstu množství BRO a to z 1,86 t v roce 2008 na 759,85 t v roce 2012. V návaznosti na směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 1999/31/ES o skládkách odpadů byl stanoven cíl snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995.

190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod - kal je nevyhnutelným odpadem při čištění odpadních vod. Zpracování těchto vod je navrženo tak, aby odstraňovalo nežádoucí složky z vody a koncentrovalo je do objemově nevýznamného vedlejšího proudu - kalu. Kal může také obsahovat přebytečnou biomasu z biologického čištění. Cílem úpravy kalů je zabránit nepříznivým dopadům na životní prostředí a lidské zdraví. Koncentrace prospěšných i znečišťujících složek v kalu (a zdravotní rizika s nimi spojená) závisí na počáteční kvalitě odpadní vody a na úrovni požadované technologie, která zaručí dosažení kvalitativních požadavků na vyčištěnou odpadní vodu. Odpadová politika EU potlačuje ukládání odpadů na skládky a podporuje předcházení vzniku odpadů, jejich minimalizaci a recyklaci. Ukládání kalů na skládky je v ČR zakázáno. Produkci kalů nelze zabránit, pouze lze výběrem technologie zmenšit jeho množství. (zdroj MŽP ČR)

Množství tohoto odpadu v roce 2012 kleslo na 30% hodnoty z roku 2008. Od roku 2012 lze předpokládat opětovný nárůst tohoto druhu odpadu na území ORP, v obcích jsou budovány a dokončovány čistírny odpadních vod, většina obcí si z dotačních prostředků EU v rámci výstavby kanalizace a ČOV vybuďovala i vlastní zařízení na likvidaci těchto odpadů.

200302 Odpad z tržišť

200138 Dřevo neuvedené pod 200137

200111 Textilní materiály

Tab. 5.21 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	7 261,53	5 958,34	5 628,85	6 065,80	6 871,66
z toho celková produkce BRKO	6 464,07	5 508,39	5 198,10	5 691,81	6 440,20

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

V tabulce č. 5.21 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. X primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Množství využitých biologicky rozložitelných komunálních odpadů představuje prakticky pouze materiálové využití odpadů, na území ORP není žádné zařízení, které umožňuje energetické využití BRKO. Část BRKO je energeticky využita v bioplynové stanici v ORP Žďár nad Sázavou, část je odvezena na

sklárky mimo území ORP. Převážná část odpadu je skládkována bez budoucího využití mimo území ORP, toto nakládání není v souladu s cílem POH.

Podíl BRKO na celkové produkci BRO se pohybuje od roku na velmi podobné úrovni, od roku 2008 mírně roste od podílu 89% po podíl 94% v roce 2012. Území ORP Nové Město na Moravě je lokalita s převládající venkovskou zástavbou samostatně stojících rodinných domů a chalup.

Jedním z cílů POH ČR je snížit hmotnostní podíl biologicky rozložitelných odpadů uložených na sklárky na 75 % hmotnostních do roku 2010, na 50 % hmotnostních do roku 2013 a na 35 % hmotnostních do roku 2020 ve srovnání s produkcí biologicky rozložitelných odpadů v roce 1995. Dle POH pro Kraj Vysočina, bylo množství BRKO v roce 1995 uložené na skládku 148 kg na osobu.

Tab. č. 5.21.a Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Nové Město na Moravě	19 429	5 280,94	271,81	721,15	37,12
Kraj Vysočina	511 207	143 404,24	280,52	13 612,11	26,63

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.21.a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 11 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 89 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 16 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden pouze v jediné obci – obec Věcov. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém není zaveden v žádné obci ORP.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukovan. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. 5.22 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	4 737,99	9 185,11	9 217,15	7 634,19	2 996,88	5 879,97
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		24,45	60,76	72,45	63,20	21,38	27,01
	Energetické využití	3,05	17,74	13,49	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	4 694,29	9 202,85	9 230,64	7 634,19	2 996,88	5 879,97
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
24,23		60,88	72,56	63,20	21,38	27,01	
Celková produkce odpadů		19 377,42	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování	269,84		183,00	256,78	310,06	308,79
	Jiné uložení	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	269,84		183,00	256,78	310,06	308,79

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.22: Data za část nakládání s odpady v tunách skládkováním nejsou za ORP Nové Město na Moravě k dispozici, důvodem této situace je absence skládek přímo na území ORP. Obce z ORP Nové Město na Moravě využívají k ukládání skládky v Ronově nad Sázavou a v Bukově.

Podíl využití odpadů vztažený k celkovému množství vyprodukovaných odpadů není v souladu s cíli POH. V roce 2008 bylo 61% odpadů z celkového množství materiálově nebo energeticky využito, v roce 2009 to bylo dokonce 76%. Tento trend se udržel ještě v roce 2010, v roce 2011 došlo k významnému poklesu množství odpadů materiálově nebo energeticky využitých a jejich poměr k celkovému množství odpadů činil pouze 22% a v roce 2012 mírně vzrostl na 28%.

Na základě těchto dat vyplývá, že pro plnění cílů POH, je nutné zavést širší diskusi na úrovni DSO a přijmout opatření ke zvýšení celkové materiálové využitelnosti odpadů, případně energetické využití odpadů jako zdroje surovin.

Poměr využitelných odpadů zkresluje absence zařízení na třídění odpadů a energetické využití odpadů v ORP Nové Město na Moravě, obce využívají tato zařízení v sousední ORP Žďár nad Sázavou.

Tab. 5.23 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	100,23	0,00	566,77	497,20	491,77	593,83	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			2,06	0,00	8,65	7,84	7,07	7,84	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Celkem vybrané způsoby využití	92,11	0,00	566,77	497,20	491,77	593,83
				Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
		1,89		0,00	8,65	7,84	7,07	7,84	
	Celková produkce KO [t]		4 873,19	7977,05	6553,98	6341,23	6957,72	7572,13	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		24,10	22,30	25,71	28,77	22,24	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		24,10	22,30	25,71	28,77	22,24	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	1,39	1,48	1,60	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	1,39	1,48	1,60	

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.23: Na území ORP se nachází jediné zařízení, které energeticky využívá nebo odstraňuje KO. Jedná se o privátní společnost SPORTEN, a. s., která provozuje kapacitně velmi malou

spalovnu nebezpečného odpadu. Zde probíhá likvidace nebezpečného odpadu z obcí ORP Nové Město na Moravě, odpad svážejí do spalovny svozové společnosti.

Kapacita spalovny je využita pouze z 1/3. Jiná zařízení pro energetické využití odpadu se na území ORP nenachází. Vzhledem ke zpracování tříděných odpadů mimo území ORP vycházejí data o množství těchto odpadů na území ORP nulová.

Tab. 5.24 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	3,48	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	2,36	0,79	2,14	3,22	5,35
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	0,29	44,20	81,95	122,55
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,07	0,00	0,00	0,09
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.24: Na území ORP Nové Město na Moravě nejsou žádné třídící linky pro třídění separovaného sběru odpadů.

Tříděný separovaný odpad z ORP Nové Město na Moravě je odvážen svozovými společnostmi do soukromé společnosti Miloslav Odvárka - ODAS, která vlastní třídící linky na plasty a papír, sklo je zde pouze překládáno a odváženo k dalšímu zpracování. Do zařízení firmy Miloslav Odvárka - ODAS přichází odpady z ORP Nové Město na Moravě a z ORP Žďár nad Sázavou, zařízení disponuje dostatečnou kapacitou, případně zajišťuje překládku a předání odpadů k dalšímu zpracování a nemá problémy zajistit třídění odpadů z ORP. V oblasti provozu třídících linek působí na území bývalého okresu Žďár nad Sázavou pouze 1 soukromá společnost, neexistuje zde konkurenční prostředí a tudíž možnost srovnání nabídkových cen různých poskytovatelů. Vzhledem ke zpracování tříděných odpadů mimo území ORP vycházejí data o množství těchto odpadů na území ORP nulová.

Veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Tab. 5.25 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání		DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]										
BRO	Využití	Materiálové využití			0,00	743,88	453,00	409,82	471,29	
		Energetické využití			17,74	13,49	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování			3,53	2,76	4,07	5,40	8,08	
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití			0,00	562,00	453,00	409,82	471,29	
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓							
			148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Spalování			3,51	2,04	4,07	5,40	7,65
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Počet obyvatel v území ORP					19 670	19 799	19 619	19 484	19 472

Zdroj: Cenia, online databáze GROUP ISOH

Komentář k tab. 5.25: Trend nakládání s BRKO v ORP Nové Město na Moravě nelze určit z důvodu absence potřebných dat. Data nejsou k dispozici z důvodu nakládání s odpadem mimo území ORP.

Jedná se o skládkování, na území ORP se nenachází žádná skládka komunálního odpadu. Obce k ukládání odpadů na skládku využívají skládky v sousedních ORP - v obcích Ronov nad Sázavou a Bukov.

Tab. 5.26 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	188020	244900	177920
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	15613870	14415790	14788210
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	842220	925800	956270
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0	0	0
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	133250	152030	91510
3729	Ostatní nakládání s odpady	295480	43860	37080
Celkové náklady		17072840	15782380	16050990

Zdroj: Ministerstvo financí

Tab. 5.27 Tabulka příjmy odpadového hospodářství

Podseskupení položek	Položky	Příjmy v Kč/rok		
		2010	2011	2012
1333	Poplatky za uložení odpadů	7133800,00	6421790,00	5778950,00
1337	Poplatek za komunální odpad	7866560,00	7842648,20	-
1338	Registrační a evidenční poplatky za obaly	-	-	-
1340	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	-	-	7902414,66
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	-63000,00	21000,00	-22000,00
Celkové příjmy		14937360,00	14285438,20	13659364,66

Zdroj: Ministerstvo financí

Komentář k tab. 5.26, 5.27: 1333 data poplatky za uložení odpadů nebyla za ORP Nové Město na Moravě k dispozici, pro potřeby vyhodnocení byla odvozena z dat sousedního ORP Bystřice nad Pernštejnem. Tabulka nákladů a příjmů odpadového hospodářství byla vyčíslena na základě dat MF ČR na základě rozpočtových příjmů obcí, v roce 2012 došlo ke změně rozpočtové skladby 1337 a 1340 (rozdělení položky 1337 do dvou položek).

V tabulce příjmů nejsou zohledněny příjmy ze společnosti EKO-KOM, a. s. za množství odevzdaného separovaného komunálního odpadu. Tyto příjmy pokryjí dle informací obcí ORP 40 – 50% nákladů obcí na nakládání se separovaným komunálním odpadem.

Vyhláškou č. 452/2011 Sb., o rozpočtové skladbě došlo od 01. 01. 2012 ke změně položek (rozdělení položky 1337 přidáním položky 1340). Položka 1340 v letech 2010 a 2011 je nulová. Položka 1337 byla rozdělena do dvou (1337 a 1340) v roce 2012.

Z hlediska vývoje meziročního trendu došlo jak na straně příjmů, tak na straně nákladů k mírnému poklesu. Na straně příjmů došlo k poklesu celkových příjmů o 9% v roce 2012 oproti roku 2010, na straně nákladů došlo v roce 2012 k poklesu nákladů o 6% oproti výši nákladů v roce 2010.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané ORP - Město Nové Město na Moravě	Pravidelný svoz (dodržování v zimním období)	Nekázeň při třídění odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms	kontrola, sankce
		Blízkost sběrných nádob na třídění odpadů	Nekázeň při třídění odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms	Plánování umístění kontejnerů na odpad
		Výše poplatků (co nejméně)	Neochota platit poplatky, nedodržování zákona	rozhodnutí obce na základě obecní vyhlášky	Zveřejňovat výsledky odpadového hospodářství obcí

		Čistota u kontejnerů	Omezená kontrola druhů a množství ukládaných odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms, veřejná zasedání	kontrola, sankce
2.	Občané ORP - malé obce	Pravidelný svoz (problematické zimní období)	Nekázeň při třídění odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms	kontrola, sankce
		Blízkost a dostatečné množství sběrných nádob na třídění odpadů	Neochota překonávat delší vzdálenosti do sběrných nádob	úřední deska, zpravodaj, sms	Umísťování většího množství menších sběrných nádob v obcích
		Výše poplatků (co nejméně)	Neochota platit poplatky, nedodržování zákona	rozhodnutí obce na základě obecní vyhlášky	Zveřejňovat výsledky odpadového hospodářství obcí
		Čistota u kontejnerů	Omezená kontrola druhů a množství ukládaných odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms, veřejná zasedání	kontrola, sankce
3.	Rekreační zařízení, hotely, penziony	Výše poplatků (co nejméně)	Neadekvátní požadavky	rozhodnutí obce na základě obecní vyhlášky	Zveřejňovat výsledky opatření
		Čistota u kontejnerů	kázeň při třídění odpadů	úřední deska, zpravodaj, sms, veřejná zasedání	Zpracovat komunikační plán
		Rychlost reakce na specifické požadavky (např. odvést plný kontejner, nabídka kontejnerů na biologický rozložitelný odpad)			
4.	Turisté, návštěvníci sportovních a kulturních akcí	Dostupnost sběrných nádob na KO	Neplatí za odvoz	informační centra, úřední deska	Plánování umístění sběrných nádob na odpad

		Čistota u sběrných nádob	Neplatí za odvoz	informační centra, úřední deska	Plánování vyvážení sběrných nádob, pravidelnost, flexibilita úklidu při významných událostech
		Dostupnost sběrných nádob v malých obcích	Neplatí za odvoz	úřední deska	Rozmístění alespoň min. množství sběrných nádob např. ve středu obce
5.	Průmyslové podniky, živnostenské provozovny	Minimalizovat náklady na odpadové hospodářství	Riziko ekologické zátěže	Opakovaná jednání	Provádět kontrolu nebo ji vyžadovat po ORP či ČIŽP
		Maximalizace opětovného využití odpadů			
6.	Představitelé obcí SO ORP	Uspokojit požadavky vlastních občanů	Nedostatek zdrojů	Jednání mezi obcemi	Meziobecní spolupráce
		Optimalizovat výdaje na provoz a investice	Pokuty za nedodržování zákona		
7.	Školy	Pomoc od města ve věci recyklace	Nedodržují zákon	Běžné kanály komunikace	Připravit soutěž škol v recyklaci
		Motivovat školy, aby recyklovaly		Projednat pravidelně s řediteli škol	Pomoc se zavedením recyklace
		Podpora sběru vybraných komodit		Zvát na veřejná projednávání	
		Kvalitní výchova v oblasti ekologie			
8.	Majitelé zařízení pro nakládání s odpady (spalovna)	Maximalizace zisku	Nedodržují zákon	Opakovaná jednání	Připravit nový návrh smlouvy

9.		Naplnit kapacitu zařízení	Znečišťování prostředí u zastaralých technologií		Investice do technologií
			Staré ekologické zátěže		
9.	Svozové společnosti	Získání zakázky	Neplní smlouvu	Běžné kanály komunikace	Změna svozové firmy
		Maximalizace zisku	Nezodpovědný přístup zaměstnanců		Meziobecní spolupráce
		Naplnit kapacitu zařízení	Porušují zákon		
10.	Média	Náměty pro čtenáře - obvykle chtějí senzace	Negativní tvář obce	Partnerství s médii	Pravidelná komunikace
			Medializace negativních dopadů, nepřesné informace		

Cílem dobře fungujícího odpadového hospodářství je dosáhnout vhodné rovnováhy mezi dotčenými skupinami a původci odpadů na straně jedné a právníky osobami včetně obcí odpovědnými za nakládání s odpady na straně druhé.

Metody dosažení této rovnováhy spočívají především v dostatečném přísunu informací od poskytovatelů k původcům odpadu, v pravidelné komunikaci, dostatečné péči o odpadové hospodářství v území a v neposlední řadě v meziobecní spolupráci při řešení problémů přesahujících území jednotlivých obcí.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu.

Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

b) Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému OH	2	5	10	Meziobecní spolupráce, dobudování alternativních zařízení na ukládání odpadů (kompostárny), podpora konkurenčního prostředí	obec
		Výdaje na mimořádné záležitosti (odstraňování černých skládek)	2	3	6	Prevence - vybudování dostatečné sítě sběrných dvorů, vzdělávání v oblasti OH, sankce	obec, vlastníci pozemků
		Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	Meziobecní spolupráce, využívání dotačních prostředků EU, plánování v oblasti OH	obec
		Občané a původci KO neplatí za odpad	2	3	6	Změna systému plateb, sankce	obec
		Zvyšující se produkce odpadů, především netříděných KO odpadů.	3	3	9	Změna systému plateb, zvýhodnění osob třídících odpad, využívání ekologického způsobu vytápění domácností	obec, ORP
		Vzdálené umístění skládek mimo území ORP.	4	2	8	Prevence vzniku odpadů, především SKO, vzdělávání v oblasti třídění odpadů, třídění bioodpadů	obec, ORP
2.	Organizační riziko	Špatný systém svozu odpadů v rámci ORP	1	3	3	Změna svozové společnosti, meziobecní spolupráce v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko	obec
		Neexistence či špatné rozmístění zařízení OH (sklárky, spalovny, sběrné dvory,)	2	3	6	Meziobecní spolupráce, využívání dotačních prostředků EU, plánování v oblasti OH	obec, DSO, ORP

		Nezájem či neochota obcí ke spolupráci	4	3	12	Meziobecní spolupráce	obec
		Nekvalitní projekty a žádosti o dotační programy	1	5	5	Informovanost obcí, odbornost a zkušenost zpracovatelů projektů a žádostí	Obec, DSO
		Nekvalitní systém vzdělávání v oblasti OH	1	3	3	Vzdělávací programy pro školy, zapojení podnikatelů v OH, informování občanů.	Obec, ORP
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k nuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	3	5	15	Informovanost obcí v oblasti OH	obec
		Špatná aplikace stávající legislativy	1	5	5	Informovanost obcí v oblasti OH	obec
		Nesoulad legislativy ČR a EU v definování základních definic	3	3	9	Odbornost při stanovení základních definic institucemi státu	stát
4.	Technické riziko	Špatný technický stav zařízení a vybavení	2	2	4	Využívání dotačních prostředků EU, plánování v oblasti OH	obec, provozovatel zařízení
		Využívání zastaralých technologií nešetrných k životnímu prostředí při zpracování odpadů	2	2	9	Využívání dotačních prostředků EU, investice do nových technologií	obec, provozovatel zařízení
5.	Věcné riziko	Špatné řízení svozové firmy, porušování podmínek smlouvy, rizika spojená se zaměstnanci	2	2	4	Konkurenční prostředí svozových firem, správně nastavené smluvní podmínky	obec, vlastník svozové firmy
		Špatné řízení sběrného dvora, rizika spojená se zaměstnanci	2	2	4	Správně nastavené řízení ze strany vlastníka zařízení, kontrola zaměstnavatele	obec, vlastník SD

Na základě bodového hodnocení rizik se v ORP Nové Město na Moravě jeví jako nejzávažnější riziko změna legislativy vedoucí k nuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů.

Druhým nejzávažnějším rizikem je neochota obcí ke spolupráci v rámci odpadového hospodářství. Hodnotu tohoto rizika lze snížit pouze komunikací na úrovni obcí a DSO a snahou a potřebou obcí

řešit problémy odpadového hospodářství na svém území např. přistoupením ke smlouvě o využívání sběrného dvora či kompostárny v sousední obci.

Třetím nejzávažnějším rizikem je finanční riziko v podobě nedostatku finančních prostředků na zajištění běžného provozu OH v obci, míru tohoto rizika mohou významně ovlivnit samy obce svým aktivním přístupem k řešení vlastního odpadového hospodářství a využíváním např. meziobecní spolupráce či dotačních prostředků EU k vybudování alternativních zařízení k nakládání s odpady.

Na území ORP není zařízení pro energetické využití odpadů, nejsou zde skládky pro uložení směsného komunálního odpadu, je zde nedostatečná síť sběrných dvorů a nejsou zde kompostárny pro ukládání bioodpadů. Zároveň však lze toto riziko snížit přijetím opatření na úrovni obcí a DSO Mikroregion Novoměstsko. Obce si jsou těchto rizik vědomy a pracují na přípravě projektů pro žádosti o dotační prostředky EU za účelem dobudování sběrných dvorů a kompostáren.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Silné stránky	Slabé stránky
1. Je vytvořena kvalitní legislativa pro nakládání s odpady.	1. Špatná aplikace stávající legislativy.
2. Kvalitní systém poskytování informací v odpadovém hospodářství.	2. Nesoulad v definování základních definic v legislativě ČR a EU.
3. Fungující systém represivních opatření.	3. Omezenost systémů ekonomických nástrojů v legislativě odpadového hospodářství.
4. Kvalitní projekty a dotační programy na zakládání a zlepšování systémů nakládání s odpady.	4. Špatně připravené dotační programy odpadového hospodářství.
5. Kvalitní systém vzdělávání v oblasti odpadového hospodářství, vzdělávací programy pro školy, informování občanů, domácností.	5. Špatný systém vzdělávání v oblasti odpadového hospodářství.
6. Fungující odpadové hospodářství na všech úrovních státní správy a soukromého sektoru.	6. Špatná legislativa v oblasti recyklace druhotně použitelných odpadů.
7. Zvýšení rozpočtových výdajů obcí v oblasti nakládání s odpady.	7. Stále se zvyšující produkce odpadů.
8. Snaha původců odpadů recyklovat odpady a druhotně je využívat.	8. Nízký podíl tříděných a recyklovaných odpadů z celkového množství KO.
9. Jasné a transparentní podmínky při nakládání s odpady.	9. Nedostatečná motivace původců odpadů ke snižování produkce odpadů.
10. Využívání nových technologií šetrnějších k životnímu prostředí.	10. Nedostatečná prevence vzniku odpadů.
11. Kvalitní propracovaný systém nakládání s odpady.	11. Nedostatečné řešení a sanace starých ekologických zátěží.
12. Dostatečná kapacita stávajících skládek pro ukládání odpadu.	12. Nízké procento recyklovaných a druhotně využívaných odpadů.

13. Kvalitní odpadový management na všech úrovních nakládání s odpady.	13. Nesystematické řešení problematiky nakládání s odpady.
14. Fungující systém svozu a shromažďování odpadů.	14. Nevhodné umístění a špatně odhadnuté kapacity zařízení pro nakládání s odpady.
15. Kvalitní odborné firmy pro nakládání s odpady.	15. Nedostatečná motivace firem pro zvyšování kvalifikace.
16. Konkurenční prostředí firem pro nakládání s odpady.	16. Absence konkurence v oblasti nakládání s jednotlivými druhy odpadů.
17. Neexistence ekologických zátěží a černých skládek na území ORP.	17. Absence zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP.
18. Budování splaškových kanalizací v obcích ORP.	18. Minimální míra využívání alternativních zdrojů energie na území ORP.
19. Možnost ekologického vytápění domácností obyvatel ORP, plynofikace obcí.	19. Neschopnost zamezit pálení KO odpadů v domácnostech.
20. Blízkost zařízení na energetické využití bioodpadů.	20. Absence konkurenčního prostředí u nakládání s bioodpady.
21. Fungující meziobecní spolupráce DSO Mikroregion Novoměstsko v některých oblastech OH.	21. Absence skládky na území ORP, vzdálené umístění skládek v sousedních ORP.
22. Občané dodržují platnou legislativu, platí poplatky za sběr komunálního odpadu.	22. Nedostatečná kapacita a rozmístění sběrných dvorů pro sběr a shromažďování odpadů.

Odpadové hospodářství na území ORP Nové Město na Moravě jako celek funguje dobře a je schopno pokrýt většinu potřeb občanů a původců odpadů v oblasti nakládání s odpady. Z hlediska jednotlivých částí odpadového hospodářství je nutné využít dostupné dotační prostředky a dobudovat síť sběrných dvorů na území ORP tak, aby bylo pokryto celé území ORP Nové Město na Moravě a umožněno všem občanům ukládat odpad a využívat sběrné dvory případně sběrná místa. V současné době nedostatečnou síť sběrných dvorů supluje aktivity DSO Mikroregion Novoměstsko, které na základě rámce položeného projektem MOS rozšířilo aktivity na meziobecní spolupráci v oblasti sběru některých druhů odpadů - textil, elektroodpady. V oblasti nakládání s bioodpady mají obyvatelé a původci odpadů možnost využívat soukromou společnost vlastníci bioplynovou stanici na energetické využití bioodpadů v sousedním ORP Žďár nad Sázavou, v území však chybí alternativa pro nakládání s bioodpady, do budoucna je žádoucí vybudovat síť kompostáren při stávajících a plánovaných sběrných dvorech.

Svozové společnosti provádějící svoz směsného a tříděného komunálního odpadu fungují dobře, v území ORP není potřeba řešit svoz odpadů např. na bázi meziobecní spolupráce.

Třídící linky a zařízení pro separaci odpadů využívají obce v sousedním ORP Žďár nad Sázavou, jedná se o zařízení soukromé společnosti, na území ORP neexistuje v této oblasti konkurenční prostředí. S blížícím se koncem skládkování je nutné zapojit obce ORP do řešení zařízení pro energetické využití odpadů v rámci kraje Vysočina.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V analytické části odpadového hospodářství bylo zmapováno nakládání s odpady v obcích ORP Nové Město na Moravě. Pouze malá část obcí má v oblasti odpadového hospodářství vyrovnané příjmy a výdaje, většina obcí v ORP musí doplácet náklady ze svých rozpočtů. Náklady na zajišťování svozu a nakládání s odpady v obcích přepočtené na obyvatele se pohybují v rozmezí 275 – 870 Kč na obyvatele obce za rok (trvale bydlící dospělá osoba), průměrná celková cena za svoz a nakládání s odpady přepočtená na obyvatele je 580 Kč. 20% obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz a likvidaci odpadu, 25% obcí platí nižší než průměrnou cenu. V menších obcích jsou průměrné náklady na svoz a nakládání s odpady přepočtené na obyvatele nižší než v obcích s vyšším počtem obyvatel. Výše poplatků na občana v jednotlivých obcích ORP se pohybuje v rozmezí od 250 Kč do 700 Kč za trvale bydlící dospělou osobu v obci. Průměrná výše poplatku za odpad je 410,00 Kč za obyvatele za rok. Některé obce promítají do poplatku veškeré náklady na nakládání s odpady, některé obce poskytují různé slevy trvale bydlícím nebo znevýhodněným občanům. Obyvatelé 50 % obcí na území ORP platí nižší než průměrnou výši poplatku, obyvatelé 17 % obcí platí vyšší než průměrnou výši poplatku.

Cena se svoz směsného komunálního odpadu se na území ORP pohybuje v rozmezí 2 100,00 Kč – 2 700,00 Kč za t svezeneho SKO, průměrná cena za t svezeneho SKO je 2500,00 Kč. 30 % obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz směsného komunálního odpadu, 25 % obcí platí nižší než průměrnou cenu.

Cena za svoz tříděného komunálního odpadu se pohybuje v rozmezí 2500,00 – 4 600,00 Kč, průměrná cena za svoz tříděného komunálního odpadu je na území ORP 3 600,00 Kč za t. 30 % obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz tříděného komunálního odpadu, 20 % obcí platí nižší než průměrnou cenu.

Hustota stávající sítě míst pro ukládání odpadů (sběrné dvory, sběrná místa a výkupny odpadů) je na území ORP nedostatečná. V současné době jsou na území ORP v provozu 3 sběrné dvory, dva provozované obcemi, 1 soukromou společností. Tyto sběrné dvory pokrývají území střední a jižní části ORP, v severní části ORP v současnosti není žádné zařízení pro sběr a shromažďování odpadů. (V roce 2014 bude zahájena výstavba nového sběrného dvora v městysu Sněžné.)

Veškeré nakládání a další zpracování shromážděného separovaného odpadu probíhá mimo území ORP. Na území ORP nejsou žádné třídící linky pro třídění separovaného sběru odpadů. Tříděný odpad z ORP je odvážen svozovými společnostmi do soukromé společnosti Miloslav Odvárka – ODAS ve Žďáru nad Sázavou, která vlastní třídící linky na plasty a papír, sklo je zde pouze překládáno a odváženo k dalšímu zpracování.

Na území ORP Nové Město na Moravě se nenachází žádné zařízení pro nakládání s BRO. Možnosti pro nakládání s BRO jsou nedostatečné, pokud obec nezvolí svoz bioodpadů za úplatu svozovou společností ze speciálních popelnic, nemá jiné možnosti kam ukládat BRO. Svoz bioodpadů provádí svozové společnosti a odvázejí jej do bioplynové stanice firmy ODAS ODPADY s.r.o. ve Žďáru nad Sázavou, kde je energeticky využit. Na území ORP není žádná kompostárna, vyskytuje se zde forma komunitního kompostování pouze v obci Věcov.

Vzhledem k velikosti ORP Nové Město na Moravě a počtu jeho obyvatel není rentabilní z ekonomického a kapacitního pohledu vybudování vlastní spalovny nebo zařízení pro energetické využití odpadů, pro řešení rentability těchto zařízení není možné řešit území na úrovni ORP. Nachází se zde jediná spalovna, jedná se o soukromou společnost SPORTEN, a. s., která provozuje kapacitně velmi malou spalovnu nebezpečného odpadu.

Nenacházejí se zde žádné skládky, černé skládky a ekologické zátěže. Obce řeší pouze místní problémy při nekázní občanů při ukládání odpadů.

Odpadové hospodářství na území mikroregionu není nijak centrálně organizováno, každá obec si veškeré služby spojené s nakládáním s odpady zajišťuje sama. V důsledku toho lze vyzorovat i různé přístupy k naplňování cílů odpadového hospodářství a k ekonomické stránce odpadového hospodářství. V rámci mikroregionu zcela jistě existuje prostor pro zavádění nových opatření, která spadají do všech stupňů hierarchie nakládání s odpady. Jedná se především o v současné době zahájený pilotní projekt mobilního sběru některých druhů odpadů, který může být vhodným doplněním sběrných dvorů a stacionárních zařízení sběru odpadů. Projekt MOS přispěl k rozvoji meziobecní spolupráce v oblasti odpadů v DSO Mikroregion Novoměstsko. Mikroregion zahájil na bázi meziobecní spolupráce pravidelné sběry textilu v obcích mikroregionu, dále se zapojil do pilotního projektu firmy ELEKTROWIN na zpětný odběr elektrospotřebičů putujícími kontejnery v rámci mikroregionu, v budoucnu by rád zajišťoval na bázi meziobecní spolupráce pravidelné sběry nebezpečného odpadu v obcích. Produkce separovaného odpadu na území ORP Nové Město na Moravě mírně stagnuje, v roce 2012 produkce separovaného odpadu poklesla o 3,62% oproti roku 2011, v roce 2011 byla nejvyšší produkce separovaného odpadu na území ORP ze všech sledovaných období ve výši 1 298 t odpadu. Cílem odpadového hospodářství v rámci území ORP je samozřejmě zvyšovat množství separovaného odpadu vzhledem k celkové produkci odpadu.

V rámci spolupráce pod záštitou mikroregionu bylo v poslední době realizováno několik projektů pro zlepšení kvality nakládání s odpady. Data nakládání s odpady v tunách skládkováním nejsou za ORP Nové Město na Moravě k dispozici, důvodem této situace je absence skládek přímo na území ORP. Obce z ORP Nové Město na Moravě využívají k ukládání skládky v Ronově nad Sázavou a v Bukově.

Podíl využití odpadů vztahený k celkovému množství vyprodukovaných odpadů není v souladu s cíli POH. V roce 2008 bylo 61 % odpadů z celkového množství materiálově nebo energeticky využito, v roce 2009 to bylo dokonce 76 %. Tento trend se udržel ještě v roce 2010, v roce 2011 došlo k významnému poklesu množství odpadů materiálově nebo energeticky využitých a jejich poměr k celkovému množství odpadů činil pouze 22 % a v roce 2012 28 %.

Na základě těchto dat vyplývá, že pro plnění cílů POH, je nutné zavést širší diskusi na úrovni DSO a přijmout opatření ke zvýšení celkové materiálové využitelnosti odpadů, případně energetické využití odpadů jako zdroje surovin. Poměr využitelných odpadů zkresluje absence zařízení na třídění odpadů a energetické využití odpadů v ORP Nové Město na Moravě, obce využívají tato zařízení v sousední ORP Žďár nad Sázavou.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a institucí u území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

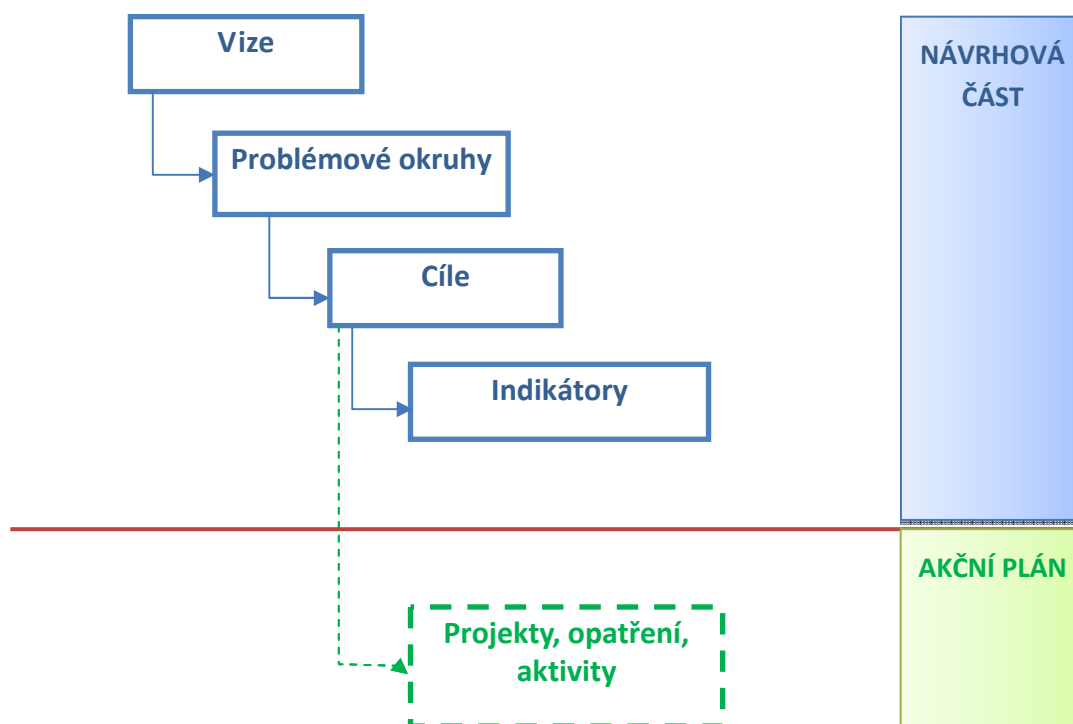
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se

chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Mikroregion Novoměstsko zajišťuje pro obce mobilní sběr tříděných komunálních odpadů, koordinuje ukládání odpadů v síti sběrných míst a koordinuje ukládání bioodpadů do sítě kompostáren v rámci DSO.				
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1		Problémová oblast 2	
	Náklady na OH		Síť a provoz SD	
	Cíl 1.1 Využití mezi-obecní spolupráce při společném nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady).	Cíl 1.2 Společná koordinace svozu odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost.	Cíl 2.1 Využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolufinancování.	Cíl 2.2 Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize

V rámci ORP Nové město na Moravě funguje při Mikroregionu Novoměstsko poradenské centrum, které aktivně spolupracuje s jednotlivými obcemi, a koordinuje a zefektivňuje jejich činnost na všech zásadních úsecích samosprávy.

Školy na území ORP spolupracují na zajišťování provozu a nabídky školních a volnočasových aktivit dle poptávky žáků i rodičů a efektivně využívají kapacit svých zařízení, která umožňují využívat i ostatním skupinám obyvatel.

V rámci Mikroregionu je zajištěno efektivnější poskytování sociálních služeb. Všechny obce ORP jsou zapojeny do řešení sociálních problémů svých občanů v případě, že o tuto pomoc projeví zájem. Dochází tak k zajištění větší míry pokrytí celého území sociálními službami, zejména těmi terénními, a

k rozšíření spektra nabízených sociálních služeb. Je také řešena otázka týkající se pobytových služeb pro různé sociální skupiny, zejména pro seniory, ve střediskových obcích.

Mikroregion Novoměstsko zajišťuje pro obce mobilní sběr tříděných komunálních odpadů, koordinuje ukládání odpadů v síti sběrných míst a koordinuje ukládání bioodpadů do sítě kompostáren v rámci DSO.

5.2.3. Problémové okruhy

1. Náklady na OH

1.1. Popis problémového okruhu

Věcné argumenty:

Argumentem při definování problémového okruhu „Náklady na OH“ je pokračující mírný nárůst produkce komunálních odpadů, a tudíž paralela neustálého růstu nákladů na jeho likvidaci.

Obce jsou nositelem odpadů od občanů ČR. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost v souladu s platnou legislativou zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z vlastních finančních prostředků.

V analytické části dokumentu odpadového hospodářství bylo zmapováno nakládání s odpady v obcích ORP Nové Město na Moravě. Pouze malá část obcí má v oblasti odpadového hospodářství vyrovnané příjmy a výdaje, většina obcí v ORP musí doplácet náklady ze svých rozpočtů. Náklady na zajišťování svozu a likvidace odpadu v obcích přepočtené na obyvatele se pohybují v rozmezí 275 – 870 Kč na obyvatele obce za rok (trvale bydlící dospělá osoba), průměrná celková cena za svoz a likvidaci odpadu přepočtená na obyvatele je 580 Kč. 20 % obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz a likvidaci odpadu, 25 % obcí platí nižší než průměrnou cenu. V menších obcích jsou průměrné náklady na svoz a likvidaci odpadu přepočtené na obyvatele nižší než v obcích s vyšším počtem obyvatel. Výše poplatků na občana v jednotlivých obcích ORP se pohybuje v rozmezí od 250 Kč do 700 Kč za trvale bydlící dospělou osobu v obci. Průměrná výše poplatku za odpad je 410 Kč za obyvatele za rok. Některé obce promítají do poplatku veškeré náklady na likvidaci komunálního odpadu, některé obce poskytují různé slevy trvale bydlícím nebo znevýhodněným občanům. Obyvatelé 50 % obcí na území ORP platí nižší než průměrnou výši poplatku, obyvatelé 17 % obcí platí vyšší než průměrnou výši poplatku.

Cena se svoz směsného komunálního odpadu se na území ORP pohybuje v rozmezí 2 100 – 2 700 Kč za t svezeného SKO, průměrná cena za t svezeného SKO je 2500 Kč. 30 % obcí na území ORP platí

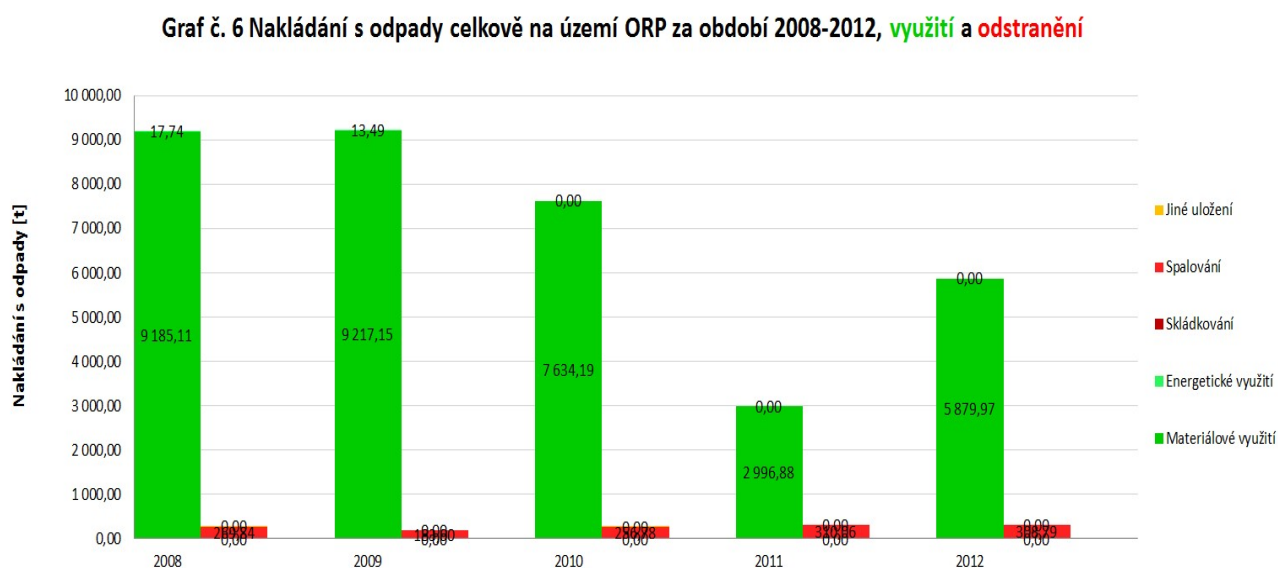
vyšší než průměrnou cenu za svoz směsného komunálního odpadu, 25 % obcí platí nižší než průměrnou cenu.

Cena za svoz tříděného komunálního odpadu se pohybuje v rozmezí 2500 – 4 600 Kč, průměrná cena za svoz tříděného komunálního odpadu je na území ORP 3 600 Kč za t. 30 % obcí na území ORP platí vyšší než průměrnou cenu za svoz tříděného komunálního odpadu, 20 % obcí platí nižší než průměrnou cenu.

Druhým zásadním argumentem ovlivňujícím náklady na odpadové hospodářství je množství odevzaného separovaného odpadu za ORP. Produkce separovaného odpadu na území ORP Nové Město na Moravě mírně stagnuje, v roce 2012 produkce separovaného odpadu poklesla o 4 % oproti roku 2011, v roce 2011 byla nejvyšší produkce separovaného odpadu na území ORP ze všech sledovaných období ve výši 1 298 t odpadu. Cílem odpadového hospodářství v rámci území ORP je samozřejmě zvyšovat množství separovaného odpadu vzhledem k celkové produkci odpadu.

Třetím zásadním argumentem ovlivňujícím náklady na odpadové hospodářství je schopnost druhotného využití jednotlivých druhů odpadů. Podíl využití odpadů vztahený k celkovému množství vyprodukovaných odpadů není v souladu s cíli POH. V roce 2008 bylo 61 % odpadů z celkového množství materiálově nebo energeticky využito, v roce 2009 to bylo dokonce 76 %. Tento trend se udržel ještě v roce 2010, v roce 2011 došlo k významnému poklesu množství odpadů materiálově nebo energeticky využitých a jejich poměr k celkovému množství odpadů činil pouze 22 % a v roce 2012 28 %. Z těchto dat vyplývá, že pro plnění cílů POH je nutné zavést širší diskusi na úrovni DSO a přijmout opatření ke zvýšení celkové materiálové využitelnosti odpadů, případně energetického využití odpadů jako zdroje surovin. Poměr využitelných odpadů zkresluje absence zařízení na třídění odpadů a energetické využití odpadů v ORP Nové Město na Moravě, obce využívají tato zařízení v sousední ORP Žďár nad Sázavou.

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Příčiny problému

Příčiny problému byly definovány v části 5.1.4. SWOT analýza oblasti. Jedná se o stále mírně narůstající produkci odpadů v území, příčinou tohoto jevu je shodně jako na ostatním území ČR stále rostoucí spotřeba v závislosti na růstu životní úrovně obyvatel, nedostatečná motivace původců odpadů ke snižování produkce odpadů, nedostatečná prevence a špatný systém vzdělávání v oblasti odpadového hospodářství. Pro obyvatele obcí, kteří nejsou schopni individuálního uvědomění potřeby třídění odpadů a snahy o snižování zátěže svého nakládání s odpady na životní prostředí, nejsou v současné době nastavena žádná pravidla, která by je pozitivně motivovala k třídění komunálního odpadu. V obcích jsou provozovány systémy jednotných poplatků na obyvatele, případně na sběrnou nádobu v domácnosti bez ohledu na množství odevzdaného vytríděného odpadu. Obce zároveň nemají účinné mechanismy, jak zabránit pálení KO opadů v lokálních topeništích rodinných domků. Povinnosti provozovatelů stacionárních zdrojů obecně řeší § 17 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Ani nová legislativa však neumožňuje v případě fyzických osob vstupovat do obydlí za účelem kontroly lokálních topenišť. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností však i bez vstupu do obydlí mohou zkontrolovat přípustnou tmavost kouře, nedodržení přípustné tmavosti kouře je přestupkem projednávaným podle § 23 zákona o ochraně ovzduší. Využití tohoto nařízení v praxi je problematické a dle informací pověřeného úřadu Nové Město na Moravě dosud nebylo využito.

K nízkému povědomí o nutnosti třídit odpad a snižovat množství nevytríděného komunálního odpadu přispívá i špatný systém vzdělávání v oblasti odpadového hospodářství přímo na školách ORP. Tento problém byl zmiňován i zástupci firmy ODAS při schůzce analytika a motivujícího starosty při zpracovávání analytické části dokumentu. Firma ODAS dlouhodobě nabízí a poskytuje školám v regionu přednášky v oblasti odpadového hospodářství, avšak s velmi malou odezvou ze samotných škol. V podstatě se spolupráce na poli osvěty odpadového hospodářství na území ORP odvíjí pouze mezi několika školami, ostatní nemají zájem se aktivně zapojovat a zařazovat informace o odpadovém hospodářství do výuky žáků.

K vysokým provozním nákladům a investicím významně přispívá absence komunitního plánování v oblasti odpadového hospodářství na území ORP, nedostatečné rozmístění a kapacity sběrných míst a omezené možnosti konkurence druhotného využití separovaných druhů odpadů. Na území ORP Nové Město na Moravě nejsou žádné třídící linky pro třídění separovaného sběru odpadů. Tříděný separovaný odpad je odvážen svozovými společnostmi do soukromé společnosti Miloslav Odvárka - ODAS, která vlastní třídící linky na plasty a papír, sklo je zde pouze překládáno a odváženo k dalšímu zpracování. Do zařízení firmy Miloslav Odvárka - ODAS přichází odpady z ORP Nové Město na Moravě a z ORP Žďár nad Sázavou, zařízení disponuje dostatečnou kapacitou, případně zajišťuje překládku a předání odpadů k dalšímu zpracování a nemá problémy zajistit třídění odpadů z ORP. V oblasti provozu třídících linek působí na území bývalého okresu Žďár nad Sázavou pouze 1 soukromá společnost, neexistuje zde konkurenční prostředí a tudíž možnost srovnání nabídkových cen různých poskytovatelů.

K vysokým nákladům významně přispívá nakládání s bioodpady. Obce z ORP Nové Město na Moravě začínají ve stále větší míře využívat svoz bioodpadů ze sběrných nádob soukromou společností provozující bioplynovou stanici v sousedním ORP Žďár nad Sázavou. Na území ORP není vybudována žádná kompostárna, pouze obec Věcov provozuje systém komunitního kompostování. Největší podíl

bioodpadu vzniká ve vegetačním období, vzhledem k charakteru zástavby ORP se jedná v největší míře o odpad ze zeleně a zahrad.

Důsledky neřešení problémů

V případě neřešení problémů bude docházet k neustálému nárůstu množství komunálního odpadu, především netříděného komunálního odpadu. V souvislosti s tímto bude docházet k neustálému růstu finančních nákladů jednotlivých obcí na zabezpečení odpadového hospodářství, tyto finanční prostředky obce nebudou moci investovat do rozvoje a investic v odpadovém hospodářství. Na území ORP nebudou vybudovány chybějící sběrné dvory, sběrná místa a kompostárny. Vlivem omezování skládkování budou finanční prostředky vynakládáné obcemi na odpadové hospodářství v blízké době neúměrně vysoké, pro malé obce bude problematické finančně zajistit nakládání s odpady v souladu s platnou legislativou.

1.2. Vytvoření stromu problémů

Problémový okruh č. 1 Náklady na OH

rostoucí produkce odpadů	nedostatečné kapacity	pálení KO v domácnostech
nedostatečná prevence vzniku	nevhodné umístění zařízení	druhotné využití odpadů
nedostatečné vzdělávání		
nedostatečná motivace původců		

2. Síť a provoz SD

2.1. Popis problémového okruhu

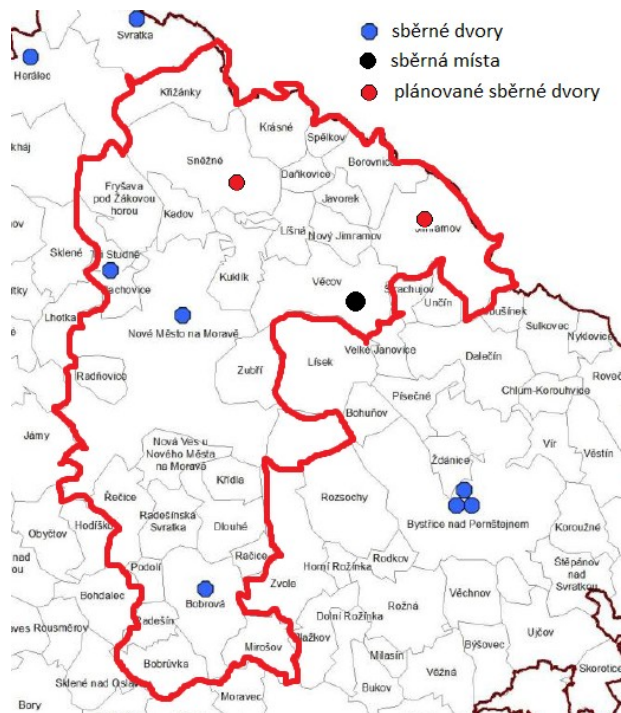
Věcné argumenty

Odpadové hospodářství na území ORP Nové Město na Moravě řeší individuálně místní samosprávy jednotlivých obcí, v této oblasti existuje na území ORP meziobecní spolupráce pouze ve velmi omezené míře a nejsou zde vytvořeny žádné dobrovolné svazky obcí za účelem nakládání s odpady. Na území ORP působí několik svozových společností, které zajišťují svoz komunálního a tříděného odpadu. Díky umístění regionu v centrální části ČR mohou obce využívat svozové společnosti i z okolních ORP, případně i z okolních krajů. 80% trhu je rozděleno mezi dvě hlavní společnosti, TS Služby, s. r. o., jejichž vlastníkem je město Nové Město na Moravě, a soukromou společnost Miloslav Odvárka - ODAS se sídlem ve Žďáru nad Sázavou. Na území ORP Nové Město na Moravě pracuje svazek obcí DSO Mikroregion Novoměstsko. Tento svazek obcí je aktivní v různých oblastech, mimo jiné i v oblasti odpadového hospodářství. Svazek obcí organizuje několikrát ročně mobilní svozy některých druhů odpadů (elektroodpady, textil, nebezpečné odpady), odpady jsou sváženy formou tzv. putujících kontejnerů, které jsou dle předem vypracovaného a schváleného harmonogramu přistavovány v jednot-

livých obcích, čímž je prohlubována meziobecní spolupráce. Mobilní svoz opadů je jednou z variant řešení budoucí koncepce odpadového hospodářství v malých obcích na území ORP.

Dalším argumentem při definování problémového okruhu je stávající síť sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu odpadů na území ORP. V současné době jsou na území ORP v provozu tři sběrné dvory, dva provozované obcemi, jeden soukromou společností. Problémem je nedostatečné rozmístění, dostupnost a kapacita sběrných dvorů pro občany celého území ORP. Tyto sběrné dvory pokrývají území střední a jižní části ORP, v severní části ORP v současnosti není žádné zařízení pro sběr a shromažďování odpadů. (V roce 2014 bude zahájena výstavba nového sběrného dvora v městysu Sněžné.) Stávající sběrné dvory jsou většinou využívány převážně pouze obyvateli zřizovatelských obcí, důvodem je neochota obcí k meziobecní spolupráci v oblasti odpadového hospodářství. Např. po otevření nového sběrného dvora v obci Tři Studně byla pouze jediná obec Vlachovice ochotna uzavřít pro své občany smlouvu o ukládání odpadů, ostatní obce spolupráci odmítly. Sběrný dvůr Tři Studně je přitom dimenzován pro tři okolní obce v dojezdové vzdálenosti do 5 km.

Sběrný dvůr a výkupna odpadů Miloslav Odvárka - ODAS v Bobrové je využíván obyvateli obce Bobrové, Radešínská Svatka, Radešín, Řečice, Dlouhé, Podolí, Bobruvka a Mirošov. Tento sběrný dvůr pokrývá potřeby odpadového hospodářství jižní části ORP. Kapacitně je dostačující. Sběrný dvůr TS Služby, s. r. o. v Novém Městě na Moravě je využíván obyvateli města a okolními obcemi Radňovice, Zubří, Nová Ves Křídla, kapacitně je dostačující. Obec Zubří do budoucna zvažuje vybudování vlastního sběrného dvora v intravilánu obce. Sběrný dvůr Tři Studně pokrývá potřeby obyvatel obcí Tři Studně a Vlachovice, kapacitně je dimenzován na pokrytí potřeb dalších obcí - Fryšava pod Žakovou horou, Kuklík, Kadov. Obec Věcov provozuje sběrné místo v areálu bývalého zemědělského družstva, sběrné místo kapacitně vyhovuje a pokrývá potřeby obyvatel obce. Sběrné místo je určeno pouze pro obyvatele obce Věcov.

Zdroj: Ing. Pavla Lopaurová, DSO Mikroregion Novoměstsko

Příčiny problému

Příčinou problému je především absence plánování v oblasti odpadového hospodářství na území ORP, nedostatečná míra a ochota obcí k meziobecní spolupráci v oblasti odpadového hospodářství a při budování nových zařízení pro shromažďování a sběr odpadu a s tím související nedostatečné rozmístění a kapacity sběrných míst. Žádná z obcí nemusí řešit problémy s nedostatkem možností či nabídek ke svozu a nakládání se směsným či tříděným komunálním odpadem. Obce na území ORP Nové Město na Moravě k nakládání s odpadem využívají především svozové společnosti a jejich sběrné dvory a nepouštějí se do budování a provozu vlastních zařízení k nakládání s odpady. Aktivně řeší svoje odpadové hospodářství pouze malá část obcí, tyto obce vlastní, provozují nebo budují sběrné dvory či sběrná místa, čímž aktivně snižují finanční náročnost vlastního odpadového hospodářství.

Příčiny problémů jsou úzce spjatý s vysokými provozními náklady a investicemi při nakládání s komunálním odpadem. Narůstající produkce odpadů v území, stále rostoucí spotřeba v závislosti na růstu životní úrovně obyvatel, nedostatečná motivace původců odpadů ke snižování produkce odpadů, nedostatečná prevence a špatný systém vzdělávání v oblasti odpadového hospodářství jsou negativními faktory i v oblasti komunitního plánování odpadového hospodářství v území ORP.

Příčinou problémů jsou i omezené finanční prostředky obcí pro vytváření nových investic za účelem výstavby zařízení sběru a shromažďování odpadů a následná finanční a logistická náročnost při provozu těchto zařízení a neochota obcí k meziobecní spolupráci v této oblasti.

Důsledky neřešení problémů

Důsledkem neřešení problému bude docházet k neustálému růstu finančních nákladů jednotlivých obcí na zabezpečení odpadového hospodářství, tyto finanční prostředky obce nebudou moci investovat do rozvoje a investic v odpadovém hospodářství. Na území ORP nebudou vybudovány chybějící sběrné dvory a sběrná místa.

2.2. Vytvoření stromu problémů

Problémový okruh č. 2

Sít a provoz SD

nedostatek sběrných míst nevyužívání stávajících zařízení	absence plánování	vysoké investice
	individualismus obcí	náklady na provoz
	absence meziobecní spolupráce	náročnost

5.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Náklady na OH
Cíl 1.1	Využití meziobecní spolupráce při společném nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bio-odpady).
Popis cíle	Vzhledem k vysokým finančním nákladům na nákup služeb v oblasti nakládání s odpady je nutnost posílit meziobecní spolupráci v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek. V roce 2014 zahájil DSO Mikroregion Novoměstsko pilotní projekt v rámci meziobecní spolupráce mobilního sběru některých druhů odpadů. Na základě zkušeností z tohoto projektu bylo ověřeno, že meziobecní spolupráce na poli OH je pro obce přínosná, efektivní, dokáže snížit náklady obcí na nakládání s odpady a zvyšuje komfort a dostupnost při třídění a shromažďování odpadů pro obyvatele.
Hlavní opatření	A.1 Právní analýza • zpracování návrhu společné smlouvy o meziobecní spolupráci v rámci DSO • zpracování návrhu společných smluv s druhotnými odběrateli odpadů • nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A.2 Ekonomická analýza • rozbor ekonomické výhodnosti meziobecní spolupráce při společném nakládání s odpady • zpracování variant řešení pro snížení nákladů v rámci plánování odpadového hospodářství obcí • rozbor ekonomické výhodnosti variant stacionárního a mobilního sběru odpadů B.1 Nastavení parametrů • zavedení společných postupů při nákupu služeb v oblasti OH • sjednotit druhy odebíraných komodit a společně postupovat při vyjednávání smluv s druhotnými odběrateli těchto komodit • společně postupovat při nákupu vybavení sběrných dvorů C.1 Výběr ekonomicky efektivního řešení • porovnání ekonomických podmínek jednotlivých variant (stacionární, mobilní sběr odpadů) • příprava a realizace společného řešení
Název indikátorů k hodnocení cíle	• společná poptávka a nákup služeb v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.) (ANO/NE) • počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství
Správce cíle	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Problémový okruh 1	Náklady na OH
Cíl 1.2	Společná koordinace svozu odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost.
Popis cíle	Zavedením spolupráce provozovatelů a vlastníků sběrných dvorů a sběrných míst při svozu odpadů lze efektivně snížit finanční náklady obcí na svoz odpadů z těchto zařízení, větší množství shromážděného odpadu zvýší atraktivitu těchto zařízení pro druhotné odběratele odpadu, kvalitní společná koordinace sníží finanční náklady na dopravu.
Hlavní opatření	A.1 Právní analýza • zpracování návrhu společné smlouvy o koordinaci svozu odpadů mezi provozovateli SD • zpracování návrhu společných smluv s druhotnými odběrateli odpadů • nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A.2 Ekonomická analýza • rozbor ekonomické výhodnosti koordinace svozu odpadů • zpracování variant řešení pro snížení nákladů v rámci plánování svozu odpadů • rozbor ekonomické výhodnosti variant individuálního svozu a koordinovaného společného svozu odpadů ze SD B.1 Nastavení parametrů • nastavení parametrů spolupráce provozovatelů SD a sběrných míst v rámci ORP • sjednotit druhy odebíraných komodit a společně postupovat při vyjednávání smluv s druhotnými odběrateli těchto komodit • sjednotit úroveň a vybavenost sběrných dvorů v území C.1 Výběr ekonomicky efektivního řešení • porovnání podmínek jednotlivých variant (společný, individuální svoz ze SD) • příprava a realizace společného řešení
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet obcí společně koordinujících svoz odpadů ze sběrných dvorů a ze sběrných míst
Správce cíle	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Problémový okruh 2	Sít a provoz SD
Cíl 2.1	Využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolufinancování.
Popis cíle	Na území ORP Nové Město na Moravě převažuje individualismus obcí při řešení odpadového hospodářství s minimální mírou meziobecní spolupráce. Finanční náklady obcí na zajištění provozu OH jsou v jednotlivých obcích poměrně vysoké,

	možnosti a komfort pro obyvatele v oblasti třídění a ukládání odpadu jsou v některých obcích velmi omezené. Cílem je optimalizovat využití sběrných dvorů pro okolní spádové obce, sdílení jednoho provozu SD přinese obcím finanční úspory.
Hlavní opatření	A.1 Právní analýza • zpracování návrhu společné smlouvy o využití sběrných dvorů pro více obcí • zpracování návrhu společných smluv s druhotnými odběrateli odpadů • nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A.2 Ekonomická analýza • rozbor ekonomické výhodnosti společného a individuálního provozování sběrného dvora • zpracování variant řešení pro jednotlivé obce B.1 Nastavení parametrů • stanovení potřebné infrastruktury pro území ORP (SD, kompostárny) • osvěta v rámci ORP o potřebnosti třídění odpadů C.1 Výběr ekonomicky efektivního řešení • meziobecní spolupráce při využití SD • porovnání podmínek jednotlivých variant (spolufinancování, nákup služby) • příprava a realizace společného řešení
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora • počet obcí, které nemají sběrný dvůr, ani nevyužívají smluvního zajištění sběru odpadů ve sběrném dvoře jiné obce
Správce cíle	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Problémový okruh 2	Sít a provoz SD
Cíl 2.2	Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.
Popis cíle	Vybudování sběrného dvora v dostupné dojezdové vzdálenosti zlepší možnosti a komfort pro obyvatele v oblasti třídění a ukládání odpadu v obcích. Cílem je zajištění dostupných zařízení pro sběr separovaného odpadu ve všech obcích ORP, vybudování sběrného dvora zlepší kázeň občanů při třídění komunálního odpadu a přinese obci finanční úspory.
Hlavní opatření	A.1 Právní analýza • zpracování návrhu smluv s druhotnými odběrateli odpadů • nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv A.2 Ekonomická analýza • rozbor ekonomické výhodnosti provozování sběrného dvora • zpracování variant řešení pro jednotlivé obce, ANO/NE vystavět nový sběrný dvůr

	B.1 Nastavení parametrů - stanovení potřebné infrastruktury pro území (SD, kompostárna) - osvěta v rámci ORP o potřebnosti třídění odpadů C.1 Výběr ekonomicky efektivního řešení - meziobecní spolupráce při využití SD - porovnání podmínek jednotlivých variant (financování vybudování SD, nákup služby od svozové společnosti)
Název indikátorů k hodnocení cíle	- počet sběrných dvorů na území ORP - počet obcí s dostupností sběrného dvora (sběrného místa) od: 0 – 5 km 5 – 10 km 10 a více km - počet obcí využívajících SD, sběrná místa
Správce cíle	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

5.2.5. Indikátory

Cíl	Využití meziobecní spolupráce při společném nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady).		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Společná poptávka a nákup služeb v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.) (ANO/NE)		
Měrná jednotka	% společně nakládaného komunálního odpadu		
Správce měřítka	Odborný pracovník DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	50	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje poměr všech komunálních odpadů nakládaných systémem společné poptávky a nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady) a celkového množství vyprodukovaného komunálního odpadu na území ORP.		
Metodika a výpočet:	Procentuální vyjádření poměru množství v t společně nakládaného komunálního odpadu a celkového množství komunálního odpadu v t vyprodukovaného v obcích v ORP v kalendářním roce. Komunální odpad je součtem všech vyprodukovaných odpadů		

	v území (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady).		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce ORP – hlášení o odpadech.		
Cíl	Využití meziobecní spolupráce při společném nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady).		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství.		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Odborný pracovník DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	15	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje počet zapojených obcí v ORP Nové Město na Moravě do systému společného nákupu služeb v OH v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.).		
Metodika a výpočet:	Jednotkové vyjádření počtu obcí zapojených do systému společných nákupů v ORP Nové Město na Moravě.		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko.		

Cíl	Společná koordinace svozu odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost.		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet obcí společně koordinujících svoz odpadů ze sběrných dvorů a ze sběrných míst.		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Odborný pracovník DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	10	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet obcí v ORP zapojených do systému sběrných dvorů a míst, kdy vlastníci a provozovatelé těchto sběrných dvorů společně koordinují svoz odpadů s ohledem na aktuální naplněnost. (Vlastníci a provozovatelé sběrných dvorů a sběrných míst mohou být jednotlivé obce poskytující služby ostatním za úplatu, DSO, dvě a více sousedních obcí).		
Metodika a výpočet:	Určení sběrných dvorů a sběrných míst zapojených do systému společného svozu odpadů, určení jednotlivých obcí využívajících		

	tyto sběrné dvory a sběrná místa, součet těchto obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Obce ORP – hlášení o odpadech, SD a sběrná místa – evidence odpadů.		
Cíl	Využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolu- financování.		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora.		
Měrná jednotka	% obcí s uzavřenou smluvní dohodou		
Správce měřítka	DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	50	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítka definuje procento využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolufinancování z těchto obcí.		
Metodika a výpočet:	Procentuální podíl počtu připojených spádových obcí využívajících sběrný dvůr na základě smluvních dohod a celkového počtu spádových obcí sběrného dvora.		
Zdroj čerpání dat:	Vlastníci a provozovatelé sběrných dvorů v území ORP, obce ORP.		

Cíl	Využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolu- financování.		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	Počet obcí, které nemají sběrný dvůr, ani nevyužívají smluvního zajištění sběru odpadů ve sběrném dvoře jiné obce.		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0		
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítka definuje počet obcí ORP Nové Město na Moravě, které nemají vlastní sběrný dvůr a nevyužívají smluvního zajištění odpadů ve sběrném dvoře jiné obce.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí ORP, které nemají vlastní SD a nevyužívají smluvního zajištění dopadů ve sběrném dvoře jiné obce.		
Zdroj čerpání dat:	Provozovatelé sběrných dvorů v území ORP, obce ORP.		

Cíl	Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné po- třeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.
Číslo indikátoru	2.2.1

Název indikátoru	Počet sběrných dvorů na území ORP.		
Měrná jednotka	Počet sběrných dvorů		
Správce měřítka	DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	5	5
Skutečnost	3		
Popis měřítka:	Měřítka definuje počet sběrných dvorů na území ORP Nové Město na Moravě. Dosažením počtu 5 sběrných dvorů (plus jednoho stávajícího sběrného místa) bude ORP dostatečně pokryto sítí těchto zařízení.		
Metodika a výpočet:	Součet sběrných dvorů na území ORP.		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce ORP.		

Cíl	Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	Počet obcí s dostupností sběrného dvora (sběrného místa) od: 0 – 5 km 5 – 10 km 10 a více km		
Měrná jednotka	Počet obcí v dostupnosti sběrného dvora do 5 km		
Správce měřítka	DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	-	22	27
Skutečnost	15		
Popis měřítka:	Měřítka definuje počet obcí ORP Nové Město na Moravě, které mají sběrný dvůr (případně sběrné místo) v dostupné dojezdové vzdálenosti do 5 km. Měrnou jednotkou byla určena dojezdová vzdálenost do 5 km s ohledem na velikost ORP a vzdálenost a rozmístění obcí v území.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí ORP, které mají vlastní SD, případně sousedí s obcí provozující SD a mají tento SD v dojezdové vzdálenosti do 5 km.		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce ORP.		

Cíl	Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.		
Číslo indikátoru	2.2.3		
Název indikátoru	Počet obcí využívajících SD, sběrná místa.		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	22	30

Skutečnost	15		
Popis měřítka:	Měřítko určuje počet obcí, které využívají sběrné dvory nebo sběrná místa v ORP Nové Město na Moravě.		
Metodika a výpočet:	Součet obcí ORP, které mají vlastní SD nebo využívají smluvního zajištění dopadů ve sběrném dvoře jiné obce, případně vlastní sběrné místo.		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce ORP.		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

DSO Mikroregion Novoměstsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Využití meziobecní spolupráce při společném nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo od-	DSO Mikroregion Novoměstsko

	stranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady).	
1.2	Společná koordinace svozu odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost.	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1	Využití sběrných dvorů pro spádové obce a zajištění spolu-financování.	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.2	Vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora.	DSO Mikroregion Novoměstsko

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Společná poptávka a nákup služeb v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.) (ANO/NE)	DSO Mikroregion Novoměstsko
1.1.2	Počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství.	DSO Mikroregion Novoměstsko
1.2.1	Počet obcí společně koordinujících svoz odpadů ze sběrných dvorů a ze sběrných míst.	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1.1	Počet smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora.	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1.2	Počet obcí, které nemají sběrný dvůr, ani nevyužívají smluvního zajištění sběru odpadů ve sběrném dvoře jiné obce.	DSO Mikroregion Novoměstsko

2.2.1	Počet sběrných dvorů na území ORP.	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.2.2	Počet obcí s dostupností sběrného dvora (sběrného místa) od: 0 – 5 km 5 – 10 km 10 a více km	DSO Mikroregion Novoměstsko
2.2.3	Počet obcí využívajících SD, sběrná místa.	DSO Mikroregion Novoměstsko

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V první polovině roku 2014 byla realizačním týmem zpracována analytická část dokumentu odpadové hospodářství. Na základě výsledků analytické části, nástinů opatření, swot analýzy a společně stanovené vize byly definovány problémové okruhy, cíle a indikátory návrhové části odpadového hospodářství. Celkem byly definovány 2 problémové okruhy:

- Efektivnost a ekonomika OH
- Komunitní plánování

Problémové okruhy vyplynuly především ze SWOT analýzy a vycházejí zejména ze slabých stránek a ohrožení, které byly seskupeny do dvou tematických celků. U každého problémového okruhu byly popsány věcné argumenty pro okomentování problémového okruhu, příčiny vzniku problému a další okolnosti, které s definovaným problémem souvisí a možné důsledky neřešení problémů. Problémové okruhy by měly být řešeny dosažením stanovených cílů, ke každému okruhu byl stanoven jeden souhrnný cíl, kterého by měla plánovaná strategie dosáhnout do konce roku 2020. Plnění cílů bude sledováno správcí cíle prostřednictvím indikátorů. Za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu odpovídají gestoři jednotlivých cílů, kteří dodávají podklady příslušnému správcí cíle.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Realizační tým při tvorbě strategie vycházel z již zpracované analytické a návrhové části souhrnného dokumentu. Součástí prací na analytické a návrhové části dokumentu byly řízené rozhovory se starosty všech obcí na území ORP Nové Město na Moravě v 1. polovině roku 2014. Po dokončení analytické a návrhové části dokumentu byla realizačním týmem definována vize a z ní dále vyplývající problémové okruhy, cíle, indikátory a výsledná strategie do konce roku 2020.

Při tvorbě strategie realizační tým konzultoval jednotlivé fáze vývoje projektu se zástupci obcí na pravidelných setkáních DSO Mikroregion Novoměstsko, do tvorby strategie aktivně zasahovali motivující starostové, koordinátoři projektu a všichni členové realizačního týmu.

Strategie je reálnou možností rozvoje stávajícího dobrovolného svazku obcí DSO Mikroregion Novoměstsko a měla by být základním kamenem rozvoje a vodítkem budoucího směřování tohoto svazku.

5.5. Přílohy

5.5.1. Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

5.5.2. Tabulkové a grafické přílohy

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

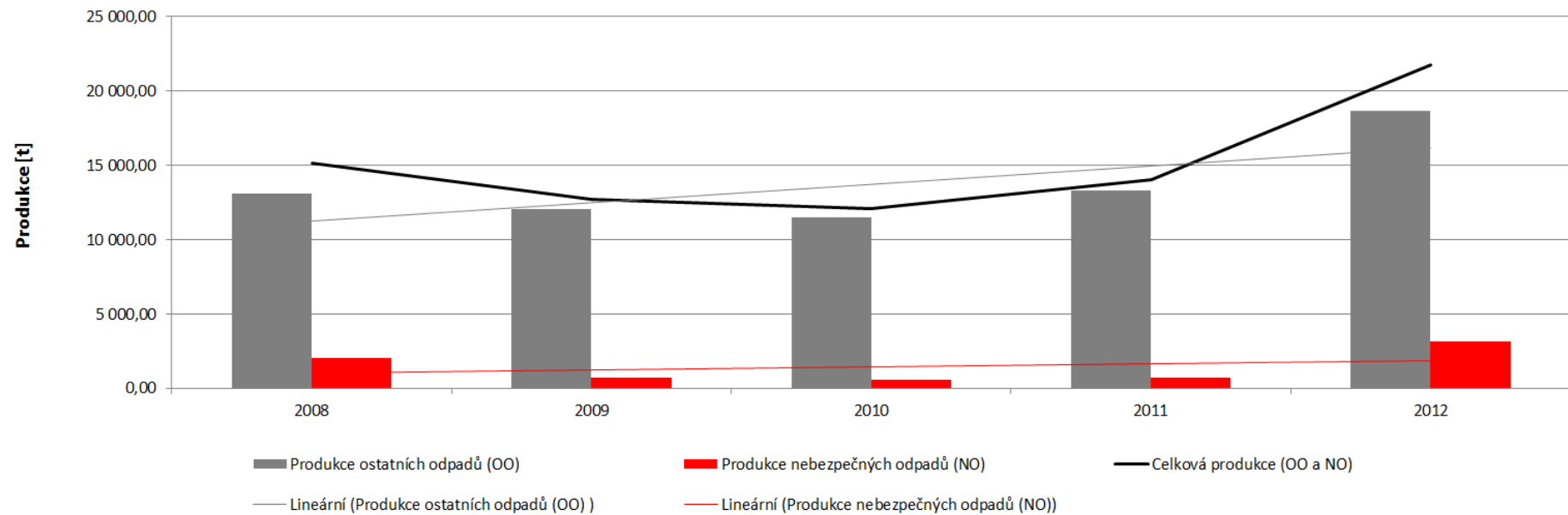
Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová

základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základ- ně 2000 [%] ↓				
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů (OO)	17 260,14	13 087,35	12 015,47	11 519,36	13 315,74	18 645,08	75,82	69,61	66,74	77,15	108,02
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 300,49	2 028,46	706,07	560,17	703,91	3 123,20	88,18	30,69	24,35	30,60	135,76
Celková produkce (OO a NO)	19 377,42	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28	78,01	65,65	62,34	72,35	112,34
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012	
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci od- padů		86,58		94,45		95,36		94,98		85,65	
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		13,42		5,55		4,64		5,02		14,35	
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ¹]		2008		2009		2010		2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP		19 670		19 799		19 619		19 484		19 472	
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		768,47		642,53		615,71		719,55		1 117,93	
Měrná produkce OO		665,35		606,87		587,15		683,42		957,53	
Měrná produkce NO	300,20	103,12		35,66		28,55		36,13		160,39	
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		34,35		11,88		9,51		12,03		53,43	
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-65,65		-88,12		-90,49		-87,97		-46,57	

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	474,14	350,79	377,59	391,25	356,19
200102	Sklo	O	334,71	313,41	344,71	376,15	317,90
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,85	13,21	19,97	21,26	26,79
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	1,16	0,00	0,00	0,01
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	36,88	27,05	24,64	25,40	39,11
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,21	0,07	0,01	0,02	0,02
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	2,44	457,01	0,93	396,29	337,60
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,17	0,00	0,09	0,10	0,18
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	1,44	1,04	1,40	1,99	2,32
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	1,61
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,56	0,38	0,36	0,30	0,48
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,00	0,00	0,03	0,02	0,00
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123	N	0,59	0,02	0,00	5,04	1,60
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	0,26	0,00	0,59	0,73	3,28
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	1,06	21,20	61,13	74,72	73,83

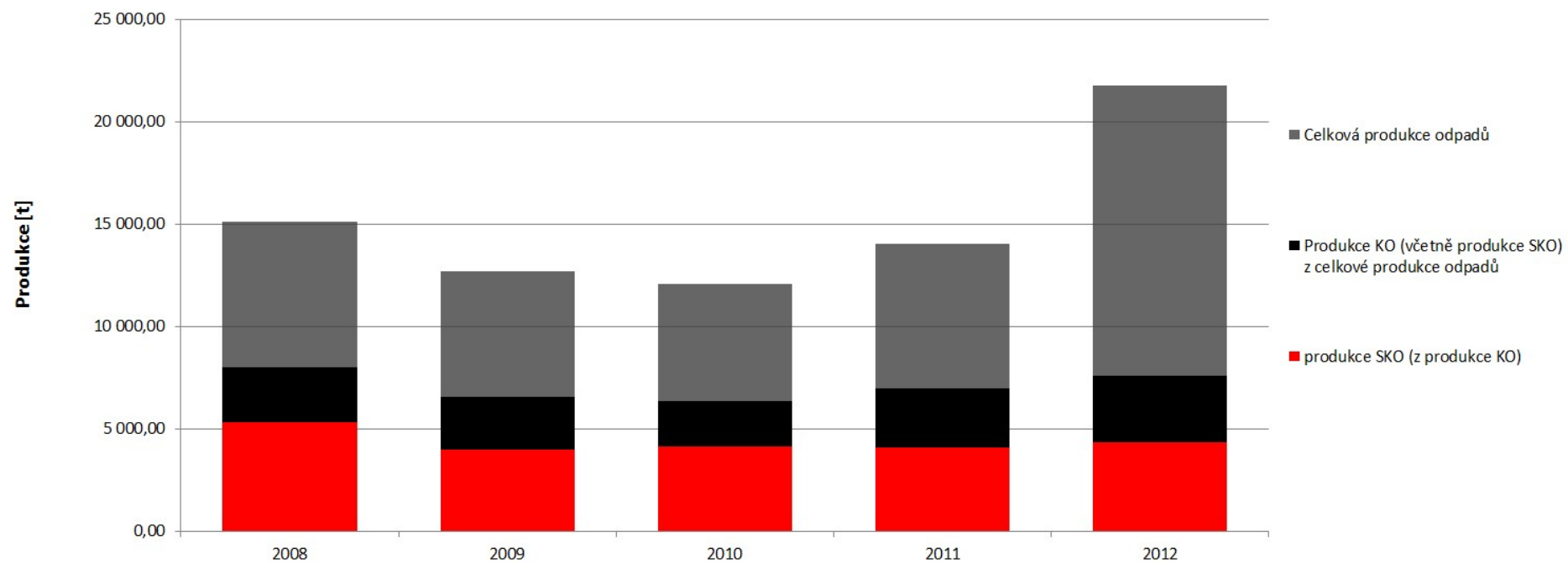
200139	Plasty	O	228,48	234,73	245,81	295,69	276,44
200140	Kovy	O	20,39	12,49	11,47	27,03	16,85
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1,86	61,84	92,17	335,79	759,85
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	0,00	0,00	3,30
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	79,59	100,90	159,65	49,57	40,65
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	5 317,30	3 970,52	4 129,91	4 065,78	4 322,34
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	78,38	56,15	53,41	54,38	89,93
200303	Uliční smetky	O	257,90	95,06	55,40	56,84	6,70
200304	Kal ze septiků a žump	O	44,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	191,00	0,00	92,73	180,96	125,45
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	551,17	549,46	438,37	326,95	434,55
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	171,79	198,96	149,99	175,64	211,74
150102	Plastové obaly	O	68,27	35,11	31,92	40,83	56,77
150103	Dřevěné obaly	O	5,08	3,68	3,72	0,00	0,00
150104	Kovové obaly	O	0,48	0,62	0,96	0,01	0,00
150105	Kompozitní obaly	O	6,42	7,93	7,56	10,70	11,55
150106	Směsné obaly	O	64,35	19,28	16,29	21,28	19,30
150107	Skleněné obaly	O	0,19	4,76	5,18	6,32	19,86
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	36,41	17,17	15,26	16,71	15,94
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce KO			7 969,80	6 190,84	7 977,05	6 553,98	6 341,23
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			6 457,03	5 046,51	6 464,07	5 508,39	5 198,10
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			3 282,34	2 580,24	3 284,45	3 038,00	2 724,18

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28	-15,84	-5,05	16,06	55,27
Celková produkce KO	7 977,05	6 553,98	6 341,23	6 957,72	7 572,13	-17,84	-3,25	9,72	8,83
Celková produkce SKO	5 317,30	3 970,52	4 129,91	4 065,78	4 322,34	-25,33	4,01	-1,55	6,31
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	52,77		51,52		52,50		49,63		34,79
Podíl SKO na produkci KO	66,66		60,58		65,13		58,44		57,08
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	19 670		19 799		19 619		19 484		19 472
Měrná produkce KO	405,54		331,03		323,22		357,10		388,87
Měrná produkce SKO	270,33		200,54		210,51		208,67		221,98

Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	645,93	549,75	527,58	566,88	567,92	-14,89	-4,03	7,45	0,18
Sklo	150107, 200102	334,91	318,17	349,90	382,47	337,76	-5,00	9,97	9,31	-11,69
Plast	150102, 200139	296,75	269,84	277,73	336,52	333,21	-9,07	2,92	21,17	-0,99
Nápojové kartony	150105	6,42	7,93	7,56	10,70	11,55	23,59	-4,65	41,48	7,98
Celkem separovaný sběr		1 284,00	1 145,70	1 162,76	1 296,56	1 250,43	-10,77	1,49	11,51	-3,56
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		19 670		19 799		19 619		19 484		19 472
Měrná produkce tříděného papíru		32,84		27,77		26,89		29,09		29,17
Měrná produkce tříděného skla		17,03		16,07		17,83		19,63		17,35
Měrná produkce tříděného plastu		15,09		13,63		14,16		17,27		17,11
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,33		0,40		0,39		0,55		0,59
Měrná produkce tříděného odpadu		65,28		57,87		59,27		66,55		64,22

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,74	11,19	15,36	15,36	16,23
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

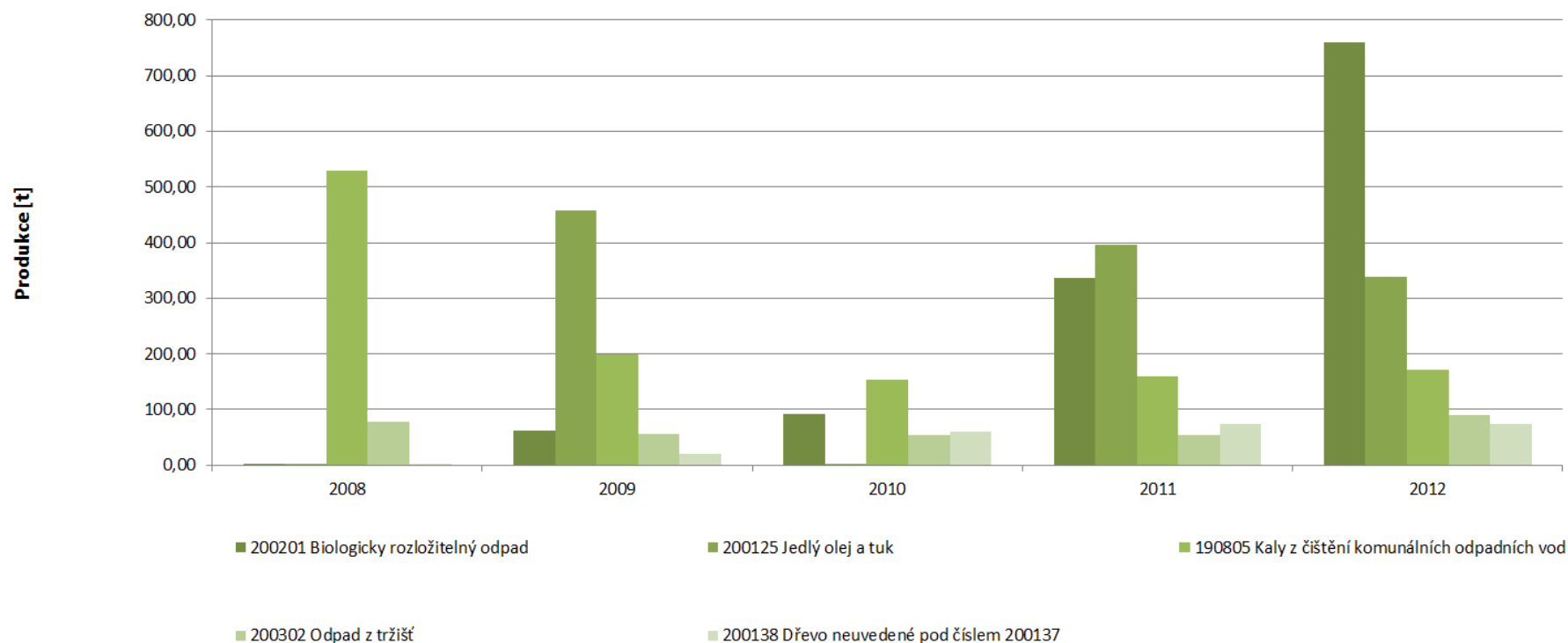
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,55	2,61	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,18	1,13	2,10	2,40	2,39
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	33,21	29,23	18,12	12,10	13,34
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	5,12
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,80	0,00	2,14
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	171,79	198,96	149,99	175,64	211,74
150103	Dřevěné obaly	O	5,08	3,68	3,72	0,00	0,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,40	0,00	77,58	0,12	0,35
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	528,29	200,18	153,05	159,75	171,65
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	12,42	2,68	9,82	8,52	8,49
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,30	0,30	0,20	0,10	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	474,14	350,79	377,59	391,25	356,19
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,85	13,21	19,97	21,26	26,79
200110	Oděvy	O	0,00	1,16	0,00	0,00	0,01
200111	Textilní materiály	O	36,88	27,05	24,64	25,40	39,11
200125	Jedlý olej a tuk	O	2,44	457,01	0,93	396,29	337,60

200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	1,06	21,20	61,13	74,72	73,83
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1,86	61,84	92,17	335,79	759,85
200301	Směsný komunální odpad	O	5 317,30	3 970,52	4 129,91	4 065,78	4 322,34
200302	Odpad z tržišť	O	78,38	56,15	53,41	54,38	89,93
200304	Kal ze septiků a žump	O	44,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	551,17	549,46	438,37	326,95	434,55
Celková produkce BRO			7 254,49	5 496,35	7 261,53	5 958,34	5 628,85

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

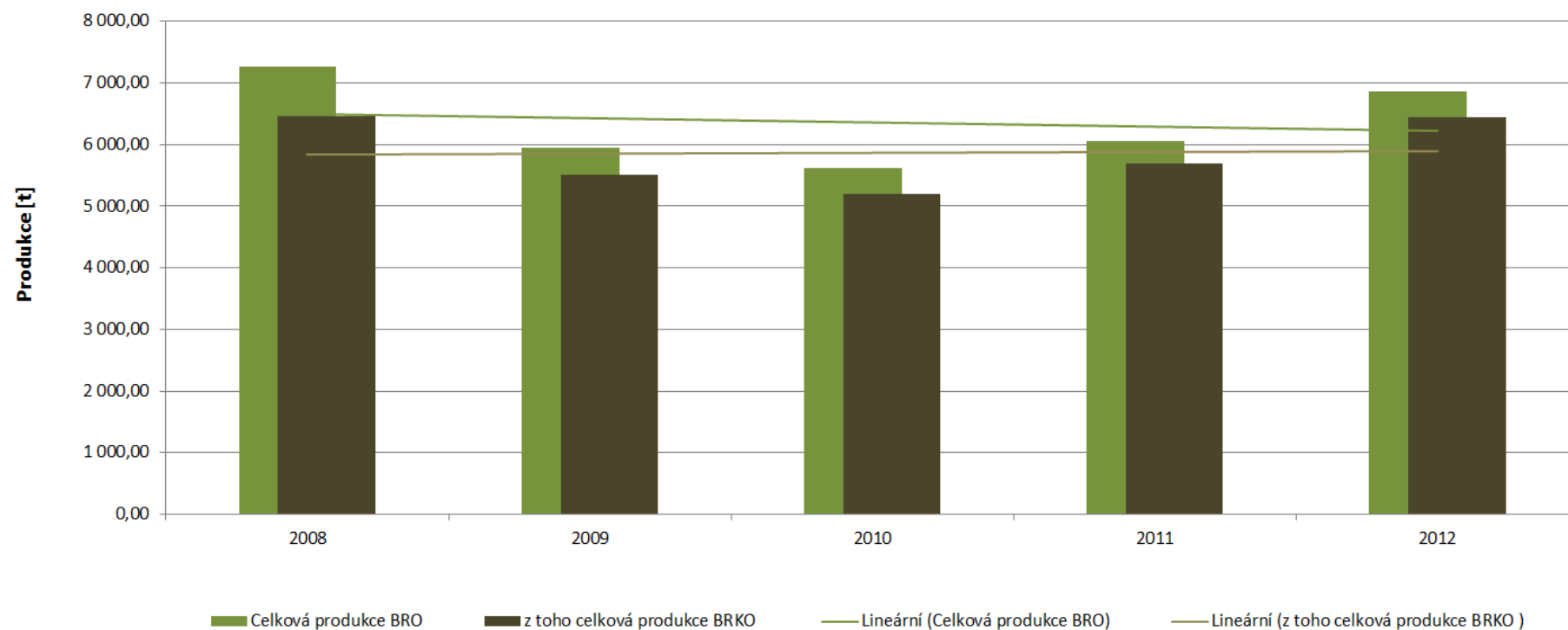

Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	7 261,53	5 958,34	5 628,85	6 065,80	6 871,66	-17,95	-5,53	7,76	13,29
z toho celková produkce BRKO	6 464,07	5 508,39	5 198,10	5 691,81	6 440,20	-14,78	-5,63	9,50	13,15
Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	89,02	92,45	92,35	93,83	93,72				
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP	19 670	19 799	19 619	19 484	19 472				
Měrná produkce BRO	369,17	300,94	286,91	311,32	352,90				
Měrná produkce BRKO	328,63	278,22	264,95	292,13	330,74				

Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓					
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011	2012	
Využití	Materiálové využití	4 737,99	9 185,11	9 217,15	7 634,19	2 996,88	5 879,97	193,86	194,54	161,13	63,25	124,10	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		24,45	60,76	72,45	63,20	21,38	27,01						
		Energetické využití	3,05	17,74	13,49	0,00	0,00	0,00	581,25	442,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	4 694,29	9 202,85	9 230,64	7 634,19	2 996,88	5 879,97	196,04	196,64	162,63	63,84	125,26	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓											
		24,23	60,88	72,56	63,20	21,38	27,01						
Celková produkce odpadů		19 377,42	15 115,81	12 721,54	12 079,53	14 019,65	21 768,28						
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →											
	Spalování	269,84	183,00	256,78	310,06	308,79	Meziroční změna [%] ↓						
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012			
							-32,18	40,32	20,75	-0,41			
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Celkem vybrané způsoby odstranění	269,84	183,00	256,78	310,06	308,79	-32,18	40,32	20,75	-0,41				

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

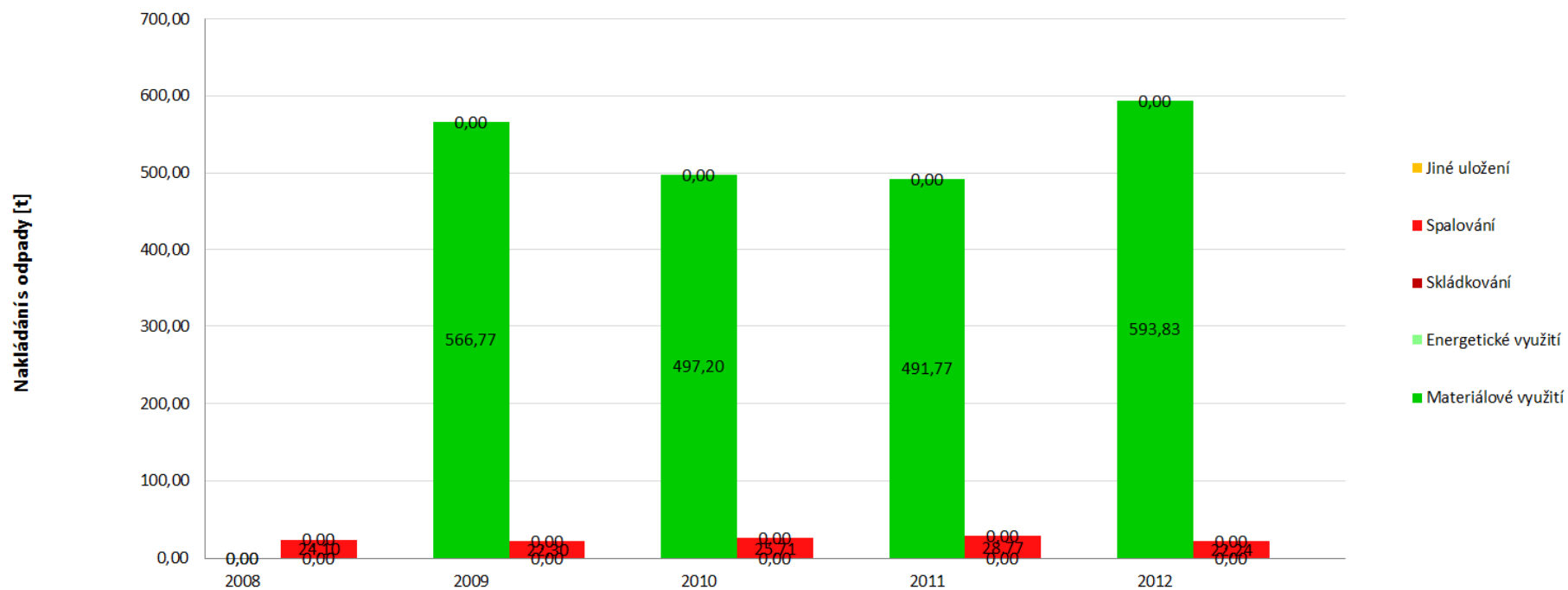

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	2012
K O	Využití	Materiálové využití	100,23	0,00	566,77	497,20	491,77	593,83	0,00	565,49	496,08	490,66	592,50
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
			2,06	0,00	8,65	7,84	7,07	7,84	-100,00	465,49	396,08	390,66	492,50
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Celkem vybrané způsoby využití	92,11	0,00	566,77	497,20	491,77	593,83	0,00	615,28	539,77	533,87	644,67
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓										
			1,89	0,00	8,65	7,84	7,07	7,84	Meziroční změna [%] ↓				
	Celková produkce KO [t]		4873,19	7977,05	6553,98	6341,23	6957,72	7572,13	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Spalování		24,10	22,30	25,71	28,77	22,24	-7,47	15,28	11,91	-22,69	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Celkem vybrané způsoby odstranění		24,10	22,30	25,71	28,77	22,24	-7,47	15,28	11,91	-22,69	

SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Spalování	0,00	0,00	1,39	1,48	1,60			6,25	7,92
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	1,39	1,48	1,60			6,25	7,92

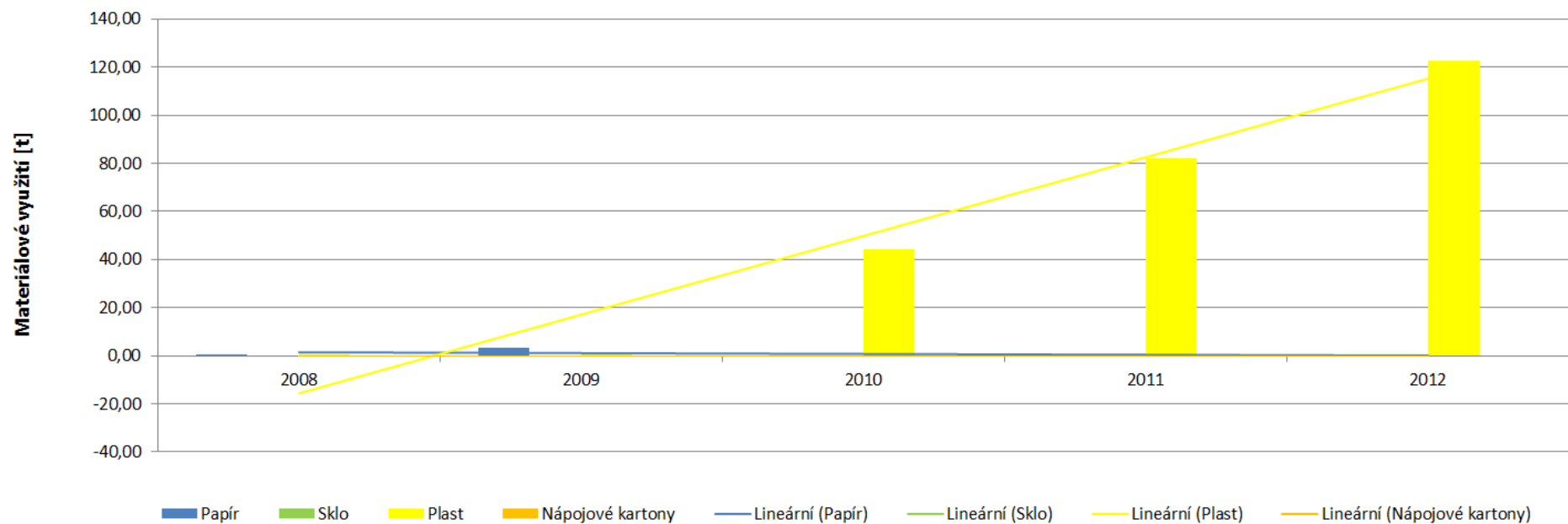
Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se se- parovaným sbě- rem [t]	Katalogové číslo tříděného od- padu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové vyu- žití	0,00	3,48	0,00	0,00	0,00	347800,00	-100,00		
		Energetické vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	2,36	0,79	2,14	3,22	5,35	-66,33	170,03	50,19	66,15
Sklo	150107, 200102	Materiálové vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Energetické vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Plast	150102, 200139	Materiálové vyu- žití	0,00	0,29	44,20	81,95	122,55	28500,00	15355,59	85,39	49,55
		Energetické vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,07	0,00	0,00	0,09		-100,00		
Nápojové kartony	150105	Materiálové vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Energetické vyu- žití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

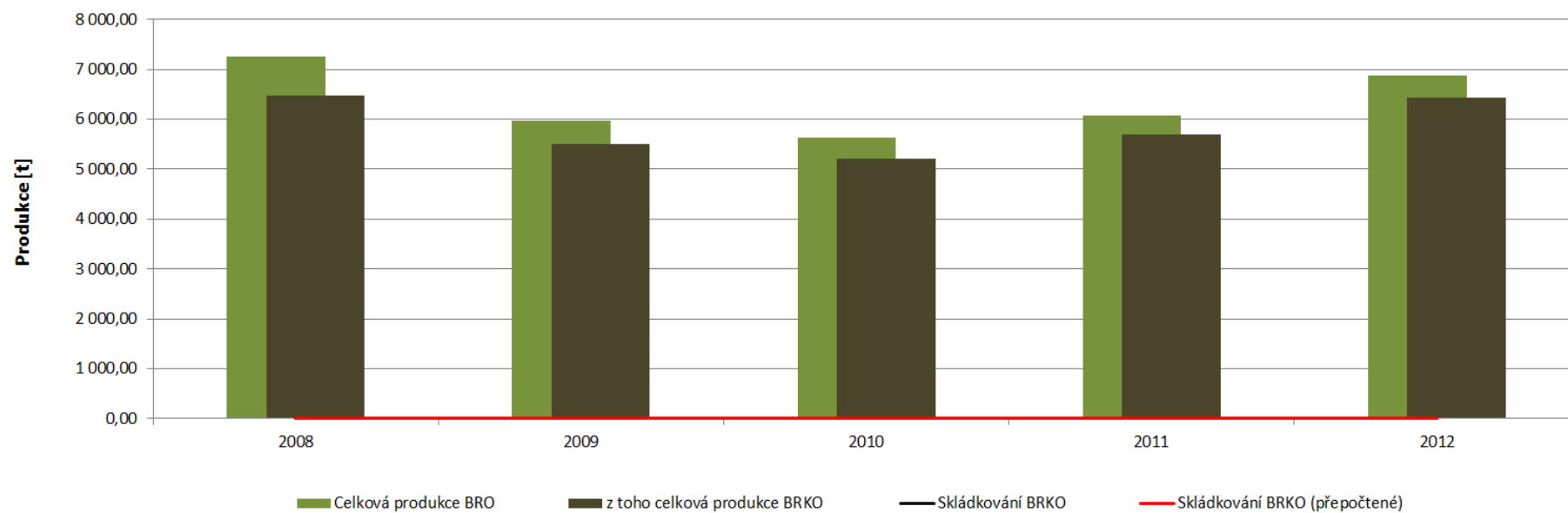

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]												
BRO	Využití	Materiálové využití		0,00	743,88	453,00	409,82	471,29		-39,10	-9,53	15,00
		Energetické využití		17,74	13,49	0,00	0,00	0,00	-23,96	-100,00		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Spalování		3,53	2,76	4,07	5,40	8,08	-21,77	47,39	32,62	49,75
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

BRKO	Využití	Materiálové využití		0,00	562,00	453,00	409,82	471,29	56199900,00	-19,40	-9,53	15,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Podíl skládkování a měr. skládkování k DZ 1995 [%] ↓											
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
		Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓									
				148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
		Spalování		3,51	2,04	4,07	5,40	7,65	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
									-41,88	99,41	32,62	41,74	
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							
Počet obyvatel v území ORP				19 670	19 799	19 619	19 484	19 472					

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

6. Téma 4.: vytvoření servisního centra pro starosty obcí

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

Úvod

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

V rámci 1. oficiálního setkání zástupců obcí byla prezentována tři volitelná témata, a to Zaměstnanost, Cestovní ruch a vytvoření Servisního centra pro starosty malých obcí. První dvě témata nebyla zvolena zejména z důvodu velmi omezených možností působení malých obcí ve zvolených oblastech. Téma vytvoření Servisního centra pro starosty obcí bylo nejdiskutovanějším volitelným tématem nejen v ORP Nové Město na Moravě, ale i v rámci celého Kraje Vysočina. Z prvního dotazníkového šetření vyplynul problém, který většinu starostů nejvíce tíží, a to je především nedostatek času a odborných znalostí potřebných ke zvládnutí administrativních prací a ostatní agendy na obecních úřadech. Zástupce obcí zatěžuje náročné dohledávání a zjišťování různých informací potřebných ke zpracování administrativy na obecních úřadech. Jak vyplynulo z cílených rozhovorů s jednotlivými starosty, zvláště malých obcí, je běžné přejímat postup a vzorová řešení při vyřizování jednorázových, málo se opakujících nebo vysoce odborných úkonů administrativy z větších obcí, popř. ORP nebo kraje. Toto řešení je samozřejmě dvojnásobně časově náročné, jelikož zatěžuje i starostu, který požadované informace ostatním poskytuje. Realizační tým tedy navrhl v návaznosti na osobní projednání se zástupci obcí téma týkající se vytvoření Servisního centra pro starosty obcí, které bude prioritně řešit problematiku samostatné působnosti obcí. Pozitivním příkladem pro realizační tým bylo zejména ORP Pacov a několik dalších, kde již servisní centrum pro starosty obcí funguje. Dalším pozitivem také je, že obce ORP Nové Město na Moravě již touto cestou částečně vykročily a mají s tímto řešením kladné zkušenosti.

Téma Servisní centrum pro starosty obcí bylo v ORP Nové Město na Moravě zvoleno z důvodu zájmu starostů obcí o toto téma a především z důvodu vysokého podílu malých obcí s neuvolněným starostou. Celkem je v ORP 28 malých obcí, které se zapojily do projektu Podpora meziobecní spolupráce, z nichž 19 obcí má neuvolněného starostu a neuvolněnou účetní. Z tohoto uvedeného počtu obcí je 11 obcí s počtem obyvatel nepřesahujícím 150 osob. Uvedené shrnutí jednoznačně poukazuje na snížené možnosti komunikace, malou zastupitelnost a vysokou náročnost na volný čas statutárních zástupců u takto malých obcí. Problémem jsou zejména specifické administrativní a technické požadavky na zajištění určitých úkonů na jednotlivých úřadech obcí. Realizační tým oprávněně očekává, že starostové jednotlivých obcí budou velice pozitivně nakloněni variantě pomoci v rámci jednotlivých agend, které vyžadují vysoký stupeň odborných či technických znalostí a vědomostí, a jsou pro ně právě z těchto důvodů současně velice časově náročné.

Pomoc týkající se řádného výkonu samosprávných agend je pro většinu ze starostů, zejména pro neuvolněné starosty, velmi zajímavou nabídkou. Pro zjištění situace v jednotlivých obcích byl starostům zaslán dotazník, týkající se jejich poptávky po jednotlivých službách, které by případně zajišťoval tým manažerů v rámci ORP. Dotazník byl vytvořen Svazem měst a obcí a má čtyři části. Je zaměřen zejména na analyzování poptávky po službách pro obce, které by poskytovalo Servisní centrum dle zájmu starostů. První část dotazníku se týká identifikace obcí a zjištění počtu zaměstnanců. Druhá část dotazníku je zaměřena na poptávku po nabízených službách. Otázky jsou zaměřeny na právní podporu, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podporu, technickou a stavební pod-

poru a rozvoj obce. Třetí část dotazníku je zaměřena na zjištění preferovaného způsobu zajištění dané agendy a čtvrtá část se orientuje na způsob financování služeb.

Cílem zpracování volitelného tématu Servisního centra pro starosty obcí by měla být budoucí profesionalizace svazku DSO s tím, že bude posílen řídicí management mikroregionu o pracovníky s odbornými vědomostmi, a s tím, že se v rámci vykonávané poradenské činnosti zefektivní výkon samosprávných kompetencí obcí. Nyní je záměrem analýza současné situace, a to jak z hlediska potřeb obcí po nabízených službách, tak z hlediska finančních možností, zvláště u malých obcí. Krokem do budoucna je tedy rozšíření předmětu činnosti DSO a následná podpora tohoto svazku v činnosti zaměřené především na problémové oblasti regionu vyplývající z prováděných analýz.

6.1.2. Popis situace ve správním obvodu

V rámci řízených rozhovorů se starosty jednotlivých obcí ORP Nové Město na Moravě byly zaznamenány a vyhodnoceny některé poznatky ukazující na velmi nízkou provázanost a koordinaci jednání mezi obcemi navzájem. Jedinou oblastí, kterou je možno hodnotit jako nadstandardní, je oblast cestovního ruchu, kde obce mezi sebou dlouhodobě spolupracují a vytvářejí podmínky pro jeho rozvoj, a to zejména s přihlédnutím ke sportovnímu zaměření regionu. Mimo tuto oblast byla spolupráce dvou až tří obcí spíše výjimečná, dlouhodobá koncepční spolupráce více obcí nebyla zjištěna vůbec.

Znepokojujícím aspektem je neinformovanost obcí o jejich záměrech, a to ani u obcí, které spolu katastrálně sousedí, přičemž se zde objektivně nenalézají žádné vnitřní či vnější překážky této spolupráce. V případě řešení okamžitých problémů však obce velice úspěšně dokáží vzájemně spolupracovat. Příkladem spolupráce může být např. prozatím jednorázový společný nákup energií, svoz elektrodopadů s předpokladem ustanovení centrálních sběrů, či vytvoření společných regionálních skládek biomasy. V uvedených případech dokázaly obce velice dobře spolupracovat, akceptovat daný návrh a společně situaci řešit.

Dalším problémem zatěžujícím starosty zejména malých obcí je soustavně se zvyšující administrativní náročnost, která vyplývá z častých změn předpisů, vyhlášek a zákonů vážících se k oblasti státní správy a samosprávy. K této oblasti je možno ještě přiřadit zvláště vysoce náročné odborné zvládnutí technických otázek zaměřených na provoz veřejného osvětlení či provoz a udržování kanalizačních a vodárenských sítí, kdy je ze zákona požadováno doložení odborného vzdělání. Taktéž správa obecních lesů vyžaduje kvalifikované odborníky. Jak vyplynulo z řízených rozhovorů, je další zatěžující aktivitou i náhrada či doplňování dopravních značek na místních a účelových komunikacích v souladu se zákonem o pozemních komunikacích, popř. řešení umístování informačních tabulí v ochranném pásmu pozemních komunikací.

U některých obcí je náročnou činností zajišťování činnosti související s provozem místních hřbitovů, údržbou zeleně v tomto areálu a s opravami přilehlých objektů (márnice, zvoničky, parkány atd.)

V oblasti vedení účetnictví byla větší část obcí obvodu nucena schvalovat své rozpočty s výhradou v důsledku zjištěných závad v oblasti vykazování a evidence majetku obcí. Vzhledem k vyšší právní náročnosti všechny malé obce konzultují vydání nových obecních vyhlášek s právními odborníky či přímo s pracovníky ministerstva vnitra. Obce provádějící stavební činnost jsou nuceny vyrovnávat se

s častými novelami stavebního zákona, které přes proklamované zjednodušení přinášejí v praxi často pravý opak a prodlužují a komplikují tak stavební řízení. Na tuto činnost navazující výběrová řízení jsou dnes již tak obtížně realizovatelná, že obce si téměř vždy v této oblasti najímají odbornou firmu. Rovněž uzavírání kupních smluv již většina obcí provádí na základě dohody s oprávněnou osobou nebo využívá svých občanů s právním vzděláním, pokud jsou ochotni s obcí bezplatně spolupracovat.

Oblast samosprávy obcí je zvláště u malých obcí s neuvolněnými starosty výrazně poznamenána nároky na jejich volný čas. Jako zvláště alarmující je v tomto případě skutečnost, že některým neuvolněným starostům výkon jejich funkce v obci komplikuje i jejich fungování v zaměstnání. Například telefonáty těmito zástupci obcí v jejich pracovní době hodnotí mnozí zaměstnavatelé velmi negativně. Tři starostové obvodu Nové Město na Moravě již museli nuceně změnit svého zaměstnavatele. Je tedy evidentní, že mnozí neuvolnění starostové jsou při řešení obecních záležitostí oproti svým uvolněným kolegům znevýhodněni, přičemž z hlediska zákona nemají zaručenou ani žádnou minimální právní ochranu. Dále lze negativně hodnotit skutečnost, že současný systém přenosu informací na obce je velmi nepružný, je prováděn zasíláním e-mailů nebo datových zpráv, které však obec vybírá pouze jednou týdně, kdy se ve svých úředních hodinách seznamuje se zaslaným obsahem. Tento stav rozhodně nelze považovat za optimální. V případě, že je nutné řešit akutní či naléhavé situace týkající se obcí, mohou být starostové o tomto informováni i na své osobní telefonní číslo, které slouží i jako krizové telefonní číslo. Vzhledem k uvedenému je tedy zřejmé, že výkon funkce starosty obce velmi výrazně zasahuje jak do osobního, tak i pracovního života každého neuvolněného starosty.

Jedním z možných řešení uvedených problémů je vytvoření poradenského centra, které bude-li obsazeno kvalitními a schopnými pracovníky, může do značné míry snížit administrativní zatížení starostů obzvláště u malých obcí. V rámci ORP Nové Město na Moravě se jeví jako nejvhodnější připojení takového poradenského centra k Mikroregionu Novoměstsko, který již obce sdružuje a který se současně začlenil i do struktury MAS Zubří země.

Mikroregion Novoměstsko je dobrovolný svazek obcí, který vznikl za účelem sdružení většího počtu obcí regionu. Hlavním cílem svazku je vzájemná spolupráce a realizace strategického rozvoje novoměstského regionu. DSO se tedy především podílí na rozvoji ekonomiky, venkova, cestovního ruchu a na celkové propagaci regionu. Jedním z hlavních cílů je i ochrana životního prostředí a rozvoj kulturního života v regionu Novoměstsko. Důraz je kladen na vzájemnou spolupráci a možnost prosazení zájmů všech obcí bez ohledu na jejich velikost. Hlavním cílem mikroregionu je zajištění najíždění cca 110 kilometrů lyžařských stop v rámci celého Novoměstska. Dále je to podpora kulturní činnosti, podpora služeb ve zdravotnictví, a dále zajišťování svozu elektroodpadu, který byl v poslední době rozšířen i o odvoz textilu, obuvi a hraček. V poslední době byl také zajištěn i společný nákup energií, a to zemního plynu a elektrické energie na komoditní burze pro členy svazku.

V současnosti zajišťuje celou činnost Mikroregionu Novoměstsko jeden pracovník, a to po dobu dvou hodin denně. Je zajímavé, že i při tomto evidentně nedostačujícím systému se Mikroregionu daří dosáhnout výrazných a prokazatelných úspěchů. Obce Mikroregionu každoročně čerpají ze státních a krajských dotací (včetně dotace POV) v průměru přes deset milionů korun. Mikroregion má na svém území vytvořenou a provozovanou síť čistíren odpadních vod, a to daleko za stanovený rámec sídel s počtem obyvatel nad dva tisíce. I v této oblasti se projevuje koordinace zajišťování odpadového hospodářství mezi DSO, mezi pracovníky Kraje Vysočina, pracovníky ORP a jednotlivými obcemi. Ve

dvou lokalitách se díky této spolupráci daří budovat společné ČOV pro dvě až tři obce. V mikroregionu se tak nachází vysoký počet obcí s ČOV (60 %) v porovnání s celorepublikovým průměrem. Mikroregion využívá svého pracovníka jako styčnou osobu projednání s pracovníky pověřeného úřadu, kdy členské obce definují své potíže, a v rámci pravidelných schůzí Mikroregionu je jim daná oblast příslušným vedoucím odboru MěÚ vysvětlena. Obcím jsou touto cestou také předávány stěžejní písemné materiály týkající se voleb, administrativy, techniky IT, dotační politiky a v menším rozsahu je jim poskytováno i právní poradenství. Průměrná účast na schůzích DSO je 75 %, někdy se nemohou zástupci obcí z časových důvodů zúčastnit, tím pádem některé informace se k nim nemusejí dostat. Pokud by bylo zřízeno servisní centrum při DSO, byla by možnost zajistit přenos daných informací i mimo vyhrazené schůze tak, aby byly respektovány časové možnosti všech zástupců obcí.

Podmínkou pro fungující činnost Mikroregionu bude vytvoření administrativního a pracovního záze-
mí, neboť současný stav je naprosto neudržitelný. Doplnění stávajícího managementu o dvě až tři osoby s patřičnými odbornými znalostmi, které rozšíří stávající platformu, přinese zvýšenou kvalitu administrativní činnosti ve všech oblastech, zajistí vyšší provázanost a koordinaci regionálního rozvoje v celé oblasti.

6.1.3. Dotazníkové šetření

V rámci šetření, které se zabývá otázkou vytvoření Servisního centra pro starosty obcí, byly starostům předloženy dotazníky. Z úvodu dotazníků byly zjištěny informace týkající se jednotlivých obcí a jejich zaměstnanců. Dotazníkové šetření vyplnilo 25 obcí, v nichž bylo celkem evidováno 222 členů zastupitelstva obce, z nichž je 10 členů zastupitelstev uvolněných pro výkon této funkce. Z celkového počtu spolupracujících obcí na projektu, tedy z 29 obcí, je na území ORP pouze 9 uvolněných starostů a 1 uvolněný místostarosta, který působí v městysi Jimramov. Starostové malých obcí, i když nejsou pro tuto funkci uvolněni, musí vykonávat stejné výkony ve své funkci, rozdíl může být pouze v objemu vykonávaných činností.

V rámci ORP je počet pracovníků v administrativě spojené se správou obce 25, technicko-hospodářských pracovníků je 26, z čehož 20 pracovních míst vykonávají účetní v obcích. Je nutno si uvědomit, že tyto účetní vykonávají pouze základní účetní operace (vedení pokladny, úhrada faktur, elektronické bankovníctví). Souhrnné měsíční vyúčtování a přenesení údajů do centrální evidence je však prováděno prostřednictvím najaté specializované firmy. Pouze účetní v několika obcích jsou schopny zpracovávat kompletní účetnictví. Obce také často využívají možnosti zaměstnávat občany, kteří mají uložen výkon veřejně prospěšných prací, které jsou dotované Úřadem práce. Pracovníků v obcích, kteří vykonávají veřejně prospěšné práce, je 47. Pouze 1 pracovník v rámci celého ORP je zaměstnán na společensky účelném pracovním místě dotovaném Úřadem práce. Tito zaměstnanci většinou pro obec zajišťují údržbu zeleně, lesní hospodářství, drobné údržby apod. Mnohé práce obce zajišťují pomocí místních občanů s příslušnou odborností, a to na pracovní dohody (údržba veřejného osvětlení, obsluha ČOV a vodovodních a kanalizačních řádů, atd.).

Rozložení zaměstnanců je soustředěno zejména na větší obce a městyse a v malých obcích je většinou pouze neuvolněný starosta, případně jeden zaměstnanec na zkrácený úvazek. Vzhledem k napnutým rozpočtům malých obcí, kde nelze hradit mzdové výdaje potřebné k plnému uvolnění starosty, by tedy bylo vhodné zajišťovat v rámci Mikroregionu Novoměstsko poradenskou činnost

soustředící se na pomoc v administrativní a jiné oblasti. Tato poradenská činnost by neuvolněným starostům pomohla s agendami, které pro ně nejsou zcela jasné, a také s časově náročnými výkony.

V rámci dotazníkového šetření byly tedy analyzovány oblasti, ve kterých by obce chtěly pomoci. Druhá část dotazníku následující po identifikaci obcí a jejich pracovníků se zabývá poptávkou po nabízených službách. Tato část dotazníku je rozdělena na jednotlivé okruhy podpory a spolupráce, jako je právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora a rozvoj obce. V rámci okruhu právní podpory vyplynuly z analýzy následující odpovědi. 23 zástupců obcí je schopno si zajišťovat samostatně přípravu podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce, a nevyžadují tedy zajištění této služby od pracovníků mikroregionu. Pouhé dvě obce označili jako vhodnou odpověď průběžné konzultace a jeden zástupce obce vyžaduje komplexní zajištění této služby. Při přípravě smluv pro nakládání s nemovitostmi, tedy při přípravě kupních a nájemních smluv včetně jejich zveřejnění by deset obcí vyžadovalo komplexní zajištění služby a 9 z dotazovaných obcí by uvítalo průběžné konzultace. Lze tedy předpokládat, že o tuto službu by měly obce zájem. Dalším bodem je spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, kterou jsou obce schopny si také zajistit samy, jak vyplynulo z dotazníkového šetření. V otázce právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí se nejvíce starostů shodlo ve vyžadování průběžných konzultací, či zajištění komplexní služby v této agendě. Výběrové řízení na zaměstnance obecních úřadů je 11 obcí schopno si zajistit samostatně a 7 obcí by uvítalo komplexní zajištění a organizaci výběrových řízení. Zbytek z dotazovaných obcí je pro metodickou podporu či průběžné konzultace v této agendě. Starostům by pomohla průběžná konzultace při vydávání obecně závazných vyhlášek, dále v otázce informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí a podpora pracovníků při vedení správních řízení. Z dotazníkového šetření tedy plyne, že starostové obcí by se v oblasti právní podpory spokojili s průběžnými konzultacemi a radami od informovaných pracovníků, servisní centrum by tedy mělo zajišťovat poradenskou činnost v určitých bodech právní podpory.

Tab. 6.1. Poptávka po nabízených službách – právní podpora

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
1. Právní podpora				
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva	23	3	2	1
b) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi	7	2	9	10
c) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva	19	5	3	1

d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	3	5	12	7
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance OÚ	11	4	3	7
f) Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	5	8	13	3
g) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí		11	12	2
h) Podpora při vedení správních řízení	3	5	10	9

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce 6.1. lze vidět počty hlasů starostů, kteří označili danou možnost. V některých případech starostové označili i více odpovědí. Z tabulky je zřejmé, že v oblasti právní podpory obce vyžadují jednoznačně pomoc s přípravou smluv pro nakládání s nemovitostmi, konzultace v oblasti nemajetkové agendy, v oblasti vydávání obecně závazných vyhlášek, informování o změnách legislativy vztahujících se na obec i podporu při vedení správních řízení. V rámci právní podpory by tedy servisní centrum působilo spíše v oblasti poradenství, což by starostům výrazně pomohlo. Jedna obec specifikovala jako potřebnou pomoc v oblasti nakládání s odpady.

Další oblastí analýzy poptávky starostů je oblast ekonomických agend. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že základní účetní práce si obce zajišťují samy, což potvrzuje odpověď 21 starostů. Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů je v 15 obcích taktéž zajišťováno samostatně, 7 obcí vyžaduje komplexní zajištění této služby a 6 obcí poptává průběžnou konzultaci v této oblasti. Většina obcí zaměstnává na částečný úvazek účetní, která na obecní úřad dochází z důvodu zpracování účetních podkladů. Ve větších obcích či městech zaměstnávají účetní na plný úvazek. U obou těchto možností taktéž starostové uváděli, že poptávka po těchto službách je závislá na výsledku komunálních voleb, které budou probíhat v říjnu 2014. Taktéž sestavení rozpočtu a závěrečného účtu obce si většina obcí zajišťuje samostatně. Naopak koordinaci servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem obce nejsou schopny zajistit samy. V oblasti vzdělávání agend územně samosprávných celků 8 obcí vyžaduje komplexní zajištění služby a 8 obcí by uvítalo průběžné konzultace v této oblasti. Odpovědi všech obcí jsou patrné z následující tabulky.

Tab. 6.2. Poptávka po nabízených službách – ekonomické agendy

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
2. Ekonomické agendy				
a) Zajištění základních účetních prací (pokladna, úhrada faktur)	21	3	4	1
b) Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	15	1	6	7
c) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	19	5	3	1
d) Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	3	5	12	7
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	11	4	3	7

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z analýzy poptávky v oblasti ekonomických agend je zřejmé, že obce jsou schopné ekonomickou činnost zajišťovat samostatně. Otázkou je, zda by nevyužily nabídky zpracování účetnictví, pokud by ho v budoucnosti jako svou službu poskytoval DSO levněji.

Z odpovědí (tab. 6.3.) vyplynulo, že starostům by velice pomohlo zajištění komplexních služeb a poradenství v oblasti dotačního managementu. Starostové požadují monitorování výzev a průběžné informování o vypsané výzvě, pomoc se sepsáním žádostí o dotaci, či jejich komplexní sestavení, úplné zpracování monitorovacích zpráv a žádostí o platbu i konečné vyúčtování dotací a řízení udržitelnosti projektu. Je zřejmé, že v oblasti dotačního managementu se starostové v rámci ORP příliš neorientují a nemají dostatečné znalosti na zpracování této agendy, informovaný a zkušený pracovník v této oblasti by tedy byl pro všechny obce velkým přínosem.

Tab. 6.3. Poptávka po nabízených službách – dotační management

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
3. Dotační management				
a) Monitorování dotačních výzev a informování o vypsané výzvě	5	8	7	8
b) Příprava žádosti o dotaci	2	5	8	12
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy a žádosti o platbu	1	4	8	13
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů	4	3	12	10
e) Řízení udržitelnosti projektu	3	3	11	11

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Čtvrtou řešenou oblastí v rámci poptávky po službách jsou veřejné zakázky. Z níže uvedené tabulky je na první pohled zřejmé, že celkově v oblasti veřejných zakázek vyžaduje okolo 90 % obcí komplexní zajištění všech uvedených služeb. Uvedené služby v oblasti veřejných zakázek jsou např. přípravy podkladů pro veřejné zakázky, rozeslání výzev na podání nabídek, organizace výběrových komisí, zveřejňování smluv na profilu zadavatele, elektronické dražby dodávek, organizace společných nákupů atd. Tabulka 6. 4. uvádí jednotlivé hlasy starostů v oblasti veřejných zakázek, kde by pomoc odborníků starostům velice usnadnila práci.

Tab. 6.4. Poptávka po nabízených službách – veřejné zakázky

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
4. Veřejné zakázky				
a) Příprava podkladů pro veřejné zakázky	4	2	2	18
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	6	1	2	17
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4	2	2	18
d) Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele	2	3	3	17
e) Elektronické dražby dodávek	1	1	2	20
f) Organizace společných nákupů	1		3	21

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Poptávka po službách týkajících se IT podpory je naopak výrazně nižší. Zaměstnanci obcí či starostové jsou schopni pracovat s datovými schránkami, vést spisovou službu, 60 % z nich ovládá i přístup k základním registrům a dokáží zajistit funkčnost pracoviště CzechPointu, webových stránek a úřední desky. Jedinou oblastí, kde starostové vyžadují zajištění služby či poradenství je zajištění systému vzdělávání. Pomoc starostové potřebují také při práci s elektronickými podpisy a certifikáty. Vhodné by tedy bylo zavést možnost konzultací či poradenství na obcích, kde by starostové byli seznámeni s prací na počítačích v požadovaných oblastech, měli by možnost pokládat otázky a informovat se jednotlivě o poptávaných úkonech. O přehledu odpovědí v oblasti IT podpory informuje níže uvedená tabulka.

Tab. 6.5. Poptávka po nabízených službách – IT podpora

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
5. IT podpora				
a) Elektronické podpisy a certifikáty	6	1	7	12
b) Práce s datovými schránkami	16	3	9	2
c) Vedení spisové služby	14	5	5	5
d) Přístup k základním registrům	11	4	7	8
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	12	6	8	5
f) Zajištění systému vzdělávání		4	13	7
g) Správa informačních systémů obce	17	1	8	5

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Šestým okruhem analýzy poptávky po službách je technická a stavební podpora. Okruh obsahuje otázky týkající se příprav dokumentací k ohlášení staveb či k výběru dodavatele, zajištění povolení dle stavebního zákona, zajištění technického dozoru investora, evidence majetku obce, zavedení GIS apod. Celkové hodnocení starostů v této oblasti nasvědčuje tomu, že se přiklání k pomoci od odborníků v rámci servisního centra. Pouze při přípravě jednoduchých dokumentací je polovina obcí schopna si zajistit vše samostatně. Evidování majetku obcí a zajištění vyjádření k existenci sítí ve správě obce je 11 starostů schopno realizovat samostatně. Při pohledu na tabulku týkající se technické a stavební podpory je však zřejmé, že by pomoc v této oblasti byla velice využívána. Převaha hlasů není však jednoznačná jako v případě veřejných zakázek. Při zajištění technického dozoru investora výkon KOO BoZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli vše závisí také na typu zakázky.

Tab. 6.6. Poptávka po nabízených službách – technická a stavební podpora

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
6. Technická a stavební podpora				
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	11	2	3	11
b) Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	8	2	5	13
c) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona	7	4	4	13
d) Zajištění technického dozoru investora (TDI), jednání s dodavateli	7	2	3	16
e) Evidence majetku obce, zavedení GIS	11		9	6

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Poslední analyzovanou oblastí je poptávka po službách, které se týkají rozvoje obce. Rozvoj obce zahrnuje služby jako koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, ve které starostové požadují konzultace či úplné zajištění služby pracovníky centra. Dále do této oblasti patří služby jako údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu, což si obce zajišťují v 95 % samy, správa lesního majetku obcí a společné obchodování s dřevní hmotou apod. I úkony týkající se této oblasti jsou zajišťovány obcemi. 14 starostů uvedlo, že si zajišťují sami také provozování vodovodů, kanalizací a ČOV. Dostupnost základních služeb obyvatelstvu zahrnující zásobování a základní služby pro obyvatele je v 10 obcích zajišťována samostatně a v deseti obcích starostové poptávají zajištění této služby. V případě prosazování společných zájmů si třetina obcí vše zajišťuje samostatně, třetina obcí požaduje konzultace a zbytek obcí poptává plné zajištění této služby. Přesné rozložení odpovědí je patrné z tabulky č. 6.7.

Tab. 6.7. Poptávka po nabízených službách – rozvoj obce

Okruh podpory a spolupráce	Poptávka po nabízených službách			
	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit	B. Metodická podpora	C. Průběžná konzultace	D. Vyžadují komplexní zajištění služby
7. Rozvoj obce				
a) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	3	1	11	10
b) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně	25	1		2
c) Správa lesního majetku obcí	21	1	4	4
d) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	14	2	6	8
e) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu	10	3	5	10
f) Prosazování společných zájmů	7	3	7	6

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Následuje třetí část dotazníku orientující se na stejné oblasti jako v případě poptávky po službách, a je zaměřena na analýzu preferovaného způsobu zajištění dané agendy. Starostové zde měli označit způsob, který by se pro jejich obec jevil jako nejlepší při zajišťování daných agend. V daných možnostech jsou odpovědi rozděleny do třech částí, kdy si můžou zástupci obcí vybrat možnost zajištění služeb interně vlastním odborníkem, nebo označit smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí či smluvní zajištění na komerční bázi. Z následující analýzy tedy plyne nejpreferovanější způsob zajištění služeb při samosprávě obcí.

Tab. 6.8. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – právní podpora

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba
1. Právní podpora						
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva	22	8	1	1		
b) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi	5	3	3	1	9	7
c) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva	17	11	2	1		
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	1	2	8	3	10	2
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	11	2	3		7	1
f) Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	8	5	4	4	8	1
g) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	2	3	12	5	4	1
h) Podpora při vedení správních řízení	1	5	5	7	7	2

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

První řešenou oblastí je opět právní podpora. Starostové se shodli na tom, že přípravu podkladů pro jednání zastupitelstva a zápisy ze zasedání zastupitelstva má vypracovávat volený zástupce obce. Smlouvy pro nakládání s nemovitostmi a právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí by naopak svěřili právnícké osobě. Také pořádání výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů by starostové chtěli řešit interně, pomocí voleného zástupce. Zástupci obcí se shodli na informování o změ-

nách legislativy s dopadem na fungování obcí v rámci Mikroregionu. Výsledky analýzy u ostatních agend právní podpory nejsou příliš jednoznačné.

Podle starostů by základní účetní práce pro obce, zpracování účetnictví a výkazů a sestavení a řízení rozpočtu měli zpracovávat jejich vlastní zaměstnanci. Koordinaci servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem by svěřili do rukou právnické osoby, stejně tak vzdělávání pro správu ekonomických agend. Tabulka 6.9. zobrazuje označené odpovědi zástupců obcí v oblasti preferovaného způsobu zajištění ekonomické agendy.

Tab. 6.9. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – ekonomické agendy

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnická osoba	Fyzická osoba
2. Ekonomické agendy						
a) Zajištění základních účetních prací (pokladna, úhrada faktur)	7	18	3	1	2	
b) Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	1	13	4	3	9	1
c) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	11	14	1	1	5	
d) Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem		3	7	3	11	4
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend ÚSC	2	2	6	6	8	1

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Tab. 6.10. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – dotační management

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba
3. Dotační management						
a) Monitorování dotačních výzev a informování o vypsané výzvě	5	1	12	4	4	
b) Příprava žádosti o dotaci	4	2	11	5	9	2
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy a žádosti o platbu	3	1	10	4	9	2
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů	5	2	10	4	8	
e) Řízení udržitelnosti projektu	4	1	10	4	8	1

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z analýzy preferovaného způsobu zajištění agendy dotačního managementu je zřejmé, že ve všech uvedených oblastech by zástupci obcí preferovali zajištění pomocí dobrovolného svazku obcí, tedy v rámci Mikroregionu. Vhodné by tedy bylo, aby servisní centrum mělo odborníka, který by se vyznal v dotačním managementu a mohl by starostům obcí pomoci v této oblasti.

Dalším okruhem jsou veřejné zakázky, kde dotazovaní zástupci obcí označili ve všech zvolených oblastech zajištění zpracování dané agendy přes právníckou osobu. Na přípravu podkladů pro veřejné zakázky, rozesílání výzev na podání nabídek, na organizaci a zajištění práce výběrových komisí, provozování profilu zadavatele, elektronické dražby dodávek a další by si starostové obcí najali odbornou firmu. Přehled odpovědí starostů je zaznamenán v tabulce 6.11.

Tab. 6. 11. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – veřejné zakázky

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba
4. Veřejné zakázky						
a) Příprava podkladů pro veřejné zakázky	4	2	5	2	9	6
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	3	3	4	2	10	6
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	3		5	3	11	6
d) Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele	2	1	7	4	8	5
e) Elektronické dražby dodávek			6	3	11	5
f) Organizace společných nákupů			8	4	9	4

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V zajištění IT podpory nejsou hlasy příliš jednoznačné. Téměř ve všech oblastech se starostové shodli na zajištění dané agendy voleným zástupcem či vlastními zaměstnanci. V otázce zajištění systému vzdělávání by starostům vyhovoval uzavření partnerské dohody. V jedenácti obcích by starostové pověřili k zajištění práce s datovými schránkami voleného zástupce. S datovými schránkami pracují starostové již nyní, jsou tedy schopni tuto agendu zajišťovat samostatně. 12 starostů uvedlo, že volený zástupce by měl zajišťovat správu informačních systémů. Při organizaci společných nákupů by uvítali zajištění od právnícké osoby či zajištění společných nákupů v rámci Mikroregionu. Preferovaný způsob zajištění IT podpory je zaznamenán v tabulce 6.12.

Tab. 6.12. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – IT podpora

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba
5. IT podpora						
a) Elektronické podpisy a certifikáty	6	5	6	8	7	1
b) Práce s datovými schránkami	11	7	2	5	4	
c) Vedení spisové služby	9	9	2	6	4	
d) Přístup k základním registrům	6	8	4	8	4	
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	7	7	4	7	5	
f) Zajištění systému vzdělávání	5	3	7	8	6	1
g) Správa informačních systémů obce	12	6	2	5	6	2

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Taktéž v okruhu technické a stavební podpory označili starostové jako nejvhodnější způsob zajištění většiny úkonů pomocí voleného zástupce, tedy sami interně vlastním odborníkem. V případě přípravy jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav se shodli ve smluvním zajištění ve spolupráci s jinou obcí, tedy pomocí partnerské dohody. 7 starostů se v této oblasti přiklonilo spíše k zajištění právníckou osobou. Zajištění rozhodnutí dle stavebního zákona je podle starostů vhodné zpracovávat interně, tedy voleným zástupcem či zaměstnanci obce. Zaměstnanci obce by měli zajišťovat taktéž technický dozor investora a jednání s dodavateli. Z analýzy je zřejmé, že se starostové příliš nepřiklání k možnosti zajištění agend v obcích pomocí právnických či fyzických osob, a to zřejmě z důvodu finančních možností obcí.

Tab. 6.13. Preferovaný způsob zajištění dané agendy - technická a stavební podpora

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Volným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právnícká osoba	Fyzická osoba
6. Technická a stavební podpora						
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	6	5	6	8	7	1
b) Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	11	7	2	5	4	
c) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona	9	9	2	6	4	
d) Zajištění technického dozoru investora (TDI), jednání s dodavateli	6	8	4	8	4	
e) Evidence majetku obce, zavedení GIS	7	7	4	7	5	

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Přehled preferovaných způsobů zajištění agendy týkající se rozvoje obce zobrazuje následující tabulka číslo 6. 14. Starostové by např. uvítali podporu a koordinaci při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR od Mikroregionu Novoměstsko. Údržbu a úklid komunikací a veřejné zeleně, provozování vodovodů, kanalizací a ČOV jsou schopni a ochotni si zajišťovat sami, stejně tak i správu lesního majetku. Dostupnost základních služeb obyvatelstvu by podle starostů měla zajišťovat právnická osoba. Mikroregion Novoměstsko by se měl postarat o prosazování společných zájmů obcí, což je jeho cílem již nyní.

Tab. 6.14. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – rozvoj obce

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy					
	A. Sami interně, vlastním odborníkem		B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí		C. Smluvní zajištění na komerční bázi	
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	DSO	Partnerská dohoda	Právníká osoba	Fyzická osoba
7. Rozvoj obce						
a) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	5	2	12	5	5	
b) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně	11	11	2	1	1	1
c) Správa lesního majetku obcí	14	8	2	3	5	1
d) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	10	6	2	4	8	2
e) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu	4	6	4	3	11	3
f) Prosazování společných zájmů	8	3	15	4		

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z druhé části dotazníkového šetření vyplývá, že v analyzovaných oblastech starostové dávají přednost zajištění agendy spíše pomocí voleného zástupce či vlastního zaměstnance, tedy internímu zajištění daných agend. Naopak v otázkách, kde je třeba pomoci a znalosti odborníků, volí starostové jako nejlepší způsob zajištění agendy mikroregionem Novoměstsko či právníkou osobou.

Čtvrtá a poslední část dotazníku pro starosty obcí analyzuje způsob financování jednotlivých služeb, na který by starostové byli ochotni přistoupit. Na prvním oficiálním setkání zástupců obcí byli starostové seznámeni i s možnými překážkami, které souvisí s vytvořením servisního centra pro starosty malých obcí, k nimž patří i nedostatek financí v rámci Mikroregionu Novoměstsko. Starostové jsou však ochotni hradit služby částečně a v některých případech i plně ze svých rozpočtů. Následující tabulka zobrazuje způsob přijatelného financování zajištění služeb ze strany servisního centra. V rámci právní podpory se starostové přiklonili k platbě za každý provedený úkon, což je logickým vyústěním

části dotazníku týkající se právní podpory. Právní podpora je činnost, kterou obce nevyžadují tak často, proto by byl tento způsob financování pro ně nejvhodnější, každá obec by zaplatila pouze ten úkon, který požaduje. Starostové jsou ochotni tyto služby raději zaplatit, chtějí mít jistotu správnosti provedeného úkonu. 12 zástupců obcí se přiklonilo k variantě plné úhrady služeb z vlastních zdrojů obce v oblasti ekonomické agendy. V rámci dotačního managementu by bylo nejvhodnějším způsobem financování podle zástupců obcí vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu, a stejně tak u veřejných zakázek. V rámci technické a stavební podpory jsou též ochotni platit za každou požadovanou službu. V případě rozvoje obce starostové 11 obcí počítají s plnou úhradou z vlastních zdrojů obce a 9 obcí považuje za nejvhodnější způsob financování této agendy vytvoření dotačního titulu, kterým by stát finančně podpořil DSO zajišťující dané služby.

Tab. 6.15. Způsob financování

Okruh podpory a spolupráce	Způsob financování						
	Připravenost k finanční spolupráci za stávajících podmínek			Nastavení jiných forem financování ze strany státu			
	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + akivační poplatek obce	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu
1. Právní podpora	7	1	9	1	2	3	7
2. Ekonomické agendy	12	1	5	1	1	3	5
3. Dotační management	4		4	2	5	2	11
4. Veřejné zakázky	6	1	3	2	3	2	11
5. IT podpora	7	1	7	2	4	1	7
6. Technická a stavební podpora	7		9	2	2	3	8
7. Rozvoj obce	11		3	3	2	1	9

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

6.1.4. Finanční analýza

Jednotlivé obce byly v rámci šetření též vyzvány, aby uvedly své výdaje v sedmi sledovaných oblastech. Jednalo se o běžné (neinvestiční) výdaje a o investiční výdaje za rok 2013. Šetření bylo podrobeno 28 obcím (z 30 obcí ORP), a to kromě Nového Města na Moravě, které jako obec s rozšířenou působností do analýzy není zahrnuto, a kromě obce Křižánky, která se do projektu Podpora meziobecní spolupráce nezapojila. Údaje o výdajích byly získány od 20 obcí, což představuje 71 % oslovených obcí. Poskytnutá data jsou uvedena v následujících tabulkách, ze kterých jsou patrné výdaje obcí na jednotlivé agendy.

Tab. 6.16. Neinvestiční výdaje za rok 2013

ORP Nové Město na Moravě	Neinvestiční výdaje za rok 2013 na tyto oblasti (zaokrouhleno na celé tisíce Kč)						
Název obce	Právní podpora	Ekonomické agendy	Dotační management	Veřejné zakázky	IT podpora	Technická a stavební podpora	Rozvoj obce
Celkem	96 000	2 176 000	128 000	126 000	382 000	223 000	15 077 000
Bobrová - městys	0	300 000	0	0	20 000	0	500 000
Bobruvka							
Borovnice							
Daňkovice	0	120 000	0	0	3 000	0	460 000
Dlouhé	0	114 000	40 000	0	48 000	0	1 311 000
Fryšava pod Žákou horou							
Javorek	5 000	70 000	0	0	10 000	0	900 000
Jimramov - městys	13 000	11 000	73 000	79 000	75 000	0	3 584 000
Kadov	20 000	100 000	0	6 000	0	50 000	200 000
Krásné	0	80 000	0	0	0	0	220 000
Křídla							
Kuklík	1 000	83 000	2 000	1 000	4 000	20 000	791 000
Líšná	0	115 000	0	1 000	4 000	8 000	517 000
Mirošov							
Nová Ves u NMnM	3 000	100 000	0	0	50 000	0	550 000

ORP Nové Město na Moravě	Neinvestiční výdaje za rok 2013 na tyto oblasti (zaokrouhлено na celé tisíce Kč)						
Nový Ji-mramov	3 000	76 000	1 000	0	3 000	0	227 000
Podolí	0	38 000	0	14 000	5 000	64 000	156 000
Račice	0	22 000	0	0	15 000	0	3 000
Radešín	0	11 000	0	0	1 000	8 000	261 000
Radešín-ská Svrat-ka	2 000	250 000	1 000	0	24 000	5 000	912 000
Radňovice	1 000	40 000	1 000	0	5 000	10 000	20 000
Řečice	4 000	6 000	0	0	10 000	22 000	869 000
Sněžné - městys	27 000	420 000	8 000	0	88 000	0	1 596 000
Spělkov							
Tři Studně	5 000	100 000	0	0	5 000	36 000	150 000
Věcov							
Vlachovice							
Zubří	12 000	120 000	2 000	25 000	12 000	0	1 850 000

Zdroj: Vlastní šetření

Tab. 6.17. Investiční výdaje za rok 2013

ORP Nové Město na Moravě	Investiční výdaje za rok 2013 na tyto oblasti (zaokrouhлено na celé tisíce Kč)						
Název obce	Právní podpora	Ekonomické agendy	Dotační management	Veřejné zakázky	IT pod-pora	Technická a stavební podpora	Rozvoj obce
Celkem	4 000	0	401 000	315 000	0	2 393 000	3 908 000
Bobrová - městys	0	0	0	0	0	100 000	0
Bobrůvka							
Borovnice							

ORP Nové Město na Moravě	Investiční výdaje za rok 2013 na tyto oblasti (zaokrouhleno na celé tisíce Kč)						
Daňkovice	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhé	0	0	0	15 000	0	11 000	400 000
Fryšava pod Žákou horou							
Javorek	0	0	0	0	0	0	0
Jimramov - městys	0	0	0	0	0	344 000	0
Kadov	0	0	0	0	0	0	0
Krásné	0	0	0	0	0	0	0
Křídla							
Kuklík	4 000	0	0	0	0	0	60 000
Líšná	0	0	0	0	0	0	0
Mirošov							
Nová Ves u NMnM	0	0	0	0	0	51 000	333 000
Nový Jimramov	0	0	0	0	0	0	0
Podolí	0	0	0	0	0	1 607 000	39 000
Račice	0	0	0	0	0	0	0
Radešín	0	0	0	0	0	0	0
Radešínská Svatka	0	0	0	0	0	0	2 700 000
Radňovice	0	0	0	0	0	0	10 000
Řečice	0	0	0	0	0	0	0
Sněžné - městys	0	0	374 000	300 000	0	135 000	366 000
Spělkov							
Tři Studně	0	0	27 000	0	0	0	0

ORP Nové Město na Moravě	Investiční výdaje za rok 2013 na tyto oblasti (zaokrouhleno na celé tisíce Kč)						
Věcov							
Vlachovice							
Zubří	0	0	0	0	0	145 000	0

Zdroj: Vlastní šetření

Je třeba ovšem zmínit, že samotná čísla uvedená za rok 2013 nemohou jednoznačně vypovídat o mnohých skutečnostech, které s těmito výdaji souvisí. Je nutné rozklíčovat, jakým způsobem obce fungují. Zdá se totiž, že tyto výdaje zanesené v účetnictví plně nereflektují (a ani nemohou) skutečnou situaci. Údaje za tento jeden rok navíc mohou zkreslovat pohled na výdaje obcí v tom smyslu, že postihují právě jenom tento jeden konkrétní rok, nejsou zde uvedena data za nějaký časový úsek.

Právní podpora

Výdaje v oblasti právní podpory jsou nárazového charakteru. Právní služby obce využívají zejména na zpracování návrhu různých smluv, zejména smlouvy kupní, kdy obec prodává, směňuje či kupuje majetek. Takové smlouvy souvisí často s budováním technické infrastruktury (kanalizace, plyn, komunikace). V případě, že obec řeší takové investiční akce, objeví se samozřejmě i výdaje na právní podporu. V jiném období se tyto výdaje nemusí v účetnictví obce vůbec objevit, proto jsou brány jako výdaje nárazového charakteru. Mnohdy funguje systém, kdy právní poradenství je poskytováno bezúplatně formou konzultací od občanů obce s právním vzděláním. V rámci Mikroregionu již v současné době funguje i bezplatné právní poradenství ve spolupráci s právním oddělením MěÚ Nové Město na Moravě. Další bezplatné konzultace týkající se zejména vyhlášek, směrnic a různých usnesení a nařízení poskytuje též pracovník Ministerstva vnitra, který je v dohodnutých termínech (jednou měsíčně) k dispozici zástupcům obcí též v prostorách MěÚ. V případě, že jsou výdaje obce na právní podporu nulové, neznamená to tedy, že obec nepotřebuje takové služby, ale že využívá bezplatného právního poradenství.

Ekonomické agendy

V této oblasti se objevují náklady samozřejmě u všech obcí, jelikož si každá obec si musí zajistit zpracování svého účetnictví. Zejména u malých obcí je toto rozděleno tak, že na běžné úkony jako je vedení pokladny či úhrada faktur na obci funguje účetní se zkráceným úvazkem, ovšem měsíční a roční zpracování účetnictví si obce nechávají zpracovat u specializovaných firem, kterým za tuto činnost platí. Na území ORP Nové Město na Moravě si celé účetnictví zpracovávají zejména větší obce zaměstnávající účetní na plný úvazek. Část obcí, které zřizují příspěvkové organizace (např. MŠ a ZŠ), také platí za zpracování jejich účetnictví.

Dotační management

Fakt, že se u některých obcí objevily nulové výdaje v souvislosti s dotacemi, neznamená, že by obce žádné dotace nečerpaly. V ORP Nové Město na Moravě se starostové obcí velmi často s důvěrou obracují a spoléhají na pracovníka MěÚ NMnM, který je dotační odborník, tajemník Mikroregionu

a současně působí jako odpovědný pracovník za regionální rozvoj ORP NMnM. Tento zaměstnanec MěÚ má tedy možnost optimálně vyhodnocovat jednotlivé požadavky obcí a přičleňovat je k jednotlivým vyhlašovaným dotačním titulům. Mnohdy zpracovává celou agendu dotací, poskytuje metodickou podporu a vypomáhá obcím bezplatně s dotační problematikou. Celý tento systém je velmi zranitelný, protože se zástupci obcí spoléhají na jednu osobu, přičemž při jejím ukončení pracovního poměru nebo v případě dlouhodobé nemoci by došlo k narušení celého systému čerpání dotací.

Na základě dlouhodobé praxe Mikroregion prostřednictvím tohoto pracovníka monitoruje a zajišťuje pro starosty vyhlašované dotační tituly (jak krajské granty, tak státní a resortní dotace), ovšem z časových i kapacitních důvodů vůbec nemůže zajišťovat pomoc obcím v oblasti čerpání evropských dotací v rámci Regionálních operačních programů. K tomu, aby bylo vyčerpáno maximum finančních prostředků z různých dotačních titulů, je nutné, aby při Mikroregionu Novoměstsko působili takoví odborníci, kteří budou schopni obsáhnout komplexní dotační agendu a poskytnou obcím veškerý servis v této oblasti.

Veřejné zakázky

Vzhledem k tomu, že na území ORP Nové Město na Moravě jsou většinou menší obce s omezeným rozpočtem, zakázky zde většinou nepřesáhnou limit 500 000 Kč bez DPH a obce je zadávají ve zjednodušeném režimu. Veřejné zakázky zadávají pouze větší obce nebo se objevují nárazově např. při získání dotačního titulu na realizaci ČOV, stavbu sportovního areálu, zasíťování pozemků k bytové zástavbě apod. Z přehledu výdajů je patrné, že výdaje na veřejné zakázky má minimum obcí.

IT podpora

Výdaje obcí na IT podporu jsou ve většině případů nízké, jelikož je zde dohodnutá podpora od IT týmu MěÚ Nové Město na Moravě. IT tým zálohuje provoz, udržuje datové schránky, zajišťuje platnost certifikátů, zajišťuje koordinaci mezi provozovateli centrálních registrů a obcemi, a obce mu za tyto služby neplatí. Větší náklady se mohou objevit v době, kdy je například ukončena podpora některých programů ze strany výrobce (jako např. byl nyní případ Windows XP od společnosti Microsoft), kdy obce jsou nuceny pořídit programy nové.

Technická a stavební podpora

Výdaje v oblasti technické a stavební podpory jsou vynaloženy v případech provádění finančně náročnějších staveb, např. výdaje za projektovou dokumentaci a pořízení dokladové části. Na běžné opravy a údržbu budov, komunikací a veřejného osvětlení není třeba zpracovávat projektovou dokumentaci, tudíž zde nevznikají ani výdaje. V oblasti technické a stavební podpory realizuje většina malých obcí sobě finančně přiměřené akce.

Rozvoj obce

Výdaje na rozvoj obce tvoří zdaleka největší položku z uvedené finanční analýzy. Jedná se o výdaje na nejběžnější zajišťování chodu obce jako je oprava komunikací a obecních budov, údržba zeleně, odvoz odpadů, udržování osvětlení, údržba rozhlasu, výdaje na vodovody a kanalizace, čistírny odpadních vod, hřbitovy, kapličky, provoz kulturních domů, zajištění požární činnosti a služeb obyvatelům. Položka výdajů na rozvoj obce může být zvýšena o příspěvky jiným organizacím, např. Jednotě, dopravcům atd. Zejména u menších obcí funguje i pomoc dobrovolníků, kdy na úklid komunikací

a veřejných prostor obec nenajímá zaměstnance ani firmu, které by platila, nýbrž se na těchto akcích dobrovolnický podílí obyvatelstvo, příp. spolky. Výdaje obcí se tak sníží a nejsou promítány v účetnictví, a to v případě např. kdy sečení trávy je určeno místnímu SDH apod. Velmi často se také v obcích nyní využívají veřejně prospěšné práce (např. sekání trávy, výsadba stromků, údržba hřbitova).

6.1.5. Analýza cílových skupin a analýza rizik

Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Neuvolnění starostové malých obcí	Pomoc při zajišťování služeb v oblasti samosprávy obcí, snížení časové náročnosti vedení obce	Nezájem o služby servisního centra, nedůvěra v zaměstnance servisního centra	E-mail, mobilní telefon, schůzka DSO, konzultace se starosty obcí	Poskytování konzultačních schůzek, snaha o získání důvěry starostů, poskytování aktuálních informací o kvalitě a rozsahu služeb centra
		Rozvoj obce, získání financí pro obec (z různých dotací získaných prostřednictvím servisního centra, z možných úspor za využití služeb centra oproti externímu zajištění)	Neochota financování služeb, neochota placení za úkony v případě potřeby	Setkání se starosty, schůze DSO	Snaha o maximální čerpání dostupných dotací, poskytování kvalitních služeb, za které starostové budou ochotni platit
2.	Uvolnění starostové obcí	Využívání pomoci servisního centra v oblastech, kdy doposud využívali externí zajištění	Nezájem o služby servisního centra, neochota placení příspěvků DSO	E-mail, mobilní telefon, schůzky Mikroregionu, setkání s ostatními starosty	Nabízení kvalitnějších a finančně výhodnějších služeb oproti konkurenčním firmám, pravidelné informace o službách servisního centra
		Rozvoj spolupráce mezi obcemi	Neochota ke spolupráci u některých starostů	Setkání starostů ve skupinách, schůze Mikroregionu	Nabízení možností konkrétní spolupráce obcí, snaha o poskytnutí logických úvah a podkladů pro spolupráci, pořádání schůzek více starostů, prezentace příkladů dobré praxe z jiných mikroregionů

3.	Mikroregion Novoměstsko	Rozvoj spolupráce obcí, pomoc starostům, posunutí fungování Mikroregionu na vyšší úroveň	Neochota obcí využívat služby servisního centra a spolupracovat navzájem	Pořádání pravidelných setkání se starosty obcí, debata o možnostech spolupráce	Poskytnutí příkladů dobré praxe z ostatních mikroregionů, poskytnutí důkazů o výhodách spolupráce
		Získání finančních prostředků z dotačních titulů na provoz servisního centra	Nedostatek financí na účtu Mikroregionu	Webové stránky, e-mail	Snaha o splnění podmínek dotace, snaha o zajištění financování z jiných zdrojů
		Snaha vyčerpat maximum možných dotací, příliv financí do obcí	Nepřípravenost servisního centra, nedostatek zaměstnanců, nedostatek času k vyřízení všech dotačních žádostí	Webové stránky, jednání s Krajem Vysočina, jednání s ministerstvy apod.	Spolupráce s MAS Zubří země, dokonalý přehled o všech typech dotací a podmínkách jejich čerpání
4.	Občané	Zvýšení kvality života v obci, získání dotací, rozvoj obce	Nespokojenost občanů se spolufinancováním zajištění služeb servisního centra, nezáměr o rozvoj obce	Informace na webových stránkách, konzultační hodiny servisního centra	Informování občanů o výhodách servisního centra
5.	MAS	Spolupráce se servisním centrem, vzájemné poskytování informací	Neochota MAS a servisního centra spolupracovat	Pořádání společných setkání zaměstnanců MAS a servisního centra	Pravidelné informování mezi MAS a servisním centrem, vzájemná pomoc
		Společné strategie pro rozvoj obcí	Jiné cíle v oblasti rozvoje obcí	Schůze Mikroregionu, obcí a MAS	Snaha o sjednocení cílů, organizace setkání
6.	Obce, které nevyužívají služby servisního centra	Rozvoj spolupráce s ostatními obcemi, získávání informací od obcí využívajících služby servisního centra	Neochota podpořit servisní centrum, protestování proti vytvoření centra pro nepotřebnost a pro utrácení finančních prostředků	Webové stránky, e-mail	Přesvědčení o potřebnosti centra, debata s ostatními starosty na schůzi Mikroregionu, informovanost o výhodách centra
7.	Kraj Vysočina	Lepší systém provázanosti a spolupráce mezi obcemi, lepší komunikace s obcemi	Neochota podpořit vytvoření servisního centra a spolupracovat s ním	e-mail, webové stránky, schůzky	Poskytnutí informací o regionech, kde servisní centrum již funguje, informační schůzky se starosty

8.	Volení zástupci NMnM	Usnadnění spolupráce s obcemi, úspora času	Neochota k podpoře servísního centra, neochota spolupracovat se servisním centrem	Webové stránky, e-mail, schůze DSO	Schůze DSO - debata
9.	Svaz měst a obcí ČR	Rozvoj spolupráce obcí, poskytování informací	Přílišná zahlcenost prací týmů SMO, časová náročnost poskytování informací zaměstnancům servisního centra	Webové stránky, e-mail, komunikace přes portál obcesobe.cz, osobní setkání, konzultační schůze	Spolupráce servisních týmů s odborníky ze SMO, setkávání zástupců na konzultacích
10.	Příspěvkové organizace obcí (školy)	Spolupráce při zajišťování provozu škol, pomoc při získávání dotací	Neochota spolupracovat	Webové stránky, e-mail, poskytování informací od starostů ředitelům škol	Nabídka levnějších služeb při spolupráci více obcí, pravidelné schůzky zástupců obcí a škol
11.	Podnikatelské subjekty	Poskytování informací, komunikace s úřady	Neochota podpory servisního centra, rozvoj konkurence	Webové stránky, e-mail, telefonická komunikace, konzultační hodiny kanceláře servisního centra	Partnerství, dohody, spolupráce s ostatními podnikatelskými subjekty (rozvoj obce - zapojení ostatních subjektů do konkrétních projektů atd.)
12.	Zaměstnanci servisního centra	Dobrá spolupráce a komunikace se zástupci obcí, dobré platové ohodnocení, příznivé podmínky pro práci	Nedostatečná kvalifikace pracovníků, široká škála služeb, které by měli pracovníci ovládat	Komunikace se zástupci obcí a zaměstnanci servisního centra, telefonická komunikace, webové stránky	Dostatečně vysoké požadavky pro přijetí pracovníků, informovanost pracovníků o oblasti, důvěra starostů v pracovníky

Existuje velké množství dotčených skupin při vytvoření servisního centra. Nejdůležitějšími skupinami jsou zde uvolnění a neuvolnění starostové obcí a také zaměstnanci servisního centra. Z analýzy cílových skupin je patrné, že vytvoření a fungování Servisního centra pro starosty malých obcí bude záviset především na finančních prostředcích, tedy na možnosti čerpání státní dotace na provoz, na příspěvcích od obcí do stávajícího Mikroregionu Novoměstsko a na ochotě obcí platit servisnímu centru za služby. Důležitá je také poptávka obcí po zajištění služeb servisního centra a ochota uvolněných i neuvolněných starostů spolupracovat s ostatními obcemi. Důležitým faktorem je zde zajištění dostatečné informovanosti a komunikace, která vytvoří provázaný systém podpory spolupráce mezi obcemi i ostatními subjekty.

Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			<u>P</u>	<u>D</u>	<u>V = P.D</u>		
1.	Finanční riziko	Nejasný způsob financování	4	4	16	Vymezení konkrétního poskytovatele financí, využití vhodných dotačních titulů	obce, servisní centrum při DSO
		Nedostatek financí na platy zaměstnanců	2	4	8	Vytvoření systému financování zaměstnanců z fondů EU, využití vhodných finančních titulů či příspěvků obcí využívajících služby, hledání alternativních zdrojů financování	servisní centrum
		Neochota obcí platit příspěvky Mikroregionu	3	3	9	Stanovení paušálního ceníku za služby	DSO Mikroregion Novoměstsko
		Nedostatek financí na provoz a opravy vybavení kanceláře/í	2	3	6	Využití vhodných dotačních titulů	tým servisních pracovníků
2.	Organizační riziko	Nevhodné umístění kanceláře servisního centra	1	4	4	Umístění kanceláře do největšího města – NMnM – vhodná dostupnost pro všechny, možnost konzultací na úřadech obcí po domluvě	obce, servisní centrum
		Komunální volby	5	3	15	Informování ostatních zastupců obcí o využitelnosti servisního centra, smlouvy obcí spolu se servisním centrem	servisní centrum, obce
		Nedostatečná spolupráce mezi obcemi	3	3	9	Informování o příkladech dobré praxe, zlepšení komunikace mezi obcemi	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce

		Nedostatečná poptávka po službách servisního centra	3	5	15	Kvalitní služby servisního centra, dostatečná informovanost, rozvíjení nabídky služeb	servisní centrum
		Zánik DSO, při kterém by bylo zřízeno servisní centrum (Mikroregion Novoměstsko)	1	5	5	Zdůrazňování potřeby meziobecní spolupráce, prezentace dobrých výsledků DSO	DSO Mikroregion Novoměstsko, obce
3.	Právní riziko	Změna legislativy	2	3	6	Dostatečná informovanost o změnách a respektování změn v legislativě	DSO, obce, stát
		Nevhodný výklad zákonů	2	4	8	Dostatečná odbornost a informovanost pracovníků servisního centra	obce, servisní centrum
4.	Technické riziko	Nevhodné zázemí servisního centra	1	4	4	Vytvoření vhodného zázemí díky dalším zdrojům financování (příspěvky), navázání centra na Městský úřad v Novém Městě na Moravě	servisní tým
		Nedostatečné vybavení kanceláře	2	2	4	Vhodné využití dotačních titulů	servisní tým
		Zastaralé vybavení pro zaměstnance centra	3	2	6	Využití stávajícího vybavení Mikroregionu Novoměstsko	servisní tým
5.	Věcné riziko	Nedostatečná kvalifikace a odbornost zaměstnanců servisního centra	3	5	15	Přísné podmínky pro přijetí vhodných zaměstnanců, praxe, kurzy, školení	obce, servisní centrum
		Nevhodné vedení a řízení servisního centra	2	4	8	Zvolení vhodného vedoucího pracovníka, inspirace ostatními mikroregiony, kde již servisní centrum funguje	obce
		Nedostatečná kvalita poskytovaných služeb	2	4	8	Vhodný výběr zaměstnanců, využití informací od ostatních mikroregionů, neustálé vzdělávání a školení zaměstnanců servisního centra	obce

Z analýzy rizik je zřejmé, že největším rizikem pro vytvoření servisního centra je nedostatek finančních prostředků. Je pozitivní, že v ORP Nové Město na Moravě není třeba založit nový DSO, ale je možné vytvořit servisní centrum při stávajícím Mikroregionu Novoměstsko, který již funguje na urči-

tém principu financování z příspěvků obcí, a má tedy jistý finanční základ. Příznivá je rozloha ORP Nové Město na Moravě, kde vzdálenost jediného města je přístupná pro všechny členské obce, je tedy zřejmé, že servisní centrum by bylo vhodné vytvořit v Novém Městě na Moravě. Již nyní je při Mikroregionu Novoměstsko několik osob, které mají vynikající přehled o situaci v malých obcích a dobrý vliv na zástupce obcí, kteří v ně mají důvěru. Stávající zaměstnanci by tedy mohli předat své informace a znalosti o ORP nastávajícím pracovníkům, či nadále s Mikroregionem Novoměstsko a se servisním centrem spolupracovat. Při změně stávajících zástupců obcí je předpokladem zájem o pomoc servisního centra od budoucích zástupců obcí, kteří nebudou mít zkušenosti se samosprávou obce, a využití poradenství či služeb servisního centra by pro ně bylo velice přínosné. Vytvořené servisní centrum by se mělo řídit zkušenostmi mikroregionů, ve kterých již takové centrum funguje a je velice přínosné a využívané. I servisní centrum v Mikroregionu Novoměstsko by tedy mělo na základě využití příkladů dobré praxe a informací od ostatních již fungujících center poskytovat služby vysoké kvality.

6.1.6. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. potřeba vytvoření servisního centra pro starosty obcí	1. nedostatek financí v rámci Mikroregionu Novoměstsko, na které by centrum bylo navázáno
2. důvěra starostů v osoby, které nyní pod Mikroregionem pracují	2. nedostatečné personální i technické zázemí současného Mikroregionu
3. centrální poloha pravděpodobného sídla servisního centra – dobrá dostupnost případného centra pro všechny obce DSO	3. nedostatečné technické vybavení Mikroregionu pro více pracovníků
4. zapojení do projektu „Podpora meziobecní spolupráce“	4. nedůvěra některých starostů v možné budoucí úspěšné fungování servisního centra
5. možnost vytvoření servisního centra pod již fungujícím Mikroregionem Novoměstsko – rozvoj služeb Mikroregionu	5. nedostatečná angažovanost občanů, málo spolků
6. malý počet obcí na území ORP – vyšší znalosti pracovníků o jednotlivých obcích	6. nedostatečný zájem občanů o starosti malých obcí
7. osoby s důkladnou znalostí ORP a zástupců obcí - možnost informování a zaučení nových pracovníků	7. nedostatečná finanční podpora malých obcí ze strany státu
8. růst komunikace mezi starosty o problémech v rámci projektu „Podpora meziobecní spolupráce“	8. nedostatečné čerpání dotací z EU
9. propojenost mezi MAS Zubří země a Mikroregionem Novoměstsko	9. limity vyplývající z existence chráněných přírodních území
10. podpora vytvoření servisního centra ze strany SMO	10. na území ORP jsou 3 památkově chráněné zóny (náměstí NMnM, Jimramov, Krátká - místní část Sněžného)
11. informovanost starostů o příkladech dobré praxe z ostatních ORP	11. sídelní rozdrobenost na území ORP
12. z dotazníkového šetření plynoucí poptávka po službách servisního centra	12. velký počet neuvolněných starostů
13. relativně nízký počet obcí v ORP – možnost vytvoření pouze jedné základny servisního centra v NMnM pro celé ORP	

Příležitosti	Hrozby
1. podpora starostů malých obcí – rozvoj na území ORP	1. nedostatek financí na provoz servisního centra
2. podpora meziobecní spolupráce – uzavírání smluv mezi obcemi	2. nedostatečně kvalifikovaní pracovníci - možný odliv odborníků do větších měst
3. provázání komunikace mezi obcemi a vyššími institucemi	3. nedůvěra ze strany zastupitelů obcí
4. rozvoj obcí – více dotací díky poradenství a poskytnutí informací od pracovníků servisního centra	4. volby – možná změna poptávky po službách, změna koncepce rozvoje či názorů na směřování vývoje území
5. vyšší aktivita starostů – rostoucí úroveň života v obcích	5. konkurence na trhu služeb
6. zefektivnění chodu obcí s příznivým dopadem i na příspěvkové organizace (např. školy)	6. ztráta důvěry v servisní tým pracovníků
7. růst nabídky služeb servisního centra	7. změna legislativních podmínek ze strany státu
8. možnost financování servisního centra z dotačních titulů	8. úbytek obyvatel z ORP – nižší rozpočty obcí a nižší možnost poskytování příspěvků
9. příznivá cena služeb pro obce – růst poptávky po službách	

V rámci SWOT analýzy došlo k mapování silných a slabých stránek nynějšího stavu v rámci ORP Nové Město na Moravě a vytvoření servisního centra pro starosty obcí. První a nejvýznamnější silnou stránkou oblasti ORP je deklarovaná potřeba vytvoření servisního centra a tedy i zájem starostů o toto téma. Zástupci obcí jsou si vědomi, že je nutné spolupracovat, neboť nejsou schopni určité agendy zajistit sami. Je pozitivní, že na území ORP již působí DSO Mikroregion Novoměstsko, který sdružuje všechny obce ORP s výjimkou jediné. Není třeba tedy zakládat další nový DSO, je možné využít stávající svazek s tím, že se rozšíří předmět jeho činnosti. Silnou stránkou stávajícího Mikroregionu Novoměstsko je zejména existence pracovníků, kteří mají naprostý přehled o území ORP, znají starosty členských obcí, finanční situaci obcí i jejich stávající problémy. Stávající pracovníci tedy v případě vytvoření servisního centra mohou informovat budoucí zaměstnance a předávat jim své zkušenosti, či sami pracovat v tomto centru, čímž by byla vytvořena důvěra ve fungování servisního centra. V rámci ORP je silnou stránkou také dobrá dostupnost z malých obcí do Nového Města na Moravě, jelikož území ORP není příliš rozlehlé. Pro území ORP by byla dostačující kapacita pouze jedné základny servisního centra, které by zpracovávalo agendu zhruba 28 členských obcí DSO. Díky 1. setkání zástupců obcí v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce jsou starostové informováni o příkladech dobré praxe z již fungujících servisních center pro starosty obcí. Z dotazníkového šetření v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce vyplynula také dostatečná poptávka stávajících zástupců obcí po určitých službách servisního centra, jelikož pro samostatné zajišťování všech agend samosprávy obce nemají dostatečnou kvalifikaci a čas. Naopak slabou stránkou je nedostatečnost finančních prostředků a příspěvků pro založení servisního centra v rámci ORP. Stávající Mikroregion Novoměstsko má pronajatou kancelář, která má nedostatečné technické vybavení i zázemí pro více pracovníků, což je slabou stránkou v rámci ORP. Za slabou stránku se dá považovat také nedostatečná angažovanost občanů v rámci fungování vedení obcí a nedostatečná angažovanost mladých občanů v této oblasti. V obcích je nedostatek spolků, většinou pouze SDH. Většina území ORP leží v CHKO Žďárské vrchy, nacházejí se zde také chráněná přírodní území Natura 2000, chráněná vodárenská pásma atd., čímž je významně omezen případný rozvoj obcí v oblasti. Pro takto chráněná přírodní území jsou nastaveny různé limity a podmínky týkající se např. stavební činnosti, což zásadně komplikuje stavební řízení a ovlivňuje tak i čerpání dotací na zamýšlené investiční akce. Kromě CHKO jsou na území ORP i památkově chráněné zóny, z čehož vyplývají podobné limity jako z existence CHKO. Není možné např. měnit charakter náměstí, přistavět co chceme, rekonstruovat památkově chráněné budovy bez ohledu na názory památkářů, atd., což působí problémy nebo komplikuje rozvoj obcí. Za slabou stránku se dá považovat i sídelní rozdrobenost. V rámci ORP má více než 1 000 obyvatel pouze Jimramov a Nové Město na Moravě, nad 1 200 obyvatel žije pouze v Novém Městě na Moravě.

V rámci ORP je 37 % obcí, které nemají ani 150 obyvatel. Velký počet neuvolněných starostů je zde také slabou stránkou, jelikož jsou starostové přes den ve svém zaměstnání, jsou k zastížení pouze ve svém volném čase. Komunikace s nimi je tedy velmi obtížná, na obecních úřadech se došlá pošta vybírá asi jednou týdně, což je někdy velmi nepružné. Díky tomu může dojít na obecních úřadech k časovým prodávám při řešení nějakých naléhavějších problémů a záležitostí.

Příležitostí při vytvoření servisního centra je celková podpora spolupráce mezi obcemi, vyšší informovanost, uzavírání smluv mezi obcemi a také rozvoj Mikroregionu Novoměstsko a jeho služeb při vytvoření servisního centra. Pomoc starostům malých obcí by vedla ke snížení časové náročnosti administrativních prací, k podpoře rozvoje obcí díky informovanosti a pomoci v oblasti veřejných zakázek a dotací. Vzájemnou provázaností informačního systému by docházelo ke zvýšení spolupráce mezi školami a poskytovateli sociálních služeb. Naopak velkou hrozbou je špatné řízení servisního centra a nedostatek přijatých kvalifikovaných pracovníků, jelikož v rámci ORP je zaznamenán velký odliv vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků do větších měst, kde mají větší příležitosti a lepší finanční ohodnocení. Hrozbou je také ztráta důvěry zástupců obcí v pracovníky servisního centra při nedostatečné kvalitě poskytovaných služeb. Nedostatek financí na vedení a provoz servisního centra či snížení poptávky po službách by také mohlo chod servisního centra velice ohrozit. Pro vytvoření servisního centra pro starosty obcí je velmi důležité sledovat zkušenosti a informace od mikroregionů, které již mají zkušenosti s poskytováním služeb pro obce, důkladně analyzovat celé území a pružně reagovat na požadavky a připomínky obcí.

6.1.7. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V rámci tématu Vytvoření servisního centra pro starosty obcí byla provedena analýza zakládající se na dotazníkovém šetření, znalostech koordinátora meziobecní spolupráce o celém území ORP a na řízených rozhovorech se starosty obcí. Z těchto zdrojů vyplynuly informace důležité pro celkové zmapování finančních a technických předpokladů pro vytvoření servisního centra v Novém Městě na Moravě, které by mělo být založeno pro poskytování pomoci a podpory členským obcím DSO.

V dotazníkovém šetření se objevily vybrané oblasti, ve kterých by bylo možné obcím poskytnout podporu a pomoc. Předpokladem ovšem není, že vytvořené servisní centrum by se mělo od počátku zabývat všemi uvedenými oblastmi. K tomu samozřejmě není dostatek jak finančních prostředků, tak i vhodného zázemí a personálního obsazení. Cílem je zřízení střediska, které by zajišťovalo nejvíce poptávané služby, které vzešly z dotazníkového šetření, a které by měl podle zástupců obcí zajišťovat Mikroregion Novoměstsko prostřednictvím servisního centra pro starosty obcí. Dotazníky zahrnují otázky ohledně poptávky po službách, jejich financování a zajištění. Je zřejmé, že zástupci obcí nepotřebují nebo nevyžadují podporu ve všech oblastech uvedených v dotazníkovém šetření. Starostové obcí by uvítali pomoc a poradenství v právní oblasti, zejména informování o změnách v legislativě s dopadem na fungování obcí. Mikroregion v současné době pro členské obce zajišťuje určité právní poradenství ve spolupráci s Městským úřadem v Novém Městě na Moravě, na což se nyní starostové obcí velice spoléhají. Mnohdy však záleží na uvážení představitelů Nového Města na Moravě, nakolik umožní svým pracovníkům napomáhat také jednotlivým obcím obvodu. Samozřejmostí taková výpomoc není, a nevyplývá ani ze zákona. Jde v podstatě o dobrou vůli daného ORP, zda a v jakém rozsahu takovou pomoc a podporu umožní. Pokud ORP odmítne pomoci, dopadne na obce další finanční zátěž, jelikož budou muset poskytované služby uhradit.

Nejvíce poptávanou službou, kterou by měl Mikroregion pro obce zajišťovat, je oblast dotačního managementu, tedy monitorování dotačních výzev, informování o dotacích, příprava žádostí, zpracování monitorovacích zpráv a žádostí o platbu a vyúčtování dotací. V současné době s touto agendou obcím vypomáhá pracovník Městského úřadu v Novém Městě na Moravě, není však v jeho silách zajišťovat veškerý dotační servis. Navíc i v tomto případě jde pouze o dobrou vůli zástupců Nového Města na Moravě uvolňovat tohoto pracovníka i na práci pro obce obvodu NMnM. Čerpání dotací je pro obce stěžejní při zajištění finančních prostředků, a proto by byla pomoc servisního střediska při DSO Mikroregion Novoměstsko v rámci dotací zásadní a potřebná. Je třeba zmínit, že tento pracovník pomáhá starostům obcí nejen s dotačním managementem, ale koordinuje a zajišťuje veškeré podklady např. ke svozu odpadů (příprava a koordinace tras, komunikace s odvozovými firmami, jejich kontrola atd.), připravuje veškeré analytické podklady pro aukce na energetické burze (ty je potřeba zjistit od všech obcí, které se burzy chtějí zúčastnit, je potřeba též prozkoumat jejich dosavadní smlouvy s energetickými firmami), a zajišťuje různé příspěvky od obcí Mikroregionu na kulturní činnost (vydávání knih) nebo na přístroje pro nemocnici, což představuje projednání věci se všemi zúčastněnými starosty, ty musí tyto záležitosti projednat ve svých zastupitelstvech, tj. opět tyto činnosti prozatím řídí tento jeden pracovník, příp. předseda Mikroregionu. Zajišťování uvedených činností by tedy mohlo být agendou pro případný tým servisního střediska.

Mikroregion je začleněn i do struktury MAS Zubří země, kde je předpokládáno, že v roce 2015 bude možno pro jednotlivé členy této místní akční skupiny čerpat finanční prostředky ze zvláště vyhrazených finančních zdrojů z daných operačních programů. Na zvládnutí agendy s tím spojené bude nutné vyčlenit zvláště vyškolené pracovníky, kteří tuto činnost budou pro obce provádět. Po zkušenostech z minulých akcí lze konstatovat, že někteří starostové obcí se velmi obtížně orientují v dotačních pravidlech a elektronickém systému BENEFIL. V rámci ORP nyní nejsou čerpány zdaleka všechny možné dotace, a to zejména evropské dotace v rámci Regionálních operačních programů. Je třeba snížit riziko způsobené neznalostí dotačních pravidel, k tomu je třeba kvalitní personální obsazení servisního centra, které bude schopné bez problémů zajistit přípravu žádostí o dotace v souladu se všemi pravidly a sledovat veškeré vydané směrnice v této oblasti. Z toho vyplývá, že nejvhodnějším řešením by bylo rozšíření stávající platformy Mikroregionu, která by pokrývala i tuto oblast.

Na základě uvedených zjištění se předpokládá, že je reálné založit servisní středisko pro starosty malých obcí, jehož nabídka služeb by byla zpočátku soustředěna na dotační management. Není ale vyloučeno, že na základě dobrých zkušeností obcí s tímto druhem spolupráce a na základě nových požadavků a připomínek obcí by zde došlo k rozšíření nabídky služeb, např. o služby ekonomického charakteru.

Nástin možného variantního návrhu v oblasti vytvoření servisního centra pro starosty obcí

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Vytvoření servisního centra pro starosty obcí při Mikroregionu Novoměstsko

I. 1. Popis stávající situace a návrh řešení

Na území ORP Nové Město na Moravě se do projektu Podpora meziobecní spolupráce zapojilo 29 obcí, z nichž 19 má neuvolněného starostu. Starostové malých obcí musí zajišťovat shodné úkony jako uvolnění starostové větších obcí, rozdíl je pouze v objemu zpracovávané agendy. Neuvolnění starostové, kteří mají vlastní zaměstnání, se potýkají s problémem časové náročnosti zpracování administrativy týkající se chodu obce. Vzhledem k rostoucímu objemu požadovaných činností týkajících se chodu obce je pro starosty velice obtížné se samostatně orientovat ve veškeré legislativě. Mnohá agenda vyžaduje též vysoce odborné znalosti např. v oblasti práva, v oblasti dotačního managementu, zadávání veřejných zakázek apod.

Všechny obce ORP Nové Město na Moravě (vyjma obce Křižánky) jsou sdruženy v dobrovolném svazu obcí Mikroregion Novoměstsko, jehož základní náplní činnosti je realizovat meziobecní spolupráci v oblasti cestovního ruchu. Už nyní se však Mikroregion snaží o pomoc svým obcím v určitých oblastech v rámci chodu obcí. Jedná se například o základní právní poradenství, které zajišťuje ve spolupráci s Městským úřadem v Novém Městě na Moravě, dále o pomoc v oblasti dotačního managementu, se kterým starostům obcí pomáhá pracovník Mikroregionu zaměstnaný na Městském úřadě v Novém Městě na Moravě.

Dosavadní pomoc obcím však není koncepční a je založena spíše na dobré vůli. Limitem je zejména nynější nedostatečné technické a personální zázemí Mikroregionu Novoměstsko. Veškerou činnost Mikroregionu v současné době zajišťuje a koordinuje pouze jeho předseda a tajemník, kteří jsou velice časově vytížení. Současné fungování Mikroregionu je neudržitelné a pro pomoc starostů nedostačující.

Zástupci obcí se v rámci dotazníkového šetření a řízených rozhovorů vyjádřili k tomu, že by uvítali pomoc ze strany Mikroregionu při zajišťování administrativy ve svých obcích. Z dotazníků je zřejmé, že nejvíce poptávanou službou je pomoc v oblasti dotačního managementu, právního poradenství a zadávání veřejných zakázek. Pro dobrý chod a rozvoj obcí je nutné zajišťovat finanční prostředky, což je možné zejména prostřednictvím získávání dotací. Výhledem do dalšího období je i možnost získávání finančních prostředků prostřednictvím MAS Zubří země. Je tedy nutné posílit personální zázemí Mikroregionu Novoměstsko právě o dotační odborníky, kteří budou schopni zpracovávat náročnou agendu v oblasti dotací pro obce. Také v oblasti evropských dotací je zde zřejmé nedostatečné čerpání finančních prostředků, zpracování této agendy je pro většinu starostů příliš komplikované a časově náročné.

V rámci meziobecní spolupráce by bylo velice přínosné vytvořit servisní centrum pro starosty obcí, které by fungovalo při stávajícím Mikroregionu Novoměstsko. Vize je taková, že by Mikroregion zaměstnal zpočátku 2 – 3 odborníky, kteří by se dobře orientovali zejména v oblasti dotací a byli by k dispozici všem obcím v rámci Mikroregionu. Tím, že tito odborníci by výborně zvládali veškerou agendu spojenou s různými typy dotací (krajské, státní, evropské), by mohlo dojít k čerpání většího objemu finančních prostředků z dotací, a zároveň by se snížilo riziko spojené s chybně vypracovanými dokumenty a s nesplněním podmínek pro využití finančních prostředků z čerpané dotace. Podpora servisního centra by nebyla zaměřena pouze na oblast dotací, ale soustředila by se dle poptávky obcí také na právní poradenství, pomoc v oblasti IT a na zadávání veřejných zakázek. Postupem času by podle výsledků fungování servisního centra a jeho využití mohlo dojít také k rozšíření nabízených služeb (např. o ekonomické služby, o stavební a technickou podporu apod.). Předpokladem je také rozšíření meziobecní spolupráce zejména díky lepší informovanosti starostů obcí o činnosti ostatních obcí, o jejich záměrech či problémech prostřednictvím pracovníků servisního centra.

I. 2. Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zkvalitnění výkonu samosprávy obce a zkvalitnění výstupů administrativní činnosti.	Prozatím nevyjasněné financování provozu servisního centra.
Snížení administrativní zátěže ležící na samosprávách, zrychlení činnosti a zpřístupnění informací.	Vyšší vstupní náklady na zřízení a na- startování činnosti servisního střediska (náklady na vybavení kanceláře, IC techniku a software, atd.).
Lepší orientace v technické části hospodaření obcí.	
Zajištění poradenství v poptávaných oblastech v rámci celého ORP.	
Možné rozšíření meziobecní spolupráce.	
Více vyčerpaných finančních prostředků díky většímu počtu přijatých dotací vedoucích k rozvoji obcí.	

I. 3. Finanční dopady

Předpokladem je, že úhrady za služby servisního střediska se budou pohybovat na nižší úrovni než platby externím firmám za stejné úkony. Podle způsobu financování takového střediska by mohlo dojít i k určitému zvýšení členských příspěvků obcí do DSO (nikoliv však razantnímu, neboť to by negativně zasáhlo rozpočty obcí), poskytované služby by však vedly k rozvoji a prospěchu jednotlivých obcí.

Předpokládané finanční zdroje

Variant financování provozu takového střediska je více. Od způsobu jeho financování je odvislá též jeho podoba. Starostové by velice uvítali i finanční podporu ze strany státu, která by směřovala na podporu DSO zajišťujícího služby pro obce. V této souvislosti poukazují na fakt, že ORP má k dispozici odborníky, jejichž práce je financována státem, kdežto na menších obcích musejí jejich představitelé zpracovávat veškerou agendu sami. Vzhledem k tomu, že v současnosti žádná taková dotace ze strany státu či kraje podporující dobrovolné svazky v takové činnosti pro členské obce prozatím neexistu-

je, nelze se na tyto prostředky zcela spolehnout. Je třeba hledat kompromisní cestu např. mezi částečným zvýšením členských příspěvků obcí do DSO a zavedením přijatelných plateb za dané úkony. Je možné též hledat vhodné sponzory nebo využít finančních prostředků z MAS na financování práce technických pracovníků MAS i pro oblast zajišťování dotací pro Mikroregion. V případě, že by Nové Město na Moravě bylo nadále nakloněno pomoci malým obcím v rámci ORP, jako tomu je nyní v případě bezplatného právního poradenství či IT podpory, objevuje se zde i možnost budoucí spolupráce Nového Města na Moravě a vytvořeného servisního centra. Závěrem lze zrekapitulovat možné varianty fungování zamýšleného servisního střediska závislé právě na způsobu jeho financování:

- a) varianta A, která předpokládá, že by byly k dispozici peníze od státu na provoz střediska se 3 až 4 zaměstnanci, kteří by byli stále a plně k dispozici všem obcím a poskytovali by jim požadovaný servis,
- b) varianta B, která bere do úvahy fakt, že je možné shromáždit pouze omezený objem finančních prostředků na provoz servisního centra, což by vystačilo na zaměstnání cca 2 odborníků, kteří by byli obcím Mikroregionu k dispozici např. na poloviční úvazek v určité dny, kdy by se na ně obce mohly obracet,
- c) varianta C, která uvažuje o nejlevnější možnosti (avšak méně pružné), kdy by na určité agendy byli vytipováni externí odborníci, s nimiž by Mikroregion uzavřel smlouvu o tom, že v případě potřeby obcí by pro ně za sjednanou úplatu danou agendu zpracovali.

I. 4. Příklady dobré praxe

Příkladem dobré praxe je např. Mikroregion Stražiště (ORP Pacov), který zajišťuje pro své obce prostřednictvím profesionálního aparátu zaměstnanců DSO např.:

- přípravu žádostí o dotace z Kraje Vysočina, z OP, nadací a ministerstev
- řízení projektů (monitoring, vyhodnocení, publicita projektů)
- výběrová řízení, administraci profilů veřejných zadavatelů
- společná výběrová řízení na nákup energií, komodit, či stavebních prací, která vedou ke snížení nákladů obcí
- přípravu projektových dokumentací pro projekty obcí v rámci DSO apod.

www.straziste.cz

6.2.Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Vytvoření servisního centra pro starosty obcí“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti vytvoření servisního centra pro starosty obcí.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stavmeziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Vytvoření servisního centra pro starosty obcí.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a institucí u území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Vytvoření servisního centra pro starosty obcí.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

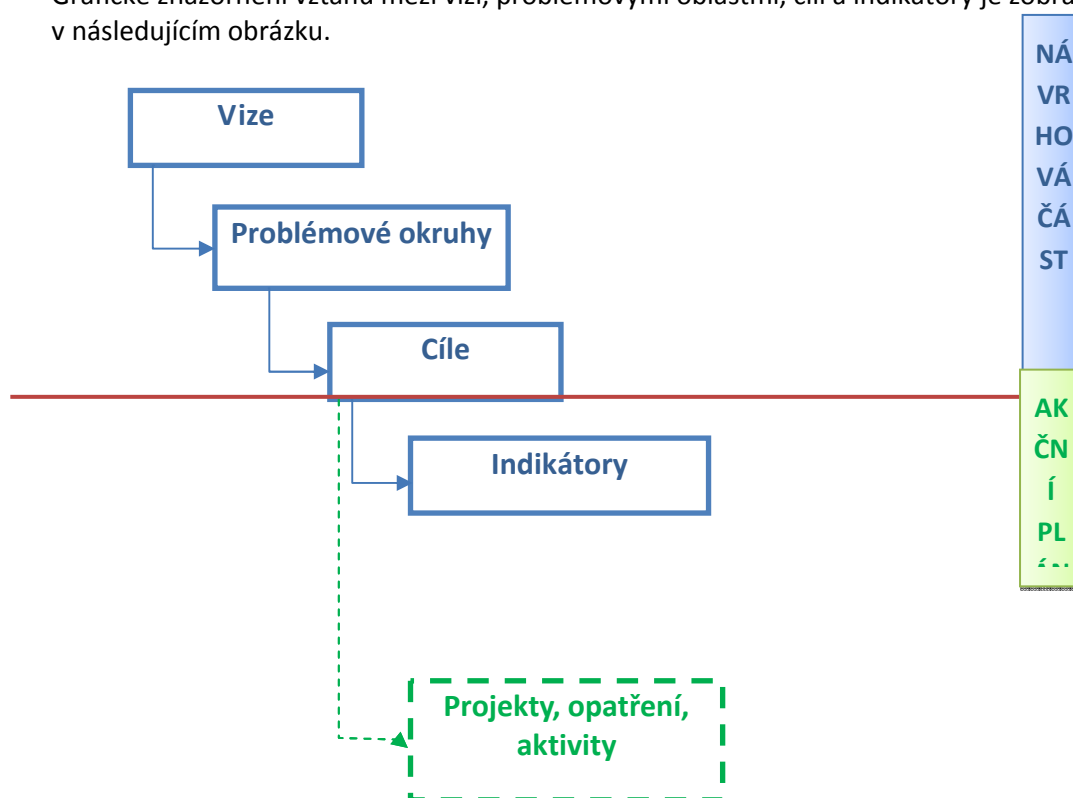
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Vytvoření servisního centra pro starosty obcí. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu vytvoření servisního centra pro starosty obcí je uvedena v níže uvedeném schématu.

V rámci ORP Nové město na Moravě funguje při Mikroregionu Novoměstsko poradenské centrum, které aktivně spolupracuje s jednotlivými obcemi, a koordinuje a zefektivňuje jejich činnost na všech zásadních úsecích samosprávy.		
Vytvoření servisního centra pro starosty obcí	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2
	Nedostatečné čerpání evropských dotací ze strany malých obcí	Obtížná a zdoluhavá orientace v administrativě malé obce
	Cíl 1.1 Vytvořit 1-3 člennou pracovní skupinu specializovanou na problematiku poskytování evropských dotací	Cíl 2.1 Vypracovat zjednodušenou metodiku a vzorové postupy pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize

V rámci ORP Nové město na Moravě funguje při Mikroregionu Novoměstsko poradenské centrum, které aktivně spolupracuje s jednotlivými obcemi, a koordinuje a zefektivňuje jejich činnost na všech zásadních úsecích samosprávy.

Školy na území ORP spolupracují na zajišťování provozu a nabídky školních a volnočasových aktivit dle poptávky žáků i rodičů a efektivně využívají kapacit svých zařízení, která umožňují využívat i ostatním skupinám obyvatel.

V rámci Mikroregionu je zajištěno efektivnější poskytování sociálních služeb. Všechny obce ORP jsou zapojeny do řešení sociálních problémů svých občanů v případě, že o tuto pomoc projeví zájem. Dochází tak k zajištění větší míry pokrytí celého území sociálními službami, zejména těmi terénními, a k rozšíření spektra nabízených sociálních služeb. Je také řešena otázka týkající se pobytových služeb pro různé sociální skupiny, zejména pro seniory, ve střediskových obcích.

Mikroregion Novoměstsko zajišťuje pro obce mobilní sběr tříděných komunálních odpadů, koordinuje ukládání odpadů v síti sběrných míst a koordinuje ukládání bioodpadů do sítě kompostáren v rámci DSO.

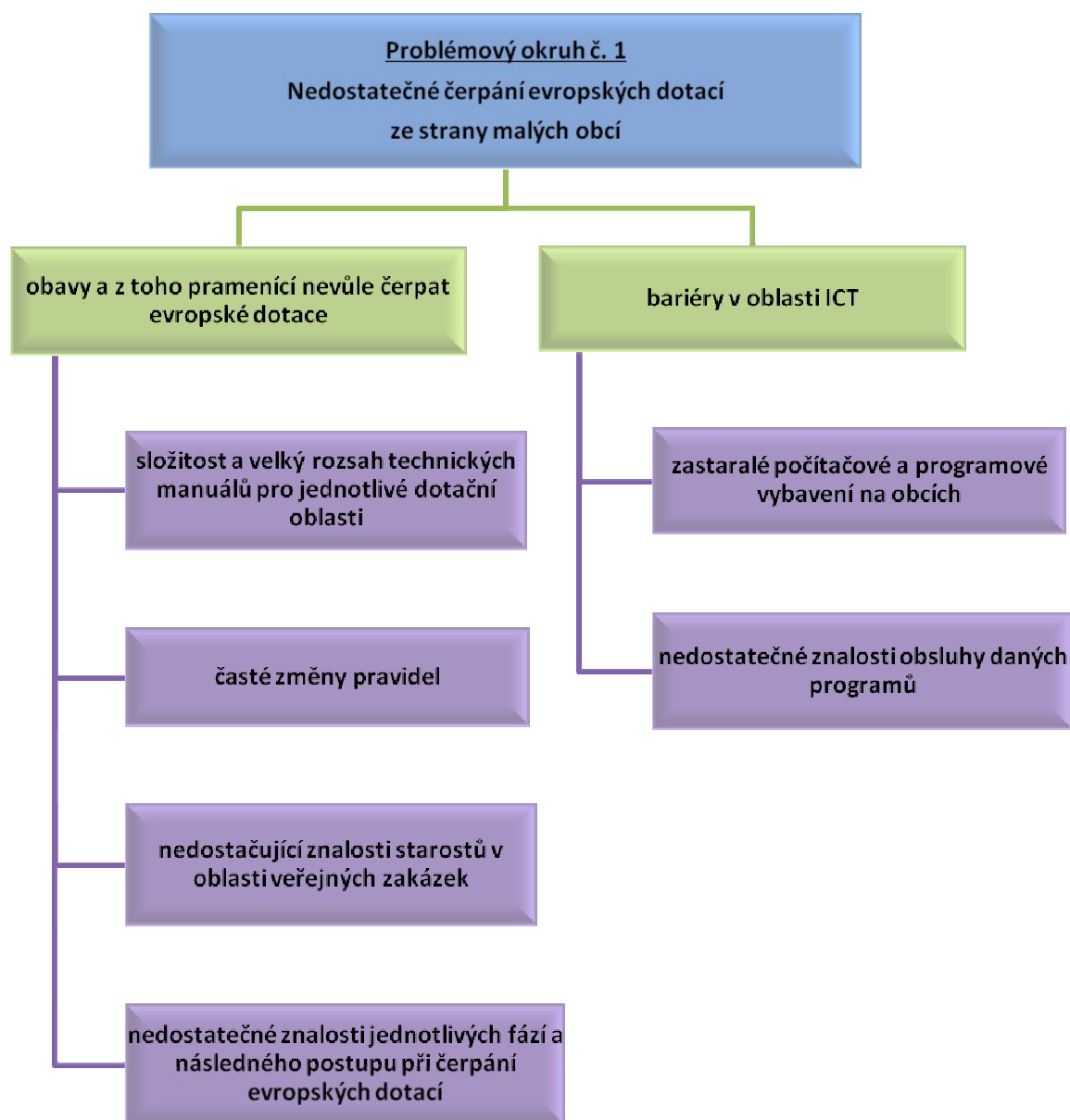
6.2.3. Problémové okruhy

Problémů, kterým čelí samosprávy zejména menších obcí s neuvolněnými starosty, lze najít mnoho. Z analytické části vyplynuly určité skutečnosti týkající se zajišťování chodu obcí, z nichž byly vytipovány následující problémové okruhy. Řešení těchto identifikovaných problémů by se tedy mělo stát základní náplní činnosti uvažovaného servisního a poradenského centra při DSO Mikroregion Novoměstsko.

I. Nedostatečné čerpání evropských dotací ze strany malých obcí

Oblastí, ve které mají obce ORP Nové Město na Moravě značné rezervy, je čerpání evropských dotací. Důvodů pro toto nedostatečné čerpání je několik. V první řadě se jedná o to, že mnozí starostové zejména na malých obcích jsou si vědomi toho, že čerpání takových dotací provází mnohdy složitá a náročná administrativa spojená s vysokými rizikem plynoucím z jejího nezvládnutí. Technické manuály pro jednotlivé dotační oblasti jsou značně složité a obsáhlé, časté jsou také změny pravidel, které je nutné sledovat. To odrazuje starosty od prosté úvahy evropské dotace čerpat, i když by v dané oblasti finanční pomoc obce potřebovaly. Dalším důvodem mohou být nedostačující znalosti starostů v oblasti veřejných zakázek. V neposlední řadě tkví příčiny vyhýbání se podávání žádostí o dotace z evropských zdrojů i v nedostatečném počítačovém a programovém zázemí obcí. Mnohde je počítačové vybavení obcí zastaralé, programové vybavení na obecních počítačích nekomunikuje s posledními verzemi programů používaných institucemi, které zajišťují jednotlivé operační programy.

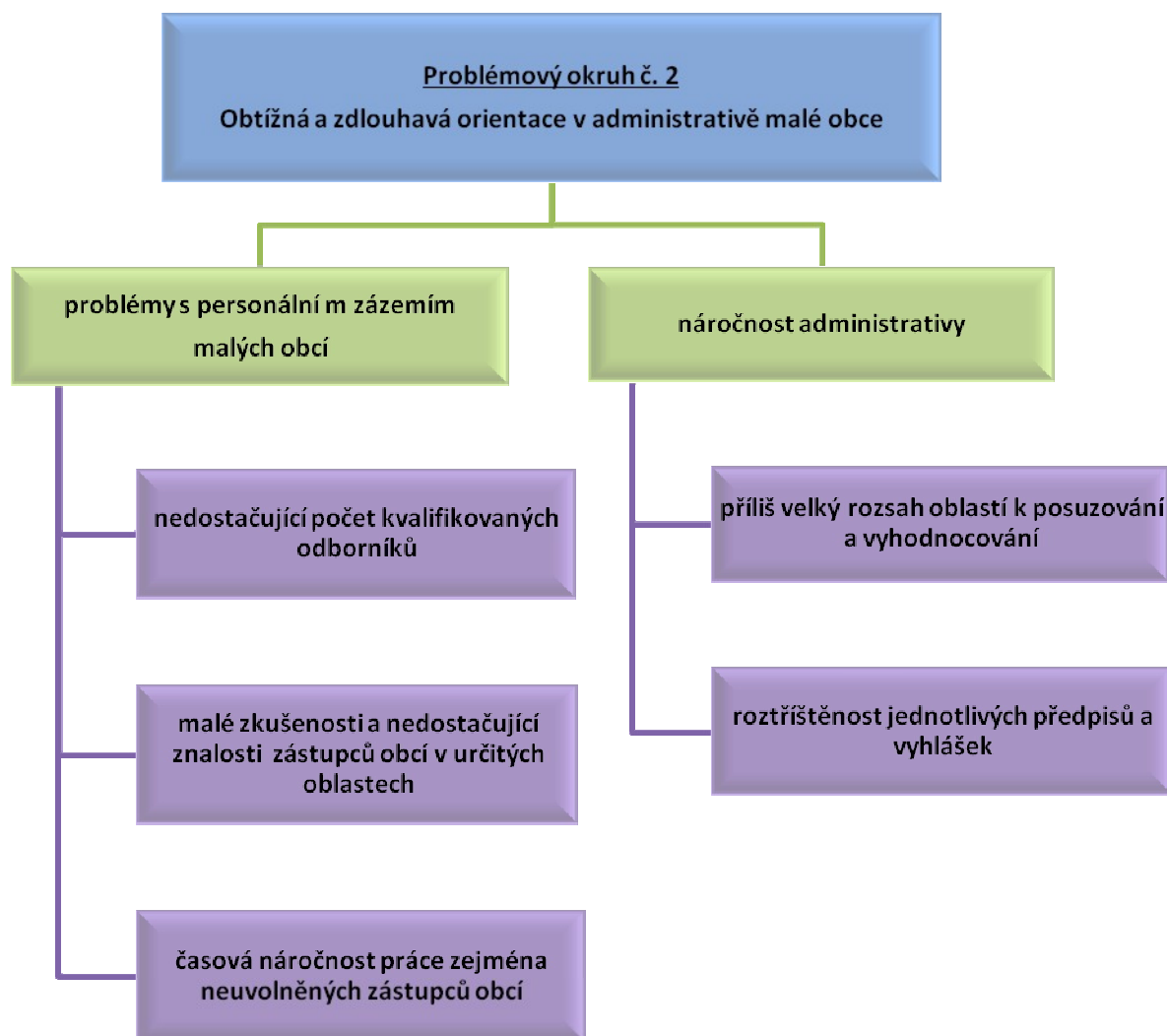
Výše popsané skutečnosti poté vedou k tomu, že starostové o evropské dotace pro rozvoj svých obcí příliš nežádají. Mají totiž značnou obavu z pochybení v této oblasti. Jsou si vědomi toho, že zpracování této agendy je náročné a že v případě nezvládnutí takových projektů zde hrozí riziko vrácení přidělených finančních prostředků včetně případné penalizace. Návštěvy kontrolních orgánů také hodnotí jako velmi stresující. Důsledkem je tedy fakt, že se takto obce připravují o finanční prostředky, které by z evropských dotací mohly do obcí přitéci a posloužit tak rozvojovým aktivitám v území. Jeví se jako nutné obcím v této oblasti pomoci a podpořit je při čerpání evropských dotací. Vhodnou variantou, jak vyřešit tento problém, je určitě zřízení servisního centra, jehož dotační odborníci by veškerou tuto agendu pro obce kvalitně a úspěšně vykonávali.

II. Obtížná a zdoluhavá orientace v administrativě malé obce

Problémovou oblastí zejména na malé obci je administrativní agenda, kterou je nutné na obci zpracovávat. Hlavním problémem v obcích s neuvolněnými zástupci je časová náročnost zpracování veškeré obecní agendy. Nedostačující počet zaměstnanců, a to zejména těch s odbornými znalostmi, prodlužuje vyřizování jednotlivých žádostí a požadavků občanů i organizací. Vzhledem k faktu, že obce mají k vyřizování a posuzování velké množství rozmanitých oblastí a že jejich zástupci mnohdy nedisponují (a ani nemohou) veškerými znalostmi a zkušenostmi, musí si mnohdy na vyhrazené oblasti najímat odborné firmy. Určitý stupeň neznalostí může též zapříčinit nižší kvalitu obsahu např. stanovisek a rozhodnutí vydávaných starosty malých obcí. Situaci též komplikuje i roztříštěnost jednotlivých předpisů a vyhlášek, kterými se obce musí řídit. Lze se setkat též s nedostatečnými znalostmi některých starostů malých obcí v oblasti čerpání informací z centrálních registrů, v oblasti lepšího využívání datových schránek či evidence obyvatelstva. Je třeba také zmínit úkony náročné na znalosti právních předpisů. Starostové mívají mnohdy malé zkušenosti s právní problematikou zaměřenou na uzavírání smluv, např. smluv kupních či smluv o dílo. Také oblast veřejných zakázek předpokládá znalosti, které nemají zdaleka všichni starostové. K těmto zmíněným problémům můžeme přiřadit i komplikace spojené se zastaralým technickým vybavením obecních kanceláří. Nachází se zde starší, pomalé přístroje, tiskárny u počítačů povětšinou neumožňují tisk formátu A3, chybí základní programové vybavení (např. Excel), nejnovější aktualizace, apod. V případě, že se starostové neorientují v oblasti informačních technologií, toto představuje hendikep pro vyřizování obecní administrativy.

Pokud se systematicky nepracuje na řešení výše uvedených problémů, může to značně komplikovat práci na obci. Je vhodné poskytnout starostům malých obcí podporu a poradenský servis, což jim umožní vykonávat dané agendy v požadované kvalitě, rozsahu a bezchybně.

6.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečné čerpání evropských dotací ze strany malých obcí
Cíl 1.1	Vytvořit 1-3člennou pracovní skupinu specializovanou na problematiku poskytování evropských dotací
Popis cíle	Na území Mikroregionu Novoměstsko se nachází 31 obcí. Z tohoto počtu pouze město Nové Město na Moravě čerpá ve větší míře dotace z EU, a to díky vlastním specialistům na tyto dotace. Z ostatních obcí a městysů tento typ dotací doposud samostatně čerpaly pouze 4 obce. Zbývající obce čerpají finanční prostředky z krajských grantů nebo státních dotací. Malé, ale i větší obce odrazuje jak vlastní složitý a zdlouhavý proces, tak značná administrativní zátěž, velký počet kontrol a vysoké sankce v případě zjištěných (mnohdy i nezásadních) nedodržení pokynů při realizaci akcí. Obce Mikroregionu Novoměstsko přitom od roku 2015 vstupují v rámci MAS Zubří země do procesu, kdy budou moci čerpat finanční prostředky

	i z IROP. Má-li dojít k nápravě stávajícího negativního pohledu malých obcí na čerpání evropských peněz, bude nutné vytvořit pracovní tým, který za tyto malé obce převezme jak zpracovatelskou, tak i implementační činnost a který bude obcím garantovat profesionální úroveň a svou odbornou aktivitou bude eliminovat možnost pochybení a případného vracení takto poskytnutých dotačních prostředků.
Hlavní opatření	A. Právní podmínky A.1 Přepracovat stanovy Mikroregionu Novoměstsko tak, aby zahrnovaly i oblast čerpání dotací z EU pro jednotlivé členské obce B. Místní i regionální analýza požadovaných akcí B.1 Vytvořit regionální databázi požadovaných akcí u jednotlivých obcí Mikroregionu s přihlédnutím k zaměření stávajících operačních programů EU B.2 Zpracovat a vyhodnotit požadavky z hlediska lokálního nebo regionálního pohledu B.3 Zpracovat analýzu finanční náročnosti jednotlivých akcí ve vztahu k možnostem žadatelů C. Nastavení finančních pravidel v rámci Mikroregionu Novoměstsko pro vlastní čerpání prostředků z EU (zdroje financování pracovního týmu) C.1 Projednat navýšení příspěvků od členských obcí C.2 Projednat finanční příspěvky obcí, které budou aktivně využívat pracovní tým C.3 Projednat možnosti získání finančních prostředků vlastní činností (např. příjmy z reklam, apod.) D. Vytvoření pracovní skupiny při DSO Mikroregion Novoměstsko D.1 V návaznosti na množství a náročnost požadovaných akcí vytvořit podmínky pro přijetí 1-3členného kvalifikovaného odborného týmu D.2 Pro pracovní tým vytvořit odpovídající administrativní zázemí a pro jeho činnost poskytnout technické vybavení
Název indikátorů k hodnocení cíle	1.1.3. Existence pracovního týmu specializovaného na čerpání evropských dotací pro obce
Správce cíle	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Problémový okruh 2	Obtížná a zdlouhavá orientace v administrativě malé obce
Cíl 2.1	Vypracovat zjednodušenou metodiku a vzorové postupy pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích
Popis cíle	Mikroregion Novoměstsko zahrnuje 31 obcí, z nich pouze 7 obcí má uvolněného starostu. Vedení obce klade na všechny samosprávy značné nároky, pro neuvolněné samosprávy je tento stav komplikován navíc faktem, že úkony týkající se chodu obce musí neuvolnění starostové zvládat ve svém volném čase, a to nej-

	častěji ve večerních hodinách, kdy ovšem ostatní organizace již nemají úřední hodiny. Většina starostů přitom musí obec řídit a rozhodovat se v oblastech, které obec v rámci místního hospodářství provozuje, jako jsou např. energetika, komunikace, vodovody a kanalizace, odpady, zeleň, lesní hospodářství, školství, kultura, sport, správa obecního majetku, dotační činnost a mnoho dalších. Obsáhnout veškeré tyto oblasti je pro jedince (zejména v počátcích jeho práce v místní samosprávě) velmi náročné, téměř nemožné. V současnosti mnohá ministerstva (obzvláště ministerstvo vnitra) vypracovávají metodiku pro správní řízení a výkon státní správy, která napomáhá starostům se v dané problematice lépe orientovat. Pro oblast samosprávy je metodika roztržštěná, nebo dokonce vůbec neexistuje. Starostové jsou tak nuceni shánět si relevantní informace různým způsobem, ponejvíce na internetu nebo dotazováním se svých kolegů. Tento systém však navyšuje časovou náročnost a navíc přináší značné riziko při přenášení informací. Vypracování metodiky postupu pro základní situace v daných oblastech (týmem při DSO Mikroregion Novoměstsko) by představovalo výraznou pomoc a ušetřilo by mnoho času a energie většiny starostů malých obcí, zejména těch, kteří začínají svoje první volební období.
Hlavní opatření	A. Analýzy A.1 Zpracovat analýzu technicky a administrativně nejvíce náročných oblastí místního hospodářství u malých obcí A.2 Provést rozbor jednotlivých administrativních postupů pro dané oblasti B. Vytvoření metodiky a jiných pomocných materiálů B.1 Vytvořit metodické pokyny pro nejčastější administrativní postupy v samosprávné činnosti obcí (k tomu využít stávající vydané dílčí metodiky a začlenit ji do této zpracovávané ucelené metodiky), doplnit je o doporučené vzory postupů B.2 Zpracovat a poskytnout univerzální vzorové interaktivní formuláře usnadňující práci (např. výkazový sčítací křížový formulář excelového typu použitelný pro jakoukoliv dotační, finanční a výkazovou činnost) B.3 Do vytvářených metodických materiálů uvést konkrétní odkazy na webové stránky řešící podrobněji různé problematiky, začlenit i adresy a kontakty na metodická oddělení správců nebo garantů daných oblastí
Název indikátorů k hodnocení cíle	2.1.2. Vydání metodiky včetně vzorových postupů pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích
Správce cíle	Předseda Mikroregionu Novoměstsko

6.2.5. Indikátory

Indikátory výsledku:

Problémový okruh 1	Nedostatečné čerpání evropských dotací ze strany malých obcí		
Název indikátoru	1.1.1. POČET ZPRACOVANÝCH ŽÁDOSTÍ		
Měrná jednotka	Ks		
Správce měřítka	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		16	22
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet podaných a úspěšně zrealizovaných žádostí z programů EU je v současné době v rámci Mikroregionu Novoměstsko zcela minimální. Vytvořená pracovní skupina musí v krátké době začít zpracovávat jednotlivé žádosti pro dané obce. Vypracované žádosti musí rovnoměrně pokrývat prioritní oblasti se zaměřením na životní prostředí, energetiku a sociální služby.		
Metodika a výpočet:	Vypovídající hodnota indikátoru je celkový součet žádostí zpracovaných pracovní skupinou.		
Zdroj čerpání dat:	Informace budou k dispozici z DSO Mikroregion Novoměstsko (z databází pracovní skupiny).		

Problémový okruh 1	Nedostatečné čerpání evropských dotací ze strany malých obcí		
Název indikátoru	1.1.2. CELKOVÉ ZÍSKANÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		24 milionů Kč	36 milionů Kč
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci společného cíle a především jeho zaměření bude výsledná činnost pracovní skupiny posuzována i z pohledu dosažené výše získaných dotačních prostředků u jednotlivých dotačních akcí ve všech obcích Mikroregionu Novoměstsko v rámci jednoho kalendářního roku.		
Metodika a výpočet:	Na základě uzavírání smluv mezi jednotlivými obcemi a gestory dotací bude jako průkazná hodnota přidělených finančních prostředků získaných v rámci činnosti pracovní skupiny akceptována schválená částka ze schválené smlouvy registrující danou akci (neboli adekvátní částka vycházející z již provedeného výběrového řízení na dodavatele stavby nebo služby).		
Zdroj čerpání dat:	Smlouvy s jednotlivými resortními ministerstvy, databáze schválených projektů veřejně přístupná na webových stránkách daných gestorů		

Indikátor výstupu:

Cíl	1.1. Vytvořit 1-3člennou pracovní skupinu specializovanou na problematiku poskytování evropských dotací		
Název indikátoru	1.1.3. EXISTENCE PRACOVNÍHO TÝMU SPECIALIZOVANÉHO NA ČERPÁNÍ EVROPSKÝCH DOTACÍ PRO OBCE		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Hlavním záměrem je zvýšit čerpání finančních prostředků z evropských dotací. Cílem je poskytnout obcím servis v oblasti podávání žádostí o takové dotace a jejich administrace prostřednictvím odborníka/odborníků na evropské dotace, kteří budou tuto činnost vykonávat pod DSO Mikroregion Novoměstsko.		
Metodika a výpočet:	Hodnoceno bude vytvoření/nevytvoření pracovní skupiny 1 – 3 odborníků, kteří budou obcím poskytovat servis v oblasti čerpání evropských dotací.		
Zdroj čerpání dat:	DSO Mikroregion Novoměstsko		

Indikátor výsledku:

Problémový okruh 2	Obtížná a zdoluhavá orientace v administrativě malé obce		
Název indikátoru	2.1.1. POČET ŘEŠENÝCH OBLASTÍ SAMOSPRÁVY		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k odborné či časové náročnosti zpracovávání určitých agend zde vzniká snaha o zjednodušení takové práce a poskytnutí podpory a poradenství samosprávám při řešení takových úkolů. V rámci činnosti samosprávy obcí neexistuje žádná podrobně zpracovaná metodická pomoc pro jednotlivé oblasti, se kterými se obce setkávají v každodenním životě. Bude nutno prioritně zpracovat do ucelených samostatných metodických bloků veškeré dostupné informace z oblastí životního prostředí, energetiky, sociálních služeb, školství a dopravy. Vzhledem k tomu, že není možné zcela jednoznačně definovat nějaký indikátor, který by spolehlivě měřil míru toho, jak se práce samospráv zjednodušila, zkvalitnila či zrychlila (což je naším hlavním stanoveným cílem), je zvolen za indikátor výsledku počet oblastí, které budou řešeny prostřednictvím vydání metodiky vč. vzorových postupů pro dané administrativní úkony. Je zde předpoklad, že čím více oblastí bu-		

	de podchyceno a podpořeno vydanou metodikou, tím méně časově a odborně náročné bude pro samosprávy jejich řešení.
Metodika a výpočet:	Hodnotou indikátoru bude počet řešených oblastí v rámci zpracovávaných metodik (nikoli počet vydaných metodik).
Zdroj čerpání dat:	Informace k tomuto indikátoru budou k dispozici z DSO Mikroregion Novoměstsko (podílí se na vypracování metodik).

Indikátor výstupu:

Cíl	2.1 Vypracovat zjednodušenou metodiku a vzorové postupy pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích		
Název indikátoru	2.1.2. VYDÁNÍ METODIKY VČ. VZOROVÝCH POSTUPŮ PRO NEJČASTĚJŠÍ ADMINISTRATIVNÍ ÚKONY NA MALÝCH OBCÍCH		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	předseda DSO Mikroregion Novoměstsko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Kompletně zpracovaná metodika v ucelené formě řešící určité zadané oblasti, a to včetně doplňujících informací a přehledných vzorových postupů pro obce.		
Metodika a výpočet:	Hodnotou indikátoru bude celkový počet vydaných metodik.		
Zdroj čerpání dat:	Informace k tomuto indikátoru budou k dispozici z DSO Mikroregion Novoměstsko (podílí se na vypracování metodik).		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to

osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Vytvořit 1-3člennou pracovní skupinu specializovanou na problematiku poskytování evropských dotací	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1.	Vypracovat zjednodušenou metodiku a vzorové postupy pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1.	Počet zpracovaných žádostí	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko
1.1.2.	Celkové získané finanční prostředky	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko
1.1.3.	Existence pracovního týmu specializovaného na čerpání evropských dotací pro obce	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1.1.	Počet řešených oblastí samosprávy	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko
2.1.2.	Vydání metodiky včetně vzorových postupů pro nejčastější administrativní úkony na malých obcích	Předseda DSO Mikroregion Novoměstsko

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a

vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna

zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Údaje získané z řízených rozhovorů a dotazníků jak od zástupců obcí, tak i pracovníků DSO Mikroregion Novoměstsko vedly ke zjištění, že v malých obcích je největším problémem vysoká administrativní zátěž a mnohdy odborně a zejména časově náročné zpracování různých agend. Toto zvláště neuvolněným samosprávám může působit problémy. Ze získaných údajů jednoznačně vyplynulo, že starostové by uvítali podporu a pomoc v určitých oblastech místní správy. Na takový požadavek by mohlo zareagovat plánované servisní centrum, které by prohloubením meziobecní spolupráce v rámci DSO Mikroregion Novoměstsko vzniklo. Šetření ukázala, že starostové by zejména ocenili pomoc v oblasti dotačního managementu a také metodickou podporu při řešení jednotlivých agend. Návrhem tedy je, aby při stávajícím DSO Mikroregion Novoměstsko vzniklo servisní středisko, jehož pracovní tým by se pro začátek soustředil na poskytování komplexních služeb v oblasti dotačního managementu, a aby též vznikly metodiky a vzorové postupy, které by starostům usnadnily orientaci v obecní administrativě, čímž by se zjednodušila a zrychlila práce na obecních úradech. Do budoucna ovšem není vyloučeno, že na základě dobrých zkušeností obcí s tímto servisním střediskem a na základě nových požadavků a připomínek obcí by zde došlo k rozšíření nabídky služeb, např. o služby ekonomického charakteru.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Podkladem pro zpracování analytické části volitelného tématu ORP Nové Město na Moravě (Vytvoření servisního střediska pro starosty obcí) byly zejména dlouholeté zkušenosti a poznatky o fungování obcí, které pracovnímu týmu poskytli pracovníci DSO Mikroregion Novoměstsko. Prokázalo se, že jak koordinátor meziobecní spolupráce, tak i jeden z motivujících starostů (oba pracující i pro Mikroregion Novoměstsko) mají velký přehled o práci místních samospráv, o jejich potřebách i problémech. V rámci projektu byly navštíveny také všechny obce ORP a z řízených rozhovorů s představiteli místních samospráv vyplynuly další skutečnosti potřebné k utvoření analýzy území z tohoto pohledu. Dále byla provedena dotazníková šetření připravená v rámci projektu Obce sobě. Zjištěné skutečnosti byly porovnávány i s dalšími ORP, které zvolily stejné volitelné téma. Na pracovních setkáních se zástupci SMO

ČR byly diskutovány možnosti spolupráce obcí v nejrůznějších oblastech, technické a zejména finanční předpoklady pro vytvoření servisních center a také prezentovány příklady dobré praxe, které již v některých územích fungují. Návrhová část pak staví na těchto zjištěných skutečnostech a navrhuje počáteční úkony, které by byly řešeny týmem vzniklého servisního střediska pro obce.

6.5. Přílohy

6.5.1. Seznam použitých zkratk

ORP	obec s rozšířenou působností
IT	informační technologie
DSO	dobrovolný svazek obcí
MAS	místní akční skupina
POV	Program obnovy venkova
ČOV	čistírna odpadních vod
OÚ	obecní úřad
OZV	obecně závazná vyhláška
KOO BOZP	koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
TDI	technický dozor investora
GIS	geografický informační systém
PRO	Program rozvoje obce
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
ÚSC	územně správní celek
RUD	rozpočtové určení daní
MěÚ	městský úřad
NMnM	Nové Město na Moravě
CHKO	chráněná krajinná oblast
EU	Evropská unie
DsPS	domov s pečovatelskou službou
SMO	Svaz měst a obcí
SDH	sbor dobrovolných hasičů
DPH	daň z přidané hodnoty

7. Závěr, kontakty

7. 1. Závěr

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů. Na základě zpracovaných částí souhrnného dokumentu vyplynuly u všech řešených analytických částí problémové okruhy. Tyto problémové okruhy byly dále specifikovány a rozpracovány. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Z analytické části dokumentu týkající sociálních služeb vyplynuly určité problémové okruhy. Celkem byly v rámci návrhové části blíže specifikovány a rozpracovány 2 problémové okruhy. Jedná se o problémový okruh Nedostatečné a chybějící služby v ORP Nové Město na Moravě, dále o problémový okruh Vysoká nezaměstnanost. Tyto problémové okruhy by měly být řešeny prostřednictvím dosahování cílů, které jimi byly vytyčeny.

Analytická část předškolní a základní vzdělávání je na území ORP Nové Město na Moravě zajišťováno převážně institucemi zřizovanými obcemi. Nepůsobí zde žádné církevní ani soukromé školy. Z celkového počtu 30 obcí najdeme ve 14 z nich základní či mateřskou školu. SO ORP však přichází o své obyvatele v důsledku nezanedbatelné míry vystěhovalectví, přičemž odcházejí zejména mladší a vzdělanější lidé, a pokud se tuto situaci nepodaří zvrátit, pak toto v kombinaci s nepříznivým demografickým vývojem může způsobit úbytek dětí v MŠ i žáků v ZŠ. Vzhledem k tomu, že kapacity MŠ i ZŠ na území ORP jsou pro potřeby občanů dostačující, je možné, že některé MŠ a ZŠ budou mít v budoucnosti problém naplnit své třídy, což se může negativně projevit zejména na jejich finanční situaci. Financování škol je dlouhodobě ožehavým tématem. Zřizovatelé vynakládají nemalé částky na zajištění provozu, a mají zájem o to, aby se v této oblasti dosáhlo určitých úspor či aby se vynakládané prostředky využívaly efektivněji a účelněji.

Na základě výsledků analytické části odpadové hospodářství, nástinů opatření, swot analýzy a společně stanovené vize byly definovány problémové okruhy, cíle a indikátory návrhové části odpadového hospodářství. Celkem byly definovány 2 problémové okruhy:

- Efektivnost a ekonomika OH
- Komunitní plánování

Problémové okruhy vyplynuly především ze SWOT analýzy a vycházejí zejména ze slabých stránek a ohrožení, které byly seskupeny do dvou tematických celků. U každého problémového okruhu byly popsány věcné argumenty pro okomentování problémového okruhu, příčiny vzniku problému a další okolnosti, které s definovaným problémem souvisí a možné důsledky neřešení problémů. Problémové okruhy by měly být řešeny dosažením stanovených cílů, ke každému okruhu byl stanoven jeden souhrnný cíl, kterého by měla plánovaná strategie

dosáhnout do konce roku 2020. Plnění cílů bude sledováno správcí cíle prostřednictvím indikátorů. Za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu odpovídají gestoři jednotlivých cílů, kteří dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Analytická část vytvoření servisního centra pro starosty obcí definovala největší problémy území. V malých obcích je to vysoká administrativní zátěž a mnohdy odborně a zejména časově náročné zpracování různých agend. Ze získaných údajů jednoznačně vyplynulo, že starostové by uvítali podporu v oblasti dotačního managementu a metodickou podporu při řešení jednotlivých agend. Návrhem je, aby při stávajícím DSO Mikroregion Novoměstsko vzniklo servisní středisko, jehož pracovní tým by se pro začátek soustředil na poskytování komplexních služeb v oblasti dotačního managementu, a aby též vznikly metodiky a vzorové postupy, které by starostům usnadnily orientaci v obecní administrativě, čímž by se zjednodušila a zrychlila práce na obecních úřadech.

7. 2. Kontakty

Ing. Pavla Lopaurová

lopaurova@post.cz

- koordinátor týmu meziobecní spolupráce
- pracovník pro analýzy a strategie projektu Obce sobě pro oblast odpadové hospodářství

Vladimír Dobiáš

vladmir.dobias@meu.nmmn.cz

- koordinátor týmu meziobecní spolupráce
- pracovník pro analýzy a strategie projektu Obce sobě pro oblast volitelného tématu (vytvoření servisního centra pro starosty obcí)

Mgr. Veronika Josková

veru.j@seznam.cz

- pracovník pro analýzy a strategie projektu Obce sobě pro oblast volitelného tématu (vytvoření servisního centra pro starosty obcí)
- pracovník pro analýzy a strategie projektu Obce sobě pro oblast školství

Mgr. Veronika Palečková

Veronika.Paleckova@bystricenp.cz

v.paleckova@centrum.cz

- pracovník pro analýzy a strategie projektu Obce sobě pro oblast sociálních služeb

Ing. Aneta Šimánková

Anetka.Simankova@seznam.cz

- asistentka projektu

8. Přílohy

8.1. Seznam tabulek

Tab.1.1: Základní informace o strategii.....	6
Tab. 1.2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	8
Tab. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty	12
Tab. 2.1: Charakteristika území ORP	16
Tab. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	16
Tab. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP	18
Tab. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	20
Tab. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP..	21
Tab. 2.6: Vybavenost obcí v území ORP	23
Tab. 2.7: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	23
Tab. 2.8: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	24
Tab. 2.9: Charakteristika domácností.....	24
Tab. 2.10: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	24
Tab. 2.11: Charakteristika trhu práce v území ORP.....	25
Tab. 2.12: Ekonomické subjekty na území ORP Nové Město na Moravě	27
Tab. 2.13: Územní a strategické plánování	31
Tab. 2.14: Územní rozvoj.....	33
Tab. 2.15: Popis klíčových aktérů	34
Tab. 2.16: SWOT analýza.....	35
Tab. 3.1: Počet škol v obcích ORP (dělení dle počtu obyvatel obce), školní rok 2012/2013	43
Tab. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP, školní rok 2012/2013.....	44
Tab. 3.3: Pracovníci ve školství v obecních zařízeních.....	45
Tab. 3.4: Počet ZŠ (úplné/neúplné) dle zřizovatelů v ORP Nové Město na Moravě, šk. r. 2012/2013.	48
Tab. 3.5: Přehled úplných a neúplných ZŠ zřizovaných obcemi, školní rok 2012/2013.....	48
Tab. 3.6: Počet malotřídnic ZŠ v obcích ORP, školní rok 2012/2013.....	49
Tab. 3.7: Součásti obecních základních škol, školní rok 2012/2013.....	50
Tab. 3.8: Učitelé v obecních ZŠ, školní rok 2012/2013.....	51
Tab. 3.9: Počet žáků na 1 přepočteného pracovníka, vývoj od šk. r. 2005/2006 do 2012/2013.....	51
Tab. 3.10: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol, školní rok 2012/2013.....	52
Tab. 3.11: Průměrné počty v obecních ZŠ.....	52
Tab. 3.12: Průměrné počty žáků na třídu a školu v obecních ZŠ, školní rok 2012/2013.....	53
Tab. 3.13: Počet absolventů obecních ZŠ, přehled od šk. roku 2005/2006 do šk. roku 2012/2013.....	54
Tab. 3.14: Průměrné počty dětí ve třídách různých zřizovatelů, školní rok 2012/2013	55
Tab. 3.15: Přehled všech obecních ZŠ, školní rok 2012/2013	58
Tab. 3.16: Očekávaný vývoj počtu žáků	59
Tab. 3.17: Průměrné počty dětí v MŠ, vývoj od šk. 2005/2006 do šk. roku 2012/2013	62
Tab. 3.18: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ z pohledu kvalifikovanosti.....	63
Tab. 3.19: Přehled mateřských škol, školní rok 2012/2013	63
Tab. 3.20: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	65
Tab. 3.21: Školní družiny a školní kluby v ORP	66

Tab. 3.22: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP, školní rok 2012/2013	66
Tab. 3.23: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ, školní rok 2012/2013	67
Tab. 3.24: SVČ zřizované obcemi v ORP, školní rok 2012/2013	67
Tab. 3.25: Údaje o pracovnících SVČ, školní rok 2012/2013	68
Tab. 3.26: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP, školní rok 2012/2013	68
Tab. 3.27: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	69
Tab. 3.28: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v KČ	70
Tab. 3.29: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	70
Tab. 3.30: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	71
Tab. 3.31: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se škol a školských zařízení do roku 2023	71
Tab. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	103
Tab. 4.2: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	109
Tab. 4.3: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP	109
Tab. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb	113
Tab. 4.5: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)	115
Tab. 4.6: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	116
Tab. 4.7: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	117
Tab. 4.8: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 v KČ	119
Tab. 4.9: Podrobný popis řádku Ostatní v Tab. 4.8	121
Tab. 4.10: Kapacita zařízení sociálních služeb	122
Tab. 4.11: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	124
Tab. 4.11a: Pečovatelská služba – příjmy z úhrad uživatelů, výdaje a podíl úhrad v roce 2012	125
Tab. 4.13: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	127
Tab. 4.14: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	129
Tab. 4.15: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	131
Tab. 4.16: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	131
Tab. 4.17: Finanční analýza výdajů na sociální služby za ORP Nové Město na Moravě 2006 - 2012	140
Tab. 5.1 Sběrné dvory na území ORP, současný stav	183
Tab. 5.2 Sběrná místa na území ORP, současný stav	184
Tab. 5.3 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	184
Tab. 5.4 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	186
Tab. 5.5 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav	186
Tab. 5.6 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	187
Tab. 5.7 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	188
Tab. 5.8 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav	188
Tab. 5.9 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav	189
Tab. 5.10 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	190

Tab. 5.11 Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	190
Tab. 5.12 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	191
Tab. 5.13 Nejblíží sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	191
Tab. 5.14 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav.....	191
Tab. 5.15 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v jeho blízkosti, současný stav	192
Tab. 5.16 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	194
Tab. 5.17 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	196
Tab. 5.18 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012.....	200
Tab. č. 5.18.a Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	201
Tab. 5.19 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	202
Tab. č. 5.19.a Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	203
Tab. č.5.19.b Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	204
Tab. č. 5.19.c Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	205
Tab. 5.20 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	206
Tab. 5.21 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	207
Tab. č. 5.21.a Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	208
Nakládání s odpady	209
Tab. 5.22 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	209
Tab. 5.23 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	210
Tab. 5.24 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	211
Tab. 5.25 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	212
Tab. 5.26 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	213
Tab. 5.27 Tabulka příjmy odpadového hospodářství.....	213
Tab. 6.1. Poptávka po nabízených službách – právní podpora	281
Tab. 6.2. Poptávka po nabízených službách – ekonomické agendy.....	283
Tab. 6.3. Poptávka po nabízených službách – dotační management.....	284
Tab. 6.4. Poptávka po nabízených službách – veřejné zakázky.....	285
Tab. 6.5. Poptávka po nabízených službách – IT podpora.....	286
Tab. 6.6. Poptávka po nabízených službách – technická a stavební podpora.....	287
Tab. 6.7. Poptávka po nabízených službách – rozvoj obce	288
Tab. 6.8. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – právní podpora	289

Tab. 6.9. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – ekonomické agendy	290
Tab. 6.10. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – dotační management.....	291
Tab. 6. 11. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – veřejné zakázky	292
Tab. 6.12. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – IT podpora.....	293
Tab. 6.13. Preferovaný způsob zajištění dané agendy - technická a stavební podpora.....	294
Tab. 6.14. Preferovaný způsob zajištění dané agendy – rozvoj obce.....	295
Tab. 6.15. Způsob financování.....	296
Tab. 6.16. Neinvestiční výdaje za rok 2013	297
Tab. 6.17. Investiční výdaje za rok 2013.....	298

8.2. Seznam grafů

Graf č. 2.1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	17
Graf č. 3.1: Vývoj počtu pracovníků v obecních ZŠ a MŠ.....	47
Graf č. 3.2: Počet žáků v obecních ZŠ, vývoj v období 2005 - 2013.....	56
Graf č. 3.3: Počet tříd v obecních ZŠ, vývoj v období 2005 – 2013	57
Graf č. 3.4: Vývoj počtu obyvatel ORP Nové Město na Moravě od roku 2003	60
Graf č. 3.5: Počet narozených v ORP vs. celkový přírůstek obyvatelstva od roku 2003	60
Graf č. 3.6: Vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP	62
Graf č. 3.7: Vývoj počtu obyvatel ve věkové kategorii 0 – 14 let	65
Graf č. 4.1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	173
Graf č. 4.2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	173
Graf č. 4.3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP	173
Graf č. 4.4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	174
Graf č. 4.5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	174
Graf č. 4.6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	174
Graf č. 4.7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	175
Graf č. 4.8: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	175
Graf č. 4.9: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP.....	175
Graf č. 4.10: Typy dobrovolnických projektů v ORP	176
Graf č. 4.11: Výdaje obcí v rámci ORP dle dat MF.....	176
Graf č. 4.12: Počet obyvatel ORP v letech 2006 - 2014	176
Graf č. 4.13: Počet obyvatel dle věkových skupin	177
Graf č. 4.14: Počet osob dle pohlaví nad 65 let.....	177
Graf č. 4.15: Počet nezaměstnaných dle skupin v %	178
Graf č. 4.16: Počet nezaměstnaných, počet volných pracovních míst.....	178
Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	228

8.3. Seznam mapových podkladů

Mapa č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu	15
Mapa č. 2.2: Školy v ORP Nové Město na Moravě	19
Mapa č. 2.3: Zdravotnická zařízení na území ORP Nové Město na Moravě	22
Mapa č. 2.4: Stav vybavení inženýrskými sítěmi k 1.1.2013	30
Mapa č. 2.5: Vybavenost obcí územně plánovacími dokumenty	32
Mapa č. 3.1: Rozmístění škol v ORP Nové Město na Moravě	42
Mapa č. 4.1: Sociální služby v rámci ORP Nové Město na Moravě	107
Mapa č. 4.2: Působnost PS v ORP Nové Město na Moravě	108